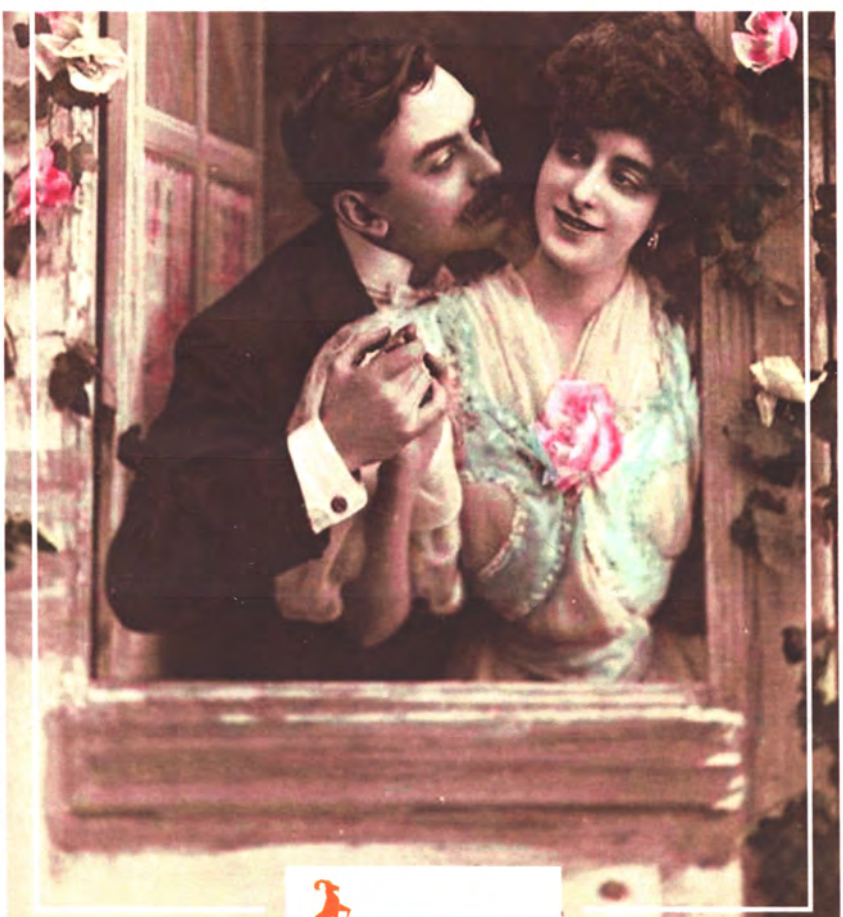
MAHMUT YESARİ

KALBİMİN SUÇU

KAPRA

MAHMUT YESARİ

KALBİMİN SUÇU

Necil Sabit, kırklı yaşlarında hayatını tümüyle değiştirmeyi arzulayan biridir. Fakat menfaatleri uğruna çevresini saran insanlar sebebiyle bu arzusunu gerçekleştirmek kolay olmaz. Bu yüzden sadece kendiyle değil, etrafıyla da bir savaşa girmesi gerekir. *Kalbimin Suçu* romanında insanların zaaflarına odaklanan Mahmut Yesari, hayatını sorgulayan bir adamın hikâyesini anlatırken, seçimlerin özneleri nasıl etkilediğini de gerçekçi bir düzlemde ortaya koyar.

KAPRA YAYINCILIK

/kaprayayinlari
/kaprayayinlari
/kaprayayinlari
/kaprayayinlari

ISBN: 978-625-7419-77-2

KALBİMİN SUÇU / *Mahmut Yesari*

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Kadir Yılmaz

YAYIMA HAZIRLAYAN
Serdar Soydan

EDİTÖR
Sevdagül Kasap

SON OKUMA
Yağmur Yıldırımay

KAPAK TASARIM
FOLX

SAYFA DÜZENİ
Oğuz Yılmaz

BASIM VE CİLT
Repar Dijital Matbaası

BASKI
Ekim 2021 - 1. Basım

ISBN
978-625-7419-77-2

SERTİFİKA NO
40675

Kapra Yayıncılık,
Repar Tasarım
Matbaa ve Reklamcılık
Ticaret Limited Şirketi'nin
tescilli markasıdır.

Mimar Sinan Mah.,
Selami Ali Efendi Cad.,
No: 5
34672 Üsküdar/İstanbul
Tel: 0 (212) 522 48 45

© Bu kitabın tüm hakları saklıdır. Tanıtım amaçlı, kısa alıntılar dışında metin ya da görseller yayınevinin izni olmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Mahmut Yesari

1895 yılında İstanbul, Emirgan'da doğmuştur. Büyük dedesi ünlü hattat Mehmet Esat Efendi'dir. Sağ tarafı felçli doğan ve sol elini kullanan Mehmet Esat'a "yesari", yani "solak" lakabı verildiğinden aile de bu adla anılmıştır. Mahmut Yesari, İstanbul Sultanisi ve Sanayi-i Nefise Mektebi'ne gider. İhtiyat zabiti olarak Çanakkale Savaşı'na katılır. Savaş dönüşü *Diken* dergisinde karikatürist olarak çalışmaya başlar. 1920'lerin başından itibaren çeviri ve adapte piyesleri Şehir Tiyatroları repertuvarına girer. 1923'te Reşat Nuri'yle birlikte *Kelebek* dergisini çıkartır. İlk romanı *Bir Namus Meselesi* bu dergide tefrika edilir. Bu tarihten öldüğü 1945 senesine kadar kırkın üzerinde romanı ve yüzlerce öyküsü, eleştiri yazısı, anıları, fıkraları gazete ve dergilerde yayınlanır. Belki yüzü aşkın telif, adapte ve çeviri oyunu basılır, sahnelenir. Romanlarının yarıdan fazlası kitaplaştırılır. Öykülerininse ne yazık ki pek azı, *Geceleyin Sokaklar* ve *Yakacık Mektupları* adlı kitaplarında yer alır.

Eserlerinden bazıları: *Çoban Yıldızı, Çulluk, Ölünün Gözleri, Bahçemde Gül Açtı, Pervin Abla, Tipi Dindi, Bağrıyanık Ömer, Sürtük, Yakacık Mektupları, Serseri, Bir Aşk Uçurumu.*

1[1]

Zahit Efendi çayını sindire sindire içtikten sonra sırtını duvara vermiş, masanın üzerine serdiği gazeteyi mahmur mahmur süzerek sabah keyfi çatıyordu.

Çayhanenin kapısı açıldı. İçeriye eskimiş pardösüsünün kalkık, kirli, simsiyah yakası kepekli yağlı saçlarını kaşıyan, soluk benizli, avurdu çökük biri girdi.

Zahit Efendi gözlerini biraz açtı, hemen kolunu uzatarak bağırdı.

"Gel bakalım Sabriciğim... Neredesin yahu?"

Sabri Efendi, vakit vakit üşüyormuş gibi zaman zaman omuzlarını kısarak, korkak adımlarla yürüyordu.

"Merhaba Zahit Efendi."

"Merhaba canım. Gel otur yanıma."

Sabri Efendi çayhanenin ocak tarafına bakıyordu.

"Çok durmayacağım, dışarıdan seni gördüm de."

"Biraz iliş... Ne âlemdesin? Hiç görünmüyorsun."

Zahit Efendi'nin güler yüzle yer göstermesine rağmen Sabri Efendi pek cesaret edemiyordu. Fakat kısa bir tereddütten sonra iskemlelerden birinin kenarına oturdu.

"Hâlim fena Zahit Efendi."

1 Bu roman, 13 Nisan-13 Temmuz 1930 tarihleri arasında *Cumhuriyet* gazetesinde tefrika edilmiş, 1932 yılında Semih Lütfi Suhulet Kütüphanesi tarafından kitap olarak basılmıştır.

"Hayır ola? Gene ne var?"

Sabri Efendi uçları kirden siyahlaşmış uzun tırnaklarıyla çenesini kaşıya kaşıya içini çekti.

"İşsizlik azizim... Tam dört aydır boştayım. Sata sata evde satacak bir şeyler kalmadı. Karı ile sabah akşam kavga... Artık bıktım, usandım vallahi."

Zahit Efendi hayretle kirpiklerini oynatıyordu.

"Hani bir tütün şirketinde iş bulmuştun?"

"Bırak dinini seversen. Üç gün hastalandım, gitmedim diye yevmiyemi kestiler, kızdım, çıktım. Bakkal borca hesabı kesti. Ne yapıp yapıp ekmekçininkini bulup veriyorum."

Tatlı bir hatıraya dalmış gibi, dudaklarında baygın bir tebessüm belirmişti.

"Nasıl, akşamları atıyor musun?"

Zahit Efendi'nin cevap vermesine vakit kalmamıştı, garson Sabri Efendi'ye soruyordu.

"Ne içeceksiniz?"

Sabri Efendi'nin rengi uçuverdi, ürperir gibi başını çevirdi.

"Oturmayacağım... Şimdi gidiyorum."

Zahit Efendi anlamıştı.

"Otur biraz daha... Çoktandır görüşmedik. Söyle, çay mı, kahve mi?"

Sabri Efendi naz eder gibi yüzünü buruşturdu.

"Bir şekeri az."

Garson gittikten sonra eğildi, sesini yavaşlattı.

"Vallahi Zahitçiğim, metelik tutmuyorum. Anladın tabii..."

"Hâlden anlamaz mıyım canım?"

"Bugünlerde sen iyisin galiba?"

Zahit Efendi kaşlarını kaldırmıştı.

"Pek iyi değilim ama neyse... Biliyorsun, ben iki senedir açıktayım. Yalnız bugünlerde, bir yerden elime üç beş kuruş geçti. Şimdilik onunla idare olup gidiyoruz."

Elini masanın üzerine vurdu.

"Necil Sabit Bey'den de hiçbir haber yok."

Sabri Efendi de yumruklarıyla dizini dövdü.

"Hiçbir haber yok ha... Vallahi bu sabah öyle bunaldım, öyle bunaldım ki, aklıma sen geldin. Gidip arayayım, Necil Sabit Bey nerede, ne oldu sorayım, dedim. Hâlâ İzmir'de mi?"

"Hesapça İzmir'de olacak."

"Hani, onun akrabasından Seyfettin Bey vardı, sen tanırsın. Ona sorup bir anlasaydın bari..."

"Geçenlerde yazıhanesine uğradım. Yakında gelecek dedi."

"Epey uzadı bu sefer."

Zahit Efendi gözlerini yumdu, sol elinin başparmağıyla serçe parmağına vurarak hesapladı.

"Mayısta gitmişti. Mayıs on beşten haziran on beşe bir ay, haziran on beşten temmuz on beşe iki ay, temmuz on beşten ağustos on beşe üç ay... Şimdi eylülün haftası... Demek ki aşağı yukarı dört ay oluyor."

Sabri Efendi hayret etti.

"Vallahi bana altı aydan fazla oldu gibi geliyor."

"Velinimet, kendini aratır."

"Uzun zaman kaldığına göre işleri tıkırında olmalı."

Zahit Efendi cebinden tütün paketini çıkarmıştı.

"Bir sigara sarsana..."

"Dilimin ucunda idi. Sigarasızlık bir şeye benzemiyor."

"Bir de rakısızlık!"

Sabri Efendi paketi titrek elleri ile kavramış, ilişir gibi oturduğu iskemleye iyice yerleşmişti.

"Ne diyorsun birader! Akşam karanlığı çökmüyor mu, içime de bir garipliktir çöküyor. Gözlerimde bir karaltı, dizlerimde bir titreme... Şöyle bir elli dirhemcik olsa, şıp diye kendime geleceğim."

"Necil Sabit Bey burada olsa..."

"Sus! Aklıma getirme."

Zahit Efendi arkadaşının elinden paketi almıştı, kendi de bir sigara sarıyordu.

"Merak etme, gene gelir. Eski âlemler başlar."

Sabri Efendi parmak kalınlığında sardığı sigarayı garsondan istediği ateşle yakmıştı, bütün dumanı ciğerlerine doldurarak içiyordu.

"Ne âlemlerdi onlar... Rakı istediğin kadar, meze bol..."

"Ya o, kadın meclisleri?"

Zahit Efendi gözlerini süzerek durdu.

"Necil Sabit Bey gibi de kadından yana şanslı adam görmedim. Birader, bir kadını bir kere görür, bir defa konuşur, iki gün sonra bakarsın, kırk yıllık dost oluvermişler."

"Şeytan tüyü var, efendim şeytan tüyü var."

"Mazlum Bey'in elinden Mihriban'ı nasıl almıştı?"

"O, bir şey değil. Bir gün benim eski göz ağrısı Bedriye'nin evine götürmüştüm. Kızı Şarika, para beğenmez, adam beğenmez züppenin züppesidir. Birader, Necil Sabit Bey ne yaptı ne etti, bilmiyorum, burnu Kafdağı'ndaki kızı bir haftanın içinde yola getirdiydi. Benden fazla, anası Bedriye şaştı. Şaşmaz mı ya? Kaçın Bedriye'si o... Necil Sabit Bey'e gelinceye kadar, ne mirasyediler görmüş."

"Para, birader para... Para her şeyin anahtarıdır."

Sabri Efendi yarasına dokunulmuş gibi ıstırapla nefes alıyordu.

"Para dediğin şeyin de ne olduğunu bilenlerdeniz. Ben az para mı yedim? Sen az para mı yedin?"

"Ama biz kumarda yedik."

Zahit Efendi hiddetle kaşlarını çatmıştı.

"Cihangir'deki konağı satmıştım. Elime geçen parayı üç günün içinde, bitirim yerlerinde temizledimdi."

"Beni bakara ile barbut mahvetti."

"Kapa o yaprakları... Necil Sabit Bey'in kumarı yok. Sonra da hazırdan yemiyor. Kazanıyor, onu yiyor. Böylesine can kurban. Şimdi iyi bir vurgunla geldi mi, ya hey!"

Sabri Efendi sigarasını yere atmış, ayağıyla bastırıyordu.

"Seyfettin Bey'in yazıhanesine geçenlerde uğradım dedin... Bugün yarın, tekrar bir uğrasan... Benim senin kadar ahbaplığım olsa, bir dakika bile ihmal etmezdim."

"Seyfettin Bey aksi tabiatlı bir adamdır, çekiniyorum."

"Necil Sabit Bey olsa..."

Zahit Efendi'nin yüzü gülüvermişti.

"O başka... O insan adamdır."

"Gerçekten, insan adamdır."

"Karıncayı incitmez... Cömert..."

"Nazik..."

"Eski aile birader, tam manasıyla asil."

"Bu kadar senedir tanırım, kimseyi kırdığını, incittiğini ne gördüm, ne duydum."

"Doğruyu söylerim, ben de öyle..."

Sabri Efendi düşünmelere varmıştı.

"Zahitçiğim, mademki Seyfettin Bey yakında gelecek demiş, Necil Sabit Bey belki de gelmiştir. Evine bir telefon etsen?"

Zahit Efendi isteksiz bir kahkaha kopardı.

"Senin pek saf tarafların vardır. Necil Sabit Bey hiç evde oturur mu? Onun İstanbul'a gelip gittiğinden çok defa akrabalarının bile haberi olmaz."

"Peki, nasıl anlayacağız?"

"O gelmiş olsa, mutlaka buralarda görünür."

Bu sefer de Sabri Efendi arkadaşının saflığına güldü.

"Bir de Necil Sabit Bey'i tanır geçinirsin."

"Neden?"

"O, İstanbul'a ayak basar basmaz bir kere ne var, ne yok diye Beyoğlu'na çıkar, eski göz ağrılarını dolaşır. Hoş, o dolaşmasa, aramasa nazeninler onun kokusunu alır, izini bulur, hemen yakalayıverirler. Artık sen işin yoksa Necil Sabit Bey'i bulmaya çalış. Hele Mihriban'a tesadüf ederse..."

Zahit Efendi merhametle dudak büktü.

"Necil Sabit Bey, İzmir'e gitmezden evvel Mihriban'la dargındı."

Arkadaşı omuzlarını kaldırdı.

"Onlar birbirlerinin tiryakisidirler. Darılır, darılır, barışırlar. Şarika da onun peşini bırakmaz. Daha evvelsi gün rast gelmiştim, bana sıkı sıkı sordu. Necil nerede? Hâlâ İzmir'de mi? Ne vakit gelecek?"

Zahit Efendi sözünü kesti.

"Haspanın gene kim bilir ne çıkarı vardır?"

Sabri Efendi onaylarcasına başını salladı.

"İyi keşfettin. Dostu İhsan'dan ayrılmış!"

"Gene mi?"

"Vallahi anlamıyorum ki birader. Ne ayrıldıkları ne de beraber yaşadıkları belli oluyor. Bana bir sürü dert yandı. Tam da adamını buldu ya? Benim derdim bana yetiyor. Sokak ortasında ter döktüm alimallah."

"Canım, İhsan'dan da ona bir fayda yoktu ya... Üstelik eline geçeni ona yediriyordu. Rahata erdim diye sevinsin."

"Yok, birader, serde alışkanlık var, ne yapsınlar... Yani işin özü, Şarika pek sıkıntıda. Necil Sabit Bey'i insafsızca yolar."

Zahit Efendi birden ciddileşmiş, bıyıklarının ucunu çekerek düşünüyordu.

"Haklısın, Sabriciğim... Necil Sabit Bey'i burada beklemekle olmayacak. Harekete geçmeli, anlamalı."

"Elbette canım efendim, elbette... Şarika ile olsun yahut da başka biriyle olsun, günlerce kapanır mı, kapanır? Hâlbuki işin iç yüzünü anlattım. Velinimeti bulup önceden haber vermeli."

"Sen söyleyince hatırladım... Reyhan'ın ablası Vuslat, İzmir'de Necil Sabit Bey'i görmüş."

Sabri Efendi kalp çarpıntılarıyla doğrulmuştu.

"Vuslat'la Necil Sabit Bey'in arası nasıldı?"

"Korkulacak gibi değil. Benim asıl korktuğum, Vuslat, Reyhan'a Necil Sabit Bey'in İzmir'den ne gün vapura bindiğini, İstanbul'a ne gün geleceğini yazar. Reyhan az numara mıdır? Derhâl koşar, karşılamaya gider. Necil Sabit Bey'e de eğlence lazım! Hazır ayağına gelmişken kaçırır mı?"

"Böyledir de a birader, gönlün ferah, nasıl yan gelip oturuyorsun?"

Zahit Efendi masaya vurup garsonu çağırmıştı, hesabı görüp kalktılar.

Sokakta arkadaşı sordu.

"Ne yapmak fikrindesin?"

"Evvela Reyhan'a uğrayıp ağzını arayacağım. Eğer atlatmaya filan kalkarsa başka manevra çeviririm. Ondan kalbe şifa verecek bir şey öğrenemedim mi? Seyfettin Bey'in yazıhanesine..."

"Mihriban'ı da gör."

"Sen de Şarika'yı... Eğer gerekirse, İhsan'la aralarını bul."

2

"Necil, yemek çanı çalıyor."

"Ne yapalım?"

"Daha mı içeceksin?"

"Ne içtik ki? İki kişiyiz, yüz dirhemlik şişenin yarısı duruyor."

"İşte ben de ondan korkuyorum ya? O şişe tamamlandı mı, arkası gelir."

Necil Sabit oturduğu geniş hasır koltuğa iyice yaslandı, alay edercesine, kuru kuru güldü.

"Doğru... Alışkın değilsindir!"

Ellerini şiddetle koltuğun kenarlarına vuruyordu.

"Fahir Bülent Bey hiç alışkın değildir!"

Canı sıkılmış gibi kolunu savurdu.

"Bırak bu yapmacıkları Fahir... Burada ne rahat oturuyoruz. Bak ama... Bu manzara bırakılır mı?"

Eliyle vapurun arkada bıraktığı köpüklü beyaz yolu gösteriyordu.

"Şu deniz seyretmekle doyulur mu? Eylül mehtabına bayılırım. Bu tatlı, serin deniz rüzgârı bırakılır da aşağıya, kapalı yerlere inilir mi? İnsan deli olmalı? Evet, senin gibi deli, senin gibi mecnun olmalı!"

Fahir Bülent neşeli bir kahkaha attı.

"Sen sarhoş oldun galiba?"

"Evet... Sarhoşum! Fakat rakıdan değil. Deniz, mehtap sarhoş etti."

"Şair oldun, görüyorum! Acaba bütün şairler sarhoş mudurlar?"

"Eğer öyleyse, ne mutlu onlara!"

"İltifat ediyorsun gene."

"Beni dinle Fahir. Şakayı bırak. Bu gece neşeliyim, konuşmaya ihtiyacım var. Düşün bir kere... Dört aylık bir ayrılıktan sonra İstanbul'uma kavuşuyorum. Vapur ilerledikçe hatıralarım canlanıyor."

"O faslı bırak. Hatıralarının neler olduğunu bilirim."

Necil Sabit elleriyle koltuğa tutunarak ağır ağır doğruldu.

"Ne demek istiyorsun?"

"Anladığın hâlde ne diye soruyorsun?"

"Maksadın ne?"

Fahir Bülent, sağ elini tempo tutar gibi sol yumruğunun üzerine vuruyordu.

"İhtiyar olsam da gönlüm tazedir."

Necil Sabit bıkkın bir şekilde başını geriye itti.

"Bıktım bu bayat nağmeden."

"Gücüne mi gitti?"

"Peki, sen ihtiyarlığı üstüne kondurmuyor musun?"

"Benim gençlik iddiam yok ki..."

"Peki, neden hâlâ bekâr duruyorsun?"

"Yakında evleneceğim."

"Sen... Evleneceksin ha!"

"Evlenmeyeceğimi nereden biliyorsun?"

Fahir Bülent sol gözünü kapadı, sağ gözünü açarak şüpheli şüpheli baktı.

"Bu yeni havadise bayıldım."

"İnanmıyorsun, değil mi?"

"Bu fikir İzmir'in ilhamı mı?"

"Hayır... Kalbimin ilhamı."

Necil Sabit elini göğsüne götürdü, kalbi üzerinde sıktı.

"Zavallı yorgun kalbimin."

Fahir Bülent pantolonunu düzeltip ayağa kalkmıştı.

"Bu çok eski bir hikâyedir azizim. Bana anlatma, ben bilirim. Hem de daima sonu başka bir hikâyeye zincirlenen uzun bir hikâye serisidir. Haydi kalk, biraz yemek yiyip yatalım."

Necil Sabit gülüyor, gülüyordu.

"Hoşuma gitmedi desem yalan... Bazı bazı buna kendim de güç inanıyorum. Fakat otur."

"Yeni maceranı mı anlatacaksın? Mersi! Eskilerini hatırlarım."

Fahir Bülent yürümeye başlamıştı. Necil Sabit bağırdı.

"Şaka etme, gel otur. Gel diyorum, darılırım."

"Necil, seninle yirmi-yirmi beş senedir arkadaşız. Artık insaf, merhamet et. Bu kadın, aşk, macera, daha doğrusu yılan masallarını dinlemekten usandım."

Necil Sabit eliyle oturmasını işaret ediyordu.

"Otur bir kere."

Fahir Bülent arkadaşını kırmamak istiyor, fakat tereddütten de kurtulamıyordu.

"Rakı başına oturmadan evvel, sen konyak, viski, şampanya gibi bir şey içtin mi Allah aşkına?"

"Vallahi bir şey içmedim. Hatta bak, kadehim bile dolu duruyor."

"O hâlde anlamıyorum."

Necil Sabit kadehini yarısına kadar içti.

"Fahir, zannedersem korktuğuma uğruyorum... Yahut da uğradım. Sen Zerrin'i tanır mısın?"

"Hangi Zerrin? 'Matahlardan' mı?"

"Yahu, benim hakkımda hiç de mi iyi bir fikirde bulunmazsın?"

"Acaba farkında olmadan iftira mı ettim?"

"Beni ciddi dinlemeni istiyorum."

"Öyle ise ciddi şeylerden bahset."

"Vakit bırakmıyorsun ki!"

"Söyleyiniz beyefendi."

"Zerrin... Sündüs'ün kardeşi, Zerrin!"

Fahir Bülent kollarını yanına sarkıttı, başını çarpıtıp baktı.

"Sündüs'ün kardeşi Zerrin?!"

"Tanıyor musun?"

"Bunak... Bir gün Bebek Bahçesi'nde uzaktan göstermiştin. Unuttun mu?"

"Tamamıyla."

"Hatta ben pek hayran olmuştum. Sana takılmıştım da akrabam demiştin."

"Evet... Uzaktan."

"Nasıl?"

"Büyük yengemin görümcesinin kızı."

"Pek uzak değil, yakın sayılır."

Necil Sabit bıyık altından güldü.

"Alay etme!"

"Tam tersi azizim... Çok yakın, çünkü genç ve güzel bir kız. Şayet erkek olsaydı pek uzak sayılırdı."

"Zeki adamsındır."

Fahir Bülent koltuklarını kabarttı.

"Kiminle arkadaşlık ediyorum?"

Fakat birden elini alnına götürdü, düşündü.

"Dur... Dur... Zerrin uzun boylu, sarışın bir kız değil mi?"

"Orta boylu, kumral..."

"Peki, benim gördüğüm?"

"Ablası Sündüs!"

"Demek onun yanında oturan küçük kız Zerrin?"

"Evet."

Necil Sabit gözleriyle arkadaşının gözlerine bakıyor, sanki bakışlarıyla onu sorguluyordu. Fahir Bülent saat kordonunu çevire çevire başını salladı.

"Gözümün önüne geliyor. Fakat Necil, o daha çocuk!"

"On sekizinde."

"Çok büyükmüş!"

"Baharın yaşı yoktur."

Fahir Bülent sağ elinin işaret parmağını Necil Sabit'e doğru uzattı.

"Buna sonbahar da dâhil, değil mi?"

Necil Sabit başını koltuğun arkasına dayadı, göğüs geçirdi.

"Yaş, birinde akla gelmez, öbüründe unutulur, hatıra gelmez."

"Ciddi mi Necil?"

"Maalesef."

Fahir Bülent şiddetle ayağa kalkmıştı.

"Budala!" dedi. Bir büyük bardağı yarısına kadar rakı doldurdu, bir nefeste içti. "Yeniden hayata doğuyorsun! Esef ettiğin bu mu?"

"Fakat bu insanı öldürüyor."

"Hep bir zevk peşinde, bir tatta, bir çeşnide yaşamaktan hâlâ mı bıkkınlık gelmedi? Peki, Zerrin?"

"O daha şüphe edecek yaşta değil!"

"Daha iyi ya... O zaman şiiri kaçar."

Necil Sabit alay ederek baktı.

"Şairlik nöbeti sana geçti."

"Ben haklıyım."

"Öyle ise itiraf et ki, ben, senden önce haklıydım."

Fahir Bülent koltuğunu arkadaşının yanına yaklaştırmıştı, oturdu, hararetle sordu.

"Onunla evlenmek niyetinde misin?"

"Eğer beni isterse..."

"Ailesi verir mi?"

Necil Sabit omuzlarını silkti.

"Ailesinin onayı, fikri neme lazım. Bana onun küçük bir işareti lazım."

"O hâlde çok beklersin."

"Neden?"

"Arzu etse bile utanır."

"Hayır... Geçkin erkekler daha utangaç oluyorlar."

"Bu başıma gelmedi."

"Ne yazık!"

"İhtimal."

"İhtimal değil, muhakkak Fahir. Bir de benim hayatımı düşün. O geçirdiğim ve hatta geçirmekte olduğum fırtınalı, huzursuz, dur duraksız hayatı düşün. Daima yalan, riya... Seviyorum zannetmişim, aldanmışım. Seviyor sanmışım, aldanmışım. Çok defa ikimiz de birbirimizi sevmediğimiz hâlde seviyor görünmüşüz. Neden? Bilmiyorum! Bu bir oyun ki yıllarca, yıllarca bıkılmadan, usanmadan tekrar edilmiş. Daima oyuncular değişmiş, roller değişmiş, fakat oyun, gene hep aynı oyun... Herkes bir iki, haydi üç dört tane kadın sever ve bu bir ömrü doldurmaya yeterli gelir. Bu maceraların sonunda mutlaka bir dargınlık, kin, düşmanlık vardır. Arkadan küfürler, lanetler yağdırırlar, yüz yüze gelinmez. Lakin ben öyle miyim? Sevdiklerimin çoğunu unuttum, sevmediklerimin birini hatırlamıyorum. Bazen sokakta giderken bir kadın koluma giriyor, yüzüme gülüyor, senli benli konuşuyor. Ben onu tanımıyorum. Ama hiç tanımıyorum. O anlatıyor, neden sonra eski göz ağrılarından birisi olduğunu anlıyorum. Bunların hepsiyle de dostum, ahbabım. Tanıyabildiklerimle karşılaşacak olursam, dün ayrılmışız gibi sarmaş dolaş oluruz. Bizi görenler gıpta ederler. Hâlbuki bunların birinden olsun, ben bir fenalık görmedim mi? Hepsinden hoşnut olarak mı ayrıldım? Biri beni kızdırmadı mı? Hatta beni gülünç bir duruma düşürmedi mi? Biri olsun, bana acı vermedi mi? Azap çektirmedi mi? İşkence etmedi mi? Hepsinden ayrı yaralar aldım. Fakat hepsini affettim!"

Fahir Bülent tekrar büyük kadehe doldurduğu rakıyı yudum yudum içiyor, Necil Sabit'i hülyalı, dalgalı bir hava içinde dinliyordu.

"Erkeklik sende kalsın."

"Budala! Bu erkeklik değildir. Yaradılış, miskinlik... Tamamıyla miskinlik... Miskinlik!"

Bir sigara yakmıştı.

"Bunlardan yoruldum. Bak, ne kadar doğru söylüyorum, bıktım demiyorum, yoruldum. Sonra bir de benim etrafımdakiler, haber uçuranlar, hizmetimi görenler var."

Fahir Bülent gülümsedi.

"Yaverlerin..."

"Ne derseniz deyin. Ben hepsine acıyorum ve hepsini seviyorum. Zahit Efendi'yi nasıl yakadan silker atarım? Gün görmüş, çelebi adam... Sabri Efendi de öyle."

"Yeter... Saymakla tükenmez."

Necil Sabit kabul der gibi boynunu büktü.

"Dokunma zavallılara..."

"Sen onlardan daha zavallısın."

"Hayır. Şimdiye kadar içinde yaşadığım çevre, bana hayatın türlü zevklerini, hislerini, inceliklerini gösterdi, öğretti, tattırdı. Bunu inkâr etmek nankörlük olur. Fakat evlenecek olursam..."

Fahir Bülent'in gözleri açılmıştı.

"Zerrin'le mi?"

"Başkasıyla olabilir mi hiç?"

"İstemezse?"

Necil Sabit parmağını ağzına götürdü.

"Sus... Bunu aklıma getirme. Kararımı verdim. Vapurdan rıhtıma çıkar çıkmaz, kimselere görünmeden eve gideceğim. Kapıdan, telefonla, mektupla ne şekilde, ne yolla ararlarsa

yokum. Bir iki gün dinleneceğim. Sonra Bebek'te ya bir köşk, ya bir yalı tutacağım."

"Sebep?"

"Zerrin, Kolej'de okuyor."

"Kışın da mı Bebek'te kalacaksın?"

"Umduğum olursa sonsuza kadar."

"Demek hayattan çekiliyorsun."

"Yeni bir hayata giriyorum."

"Zerrin'le beraber mi?"

"Daha o bir ümit, bir kuruntu, bir hülya... Bebek'te, onun havasını teneffüs edeceğim. Bilir misin, bunun ne büyük bir etkisi olacaktır? Sık sık onu göreceğim. Ailesini köşke, yalıya davet edeceğim. Onlara, hayır, onlara değil, ona hiçbir şey söylemeyeceğim, hiçbir şey hissettirmeyeceğim. Yalnız eski hayattan çekildiğimi, münzevi yaşadığımı anlatacağım."

"Onlar yorulduğuna, ihtiyarladığına hükmedeceklerdir. Bundan korkmuyor musun?"

Necil Sabit yumruğunu havada salladı.

"Sersem! Sersem! Hemen her gün, gözleriyle bir bahar güneşi içen adam ihtiyarlar mı? Bu binlerce yıllık köhne toprağı, gençleştiriveren bahar güneşi, benim gibi, daha bütün hayat kaynağı kurumamış bir zerreyi mi tazeleştirmeyecek? Düşün ki, gözlerinden ta ruhuna bir bahar doluyor! Nasıl olur da gençleşmem?"

3

Reyhan odasına girerken, pansiyon sahibesi Madam Zoi nefes nefese merdivenleri tırmanıyordu.

"Reyhan Hanım, ikidir sizi bir efendi arıyor."

"Kim? İsmini söylemedi mi?"

"Ben de tanırım ama her vakit ismini unuturum."

"Nasıl adam?"

Madam Zoi sofaya çıkmıştı, tırabzana dayandı.

"Uzunca boylu, kır saçlı bir efendi... Siyah şapka koyuyor."

Reyhan kirpiklerini oynatarak düşündü.

"Açık kahve rengi elbisesi var."

"Evet... Evet... Zahit Efendi olacak."

Madam Zoi süratle başını sallayarak onayladı.

"Odur, Zahit Efendi. Tekrar gelirse ne diyeyim?"

"Sana zahmet ama madamcığım, bana haber ver. Herhâlde mühim bir iş içindir. Bilirsin ya, benim vakıflarla davam var. Zahit Efendi takip ediyor."

"Paaa... Ne zahmeti olacak?"

"Mersi madamcığım."

Reyhan odasına girdiği zaman şapkasını çıkardı, şezlongun üzerine attı, saçlarını parmaklarıyla tarakladı.

Çok terliydi; bluzunu, kombinezonunu değiştirmek istiyordu. Fakat zihni Zahit Efendi'ye takılmıştı.

Zahit Efendi ne diye ikidir arıyordu? Mutlaka mühim bir sebep olmalıydı? Vakıflarla olan dava pansiyon sahibesinin de inanmadığı bir kulptu. Zahit Efendi'nin sıkı sıkı, ısrarla aramasındaki sebep ne olabilirdi? Zahit Efendi çıkarı olmadan kendini sıkıntıya sokar adamlardan değildi.

Reyhan'ın, düşündükçe merakı, endişesi artıyordu. Zahit Efendi adam bulur, iş bulur, aracılık eder takımından olsaydı, Reyhan fazla meraka düşmeyecekti. Zahit Efendi en zor işleri halleden biriydi. Suya sabuna dokunmadan, başkalarının faydasına olanla kendi faydasına olanı birleştirebilen işgüzar, tecrübeli kurnazlardandı.

Genç kadın yerinde duramıyordu, odasının arka tarafta olduğunu, pencerelerden dümdüz bir yangın duvarından başka bir şey görünmediğini unuttu, gayriihtiyari yürüdü, pencereye alnını dayayarak baktı. Çok geçmeden toparlandı, kendi kendine kızdı.

"Ne alığım!"

Sofaya çıkıp ara pencerelerden sokağa bakmak istedi, lakin heyecanını Madam Zoi'ye hissettirmeye korktu.

Madam Zoi çok eski bir dişi kurttu. Bir değil, otuz Reyhan'ı alır satardı da, otuzunun da haberi olmazdı.

Zahit Efendi'nin aradığını haber vermek için merdivenleri nefes nefese tırmanması boşuna olmazdı. Reyhan'ı kısa günde sekiz on kişi aradığı, sorduğu hâlde Madam Zoi ancak birini, ikisini, -o da yarım ağızla- söylerdi.

İhtiyar Rum kadınını neden telaş almıştı? Zahit Efendi'nin hâlinde bir fevkaladelik görmüş olacaktı.

Bu ihtimal Reyhan'ın aklını iğneledikçe bütün vücudunu ateşler sarıyordu. Saatine baktı, iki buçuktu.

Akşama kadar Zahit Efendi'yi mi bekleyecekti? Dört buçukta Nazir Rakım'la randevusu vardı. İki buçuktan dört buçuğa kadar iki saatte ancak giyinir, hazırlanabilirdi.

Randevuya gitmeyip Nazir Rakım'ı darıltmak hiç işine gelmezdi. Fakat Zahit Efendi'yi görmeden de içi rahat etmeyecekti.

Sıcaktan şişen ayaklarını sıkmaya başlayan ayakkabılarını çıkardı, terliklerini giydi, sofaya fırladı.

"Madam Zoi... Biraz bakar mısın madamcığım?"

Madam Zoi, aynı kattaki kiracının odasını düzeltiyordu. Havalandırmak için pencereden sarkıttığı yorganı, yastıkları içeriye alırken cevap verdi.

"Ne istiyorsun, Reyhan Hanım?"

"Madamcığım, Zahit Efendi geldiği zaman sana bir şey söylemedi mi?"

Pansiyon sahibesi ne söyleyecekti demek ister gibi bakıyordu. Reyhan, ihtiyar kadının bakışından sıkıldı, biraz tutuklaştı.

"Bugün için, tekrar gelirim filan dedi mi? Benim dört buçukta bir arkadaşımla randevum var, gideceğim."

Reyhan'ın cevabı Madam Zoi'yi şaşırtmıştı.

"Gene geleceğim dedi. Ama ne zaman gelecek, onu söylemedi."

Genç kadın sahte bir hiddetle homurdandı.

"Bu da lakırdı mı? Herkesin işi yok da akşama kadar onu mu bekleyecek? Eğer mühim bir şey söyleyecekse, mutlaka beni görmesi lazımsa bir saat tayin ederdi. Değil mi ya madamcığım?"

Madam Zoi elini yanağına vurdu.

"Bu, benim aklıma gelmedi. Zahit Efendi bana yalnız, 'Reyhan Hanım'ı görmek istiyorum. Geldiği zaman söyleyin,' dedi. Hepsi bu kadar."

Reyhan dudaklarını büzdü, kırıtır gibi omuzlarını oynatarak hiçbir şey söylemeden tekrar odasına girmişti.

Yarı karar vermiş, yarı karar vermemişti. Zahit Efendi'nin söyleyeceği şey ne dereceye kadar olumlu, işine gelir bir şey olabilir ki? Bu meçhuldü. Bir meçhul için randevusunu kaçırmak, kısmetini tepmek toylük, akılsızlık addolunmasa bile ihtiyatsızlıktı. Reyhan düşüne düşüne gardırobu açtı, giyeceği tuvaleti çıkardı, ağır ağır hazırlanıyordu.

"Reyhan Hanım... Reyhan Hanım!"

Genç kadın pansiyon sahibesinin sesini duyarak sıçradı. Sol gözünün sürmesini düzeltti, kapıya koştu.

"Ne var madamcığım?"

"Zahit Efendi geldi."

Reyhan şaşkınlıkla elini kapıya vurmuştu.

"Tam zamanında geldi, yoksa gidiyordum."

"Aşağıda, benim odada bekliyor."

"Peki madamcığım, geliyorum."

Hemen döndü, şapkasını aldı. Madam Zoi hayretle söylendi.

"Ayak üzerinde konuşacaksın? Cezveyi sürdüm, bir kahve içsin, dinlensin. Misafire karşı ayıptır."

Reyhan, Madam Zoi'nin misafirperverliğini anlamıyor değildi. İkram bahanesiyle oturacak, Reyhan'ın Zahit Efendi ile neler konuştuğunu anlayıp öğrenecekti. Genç kadın derhâl bunu hissetmişti, bilek saatine baktı.

"Ayıp ama ne yapayım? Ben de söz verdim. Sen kahveyi pişir. Zahit Efendi kahvesini içinceye kadar otururum."

Madam Zoi sesini çıkarmadan aşağı inmişti.

Reyhan aynanın önüne geçti, yüzünün boyalarında tadilat yaptı, sürmelerini düzeltti, tırnaklarını parlattı, ağır ağır şapkasını giydi, bile isteye gecikti. O aşağıya ininceye kadar Zahit Efendi kahvesini içmiş, bitirmiş bulunuyordu. El çantasını aldı, kırıta kırıta merdivenden indi. Alt katta, sokak kapısının yanında, pansiyon sahibesi Madam Zoi'nin hem yatak odası, hem misafir kabul salonu olan, duvarları Acem halıları taklidi bezlerle kaplanmış küçük, daracık odadan içeri girdi.

Köşedeki sedirin kenarına ilişik oturan ihtiyar Rum kadını Reyhan'a hain hain fakat aynı zamanda sitem manası da verilebilen bir bakışla bakıyordu.

"Zahit Efendi'yi çok beklettin Reyhan Hanım."

Zahit Efendi karyolanın yanındaki, üstüne kırpıntılardan bir mindercik geçirilmiş sandalyede oturuyordu. Reyhan'ı görünce yerinden hafif kımıldandı.

"Aman efendim, rica ederim."

Reyhan teklifsizce elini uzatmıştı.

"Bonjur Zahit Efendi."

Kinayeli kinayeli Madam Zoi'yi süzdü.

"Zahit Efendi yabancı mı?"

Zahit Efendi bunu bir iltifat sayarak güldü.

"Evet... Şüphesiz... Yabancı değiliz."

Reyhan ayakta, konsolun üzerindeki aynaya bakarak şapkasının yan, alt kenarlarından görünen saç tellerini parmaklarıyla düzeltip sıkıştırıyordu.

"Sabah da gelmişsiniz. Bir arkadaşıma öğle yemeğine davetliydim. Kuaföre gittim."

Yüzünü aynadan çevirdi, utangaç bir tavırla gülümsedi.

"Pardon... Birden daldım da hâl hatır sormayı unuttum. Nasılsınız?"

Zahit Efendi temenna eder gibi başını sallıyordu.

"Teşekkür ederim. Şöyle böyle işte. Maşallah sizi iyi görüyorum. Reyhan Hanım gün geçtikçe gençleşiyor."

Madam Zoi, Reyhan'ı koltuk verip oyalamak istiyordu.

"Ama siz de Zahit Efendi, bir söylersiniz ki... Reyhan Hanım ihtiyar mıdır?"

Reyhan göz ucuyla aynaya baktı.

"İhtiyarladık madamcığım."

Fakat bunda gencim diyen dik bir iddia vardı. Zahit Efendi bir pot kırdığını zannetmişti.

"Estağfurullah... Vallahi öyle bir fikir aklımdan geçmedi."

Madam Zoi, Reyhan'ın da, Zahit Efendi'nin de bir hareketini kaçırmıyordu. Odada ağır, sıkıntılı bir sessizlik başlamıştı. Reyhan, Zahit Efendi'nin gözlerine baktı ve hemen başını başka tarafa döndürdü.

Zahit Efendi kaşlarıyla işaret vermek istiyordu. Reyhan bunu hissetti, konsolun üzerinden bir toplu iğne almak bahanesiyle Zahit Efendi ile Madam Zoi'nin aralarına maske oldu.

"Madamcığım, müsaadenle bir tane iğneni alacağım."

Aynı zamanda Zahit Efendi'ye ne söyleyeceksin demek ister gibi dudağının sol köşesini oynattı ve sol gözünü kırptı.

Zahit Efendi dışarı çıkalım manasına kaşlarını gere gere yukarı kaldırdı.

Reyhan konsol üzerinden aldığı iğneyi çantasına atmıştı.

"Ah, bu terziler... Hepsinin de mi tireleri çürük nedir? İnsan öyle fena vaziyetlere düşüyor ki... Geçen gün eteğimin bir kenarı sökülüverdi. Yanımda da bir iğne yoktu, rezil oldum."

Madam Zoi hiç cevap vermedi. Bu, yutmadım demekti. Reyhan ihtiyar kadının yanına oturdu.

"Anlatın bakalım Zahit Efendi, siz de ne var, ne yok? Haylidir görünmediniz! Dava işi ne oldu kuzum?"

Zahit Efendi, hafızasını yokluyormuş gibi yutkunuyordu.

"Efendim... Temyiz nakzetmiş. Yeniden muhakemesi yapılacak. Avukatı değiştirelim Reyhan Hanım."

Reyhan vakit vakit bilek saatine bakıyordu.

"Neden?"

"Dava ile meşgul olmuyor sanıyorum."

Fakat Reyhan'ın saate baktığını fark etmiş gibi yerinden doğruldu.

"Galiba bir yere gideceksiniz?"

"Yok, hayır... Bir arkadaşımla randevum vardı."

Zahit Efendi ayağa kalkmıştı.

"Rica ederim, bendeniz mani olmayayım."

Reyhan isteksiz bir gülüşle boyun kırdı.

"Ne tuhafsınız! Başkasının işini mi konuşuyoruz? Kendi davam."

Madam Zoi hiç söze karışmıyordu. Yalnız gözleri bir saat rakkası intizamıyla Reyhan'dan Zahit Efendi'ye, Zahit Efendi'den Reyhan'a gidip dönüyor, gidip dönüyordu.

Zahit Efendi ısrar etti.

"Zaten uzun söyleyecek değilim. Avukat hakkında fikrinizi alacaktım. Sokakta da söylerim. Yolunuzdan kalmayın."

Reyhan derhâl ayağa kalktı.

"Orövuar madamcığım!"

Zahit Efendi şapkasını giymişti.

"Allahaısmarladık madam."

Madam Zoi yol gösterdi.

"Gidiniz, güle güle..."

Sokağa çıktıkları zaman, Zahit Efendi avurtlarını şişirip "Oo of!" diyecek oldu.

Reyhan usulca kolundan dürttü.

"Köşeyi dönünceye kadar ağır duralım."

"Ne var?"

"Madam bizi pencereden gözetler."

Zahit Efendi, hayret içindeydi.

"Benden mi şüphelenir?"

Reyhan, bir tür hakaret, küçümseme manası da çıkabilecek sinsi bir kahkaha ile güldü.

"Ne münasebet?"

"Doğrusu anlayamadım."

Köşeyi döner dönmez, Reyhan kollarını açtı.

"Öf... Az kaldı, çıldıracaktım. Ne vesveseli kadın. Her şeyi bilmek, anlamak ister. Yanında konuşmadığımıza, gördünüz ya, ne kadar canı sıkıldı. Akşam eve döndüğüm zaman surat eder. Elinden gelse gittiğim, gezdiğim yerleri de kontrol edecek."

"Niye sizinle bu kadar meşgul oluyor?"

"Sade benimle değil, bütün kiracılarıyla öyledir."

Zahit Efendi, Madam Zoi'nin baskıcı, âdeta zorba tavrına isyan etmişti.

"Siz de başka pansiyona çıkın. Kıtlığı yok ya... Macar Caddesi'nde bir pansiyon var. Hem ucuz, hem temizdir. İsterseniz, bu akşam gidip konuşayım."

Reyhan kısaca, "Teşekkür ederim," dedi. "Şimdilik mümkün değil. Üç aylık borcum var. Borcumu öder ödemez çıkacağım."

Zahit Efendi, Reyhan'a yan yan bakıyordu.

"Ya... O başka."

Reyhan'ın oturduğu pansiyondan cadde iki adımdı. Fakat Reyhan, Zahit Efendi ile yan yana caddeden geçmek istemediği için arka sokaklardan yürüyordu.

Zahit Efendi, Reyhan'ın paraca sıkıntıda olmasını kendi endişeleri lehine bulmaktaydı. Söze nereden başlayacağını kestiremiyordu.

Reyhan da meraktan kıvranmaktaydı.

"Ne var Zahit Efendi?"

"Ne gibi Reyhan Hanım?"

"Beni niçin aradınız? Ne söyleyeceksiniz?"

Genç kadın bunu öyle saf bir tavırla söylemişti ki Zahit Efendi'nin kalbindeki gizli şüpheler bir anda erir gibi olmuştu, doğrudan doğruya mevzuya girdi.

"Necil Sabit Bey gelmiş."

Reyhan bir adım geriledi. Elinden çantası yere düştü.

"Ne vakit? Dün mü? Bugün mü?"

Zahit Efendi süratle eğildi, genç kadının çantasını alarak verdi.

"Gününü iyi bilmiyorum."

"Siz kendisini gördünüz mü?"

"Hayır."

"Kimden duydunuz?"

"İzmir'den bir gelen var da... Dolayısıyla duydum."

Reyhan kaşlarını, gözlerini, kirpiklerini, dudaklarını oynatıyor, parmaklarını açıp kapıyor, topukları üstünde sallanıyordu.

"Ablam yanlış anlamış öyleyse."

"Neden?"

"Bana, Necil Sabit Bey için eylülün on sekizinde İstanbul'da bulunacak diye yazdı."

Zabit Efendi içinden, "Yakaladım," dedi.

Heyecanını belli etmemek için mendilini çıkardı, burnunu sildi. Fakat Reyhan'ın gözleri buluttu, kalbi sıkışıktı.

"Necil, şimdi nerede?"

"Bilmiyorum ki! Akrabalarına, yakında geleceğim diye telgraf çekmiş. Onlar da bekliyorlar. Sonra burada mühim bir satış işi var. Beni araya koydular. Aman, Necil Sabit Bey'i bul, çok kârlı iş dediler. Eh, bana da beş on kuruş komisyon çıkacak. Acaba sizin haberiniz var mı diye sormaya, anlamaya geldim."

Reyhan'ın yüreğine küçük bir kurt düşmüştü.

"Necil'in İstanbul'a geldiğine pek emin değilim. Hatta ayın on sekizinde geleceğine bile..."

Reyhan'ın dik dik söyleyişi Zahit Efendi'nin temkinini sarsmıştı.

"Nereden biliyorsunuz?"

"Malımı bilirim de onun için. Dediği günde, dediği saatte sözünü tutar mı o?"

Adımlarını açmıştı.

"Zahmetinize çok teşekkürler ederim Zahit Efendi... Şayet Necil'i görür, bir haber alırsanız, bana da bilgi vermeyi unutmazsınız, değil mi?"

Eliyle selam verip ayrılıyordu.

"Orüvar Zahit Efendi."

Zahit Efendi arkasından bağırdı.

"Reyhan Hanım, bir dakika, müsaade buyurun... Bir şey söyleyeceğim."

Reyhan durmuştu.

"Vaktim yok."

"Kısaca söyleyeceğim. Necil Sabit Bey, İstanbul'a geldi ya da... Şimdi bunu bırakalım, yarın, öbür gün mutlaka gelecek. Açık konuşalım. Ben bir iki komisyon işi için onu muhakkak görmeliyim."

"Bana ne, görünüz! Ben engel değilim ya?"

"Onu demek istemiyorum. Necil Sabit Bey'in yolunu bekleyenler var, anlatabiliyor muyum? Sizi bunca senedir tanırım, saygı duyarım. Onun için beni gözetin. Şayet siz benden evvel görecek olursanız, bana bilgi verir misiniz?"

"Adresinizi biliyorum, yazarım."

"Teşekkür ederim."

Reyhan yürüdü, köşeyi dönüp caddeye çıktı. Kendi kendine söyleniyordu.

"Necil daha gelmeden etrafına ağ örmeye başlıyorlar. Zahit Efendi'nin satış işlerini, komisyonlarını bilirim ben. Necil gelir gelmez etrafını saracaklar, burada şu meyhane açıldı, bu bar açıldı diye sabah akşam küp gibi içecekler. Zahit Efendi, Necil'in geldiği yahut yakında geleceğini her neredense duy-

muş, şimdi fellik fellik arıyor. Ayın on sekizinde geleceğini söylediğim fena oldu. Tamir ettim ama inandı mı, bilmem. Ya hakikaten geldiyse? Gelir mi gelir? Aklına hükmetmesin, bir kere..."

Genç kadının etekleri tutuşmuştu.

"Nasıl anlamalı?"

Randevuya gidip gitmemek konusunda kararsızdı. Nazir Rakım'la bilhassa şu sırada bozuşmak hataydı. Onu Necil Sabit'e karşı bir silah gibi kullanacaktı. Necil Sabit'i görünce hatırından çıkamamış gibi yapıp koluna girecek ve Nazir Rakım'ın bulunduğu yerlerden geçecekti. Nazir Rakım'a tesadüf ettikleri zaman bozulacak, şaşıracak, tabii bu, Necil Sabit'in gözünden kaçmayacaktı. İşte o vakit Reyhan, hakikati itiraf edecek, Necil Sabit'e, "Görüyor musun?" diyecekti. "Sana olan aşkım hâlâ sönmemiş, hâlâ kalbim seninle dolu. Sana kavuşunca, yüzünü görür görmez her şeyi unuttum, beni cidden seven bu çocuğun aşkını, samimiyetini çiğnedim! Ah, ben, ne alçak bir kadınım!"

Necil Sabit bunu hakikat diye dinlemese bile buluş hoşuna gidecek ve hiç olmazsa "bir mevsim" Reyhan'la yaşayacaktı.

Reyhan için bir mevsim kâfiydi.

Fakat Necil Sabit nerede? Gelmiş mi? Gelmemiş mi?

İnler gibi sayıklıyordu.

"Nasıl anlamalı?"

4

Zahit Efendi, ezberlemeye çalışır gibi, her düşündüğünü iki üç kere mırıldana mırıldana tekrarlıyordu.

"İzmir, Bandırma postalarını beklemek kolay, fakat Haydarpaşa'ya geçmek mesele..."

Bu işi tek başına becermek, başarmak imkânsızdı. Gözü açık bir arkadaşa ihtiyacı vardı. Elele verdiler mi, bütün zorlukların hakkından gelirlerdi. Sabri Efendi aklına geliyordu. Sabri Efendi dalgın ve unutkandı. Lakin son günlerde açlık, yoksulluk onun gözünü açmışa benziyordu.

O gün akşama kadar Sabri Efendi'yi aradı, uğramasının olası olduğu bütün kahvelere, çayhanelere uğradı, haber bıraktı. Nihayet evini öğrendi.

Kapıyı, Sabri Efendi'nin karısı açmıştı, Zahit Efendi heyecanla sordu.

"Sabri Efendi evde mi?"

"Evet... Ne istiyorsunuz?"

Kadın, şahsen Zahit Efendi'yi tanıdığı hâlde çekingen duruyordu. Zahit Efendi alacaklılara karşı evde karısına ettiği tembihleri acı acı hatırladı.

"Yabancı değil efendim. Söyler misiniz, biraz konuşacağım. Zahit Efendi deyiniz, o, derhâl anlar."

Sabri Efendi terlik hizmetini gören topuğu basık eski ayakkabılarını sürüyerek koşmuştu.

"Buyursunlar mirim... Hayır haber inşallah."

"Birader, bugün seni aramadık yer bırakmadım."

Zahit Efendi hakikaten kan ter içinde kalmış, yorgunluktan harap, helak olmuştu. Sabri Efendi kapıyı iyice açtı.

"Girsene... Biraz otur, nefes al."

Zahit Efendi kapının yanındaki daracık, yük azmanı odaya girerken Sabri Efendi karısına seslendi.

"Yahu! Bize iki sade kahve yap!"

"Ne zahmet ediyorsunuz birader..."

"Olmaz, yorgunluk alır."

Pencere kenarında, üzerine renk renk yamalı bir örtü geçirilmiş kaskatı kerevetin üstüne yan yana oturdular. Sabri Efendi arkadaşının bu vakitsiz ziyaretinden kuşkulanmıştı.

"Necil Sabit geldi mi?"

"Pek zannetmiyorum ama bu günlerde gelmesi hemen hemen muhakkak gibi."

"Beni niçin aradın?"

Zahit Efendi sigara paketini çıkardı, bir tane Sabri Efendi'ye uzattı.

"Bu sabah Reyhan'ın pansiyonuna gittim."

Sabri Efendi eliyle ağzını kapayarak susturdu.

"Yavaş söyle... Bizimki duymasın."

"Benim tanıdığım bir kadından bahsediyorum."

"Olmaz, gene şüphelenir."

Zahit Efendi de sesini kısmıştı.

"Kapıdan dinlemek âdeti var mıdır?"

"Kadın kısmının huyu suyu aynı kalır, bir kararda durur, belli olur mu?"

"Neyse... Pansiyona gittim, gördüm. İzmir'den mektup almış, Necil Sabit Bey ayın on sekizinde geliyormuş."

Sabri Efendi duvardaki, bir sigorta şirketinin reklam takvimine baktı.

"Bugün ayın on beşi... Daha üç gün var."

"Necil Sabit Bey aklına eserse bugün, yarın geliverir. Biz tedbirde kusur etmeyelim de..."

Bu sırada Sabri Efendi'nin karısı oda kapısına vuruyordu.

Sabri Efendi yerinden sıçradı.

"Buyur hanım..."

Dışarı çıktı ve sonra bozuk bir yüzle içeri girdi. Ellerini ovuşturuyor, bekliyordu.

"Kusura bakma Zahitçiğim... Hani sen yabancı değilsindir de onun için söylüyorum. Ben var zannediyordum. Kahvemiz kalmamış."

Zahit Efendi hoş gören bir gülümseme ile başını salladı.

"Bilmez miyim? Ev hâli... Hepimizin başında."

"Hani ya mahcup oldum."

"Önem verdiğin şeye bak. Evet efendim, ne diyordum? Necil Sabit Bey'in Afyon tarafından gelmesi ihtimali de var. Sabriciğim, sen Haydarpaşa'ya geçecek, treni bekleyeceksin!"

"Bugün geç artık... Yarın."

"Yarın, öbür gün... Necil Sabit Bey gelinceye kadar."

Sabri Efendi'nin hoşnutsuzlukla yüzü buruşuvermişti.

"Bu, pek kolay değil."

Zahit Efendi hiddetle baktı.

"Ekmek bile çiğnemeden yenilmez."

"Ne kızıyorsun birader? Hâlim sence malum... Bir alay masraf... Paralı zamanımda olsa, bir dakika tereddüt eder miyim?"

"Onu da düşündüm. Sana bir lira veririm, iki gün idare edersin."

Sabri Efendi hüzünle güldü.

"İki gün mü?"

"E, birader, ben de Karun değilim a. Bir lirayı bile düşünerek veriyorum."

İçinden, "Necil Sabit Bey'e ödetirim bunu. Bu masraf onun yüzünden. Ne gün geleceğini yazsaydı..." diyordu.

Pantolonunun cebinden bir lira çıkarmıştı, avucunda sıkarak Sabri Efendi'ye verdi.

"Al bunu... Yarın sabah, erken erken Haydarpaşa'ya geçersin, treni öğrenirsin. Akşam kahveye gelir, beni görürsün."

Sabri Efendi hemen parayı almış, hırkasının cebine koymuştu.

"Sen kahvede kaça kadar oturacaksın?"

"Beşe, altıya kadar... Fakat sen işini bitirir bitirmez gel. Ötede beride eğlenme."

"Necil Sabit Bey gelirse ne yapayım?"

Zahit Efendi düşündü.

"Onu görür görmez, hemen karşılamaya koşarsın. Yalnız dikkat et, yanında teklifli bir arkadaşı, yahut da kadın filan varsa fazla laubali görünme. Beni soracak olursa saygılarımı sunduğumu söylersin. Seni görünce memnun olacaktır. Bilmez misin? Hamallarla, arabacılarla uğraşamaz, böyle şeylerle meşgul olmayı sevmez."

Sabri Efendi cebindeki lirayı okşayarak dinliyordu.

"Bilirim... O kadarını yaparım."

"Necil Sabit Bey doğru apartmana mı gitti? Nerelere uğradı? Dikkat et Sabriciğim... Sonra dön, kahveye gel, beni bul... Şayet ben yoksam, bulunabileceğim yerleri bir dolaş. Hoş, ben gittiğim yeri bir kâğıda yazar, bırakırım."

Sesini fısıldar gibi yavaşlatmıştı.

"Şarika'yı gördün mü?"

"Gördüm, İhsan'la aralarını bulmaya çalıştım. Benim bu müdahalemi İhsan'ın işi sandı, nazlanmaya başladı."

Sabri Efendi konuşurken gözü vakit vakit kapıya dalıyordu. Zahit Efendi bu sıkıntılı vaziyette açık, serbest konuşamayacaklarını anlamıştı.

"Haydi Sabriciğim, sen ceketini, ayakkabılarını giy, biraz çıkalım. Bir iki tek de çakarız."

Bu teklif Sabri Efendi'nin yüzünü solduracak kadar heyecan vericiydi.

"Bizimki bu saatte nereye gidiyorsun diye çıkışır."

Omuzlarını kısarak acı bir gülüşle durdu.

"Hızır gibi imdada yetiştin Zahitçiğim. Bu akşam gazımız kalmamıştı, ekmek parasını düşünüyordum. Sen şu lirayı bozabilir misin? Elli kuruşunu karıya bırakayım."

Zahit Efendi bir dakika kaşlarını çatarak zihnen hesaplar yaptı.

"Yok, sen o lirayı şimdiden bozma. Ben sana elli kuruş daha vereyim."

"Hay Allah razı olsun."

Sabri Efendi bozuk elli kuruşu alırken, parmakları titriyordu.

"Borç olarak alıyorum. İlk fırsatta öderim."

"Olur efendim, olur... Teklif mi var?"

Fakat Zahit Efendi bu yarım lirayı Necil Sabit Bey'in hesabına bir lira olarak geçirmeye karar vermişti.

Elli kuruşu alan Sabri Efendi'nin karısı, kocasının geç vakit sokağa çıkmasına fazla homurdanamadı.

"Efendi, pek geç kalma. Otururken içim geçiyor, kapının çıngırağını duyamıyorum."

Sabri Efendi korkak bir tavırla, "Anahtarı versen," dedi.

"Peki, ben bakkala gidip gelince kapıyı kim açacak? Çifte çifte uşakların, halayıkların mı var? Hem sen anahtarı bir kere cebine koydun mu, sabaha karşı eve gelirsin."

Zahit Efendi usulca arkadaşının kolundan çekti.

"Yürü... Zorla lakırdıya çanak tutuyorsun."

Civardaki kara tahta kapılı, camları yağlı yağlı parlayan, karanlık meyhaneye girmişlerdi.

Zahit Efendi ikram eden bir mirasyedi edasıyla meyhaneciyi çağırdı.

"Barba, bize iki tek!"

Sabri Efendi de aşinalık etti.

"Keyifler Barbamu?"

"Çok şükür... Siz nasılsınız bakalım?"

Zahit Efendi, cebinden eski bir gazete çıkarmış, dirsekleri kirlenmesin diye masasının mermeri üzerine yaymıştı.

"Demek Şarika nazlanıyor..."

"Ama ne nazlanış! Âdeta sinirlerime dokundu. Bedriye'yi bir köşeye çektim, İhsan'ın tarafından gelmediğimi anlattım. Şarika'nın densizliklerine anasının da canı sıkılıyor. Gel gelelim, ses çıkarmıyor."

"İhtiyarladı artık. Kızına eskisi gibi söz geçiremiyor."

"Şarika da bebek değil ya!"

Sabri Efendi kıs kıs güldü.

"Zahitçiğim, Şarika'dan yana bir tehlike göremiyorum."

"Neden? İhsan'dan başka bir dost mu tutmuş?"

"Hayır... Bedriye eve yeni bir pansiyoner almış. Nazlı isminde bir kız. Ama ne nazlı da, ne nazlı!"

Zahit Efendi merakla toplanmıştı.

"Ne diyorsun?"

Arkadaşı, dudaklarını şapırdatarak anlatıyordu.

"Bir görmelisin birader. Deniz renginde gözler. Mercan gibi dudaklar. Bir kirpikler var... Kirpik derim sana..."

Önündeki kalın altlı küçük kadehi birden dikmişti.

"Zannedersem Şarika'nın telaşları, Necil Sabit Bey'i araması, bütün dargınlıkları filan hep Nazlı'nın yüzünden. Şarika paralı biriyle dost çekildi mi, anasını unutur, metelik koklatmaz. Açıkta kaldı mı, doğruca anasının pansiyonuna çöker. Evlat da olsa, bir dereceye kadar kahrı çekilir, değil mi ya? Bedriye de ne yapsın? Hani apartmanı, geliri, akarı yok ki aylığını alsın da geçinsin. Ne yapacak, tabii bir kazanç yolu arayacak. Nazlı daha toy... Bedriye onu istediği gibi idare eder! Şarika, Necil Sabit Bey'i dışarıda yakalamak istiyor. Aklı sıra onunla metres çekilecek. Metres çekilmese bile kendi başına bir pansiyon, oda tutturur. Bedriye de bunun farkında. Gizlice bana Necil Sabit Bey nerelerde diye sordu. Göz ucuyla da gülümseyerek Nazlı'yı gösteriyordu. Nazlı da piliç mi piliç! Necil Sabit Bey görürse fazla direnemez, gevşer."

Zahit Efendi kaşır gibi hafif hafif bıyıklarını tırnaklıyordu.

"Bedriye'nin Çingene tarafları vardır, Necil Sabit Bey'i kızdırır. Nazlı'nın kulağını bükelim. Kızcağız toy ama Bedriye'den ders alır."

"Necil Sabit Bey bir kere Nazlı'yı görmesin!"

"Ondan korkarım ya... Necil Sabit Bey, Bedriye'nin pençesine geçmiş demektir. Bedriye seni, hele beni vızır vızır atlatır. Artık velinimetin yüzünü görebilirsen gör."

Sabri Efendi yumruğunu masaya dayadı, göğsünü kabarttı.

"Yağma yok. Bedriye beni tanır. Sonra onun başına öyle çoraplar örerim ki..."

"Necil Sabit Bey gelince Nazlı'dan bahsedelim mi demek istiyorsun?"

"Bence vakit geçirmemeli. Reyhan da, Şarika da, Mihriban da ağızlarını poyraza açsınlar. Yalnız Bedriye ile iyi anlaşmalı."

"Bana, Şarika bu işi karıştırır gibi geliyor."

"Bir şey yapamaz, sen merak etme."

İki arkadaş, gelecek tatlı, zevkli günlerin neşesiyle bir kat daha sarhoş olmuşlardı. Yalnız Zahit Efendi ara sıra ayılır gibi oluyor, barbanın kirli bir kâğıt parçasına bir kırmızı kalemle çizdiği kalın çizgileri hesaplıyordu.

"Beşer tane olmuş. Birer tane içer, kalkarız."

"Hay hay, sen bilirsin."

"Akşamları, Bedriye sofrayı hazırlar, biz de bir köşesine oturur, demleniriz ha!"

"Ne diyorsun? Sızarsak bile, ev yabancı değil ki... Bedriye'nin evi."

Meyhanecinin ikram ettiği tekleri de içtikten sonra ayağa kalktılar. Sabri Efendi kibrit kutusunun kenarını koparmış, dişlerini karıştırıyordu.

"Çoktandır içmedim idi de, bayağı başımı döndürdü."

Zahit Efendi fikir yürütmelerindeki düzeni, isabetliliğini kaybetmemişti.

"Yarın erkenden, mutlaka Haydarpaşa'ya geçeceksin. Uyudum, kalkamadım yok."

"Ne münasebet!"

"Ben de Galata Rıhtımı'nda vapuru bekleyeceğim."

5

Vapura hücum eden hamallar, kavgaya, küfre, çığlığa benzeyen, inceli kalınlı, garip sesler çıkararak itişip kakışıyorlardı.

Necil Sabit hesabı görmek için garsonu çağırmıştı. Fahir Bülent kamarotlardan biriyle konuşuyordu, arkadaşına seslendi.

"Necil... Bavulları bir otomobile atıp doğru apartmana çıkalım. Sen bir yere uğramak fikrinde misin?"

"Galata'da Müeyyet'in yazıhanesine uğrayacağım. Hem acelen ne? Şu kargaşa, kalabalık dağılsın."

"Senin Zahit Efendilerin, Sabri Efendilerinden biri olsaydı, bavulları gönderiverirdik işte."

Necil Sabit keyifli keyifli gülüyordu.

"Sus Fahir... İstanbul'dakilere öyle bir oyun oynadım ki..."

Fahir Bülent acıyarak baktı.

"Hâlâ bu iddiadan vazgeçmedin. Şimdiye kadar senin kimseye oyun oynadığını görmedim, hep sana oyun oynarlar."

"Söyleyeyim de ondan sonra alay et."

Kamarada bir işleri kalmamıştı, Necil Sabit pardösüsünü giydi.

"Haydi güverteye çıkalım."

Fahir Bülent eliyle başını tutmuş, inliyordu.

"Çok sersemim... Dün gece sana uydum, fazla içtim. Başım ağrıyor, midem bulanıyor."

"Yukarı salonda birer soda içeriz, yürü."

Fahir Bülent ağır ağır Necil Sabit'i takip etti. Yukarı salonda, bavullarını da getirtip bir köşeye koydurduktan sonra karşı karşıya oturdular.

Necil Sabit hâlâ gülüyordu.

"Fahir, vallahi senin de hoşuna gidecek. İzmir'de sana da göstermiştim, değil mi?"

"Kimi?"

"Reyhan'ın ablası Vuslat'ı."

"O kart karıyı İstanbul'dan tanırım."

"İzmir'de bana bir hayli yaltaklandı, yüz bulamadı."

Fahir Bülent garsonu çağırmış, soda getirtmişti.

"Bu mallar, İstanbul'da geçmemeye başladılar mı, tiyatro kumpanyaları gibi Anadolu turnesine çıkarlar."

"Karı peşimi bırakmadı ki! İkide bir karşıma çıkıyor, soruyordu. İzmir'de çok mu kalacaksınız? Ne vakit İstanbul'a dönmek fikrindesiniz? Ben bu sıkı sıkı soruşların manasını anlamıyor değildim. Reyhan'a yazacak, rıhtıma çıkar çıkmaz beni gafil avlayacaklar. Vuslat'a ayın on sekizinde hareket edeceğimi söyledim. Bunun üzerine nazeninlerim atladılar."

"Bu kadarını akıl ettin ha?"

Necil Sabit hiddetlenmiş gibi kirpiklerini oynattı.

"Dün gece sana ne söyledim?"

Fahir Bülent başını elleri arasında tutuyordu.

"Evet... Hayal meyal bir şeyler hatırlıyorum."

"İnanır mısın? Aşk, insanın bazı taraflarını köreltiyor, bazı taraflarını da şaşılacak kadar inceltiyor. Seyfettin'e de yazdığım mektupta, geleceğim günün belirli olmadığını, belki de Afyon üzerinden geleceğimi yazdım. Zahit Efendi, Seyfettin'in yazıhanesine uğrar. Seyfettin başından atmak için söyleyiverir."

"Âdeta önlem almışsın."

"Ablama da bir ay daha gecikme ihtimalim olduğunu yazdım."

Ayağa kalkmıştı. Keyifle, neşe ile ellerini ovuşturuyordu.

"İşte böyle azizim... İstanbul'a geleceğimden kimseciklerin haberi yok. Âdeta hırsızlama giriyorum. Hamalların, kalabalığın önü alınsın, bir garsonla bavullarımızı otomobile yollarız, arkasından da biz."

Fahir Bülent o kadar neşeli değildi.

"Kararın kesine benziyor Necil."

"Nihayet inanır gibi oluyorsun! İşte böyle... Müeyyet'e uğramamın sebebi de Bebek'teki köşk ve yahut yalı için... O bulur."

"Sen, şimdi günlerce apartmanda mı kapanacaksın?"

"Vücudumu dinleyeceğim."

"Peki, ben ne yapacağım?"

"Gezer eğlenirsin."

"Ne ile? Kumarda paraları tükettim."

Necil Sabit öyle sevinç içindeydi ki etrafında küçük bir keder, matem karartısı istemiyordu.

"Ben sana borç veririm."

"O fikirle söylememiştim."

"Ne fikirle söylersen söyle."

Fahir Bülent gözlerini kaldırarak baktı.

"Âdeta çocuk gibi seviniyorsun."

"Gençleşme emareleri Fahirciğim, gençleşme emareleri. Kalbimde, enginleri bile küçük gören bir genişlik, uçsuz bucaksız bir ferahlık var. Bu, daha rıhtımdan başlıyor. İstanbul'a geldiğimi bilen yok. Beni karşılamak için gelen yok. Şu veya bu şekilde rahatsız eden yok. Birçok tanıdıklar arasında vaziyet, tavır, hâl gözetmek yok. Yalan söylemek, yalandan gülmek, yalandan sevinmek, yalandan acımak, yalandan ilgilenmek mecburiyeti yok. Bir tüy gibi hafifim!"

Arkadaşı dişlerini gıcırdatarak homurdandı.

"Ben de hafifim."

Necil Sabit bir kahkaha attı.

"İzmir'deki kayıplarını İstanbul'da çıkarırsın, merak etme."

Garsonu eliyle çağırdı.

"Yavrum, bize büyük bir kapalı otomobil tut. Sonra gel, valizlerimizi al."

Fahir Bülent'in yanına gitti, omzuna vuruyordu.

"Düşünme, neşelen..."

"Bırak beni... İstanbul'a gelir gelmez keyfim kaçtı."

"Dur Fahir... Sana bir şey teklif ediyorum. Kabul edip etmemekte serbestsin. Öteden beri hanı satmak niyetindeydin. Bu sefer muhakkak satacaksın. Hemen müşteri bulunmaz. Benimle beraber, Bebek'e gelir misin?"

Necil Sabit'in teklifi Fahir Bülent'i evvela şaşırtmış, sonra kalbini kanatmıştı.

"Mersi."

Necil Sabit duralamıştı. Eğildi, arkadaşının gözlerinin içine baktı.

"Ne düşündün? Aklına ne geldi? Yani sana vaat ettiğim borç parayı vermemek, ucuz kurtulmak için bu teklifi ediyorum sandın, öyle mi?"

Fahir Bülent cevap vermedi.

Necil Sabit eliyle onun omzunu itti.

"Yazık! Ben vaadinden döner adam mıyım? Beni yeni mi anlıyorsun? Budala, sana bu teklifi acıdığım için ediyorum. Orada Zerrin'i göreceksin. Sonra o kadar beğendiğin Sündüs'ü göreceksin. Orada bir harikaya, bir mucizeye şahit olacaksın. Bu, saçları ağarmaya, dizleri titremeye, beli bükülmeye, yüzü kırışmaya başlayan eski arkadaşının nasıl gençleştiğini göreceksin. Cebinde paran dursun, ben seni misli görülmemiş bir ziyafete çağırıyorum!"

Fahir Bülent mahcup mahcup kekeledi.

"Affet Necil."

Necil Sabit bütün yüreğiyle gülüyordu.

"Benden öyle şey istedin ki... Çocuğum, affetmek en bol lütfum, belki de yegâne sermayemdir."

Yolcuların çoğu çıkmış, vapur tenhalaşmaya başlamıştı. Necil Sabit, "Kalk artık," dedi. "Yayılıp oturmayalım."

Elleri pardösüsünün cebinde, arkası kapıya dönük, Fahir Bülent'in kalkmasını bekliyordu. Fahir Bülent doğruldu, kalkmak istedi, bir an gözü kapıya gitmişti. Derhâl başını eğdi, bir kahkahayı boğmak ister gibi mendilini ağzına götürdü. Gülmekle öksürmek arası bir sarsıntı ile omuzları oynuyordu.

Necil Sabit, Fahir Bülent'in ani değişikliğinden bir şey anlayamamıştı. Yarı döndü, kapı tarafına baktı.

Zabit Efendi, şapkası elinde, önünü kavuşturmuş, saygılı bir şekilde ilerliyordu.

"Gözlerimiz yollarda kaldı Necil Beyefendi. Sıhhatte gördüğüme vallahi çok sevindim."

Necil Sabit'in dili tutulmuştu. Bir Fahir Bülent'e bir de Zahit Efendi'ye bakıyordu. Fahir Bülent, yüzü kıpkırmızı, ayağa kalkmıştı.

"Aman biraz su! Gıcık kaçtı, boğulacağım."

Zahit Efendi derhâl seğirtti, geçen garsonlardan birini çevirdi. Sert, amirane bir sesle, "Su getir!" dedi.

Bu, yeni türeyen ziyaretçinin, kaşlarını çatarak emir verişi garsonu alıklaştırmıştı, Zahit Efendi büsbütün hiddetlendi.

"Yüzüme ne bakıyorsun? Sana su getir dedim!"

Fahir Bülent dayanamadı, serbest gülmeye başladı.

"Ömürsündür Zahit Efendi. Bu ne şiddet böyle?"

Zahit Efendi derhâl sakinleşmişti.

"Hoş geldiniz, safalar getirdiniz beyefendi."

Fahir Bülent gülmekten kendini alamıyordu.

"Teşekkür ederim, siz nasılsınız?"

"Duanızla meşgulüm beyefendi."

Necil Sabit yutkundu, gülümsedi.

"Merhaba Zahit Efendi... Nasılsın bakalım?"

Zahit Efendi aşırı bir saygıyla eğiliyordu.

"Hasret kaldık vallahi efendim. Necil Beyefendi bu kadar kalmazlar, ne oldu diye merak ediyordum. Her an dönüşünüzü beklemekteydim. Seyfettin Beyefendi'nin yazıhanelerine uğradım. Yakında teşrif buyuracağınızın müjdesini verdiler."

"Ben İzmir'deyken İstanbul'da neler oldu, neler bitti?"

Fahir Bülent, Necil Sabit'e yan yan bakıyordu.

"Zahit Efendi'de mutlaka enteresan havadisler vardır."

Zahit Efendi gözlerinin içi parlayarak, "Uzun beyefendi, uzun... Anlatacak çok şeylerim var," dedi.

Necil Sabit merakla durmuştu.

"Bugün geleceğimi nereden bildin Zahit Efendi?"

"İçime doğdu Necil Beyciğim."

Fahir Bülent hayretle kollarını kavuşturmuştu.

"Yakında ereceksin Zahit Efendi."

Zahit Efendi bu alayı, tamamıyla iltifat olarak kabul edebilecek gönül adamlarındandı.

"Allah ömürler versin, Fahir Beyefendi bendenizi severler."

Necil Sabit ısrar ediyordu.

"Sahi, nasıl keşfettin? Yoksa her gün rıhtıma geliyor, vapurları mı bekliyordun?"

Zahit Efendi güldü, başını eğdi.

"Velinimet beyimin yolunu bekliyorum."

Necil Sabit bu vefakârlıkla alay edemedi.

"Bir eşin yoktur Zahit Efendi. Teşekkür ederim. Şimdi onu konuşuyorduk, Zahit Efendi mutlak gelir, bizi bulur diyorduk, öyle değil mi Fahir?"

"Evet... Evet."

Zahit Efendi sevincinden bayılacak gibi olmuştu.

"Allah ömürler versin efendim."

Garson otomobilin hazır olduğunu haber verince Zahit Efendi atıldı.

"Bavulları nereye götürmemi emrediyorsunuz?"

"Estağfurullah... Bizim apartmana."

"Derhâl beyim."

Garsonun beraberinde getirdiği hamalı çağırdı, valizleri işaret etti.

"Haydi al... Ama dikkat et, öteye beriye çarpıp da sıyırtma, zedeleme."

Necil Sabit bütün asabiyetine rağmen güldü.

"Zahit Efendi her şeyi düşünür."

"Tembih etmesen olmaz efendim."

Hamalla birlikte çıkıyordu, Fahir Bülent bağırdı.

"Zahit Efendi, sen başka bir otomobil tut. Biz bir yere uğrayacağız."

Zahit Efendi, Necil Sabit'e sordu.

"Apartmana gelmeyecek misiniz?"

"Geleceğim Zahit Efendi, geleceğim."

Cebinden portföyünü çıkarmıştı. Zahit Efendi'ye beş lira verdi.

"Hamallara, otomobile verirsin."

"Sizi apartmanda bekleyeyim mi, efendim?"

"Anahtar kapıcıdadır. Kapıcının karısı odaların tozunu alsın."

"Bizzat başında durur, nezaret ederim."

"Mersi Zahit Efendi. Sen bekleyen otomobile bin. Biz başka buluruz."

Fahir Bülent hayretle bakıyordu. Zahit Efendi çıkınca Necil Sabit kollarını yanına sarkıttı.

"Artık kapalı otomobile gerek kalmadı. Hatta elimizi, kolumuzu sallayarak, yürüye yürüye Galata'dan geçebiliriz."

Necil Sabit pardösünün yakasını indirmişti.

"Saklanmaya da gerek kalmadı. Şimdi rıhtımda, Reyhan'a, Mihriban'a, Şarika'ya, hatta İzmir'de bıraktığımız Vuslat'a rast gelirsek hayret etmeyeceğim."

Fahir Bülent şapkasını almıştı.

"Fakat ne oyun oynadın. Daha rıhtımdan başladı. İstanbul'a geldiğini bilen yok. Yalan söylemek, yalandan gülmek, yalandan acımak, yalandan alakadar olmak, yalandan sevinmek mecburiyeti yok... Bir tüy gibi hafifsin!"

Necil Sabit düşünüyordu.

"Alay etme."

Arkadaşı onun sırtını okşadı.

"Alay etmiyorum... Acıyorum."

"Alay et, fakat acıma."

6

"Zahit Efendi, azizim seninle uzun boylu konuşmak istiyorum."

"Emredersiniz Necil Beyciğim."

Necil Sabit, kapıcının karısı Madam Vartuhi'nin hazırladığı sofrayı gözden geçiriyordu.

"Madam, buz bulamadın mı?"

"Karabet Ağa getirecek beyim."

"Karabet Ağa'ya zahmet oldu."

Madam Vartuhi ayıplar gibi dudaklarını ısırıyordu.

"O nasıl sözdür beyim... Hiç senin hizmetin zahmet olur mu? Vazifemizdir, elbet canla başla çalışacağız."

Zahit Efendi haddini bilir bir eda ile alçak sesle söze karıştı.

"Bir Necil Beyimiz var."

Madam Vartuhi derhâl onayladı.

"Öyledir Zahit Bey."

Necil Sabit pijamasının yan ceplerine ellerini sokmuş, odada dolaşıyordu.

"Ben yokken daha kimler aradı?"

Madam Vartuhi hafızasını toplamaya uğraştı.

"Reyhan Hanım geldi, onu söyledim. Zahit Efendi de birkaç kere uğraşmıştı..."

Zahit Efendi kesik kesik güldü.

"Karabet Ağa ile çok sevişiriz. Zaten yolumun üzeri..."

Necil Sabit, Madam Vartuhi'ye sordu.

"Bunları biliyorum. Başka?"

"Başka... Hani uzun boylu bir hanım vardı. Koyu kumral, çok güzel bir kadın... İsmini bilmem."

Zahit Efendi fısıldar gibi söyledi.

"Mihriban Hanım olmalı."

Necil Sabit şüphe ile Zahit Efendi'ye baktı.

"Sen Mihriban'ı gördün mü Zahit Efendi?"

"Bir kere efendim. Tünel'den çıkarken tesadüf etmiştim."

"Çok âlâ... Başka madam?"

"Başka gelenler oldu ama mektup, kâğıt bıraktılar. Karabet Ağa hepsini size verdi."

"Teşekkür ederim madamcığım... Karabet Ağa buzu getirdiği zaman beni de görsün."

"Söylerim beyim."

Madam Vartuhi tam kapıdan çıkacağı vakit telaşla döndü.

"Az kaldı, unutuyordum. Bir hanım var, siz gittiğinizden beri hemen her hafta gelip soruyor."

"Nasıl kadın?"

"Ben yeni gördüm. Bir keresinde Karabet Ağa'ya gösterdim, o da tanıyamadı. Namuslu, familya karısına benziyor."

"Kıyafeti nasıl?"

Madam Vartuhi kollarını açtı.

"Şimdi bütün karıların kılığı birbirine benziyor. Şapka koyuyor."

"Hıristiyan mı?"

"Yok beyim, İslam. Ne güzel Türkçe konuşuyor. O lakırdı söylerken insan ağzının içine bakıyor."

Necil Sabit'in alnı buruşmuştu.

"Kim olabilir?"

"Biz akrabalarınızdan sandık."

Zahit Efendi baştan ayağa kulak kesilmiş, Madam Vartuhi'nin verdiği bu yeni haberi dikkat, merak ve hayretle dinliyordu. Necil Sabit'in birçok kibar aile kadınlarını tanıdığını biliyordu. Fakat bu ısrarla arayan kadının, onun akrabalarından olmasına hiç ihtimal vermiyordu.

Necil Sabit akrabalarını, apartmanına davet etmezdi. Apartman akrabaları için "yasak bölge" idi. Peki, bu kadın kim olabilirdi? Niçin arıyordu? Kendi hesabına mı, yoksa başkaları adına mı arıyordu? Israrındaki sebep neydi?

Bunu Zahit Efendi kadar Necil Sabit de merak ediyordu.

"Kim olabilir? Kim olabilir?"

Düşündükçe çıkmaza giriyordu. Necil Sabit'in derin düşündüğünü gören Madam Vartuhi de ciddi duruyordu.

"Adını, ne istediğini sorayım dedim ama doğrusu cesaret edemedim. Gayet ağır, kibar bir hanım."

Zahit Efendi, Madam Vartuhi'nin beceriksizliğine için için kızıyordu.

"Tekrar, gene gelir."

Necil Sabit dalgındı.

"Fakat o gelinceye kadar da ben meraktan ölürüm."

Madam Vartuhi sessizce çekilmişti. Necil Sabit bir iskemle çekti, masanın kenarına oturdu.

"Kim olabilir dersin Zahit Efendi? Bazen senin içine doğar."

"Bendeniz de şaşırdım."

"Birer tane içelim."

"Emredersiniz."

Necil Sabit kadehine doldurdu, ağır ağır içti.

"Fahir nerede kaldı?"

"Gelecekler miydi?"

"Söz vermişti ama..."

"O hâlde gelirler."

"Gelmese de ehemmiyeti yok. Yorgunum, erken yatacağım."

Zahit Efendi sofranın kenarında, dizine bir peçete sermiş, çatalını meze tabakları üzerinde sessiz sedasız dolaştırarak birbiri arkasına kadehini doldurup doldurup içiyordu.

Necil Sabit içtikçe açılacağına, neşeleneceğine büsbütün kasveti artıyor, gittikçe dalgınlaşıyordu. Birdenbire yumruğunu masaya vurdu.

"Buldum!"

Zahit Efendi yerinden sıçradı, gözlerini açarak baktı.

Necil Sabit sıkılı yumruğunu masanın üstünden kaldırmamıştı.

"Süveyda olacak... Muhakkak Süveyda'dır. Uzun boylu... Gayet güzel konuşan... Konuşurken ağzının içine baktıran... Odur... Süveyda!"

Zahit Efendi nefes almaya korkuyor gibiydi. Bu ismi ilk defa işitiyordu. Süveyda Hanım, Necil Sabit'in nesiydi?

Necil Sabit ağır ağır ayağa kalktı, yan odaya geçti. Zahit Efendi odada yalnız kalınca doğruldu, ayaklarının ucuna ba-

sarak kapıya doğru yürüdü, kulak kabarttı. Necil Sabit telefonu açmıştı.

Zahit Efendi olduğu yerde titriyordu. Reyhan'dan, Şarika'dan, Mihriban'dan korkarken hiç ummadığı bir tehlike karşısında mıydı?

Necil Sabit'in sesini duydu.

"Süveyda Hanımefendi? Siz misiniz? Evet, ben Necil. Nasıl, sesimden mi tanıdınız? Hayret uyandıran bir hafızanız var. Teşekkür ederim. Beni apartmanda aradınız mıydı? Kimse söylemedi, kapıcı kadının tarifinden anladım. Nasıl, nasıl? Sizin gibi eşsiz güzel bir kadının, benzeri olur mu? Hakikati söylüyorum. Bulunmadığıma ne kadar üzgünüm. Evet, Fahir Bülent'le beraber geldik. Yarın şereflendirmeniz mümkün olabilir mi? Saat beşte. Emredersiniz hanımefendi. Orüvar... Evet...Yarın!"

Zahit Efendi, pek belirsiz şeyler anlayabilmişti. Bu kadınla Necil Sabit teklifliydi. Zahit Efendi bunu hayra yoruyordu. Aralarında bir ilişki olsa elbette böyle resmî konuşmazdı.

Niçin arıyordu?

Necil Sabit biraz keyif olunca söylerdi. Zahit Efendi süratle yerine oturdu, sakin, boyun eğmiş, kabullenmiş bir tavır takındı.

Fakat Necil Sabit odaya gayet asık bir yüzle girmişti. Zahit Efendi buna bir mana vermedi. Necil Sabit elleri arkasında, masanın etrafında dolaştı, dolaştı.

Zahit Efendi sesini çıkarmıyor, Necil Sabit pencereye doğru yürüdüğü zaman kadehini dudaklarına götürüyordu.

Necil Sabit birden Zahit Efendi'nin önünde durdu.

"Zahit Efendi, sana çok ihtiyacım var."

"Emrediniz beyim."

"Tahminim doğru çıktı. Arayan Süveyda imiş."

"Evet, efendim."

"Süveyda'yı çok eskiden, çocukluğundan tanırım. Bir zamanlar sevişmiştik. Sonra o evlendi. Kocadan hiç talihi yok. İzmir'e gitmezden evvel bana dert yanmıştı. Ayrılmak istiyor. Ben, bu ayrılma hikâyelerinden çok korkar, çok çekinirim. Dava için aracı olmamı istiyordu. Henüz bekârım. Anlıyorsun ya! Tehlike müthiş."

Zahit Efendi yüreği ferahlayarak dinliyordu, çünkü onun korktuğu tehlike ortadan kalkmıştı.

"Evet, beyim!"

"Genç, güzel, şirin, alımlı bir kadın. İnsanın öyle bir karısı olması iftihara bile değer. Koluna alıp sokağa çıktığın zaman mahcup olmazsın. Fakat ben o sevdada değilim."

"Çok isabet buyuruluyor."

Necil Sabit kızarak topuğunu yere vurdu.

"Süveyda'yı görmediğin, bilmediğin için böyle söylüyorsun. Senelerce ben onun hicranını, ıstırabını çektim. Onu unutmak için..."

Karşısında Zahit Efendi değil, kendi hislerini fikirlerini, düşüncelerini, bütün arzularını, hislerini hakkıyla anlayan, kavrayabilen bir arkadaşı varmış gibi içi yana yana söylüyordu.

"Peşlerinde koştuğum kadınların çoğu muvaffakiyetlerini ona, Süveyda'ya borçludurlar. Onu öyle sevmiştim ki... Fakat biz çok nankör mahluklarız. Başkalarına karşı olanı bırak. Kendi nefsimize karşı bile nankörüz. Kendi kalbimiz bile bize ihanet ediyor."

Bir iskemleye ata biner gibi oturmuştu, başını iskemlenin arkalığına dayadı.

"Dün öldüğün, mahvolduğun, harap olduğun mahlûktan bugün kaçıyorsun. Evvelce sesini duymak için uykun kaçar-

ken bugün kulaklarında bıraktığı akislerden kaçıyorsun. Ne iğrenç mahlûklarız!"

Başını kaldırdı, Zahit Efendi'ye baktı.

"Zahit Efendi, buradan kaçmak lazım. Hem de süratle."

"Yarın, Süveyda Hanımefendi'yi göreceksiniz."

"O başka mesele... Öbür gün yeni bir seyahate çıkamaz mıyız?"

Zahit Efendi bir külçe gibi iskemlenin üzerinde pelteleşivermişti.

"Yeni bir seyahate mi çıkıyorsunuz?"

Onun sesindeki ifadeye gelmez, zapt olunmaz hüzün, Necil Sabit'i güldürmüştü.

"Uzun ve uzak seyahate değil. Bebek'e kadar."

"Bebek'e kadar mı?"

"Evet... Zaten Süveyda da olmasa, buna karar vermiştim. Yalnız bu, işi hızlandırdı."

Zahit Efendi, Necil Sabit'in biraz daha ayrıntılı bilgi vermesini bekliyordu.

"Evet efendim."

"Yarından tezi yok, Bebek'te bana, üç, dört odalı, bir köşk ve yahut bir yalı bulacaksın."

"Peki, Necil Beyciğim."

"Ben Müeyyet'e söylemiştim. O, mevsim sonudur, hemen bulunamaz, sonbahara kadar bekle demişti. Beklemeye vaktim yok. Sen bu işleri becerirsin. Mevsim sonu olması daha lehimizedir. Kontratı bitmek üzere olanlar vardır. Bir kâr gösterecek olursak nazlanmaz, ciro ederler. Kirasına bakma..."

Necil Sabit söylerken Zahit Efendi yutkunuyor, eski hesapların, kurduğu ihtimallerin değiştiğini anlıyordu.

"Biraz müsaade edeceksiniz."

"Hayır... Şu birkaç gün içerisinde bitireceksin. Sana en fazla bir hafta müsaade."

Zahit Efendi kendisi için çok mühim bir istifade kapısı açıldığını görüyordu. Necil Sabit şimdi sinirliydi, onu idare etmek lazımdı. Yarın sinirleri yatışınca, nasıl olsa, birkaç gün fazla oyalardı.

"Bir hafta yeter efendim."

"Evin bahçesi olursa daha mükemmel. Yalnız senin bazı huyların vardır, lüzumsuz pazarlıklara kalkarsın. Hayır, paradan yana hiç düşünme. Üç beş kuruş için cıvıtmayalım."

"Siz nasıl emrederseniz. Emrinizden dışarı çıkmak haddim mi?"

"Kefil için, kontrat için ev sahibini doğruca Müeyyet'in yazıhanesine götürürsün."

"Peki efendim."

"Müeyyet'in yazıhanesini biliyor musun?"

Zahit Efendi kendisinden şüphe edilmiş olmasına âdeta gücenmişti.

"Nasıl tanımam efendim."

"Ben ona da telefon ederim. Sen masraftan çekinme."

Necil Sabit ne kadar acele ederse, iş o kadar çabuk bitecekmiş gibi yerinde duramıyordu. Yatak odasına koştu, portföyünü alarak geldi.

"Sana on lira veriyorum."

Zahit Efendi saygıyla susuyordu.

"İcap ettikçe de veririm. Yarın harekete geç."

Apartmanın kapısı çalınıyordu, Zahit Efendi koştu. Kapıcı Karabet Ağa elinde keçeye sarılmış bir buz parçasıyla girmişti. Zahit Efendi çıkıştı.

"Karabet Efendi, nerede kaldın canım? Rakı bittikten sonra buzu getiriyorsun?"

"Bilirsin Zahit Efendi, ne kadar aramışımdır? Sabahtan haberim olsaydı, sucuya tembih ederdim."

Karabet Ağa evin kıyı köşesini bilir, tanır bir aşinalıkla mutfağa girdi, buzu kırdı, küçük bir kovaya yerleştirdi. Necil Sabit teşekkür etti.

"Gelir gelmez, sana zahmetim çok oldu."

Karabet Ağa mahcup, gülümsedi.

"İftihar ederim beyim."

Necil Sabit'e yaklaşarak kulağına fısıldadı.

"Demin, ben buz alırken Mihriban Hanım'ı gördüm. Geç kalmamın sebebi de odur, sizi sordu."

"Sen ne dedin?"

"Siz 'Yok de,' demiştiniz. Başka türlü söylerim hiç?"

"İnandı mı?"

"Pek ummuyorum."

"Yazık Karabet Ağa. Yalan söylemesini de bilmiyorsun."

Karabet Ağa kinaye ile bakıyordu.

"Ben yalan söylemesini bilirim ama siz insanı yalancı çıkarıyorsunuz."

Necil Sabit hayretini saklayamadı.

"Ben buradayım, ayol..."

Karabet Ağa pencereyi gösterdi.

"Hem sokak üstünde odada oturuyorsunuz, hem de ne storları, ne dış perdeleri indiriyorsunuz."

Necil Sabit esefle haykırdı.

"Tuuu! Allah müstahakkını versin. Sahi, onu unuttuk."

"Ben de karşıdan gelirken farkına vardım."

"Mihriban, görmüş müdür dersin?"

"Gözü kapalı yürüyen bir kadın değildir Necil Beyciğim!"

"Fena pot kırdık."

Karabet Ağa içini çekti.

"Buna Vartuhi dikkat edecekti."

Necil Sabit, Zahit Efendi'ye döndü.

"Yaptığımızı gördün mü?"

Karabet Ağa'nın fıs fıs konuşmasından kuşkulanan Zahit Efendi, merakla doğruldu.

"Ne yaptık efendim?"

"Hem evde yok dedirtiyoruz, hem de ışıkları yakıp perdeleri açık bırakıyoruz."

Zahit Efendi yerinden fırladı, perdeleri indirmeye başladı.

"Gaflet... Necil Beyciğim cidden gaflet!"

"Artık iş işten geçti. Yine de başkaları olsun farkına varmasınlar. Dış perdeleri de indir, sıkı sıkı kapa. Karabet Ağa şimdi bunu nasıl tamir edelim?"

Necil Sabit parmaklarını alnında gezdiriyor, gözlerini kırpıştırıyor, kararsız kararsız bakınıyordu.

"Buna bir çare düşünelim Zahit Efendi?"

"Niye efendim?"

"Karabet Ağa, Mihriban'a rast gelmiş. Benim için burada olmadığımı söylemiş ama Mihriban pek inanmamış. Pencerede ışık görmüştür. Şimdi ne yapacağız?"

"Kolayı var Necil Beyefendi."

Zahit Efendi'nin bazen çok kurnazca buluşları olurdu. Uzun sefalet yıllarının bitmez tükenmez acı darbeleri, hep birbirini takip eden, zıt, karışık hadiseler onun zihnini her parçası ayrı itinalarla işlenmiş, gayet hassas bir makine hâline koymuştu. Bıyık altından gülümsüyordu.

"Fahir Bülent Bey'le beraber gelmediniz mi? Fahir Bülent Bey geçici bir süre için sizin apartmanınıza yerleşmiş olur."

"Güzel fikir... Yalnız Fahir Bülent burada değil. Şimdi kim bilir nerelerde avare dolaşıyor? Mihriban bu yalana kanmaz!"

Zahit Efendi, Necil Sabit'in Mihriban'a fazla önem verişine âdeta sinirlenmişti.

"Haddim değil, söz söylemek bendenize düşmez ama Mihriban Hanım'dan korkuyorsunuz gibi geliyor."

"Korkmuyorum Zahit Efendi. Bu gibi ayrılma, barışma sahnelerinden usanç geldi, anlıyor musun? Dinleneceğim. Hiç, hiçbir şeyle uğraşmak istemiyorum. Şöyle birkaç gün vücudumu, kafamı dinlendireceğim."

Karabet Ağa'ya döndü.

"Mersi Karabet Ağa. Sen tekrar Mihriban'a yahut başkalarına rast gelirsen, Zahit Efendi'nin dediği gibi söyle... İnanan inanır, inanmayan da inanmaz."

"Siz hiç merak etmeyin, emrinizden dışarı çıkmam."

Necil Sabit, usulca Karabet Ağa'nın eline bir lira sıkıştırdı.

"Mersi Karabet Ağa."

Kapıcı eğilerek selamladı.

"Geceniz hayırlı olsun."

Necil Sabit, Zahit Efendi ile yalnız kalınca bir iskemleye oturdu.

"Neşem kaçtı."

"Aldırmayın efendim, bunlar küçük şeyler."

"Hayır Zahit Efendi. Hiç de küçük değil. Bir kere planlarım bozuldu mu, artık bir daha düzeltemem. Mihriban'ın bana hıncı var. Peşimi kollamasını anlamıyorum. Kendi hesabına bir deneyecek. Baktı olmadı, öbürlerini bana musallat edecek."

Zahit Efendi, Necil Sabit'in endişesine hak veriyordu.

"Bendeniz de ondan korkuyorum beyfendi."

"Gördün mü ya?"

"Çaresi bulunur efendim."

Necil Sabit başını sallıyordu.

"İstanbul'a geleli kaç saat oldu? On iki saat geçmedi, değil mi? Kimler sormadı? Süveyda hiç hatırda yokken çıktı. Mihriban âdeta pusudaymış."

Ayağa kalktı, Zahit Efendi'nin omuzuna dokundu.

"Azizim, ev meselesini gayet süratle halledeceksin."

"Tabii efendim."

"Apartmandaki eşyalar olduğu gibi kalsın."

Zahit Efendi helecanla bakıyordu.

"Yeniden ev mi döşeyeceksiniz?"

"Öyle gerekiyor. Bu eşyaları istemiyorum, hepsinde bir hatıranın kokusu var. Karyoladan şiltelere, halılardan perdelere, masalardan sandalyelere kadar hepsine, her şeye orospu kokusu sinmiş. Bu kokuyu, bu iğrenç, kötü havayı yeni kuracağım yuvaya taşımak, onun temiz, saf, bakir havasını bulandırmak, kokutmak istemiyorum. Başka sebepler de var.

Apartmandan eşyaların taşındığını görenler, merak edecekler. Bizi ele vermek için yalnız bu merak kâfidir. Karabet Ağa ile karısı mühim bir gelir kapısı kapandığı için telaşa düşeceklerdir. Bu telaş da aleyhimizdedir."

"Çok doğru düşünüyorsunuz, beyefendi."

Necil Sabit ellerini birbirine vurdu.

"Zahit Efendi, şimdi senden ikinci ricam..."

Zahit Efendi birden toplanmıştı.

"Estağfurullah efendim, emir buyurunuz."

"Hayır, emir değil Zahit Efendi, rica... Senin namusuna güvenim vardır. Bebek'e gittiğimi kimseye açmayacaksın."

"Aman efendim, ne münasebet? Bendeniz, bu gibi durumları takdir ederim."

"Takdir et, etme. Senden mutlak bir ser verip sır vermeme istiyorum. Boş bulunup kimseye söylemeyeceksin. Sarhoşlukla ağzımdan kaçırdım filan gibi bahaneleri dinlemem. Bak, sana hayatımın bir sırrını veriyorum."

"Teşekkür ederim efendim."

"Teşekkür istemiyorum, sırrımı saklayacaksın."

Necil Sabit'in ısrarı Zahit Efendi'yi düşüncelere salmıştı. Vaziyet müşküldü.

"Bendenizin kusuru olmadan haber alırlarsa?"

"Senden çıkmasın da... Öte tarafını düşünme. Söz veriyor musun?"

Zahit Efendi ayağa kalkmıştı. Elini göğsüne bastırdı.

"Size namusumla söz veriyorum."

"Yeterli... Şimdi git, Fahir Bülent'i ara, mutlaka bul. Meseleyi anlat. O da bir pot kırmasın."

7

Zahit Efendi iki arada bir derede kalmıştı. Arkadaşlarına, ahbaplarına görünmemek, eski yeni göz aşinalarına tesadüf etmemek için hep arka yollardan gidiyor, izini kaybetmek için de akla gelebilecek her çareyi, her yolu deniyordu.

Onun, günlerce Bebek taraflarında dolaştığını görecek olsalar şüphelenirlerdi.

Zahit Efendi, Bebek'e gitmek için muhtelif yollar icat etmişti. Bir gün tramvayla Beşiktaş'a gidiyor, Beşiktaş'ta tramvay değiştiriyordu. Ertesi gün Üsküdar'a geçiyor, vapurla Kandilli'ye, Kandilli'den de kayıkla Bebek'e açılıyordu. Başka bir gün Tophane'den otomobile atlıyordu.

Necil Sabit, Zahit Efendi'nin türlü masraf pusulalarında yalnız yekûnları gözden geçiriyordu. Bu sayede Zahit Efendi masraftan çekinmiyor, bol bol harcediyordu.

Bir akşam, yorgun argın eve döndüğü zaman Sabri Efendi'nin kendisini aradığını söylediler. Zahit Efendi günlerden beri bundan korkuyordu. Sabri Efendi'yi Haydarpaşa garına göndermiş, o gün bugün, bir daha birbirlerini görmemişlerdi.

Sabri Efendi bundan elbette kuşkulanmıştı. Onun elinden kurtulmak zorca idi. Karısına sordu.

"Tekrar gelirim filan dedi mi?"

"'Bana söz vermişti, kahveye uğrayacaktı. Kaç gün oldu, görünmedi. Acaba hasta mı diye merak ettim,' dedi."

Zahit Efendi bunun bu kadarla kalmayacağını biliyordu. Sabri Efendi bir kere arkadaşının izini keşfetti ve onun oynadığı oyunu da anladı mı her türlü, her şekilde engel olurdu. Fakat, tehlikenin yakın ve kaçınılmaz olmasına rağmen karısına tembih etti.

"Gene gelirse yok der, atlatırsın."

"Senden ne istiyor?"

"Para istiyor, ne isteyecek? Herkesin hâlini Allah bilir."

Zahit Efendi akşamları eve çok geç gelmeye başlamıştı. Kocasının elinde toplu para gören Mediha Hanım bu geç kalışlara ses çıkarmıyordu. Zahit Efendi'nin aldığı esrarlı tavırlarından Mediha Hanım mühim işler takip ettiğini sezinliyordu. Zahit Efendi karısının kanaatini değiştirmek, kuruntu etmesinin önüne geçmek şöyle dursun, takviye için her gün bir parça daha ağırlaşıyordu. Zahit Efendi'nin faaliyeti netice vermek üzereydi. Bebek'te, Arnavutköyü tarafında küçük, şirin bir köşk bulmuştu. Bunu Necil Sabit'e haber verdiği zaman keyfinden baygınlıklar geçiriyordu.

"Görmelisiniz Necil Beyciğim... Köşk, yeni yağlı boyalı. Balkonundan deniz görünüyor. Gayet havadar bir yerde. Sırt kenarında olduğu için fazla rüzgâra maruz değil. Hem yazlık, hem kışlık. Arkasında küçük bir bahçesi var. Bir parça ilgilenilirse gayet mükemmel olur. Her türlü dinlenmeye, rahat etmeye uygun. Vallahi beyefendi, bunu bulmamız bir şanstır."

Necil Sabit, Zahit Efendi'den çok sevinmişti.

"Çok teşekkür ederim Zahit Efendi. Hayli de yoruldun ama..."

"Vazifem efendim... Şayet arzu edilene uygun bir şey bulamayacak olsaydım, işte o vakit yüreğim yanardı."

O akşam Necil Sabit, Zahit Efendi'yi bırakmadı, yemeğe alıkoydu. Zahit Efendi içtikçe neşeleniyor, Necil Sabit'e kar-

şı olan saygı ve mesafesini unutuyor, kesik, kırık kahkahalar atıyordu.

Necil Sabit onu büsbütün coşturmak için durmadan, ardı ardına rakı ikram ediyordu.

"Vallahi yaman adamsın Zahit Efendi. Kimselere belli etmeden nasıl da becerdin bu işi."

Zahit Efendi koltuklarını kabarta kabarta anlatıyordu.

"Necil Beyciğim, bana Zahit Efendi demişlerdir. Bebek'teki, Arnavutköyü'ndeki bekçilerle, tellallarla hep ahbap oldum."

Necil Sabit güldü.

"Sen onları eskiden de tanırsındır mutlaka."

Zahit Efendi, mahviyetle boynunu bükmüştü.

"Eh, sayenizde bilirim, hep tanırım! Hangi köşklerin, yalıların kiralık olduğunu anladım, kapılarını birer birer çalıp sordum. Ev sahiplerini öğrendim, öyle bir siyaset kullandım ki... Bir gün Üsküdar'dan, bir gün Kandilli'den. Hemen her gün yolumu değiştirdim. Biliyorsunuz, tanıdıklar çoktur, Bebek taraflarında günlerce dolaşmaklığımı manalı bulmaları ihtimali var."

"Ben de bunları bildiğim için sana güvendim ya."

"Allah ömürler versin Necil Beyciğim. Daha ne sırrın, ne müşkülün varsa emret."

"Şimdi Zahit Efendi... Eşya meselesi var."

"Onu da hallederiz. Taksitle de olur. Nasıl işimize gelirse... Öyle değil mi ya efendim?"

Apartmanın zili hızlı hızlı çalınmıştı. Zahit Efendi doğruldu, dengesini bulmak için masaya dayanarak kalktı, hafif yalpa vurarak sofaya çıktı.

Necil Sabit de kapının önünde durmuştu. Fahir Bülent'in sesini duydu.

"Merhaba Zahit Efendi."

"Buyursunlar Fahir Beyciğim."

Fahir Bülent, Zahit Efendi'nin dili dolaşarak peltek peltek konuşuşuna, göz kapaklarını zorla açarak donuk donuk bakışına, hafif hafif sallanışına dikkat etti.

"Bu gece tam keyifsin maşallah."

Zahit Efendi kekeler gibi gülüyordu.

"Sayenizde beyefendi, sayenizde."

Necil Sabit, Fahir Bülent'i odaya çağırdı.

"Gel... Sabahtan beri neredesin?"

Fahir Bülent, şapkasını asıyordu.

"Bırak Allah'ını seversen. Bu apartman meselesi benim başıma dertler açtı."

"Neden?"

"Herkes apartmanda oturduğumu biliyor. Arkadaşlar tutturdular, ille bir gece biz bize eğlenelim diyorlar."

Necil Sabit'in alnı kırışmıştı.

"Bu fena havadis Fahir."

Fahir Bülent kapının önünde saygıyla bekleyen Zahit Efendi'ye yol verdi.

"Sen geç Zahit Efendi."

Zahit Efendi bir adım geriledi.

"Aman efendim, nasıl olur? Edep ederim."

Fahir Bülent bir kahkaha savurdu.

"Sallanma... Zahit Efendi, sallanma..."

Odaya girdiği zaman kendini köşedeki koltuğa attı.

"Ooh, hayli yorgunum... Necil, Zahit Efendi'ye gene çok içirtmişsin."

Necil Sabit yavaşça, "Artık rakı kaldıramıyor, çabuk oluyor," dedi.

"Günah zavallıya, ayakta duracak hâli yok."

"Aldırma... Apartmana gelmek isteyen arkadaşların kimler?"

"Bir tanesini tanırsın, Müteahhit Remzi. Onun ortağı Cemal... Mühendis Ragıp... Mühendis Ragıp'ın kardeşi Fikri... Bunlar Anadolu'da dolaşır, iş yaparlar, Senede bir iki ay İstanbul'a geldiler mi para yerler. Fakat eğlence yerlerini filan bilmedikleri için niye, nereye, niçin para sarf ettiklerinin kendileri de farkında değillerdir. Bana yalvardılar, senin tanıdıkların çoktur, hazır apartman da var, bir gece papaz uçuralım, dediler."

Fahir Bülent susmuştu, Necil Sabit neticenin nereye varacağını anlamak için merakla arkadaşına bakıyordu.

"Sonra?"

Zahit Efendi, Fahir Bülent'in sözlerini ilgiyle dinlemişti. Bir an ayılır gibi oldu, gözleri yarı açıldı, sisli sisli baktı.

"Fahir Beyefendi, çok mükemmel bir fikir."

Necil Sabit, Zahit Efendi'ye döndü.

"Hovardalık damarların kabardı gene. Dur bakalım, çayı görmeden çemrenme. Fahir, sonra?"

"Sonrası bu. Hatırlarını kıramadım, davet etmek zorunda kaldım."

"Aferin Fahir... Ben ne olacağım?"

Fahir Bülent sinirlenmişti.

"Aşkolsun, ben senin o kadar kahrını çekiyorum da ağzımı açıp bir şey söylüyor muyum? Şikâyet ediyor muyum?"

"Beni soranlara, İstanbul'a gelmedi, apartmanda ben oturuyorum, diyorsun."

"Bunu az dert mi sanıyorsun?"

Ceplerini karıştırmaya başlamıştı.

"Senin adresini sordular. Daha bilmiyorum dedim, atlattım. Fakat bunlardan biri şayet mektup alır da cevap yazacak olursanız, lütfen şu notu da iliştirmeyi unutmayınız, dedi."

"Kim?"

Fahir Bülent iç cebindeki bir yığın kâğıt arasından araya araya bulup çıkardığı küçük bir pusulayı Necil Sabit'e uzattı.

"Al, oku."

Necil Sabit kâğıda göz gezdirince, hiddetle ayağa kalkmıştı.

"Bu kadarı fazla. Neşati Efendi karısının doğumunun yakın olduğunu söylemiş, benden elli lira istiyor. Beni ne zannediyorlar? Sikke mi kesiyorum Allah aşkına?"

Fahir Bülent omuzlarını oynatarak homurdandı.

"Niye kızıyorsun? Alıştıran sensin."

Zahit Efendi başını önüne eğmişti, bulanık hafızasını bir türlü toplayamıyordu.

"Neşati Efendi gümrükte kâtipti, değil mi? Tanırım."

Necil Sabit bütün hiddetine rağmen Fahir Bülent'le birlikte kahkaha ile gülüyordu.

"Bilirsin, tanırsın... Orası malum."

"Elbet bilirim... Tanırım. Müteahhit Remzi Bey kısa boylu, tıknaz bir adam değil mi? Tanırım!"

Fahir Bülent hayretini gizlemedi.

"Senden korkmalı Zahit Efendi... Müteahhit Remzi'yi de tanıyorsun ha! Tanımadığın yok gibi."

Zahit Efendi boynunu çarpıtmıştı.

"Hemen hemen."

Necil Sabit, Neşati Efendi'nin notunu buruşturup attı. Elleri pantolonunun cebinde, ağzındaki sigarayı çiğneyerek dalgın dalgın durdu.

"Fahir, arkadaşların sade rakı içmeye, yemek yemeye mi gelecekler? Bunu ümit etmiyorum. Önce niyet öyle olsa bile kafalar kızışınca işin rengi, şekli değişir."

"Tabii... Mühendis Ragıp, yok mu? İlk isyan bayrağını o çeker... Remzi de pek ondan hırlı değildir."

"Peki ama kardeşim, ben ne olacağım?"

Fahir Bülent bilmem der gibi dudaklarını büzdü.

"Orasını sen düşün."

"Çok aksi zaman seçtin. Ne gün gelecekler?"

"Yarın gece."

"Fena, çok fena... Birkaç gün sonra olsaydı..."

"Birkaç gün sonra ne olacak?"

"Bebek'e taşınıyorum."

"Ev buldun mu?"

Necil Sabit, Zahit Efendi'yi gösterdi.

"Hazretin sayesinde... Biliyorsun, Zahit Efendi tuttuğunu koparır."

"Tebrik ederim."

"Mersi... Yarın gece ne yapacağız?"

"Sen ablanda kalırsın. Yahut da bir otelde."

"Beyoğlu'ndaki otellerin hepsi beni tanır."

"Ablanda kalırsın."

Zahit Efendi, Necil Sabit'in her derdine çare aramak, bulmayı sorumluluk edinmiş gibi başını kaşıya kaşıya düşünüyordu.

"Doğrudan doğruya İzmir'den geliyormuşsunuz gibi sabahleyin bendeniz bavulunuzu ablanız hanımefendiye götürürüm. Bir manav tanıyorum. Gayet temiz, kutu incirleri var, onlardan birkaç tane alırız."

Necil Sabit takdirle gülümsedi.

"Kafamın içindekileri keşfettin, Zahit Efendi... Pekâlâ."

Fahir Bülent kalkmıştı, Zahit Efendi'ye yaklaştı, yanaklarını okşadı.

"Sen bir cihansın... Başlı başına bir âlemsin Zahit Efendi. Benim derdimi kısmen hallettin, haydi devamını da getir."

Zahit Efendi önünde duran kadehteki yarım kalmış rakıyı içti, arka cebinden çıkardığı mendille dudaklarını sildi.

"Necil Beyefendi birden hiddet buyurdular, söylemeye pek cesaret edemedim. Fahri Beyefendi, zatıalilerine gayet özel bir parça haber vereceğim."

Fahir Bülent bir iskemle çekti, Zahit Efendi'nin yanına oturdu.

"Ne diyorsun? Yeni mi?"

Zahit Efendi yan yan Necil Sabit'i süzüyordu.

"Yeni değil, İzmir'den dönüşünüzden evvel biliyorum. Fakat Necil Beyefendi'nin saklanma, inzivaya çekilme kararları bendenizi düşündürüyordu."

Necil Sabit lakayt görünüyordu.

"Nabız kollanmasını ne bilirsin."

Fahir Bülent eliyle arkadaşının sözünü kesti.

"Lafı karıştırma. Söyle Zahit Efendi."

"Efendim Bedriye'yi tanırsınız."

Necil Sabit sus diye işaret etti.

"Ben daha iyi tanırım. Şarika Hanımefendi'nin saygıdeğer anneleri."

Fahir Bülent'in neşesi kaçıvermişti.

"Şarika'yı mı söyleyeceksin?"

Zahit Efendi esrarlı bir tebessümle içini çekti.

"Kerem buyurun efendim. Şarika Hanım değil."

Her ihtimale karşı Şarika'yı Necil Sabit'in gözünden düşürmek, soğutmak için manevra çevirmeyi de ihmal etmedi.

"Şarika Hanım'ın dostu var."

Necil Sabit başını salladı.

"İhsan mı?"

"Birbirlerinden vazgeçebilirler mi hiç?"

"Şarika, annesiyle beraber değil mi?"

"Beraberler ama Bedriye bu vaziyetten pek hoşnut görünmüyor. Şimdi evine yeni bir pansiyoner almış."

Zahit Efendi susmuştu. Söylemeli mi, yoksa söylememeli mi? Sarhoş kafa ile buna bir karar veremiyordu. Necil Sabit'in tabiatı garipti. İstemez görünür, sonra da sitem, kinaye ederdi. Nazlı'yı evvela Necil Sabit'e takdim etmek lazımdı. Fahir Bülent'e takdim edecek olursa Necil Sabit'in gücenmesi çok muhtemeldi. Bundan başka, Bedriye ile de anlaşmamıştı. Bedriye ile anlaşmak için Sabri Efendi'nin olması şarttı. Hâlbuki onu da darıltmıştı. Sabri Efendi, Fahir Bülent için kendini sıkıya koymazdı.

Necil Sabit, Zahit Efendi'nin duraklamasına baktı.

"Ne düşünüyorsun?"

Fahir Bülent de telaşla sordu.

"Yeni pansiyoner mi almış?"

Zahit Efendi yutkundu. Bir kere ok yayından çıkmıştı. Çaresiz lafı değiştirecek, işine gelir hâle getirmeye çalışacaktı.

"Nazlı isminde bir kız... O kadar güzel değil."

Necil Sabit iskemlesini Zahit Efendi'ye yanaştırmıştı.

"Atlatma Zahit Efendi, atlatma. Demin düşünü pek hayra yormamıştım. Herhâlde bir planın var. Bizi şaşırtmak istiyorsun. Nazlı Hanım enfes bir şey olmalı."

Zahit Efendi, Necil Sabit'i şüphelendirmekten korkmuştu.

"Doğrusunu söyleyeyim Necil Beyefendi. Bendenizin Bedriye ile bir yakınlığım yoktur. Fakat Sabri Efendi gayet iyi tanır."

"Malum... Malum."

"Bana o söyledi, Nazlı'yı pek methetti."

Necil Sabit'in deruni bir mücadele geçirdiği gözlerinin vakit vakit yanmasından, kaşlarının oynamasından belliydi. Fahir Bülent süratle atıldı.

"Ne zaman görebiliriz?"

"Bendeniz yarın Sabri Efendi'yi bulurum, sonra hep birlikte Bedriye'ye gideriz."

"Nazlı'nın başka arkadaşları da vardır."

Zahit Efendi omuzlarını kaldırdı.

"Vallahi orasını bilemiyorum."

Necil Sabit, Fahir Bülent'e baktı, dişlerini gıcırdattı.

"Fahir, ne kısmeti açık adamsındır! Haset ediyorum."

"Niye haset ediyorsun? Eğlencemize sen de katıl."

"Evet... Çok güzel olur."

Zahit Efendi, Necil Sabit'in hemen fikrini değiştireceğinden şüpheliydi.

"Uyma Necil Bey, uyma... Bebek'teki ev ne olacak?"

Necil Sabit kahkaha ile gülüyordu.

"Merak etme... Şaka diyorum. Artık böyle hayatta gözüm yok."

Fahir Bülent inanmıyordu.

"İçinden öyle demezsin ya."

Necil Sabit ciddi bir yüz ifadesi takınmıştı.

"Kâfi... Ben yarın akşam ablamdayım. Siz sabahlara kadar içer, sızarsınız. Ertesi gün de buradasınızdır. Ben iki gün apartmana uğramam. Zahit Efendi yarın sabah bavulumu alır, ablama götürür. Yalnız sana çok rica ederim Fahir, buraya kimi getirirsen getir, Mihriban'ı, Şarika'yı, Reyhan'ı, Samime'yi, Şermin'i, onu, bunu getirme... Her ne şekilde olursa olsun, onların tekrar buraya ayaklarının alışmasını istemiyorum."

"Ne kıskanç adamsın. Eski metreslerini kıskanıyorsun."

"Budala! Aklına gelen şeye bak."

"Sen istediğin kadar söyle."

Zahit Efendi sessizce bir iki kadeh daha içtikten sonra kalkmıştı.

"Müsaadenizle efendim."

Sallana sallana apartmandan çıktı. Sokakta, gecenin serin rüzgârı alnına çarpınca bir parça ayıldı, mırıldanıyordu.

"Nazlı'yı söylediğime fena ettim galiba... Zahit Efendi, senin böyle boşboğazlığın tutmazdı ama sarhoşluk işte. Sabri'yi nasıl yola getirmeli? Fırsat çıktı, benden intikam alır. Eh, hakkı da var. Bedriye, Nazlı'yı alıştırmak için kendi de apartmana gelmek isteyecektir. Karı hindir. Necil Sabit'in burada kokusunu alır mı alır! Karabet Ağa'ya da iyice tembih etmeli."

Fakat eğlentiye kendisi de katılacaktı. Hayli zamandır da şöyle tam tertip bir eğlencede bulunamamıştı. Bunu nasıl kaçırırdı? Eğer Nazlı, hakikaten Sabri Efendi'nin dediği gibi şirin, kanı sıcak, alımlı bir kızsa, Fahir Bülent, Necil Sabit'e söylerdi. O zaman Necil Sabit'e ne cevap vermeliydi?

Aradan Sabri Efendi'yi çıkarmak da vardı. Doğruca gidip Bedriye ile anlaşsa?

Kafası uğulduyor, içinden bir türlü sıyrılıp çıkamadığı karışık düşünceler, onu içtiği rakıdan fazla sersem ediyordu.

Sabri Efendi'yi atlatmak da bir açıdan tehlikeliydi. Sabri Efendi artık gölge gibi peşini takip ederdi.

Zahit Efendi düşündükçe bunaldı, bunaldıkça şaşırdı, nihayet, "Öööf be!" dedi ve bütün endişelerini kadere, talihe, tesadüfe havale etti.

8

Necil Sabit otomobilden inerken köşke baktı, bütün pencerelerde ışık vardı. Kendini tutamadı, güldü.

"Bu şenlik galiba şerefime olacak!"

Fakat dudaklarındaki tebessüm siliniverdi. Kapının önünde bir otomobil durduğunu köşkten duymuş ve görmüşlerdi. Açık pencerelerden erkeğe de, kadına da benzeyen, kesik saçlı başlar uzanmıştı. Necil Sabit buna bir mana veremedi, mırıldandı.

"Ablam beni istikbal için köşke konu komşuyu mu toplamış?"

Biraz sonra kapı açılmıştı.

"Buyurunuz," derken hizmetçinin sesi, Necil Sabit'e titriyor gibi geldi.

Yukarı katta, oynak kahkahaların arkası kesilmiyordu. Necil Sabit tereddütle sordu.

"Misafirler mi var?"

"Evet, beyefendi."

"Kimler?"

Hizmetçi önüne bakıyordu.

"Beykoz'daki halanızın kızları."

Necil Sabit'in rengi atmıştı.

"Gece yatısına mı gelmişler?"

"Bilmiyorum."

Merdiven başında fısıldaşan gölgeler belirmişti. Birden bir çığlık koptu.

"A... Necil ağabeyim gelmiş!"

Necil Sabit, şapkası başında, pardösüsü kolunda sokak kapısı ile sofa arasındaki daracık taşlıkta hareketsiz duruyordu. Büyük halasının kızları basamakları üçer dörder atlayarak inmişlerdi.

"Hoş geldiniz. Yüzünüze hasrettik canım."

"Tesadüfe bakın siz."

"Sizin geleceğiniz içimize doğmuş."

Necil Sabit gayriihtiyari Zahit Efendi'yi hatırlamıştı.

"Benim de içime doğmuş! Kalben bu içe doğmalar Zahit Efendi'den bana, benden de aileme, akrabalarıma, etrafıma yayılıyor. Bu gidişle hepimiz ereceğiz!" diyordu.

Yandaki salona geçtikleri zaman Necil Sabit halasının kızlarının yalnız olmadıklarını fark etti. Yanlarında iki genç kızla iki genç kadın vardı. Necil Sabit'in yabancı yabancı baktığını görünce derhâl tanıştırdılar.

"Pakize'nin nişanlısının ablası Meziyet!"

Necil Sabit yarı hayretle büyük halasının en küçük kızına döndü.

"Nasıl Pakize, sen nişanlandın mı? Ablalarından evvel, öyle mi?"

Pakize utangaç, ablalarını gösterdi.

"Seniye ablam bir senedir nikâhlı. Cazibe ablam da nişanlandı."

Necil Sabit gözlerini açarak ellerini dizine vurdu.

"Ya... Benim hiçbirinden haberim yok."

Hep birden sitemli sitemli güldüler.

"Siz akrabalarınızı sevmezsiniz ki... Onlardan bucak bucak kaçarsınız. Ama biz arsız gönüllüyüz, her gelişimizde sizi sorarız."

Cazibe, öbür arkadaşlarını işaret etti.

"Meziyet'in görümcesi Sabahat.. Eltisi Samiye..."

Bir köşeye büzülür gibi çekilmiş oturan ufak tefek, sarışın kızı da parmağıyla gösteriyordu.

"Mektep arkadaşım Şükran."

Necil Sabit hepsine ayrı ayrı gülümsüyor, iltifat ediyordu.

"Şeref duydum efendim. Pek memnun oldum."

Genç kızlar durmadan kendileri söyledikleri için Necil Sabit lakırdıya karışmıyordu. Küçük bir sessizlikten faydalandı.

"Ablam nerede?"

"Yukarıda. Meziyet'in annesiyle oturuyorlar. Haber verelim."

Cazibe odadan fırlamıştı. Biraz sonra kapıdan göründü.

"Sizi yukarı istiyorlar."

Necil Sabit hemen ayağa kalktı.

"Müsaadenizle," dedi.

Ağır ağır merdivenleri çıkarken düşünüyordu. Büyük halasının kızlarının gece yatısına geldikleri muhakkaktı. O saatten sonra Beykoz'a gidilmezdi. Fakat acaba bu görümceler, eltiler, mektep arkadaşları da mı Beykozlu yahut öyle uzak semtliydiler? Onlar da mı gece yatısına gelmişlerdi? Böyle kafile hâlinde köşke misafir gelmelerinin sebebi ne olabilir-

di? Ablası ile akran değillerdi. Civarda bir tanıdıkları, akranları mı vardı?

Her ne maksatla, niyetle gelmiş olurlarsa olsun, Necil Sabit bunu hoş görüyor, affediyordu. Lakin gece yatısına gelmiş olmaları ihtimaline çıldırıyordu.

Zihnen köşkün odalarını misafir adedine göre hesap etti, kendisi açıkta kalıyordu.

Ablası, Necil Sabit'i yatak odasına aldı, yarı resmî, karşılıklı iltifatlardan sonra ikisi de sustular.

İfakat Hanım söylemekten ziyade dinlemeyi sever, ender tesadüf edilir bir kadın tipiydi. Kardeşine bakıyor, onun konuşmasını istiyordu.

Necil Sabit durdu, düşündü, nihayet kararını verdi.

"Misafirlerin hepsi gece buradalar mı?"

İfakat Hanım başını salladı.

"Evet."

Necil Sabit boş bir torba gibi oturduğu koltuğun üzerinde gevşeyivermişti.

"Yaaa... Çok iyi."

"Neden sordun?"

"Hiç."

"Gece mi kalacaktın?"

"Öyle bir niyetim vardı."

İfakat Hanım ellerini birbirine vurdu.

"Vah vah."

"Ne ziyanı var, başka gün olsun."

"Bavulunu gönderdin ama kabahat bizde değil, gene sende. Senin ipinle kuyuya inilmez ki. Vallahi hiç ummuyor-

dum. Fazla yatağımız da yok. Enişten avda. Yarın dönecek. Görüşürdünüz."

Necil Sabit omuzlarını kaldırdı.

"Sorun yok, sorun yok."

Fakat merakını yenemedi.

"Niye gelmişler?"

"Önümüzdeki perşembe Pakize'nin nişanı var. Oğlanın evinde hazırlık yapıyorlar."

"Desene ki birkaç gün buradalar."

İfakat Hanım ayıplayan bir bakışla dudaklarını oynattı.

"Aa elbette."

"Çok âlâ... Çok âlâ."

Vakit daha geç olmadan Necil Sabit kalkıp gitmeliydi. Fakat nereye? Apartmana mı? Bir otele mi? Bir ahbap, akraba evine mi? Nereye? Hangi tehlikeyi tercih etmeliydi?

Ablasının, "Biraz daha otur. Daha erken... Ne acele ediyorsun?" diye ısrarlarına, genç kızların, "Bizden kaçıyorsunuz. Gücendik. Nişana sizi de davet edeceğiz. Geleceksiniz ama..." gibi sitemlerine ayrı ayrı cevaplar veriyordu.

"Hafta içinde mutlaka uğrarım. Bir arkadaşa söz vermiş bulundum."

Sokak kapısından çıkınca kulakları uğulduyordu.

"Ne ses yarabbi! İstanbul'a dinlenmeye geldik. Ne huzur, ne istirahat! Bu felaket hesapta yoktu. Zaten, bütün akılda olmayan aksilikler gelir beni bulur, bana çatar. Şimdi nereye gitmeli? Bir akrabama mı gitsem? Seneler var ki birinin semtine uğramadım. Evlerini, evlerinin olduğu sokakları unuttum, gitti. Gece vakti kapı kapı ev mi aranır? O hâlde otele gideceğim. Ama hangisine? Beni tanımayan, berbat,

pis otellerden birine gitsem? Sivrisinek, tahtakurusu, pireden uyuyabilirsen uyu. Üstüne bitlenmek de var."

Ayaklarını yere vurdu.

"Şimdi ben sokak ortasında mı kaldım? Dayalı döşeli bir apartmanım, tertemiz yatağım olsun, ben sokaklarda sürüneyim... Birine söyleyecek olsam, beni ya deli zanneder yahut da budala. Zahit Efendi çare buldu değil mi?"

Necil Sabit o anda karşısına Zahit Efendi çıksa tereddütsüz tokatlayacaktı.

"Zahit Efendi'nin aklı ile hareket edenin hâli budur. Kabahat onda değil, ona uyan budalada. Zahit Efendi her işi halleder! Zahit Efendi'nin içine doğar..."

Dişlerini gıcırdatarak kafasını yumrukluyordu.

"Zahit Efendi kendi çıkarına bakar. Hiç çalışmadan, yorulmadan, terlemeden, mis gibi yaşamanın kolayını bulmuş. Bu gece apartmanda keyif çatıyordur. Kambersiz düğün olur mu ya? Fahir Bülent'in münasebetsizliğine ne diyeyim? Öyle çalgı çağanaklı eğlentilerden bir zevk alsa, haydi affedeyim. İçki masasının karşısına parmağını saçına dolar, çevirir karıştırır, çevirir karıştırır, çevirir karıştırır. Yanında şakacı kadın bile olsa gene somurtur. Yüzü bir kumar masasında güler."

Necil Sabit'in birden sinirleri bozulmuştu, kendi kendine âdeta yüksek sesle söyleniyordu.

"Plakların da vay başına gelen! Sarhoşlukla iğne değiştirmeyi unuturlar! Gramofonun zembereği boşanmaz, diyaframı kırılmazsa Allah'a hamd ve şükretmeliyim. O canım keten sofra takımları rezil, berbat olmaktadır eminim. Madam Vartuhi apartmanı bir haftada temizleyebilirse çok iyi."

Sokaklardan geçenlerin garip garip baktıklarını hissedince kendini topladı.

"Apartman, gramofon düşünmenin sırasını buldum."

Başını hiddetle iki yana salladı.

"Ey Zahit Efendi, gel buna bir çare bul bakalım."

Karanlık, tenha sokaklar Necil Sabit'i daha bunaltıyordu, caddeye çıktı. Caddenin karışık, renk renk ışıkları, gürültülü kalabalık onu biraz avutur gibi olmuştu. Niçin etrafından kaçıyor? Neden çekiniyordu? Kimden ve neden korkuyordu? Niye saklanıyordu?

Borçluların, eksiklilerin, kusurluların, ellerini kollarını sallayarak rahat rahat dolaştıkları bu cüret asrında kendisi ne diye gizleniyordu?

İstanbul'a geldiğini duyarlarsa ne olurdu? Kaçtığı, görünmek istemediği insanların yanında eksikli, kabahatli miydi?

Mihriban tekrar barışalım derse ne hükmü olabilirdi? Necil Sabit yüz vermedikten, reddettikten sonra da zorla mı boynuna asılır kalırdı? Şarika istediği kadar sırnaşsın, Reyhan dilediği kadar plan kursun, kolpo çevirsin, Necil Sabit kaşlarını çatıp suratını astı mı mesele kalmaz!

Zahit Efendi'ye de "Artık yeter!" derdi. Kırk yıl onu besleyecek değildi ya! Allah Necil Sabit'e inanıp da mı Zahit Efendi'yi yaratmıştı? Sabri Efendi de öyle. Sadık Efendi de öyle.

Necil Sabit bunları düşünürken hepsini yapmış, harfi harfine, noktası noktasına uygulamış gibi içi ferahlamış, koltukları kabarmıştı.

"Kaşları çatıp suratı asmalı! Açık açık söylemeli, anlatmalı! Ortaya çıkmalı! Kaçmak gülünç. Hangisi duysa kendi için sanacak. Bundan da kendi lehine manalar çıkaracak. Bak, hâlâ bana karşı zaafı var, yüzümü görünce dayanamayacak, kaçıyor diyecektir. Ben de olsam böyle derim."

Kaçtığı, çekindiği şahısları teker teker gözünün önüne getirince bir parça şaşalıyordu. Mihriban'dan da, Şarika'dan da, Reyhan'dan da, Zahit Efendi'den de, Sabri Efendi'den de

korkulurdu. Olmadık yerde, olmayacak bir münasebetsizlik yaparlar, Necil Sabit'i yere vururlardı.

"Birdenbire kesip atmak olmaz. Sakin kalarak, soğukkanlılıkla halletmeli! Zahit Efendi az işime yaramadı. Onu tembelliğe, işsizliğe ben alıştırdım. Ona bir iş bulmalı. Mihriban'a yüzük, bilezik gibi bir hediye alırım. Reyhan kürklü manto istemişti, onun da gönlünü hoş ederim. Şarika para tutmaz, saçak saçak borçları vardır, onları temizlerim."

Necil Sabit ortaya çıkmak kararına rağmen tereddüdünü yenememişti. Oldukça tenha bir pastacıya girdi, kuytu bir köşeye çekildi.

Caddeden akın akın, salına salına geçen insanlara hasretle bakıyordu. Onlardan bir tanesinin olsun, çekineceği, kaçınacağı bir şeyi yok muydu? O ana kadar geçirdiği sefahat hayatına gıpta edenler çoktu. Fakat bu ağdan kurtulmak, içine düşmekten çok güçtü. Pürüzleri temizlemek hayli pahalıya mal olacaktı.

Acı acı gülüyor.

"Ödün," diyordu. "Ödün vermeden yakamı kurtaramayacağım."

Merak ediyordu. Acaba herkes de kendisi gibi miydi? Gençliğinde hovardalık etmiş ve eden bir o değildi. Rahat ve huzurun sefahatten pahalı olacağı, daha ağır satın alınacağı hiç aklına gelmemişti. Hayret ediyordu.

"Demek böyle ha!"

Birden silkindi.

"Hiç de böyle değil. Şuna acı, buna acı... Ona yardım, şunu, bunu koru... Bunlar hep laf. Fahir Bülent'in hakkı var, asıl acınacak benim."

Artık kızmıştı, ısmarladığı limonatayı içmeden parasını verip çıktı.

"Ödün vermek ha... Bu kadar eziyet çektirdikleri için mükâfat mı? Ya param olmasaydı!?"

Durdu. Gözlerinin önünde bir kıvılcım parlayıvermişti.

"Niye şimdiye kadar bunu düşünemedim. Züğürtlerim, züğürt olurum."

Plan mükemmeldi, salgından kaçar gibi Necil Sabit'in etrafından kaçacaklardı. Artık hatırını soran, semtine uğrayan, belki selam veren olmayacaktı.

Fakat Bebek'teki köşk?

9

"Bonjur Necil."

"Bonjur Mihriban."

Genç kadın çantasını koltuğuna sıkıştırmış, kaşlarının arası buruşmuş, açılan gözlerini süzerek, âdeta sert söylüyordu.

"Karşı kaldırımdan gördüm, kendimi tutamadım, yanına geldim. Nedir rica ederim bu saklambaç oyunu?"

Necil Sabit anlamamış gibi baktı.

"Ne saklambacı?"

Mihriban boynunu çarpıttı. Titiz bir baş işaretiyle silkindi.

"Demek devam ediyorsun..."

"Neye?"

"Hâlâ mı?"

Necil Sabit gayet sakin bir sesle sordu.

"Canın kavga mı istiyor?"

Onun soğukkanlılığı Mihriban'ı şaşırtmıştı.

"Hayır ama..."

"Ne hayır aması yavrum?"

Mihriban sesinin perdesini değiştirmeye, indirmeye mecbur oldu.

"İhtimal, senin haberin yok. Bak, söyleyeyim de bana hak verir misin? Vermez misin? Geçenlerde bir akşamdı, senin

apartmanda ışık gördüm. Sonra kapıcıya rast geldim, sordum. Hayır, gelmedi, dedi. Ertesi gün, daha ertesi gün apartmana giren dolu. Fakat sen ortalarda yoksun. Sana dargındım. Hoş, hâlâ da dargınım ya, neyse... Acaba hasta mı diye merak ettim. Apartmanda Fahir Bülent Beyefendi oturuyorlarmış."

"Evet... Fahir oturuyor."

"Zatıaliniz neredesiniz?"

"Ablamdaydım."

Genç kadın yakasını ısırır gibi bir hareket yaptı.

"Aman Necil, seni görmeyeli beri ne kadar değişmişsin!"

Necil Sabit lakayttı.

"Gençleşmişim değil mi?"

"Onu demek istemiyorum. Pek yalancı olmuşsun."

"Yalan söylediğimi nereden biliyorsun?"

Mihriban çapkın çapkın göz kırptı, yanaklarını çukurlaştırarak güldü ve teklifsizce Necil Sabit'in koluna girdi.

"Birer birer söyleyeyim mi?"

Necil Sabit, hemen hemen kendini bu tekinsizlik akıntısına kaptırıverecekti. Yedi sekiz ay evvel Necil Sabit'e hakaret eden, çamurdan çamura atan, çirkeflere bulayan, küfür, lanet yağdıran Mihriban sanki o değildi.

Necil Sabit, Mihriban'a bakıyordu. Aman, bu tatlı dilli, güler yüzlü, iltifat eden, kanı sıcak kadın kimdi? Hangi cennetten düşmüştü? Öyle cıvıl cıvıl konuşuşu vardı ki insanın alıp kalbine, can evine bastıracağı geliyordu.

"Ne durdun Necil? Yürüsene!"

Necil Sabit artık bu şekilde, bu vaziyette görülmekten korkuyordu. O sırada Zerrin geçiverirse hâli ne olurdu?

"Yorgunum, şurada bir yerde oturalım."

Mihriban, "Hıh," dedi. "Tabii yorgunsun, onu da biliyorum."

Necil Sabit alay etti.

"Ben görmeyeli beri, sen de falcı mı oldun?"

Sokak içerisinde, kapısından birahane olduğuna ihtimal verilmez, basık tavanlı, karanlık bir dükkâna girdiler.

Mihriban etrafına alışkın alışkın bakıyordu.

"Seninle buraya ne kadar çok gelmiştik."

Onları gören bir garson koştu.

"Çok şükür Necil Bey de buralara gelirmiş! Ne oldunuz canım? Bizi unuttunuz."

Necil Sabit'in yüzüne gülerken göz ucuyla Mihriban'a bakıyor "Barıştınız mı?" der gibi kirpiklerini kırpıyordu.

Mihriban, Necil Sabit'le barışmanın faydalarını, etkilerini o dakikada daha kuvvetle takdir ediyordu. Birkaç gün evvel buraya uğramıştı, fakat garsonlar bu kadar hevesli, candan koşmamışlardı.

Necil Sabit'ten ayrıldıktan sonra biraz sarsılan itibarının derhâl yerine geldiğini, vaziyetin başkalaştığını görüyordu.

İş, bu kadarla da kalmayacaktı, garson, arkadaşlarına, arkadaşları da etraflarına bu taze havadisi, hiç soğutmadan, dumanı üstünde, sıcağı sıcağına yayacaklardı.

Mihriban birden kaynayıp kabaracak haset dalgasını düşününce keyfinden ilikleri ürperiyordu.

Necil Sabit'le tamamen barışmışlar, anlaşmışlarmış gibi eskisinden daha fazla laubali duruyordu. Necil Sabit genç kadının tavırlarına dikkat etmemiş değildi. İçin için gülüyordu.

"Zavallı Mihriban."

Garson uzaklaştığı zaman Necil Sabit bir sigara yaktı, dumanların halkalarını seyre daldı.

Mihriban ılık ılık saran, avutan, uyuşturan bir bakışla sokulmak, yaltaklanmak istiyordu.

"Aman Necil... Çok, çok yalancı imişsin."

Necil Sabit dinliyor mu? Dinlemiyor mu? Lakayt mı? Alakadar mı? Belli olmayan bir sessizlikle sigarasını içiyordu.

Mihriban garsonlara duyurmamak için sesini yavaşlatmıştı.

"Bu kadar yalancı olduğunu bilmiyordum vallahi. Sen Fahir Bülent'le beraber geldin. Apartmana ara sıra uğruyorsun. Yalnız, uğradığın zamanlar belli değil. Sen bu kadar hesaplı hareket etmezsin ama senin her hareketini düzenleyen, idare eden biri var. Ablana topu topu bir kere uğradın, o da akşamüzeri, ayaküstü."

Necil Sabit, sakinliğini kaybetmişti, korkak bir hayretle doğruldu.

"Nasıl biliyorsun?"

Mihriban, Necil Sabit'in şaşkınlığına güldü.

"Doğru değil mi?"

"Evet ama nasıl biliyorsun?"

"Biliyorum."

"Kimden öğrendin? Kim söyledi?"

Genç kadın, omuzlarını sağa sola çarpıtarak nazlı nazlı kırıttı.

"Daha bitirmedim."

Necil Sabit telaş ve ıstırap içindeydi.

"Nasıl öğrendin? Evvela onu söyle... Yoksa dinlemem."

Mihriban'ın gözlerinin içine baktı.

"Ablama telefon ettin değil mi?"

"Evet."

"Telefonda kim cevap verdi?"

"Bir kadın."

"İsmini söylemedi mi?"

Necil Sabit'in telaşı, merakı Mihriban'ın zihnini karıştırmış, şüphelerini uyandırmıştı.

"Niye bu kadar merak ediyorsun?"

"Sebebi var."

"Nedir?"

"Evvela sen söyle."

Mihriban gözlerini Necil Sabit'in gözlerinden ayırmıyordu.

"Telefonu açtım. Bir kadın çıktı. Ama ablanın sesine benzemiyor."

"Onu da bilirsin."

"Elbette... Seninle beraber yaşarken kaç kere telefon etmiştim. Kimsiniz diye sordum. Cazibe, dedi."

Necil Sabit başını eğmişti.

"Yeterli," dedi. "Devam etme. Cazibe senin sormadıklarını da söylemiştir."

"Evet... Neden?"

"Bildiklerini, fırsat düşsün, düşmesin, münasebet alsın, almasın söylememek, saklamak, onu rahatsız eder de."

"Kim bu Cazibe Hanım?"

"Akrabamdan... Bir geveze serçecik."

"Güzel mi?"

"O da sana, kim olduğunu sormuştur. Sen ne söyledin?"

"Niçin soruyorsun?"

"Sen de pek susmayı sevmezsin de. Doğrusunu söyle, ne cevap verdin?"

Mihriban, Necil Sabit'in tavrından korktuğu tehlikenin boş çıktığını anlamıştı, samimileşti.

"Ne diyeceğim? Mihriban dedim."

"Bu kadarla kalmamıştır. Cazibe kimsin, nesin, ne istiyorsun diye muhakkak sormuştur."

Genç kadın kendini tutamadı, güldü.

"Ne iyi dikkat etmişsin."

"Sen ne cevap verdin?"

"Sizi aradığımı ve muhakkak görmek istediğimi söyledim."

"Daha?"

"Hususi bir iş için konuşmak zorundayım, dedim."

"Âlâ."

"Nereye gittiğini size söylemedi mi, adres bırakmadı mı, dedim."

"Mükemmel."

"Bir telefon numarası bıraktım. Haber alırsanız telefon edin, dedim."

"Enfes."

Necil Sabit öfkesinden oturduğu koltuktan kayıp yere düşecekti, inler gibi tekrar etti.

"Enfes! Enfes!"

Mihriban, Necil Sabit'in tamamıyla mağlup olduğunu zannediyordu. Hücuma geçmek istedi.

"Peki beyefendi, apartmanda değilsiniz, ablanızda değilsiniz. Kimselere de görünmüyorsunuz... Lütfen söyler misiniz, neredesiniz?"

Necil Sabit, Mihriban'a artık ehemmiyet vermiyordu. Halasının kızlarına, onların arkadaşlarına, görümcelerine, eltilerine rezil olmuştu. Mihriban'ın ne cırlak geveze olduğunu biliyordu. Kim bilir neler söylemiş, nasıl övünmüştü?

Ablasına bir müddet gidemeyecekti. Kinayelere, imalı bakışlara tahammül etmek bir dereceye kadar ehemmiyetsiz sayılabilirdi. Fakat bu dedikoduların büyüye büyüye daha uzaklara yayılması ihtimali korkunç bir felaketti. Pakize'nin nişanına, Zerrin'i de davet edecek olurlarsa felaket tamamlanır, bir tek eksiği kalmazdı.

"Necil niçin susuyorsun?"

"Mademki biliyorsun... Devam et, dinliyorum."

Mihriban sözünün yapacağı etkiyi anlamak isteyen bir hareketle irkilmişti.

"Sen Şarika ile berabersin."

"Ne yalan!"

"Ne gevşek inkâr ediyorsun."

Necil Sabit omuzlarını oynattı.

"Evet... Şarika ile beraberim."

Bu, bir itiraftan çok, alay etmeydi. Mihriban tahmininde aldandığını anlamıştı. Fakat bu aldanış evvelden hazırladığı hücum silahlarını kıracak kadar feci bir talihsizlikti.

Dönmek, yeni bir tecrübede bulunmak da kolay değildi. Mihriban birçok tecrübeleriyle biliyordu ki mağlup olduğu zaman bunu kabul etmemekte ısrar, ikinci, üçüncü mağlubiyetlere yol açmaktan başka bir netice vermezdi.

Güldü.

"Şaka ediyorum," dedi. "Onun sırnaşıklığı senin zıddına gittiği için mahsus söyledim."

Necil Sabit gözlerini açmıştı.

"Hayır. Mahsus söylemedin, bir amaçla, öyle işine geldiği için söyledin. Boş atıp dolu tutacaktın... Hedefe isabet ettiremedin."

Genç kadın Necil Sabit'in tok tok söyleyişine hayret etti.

"Senin huyların değişmiş Necil. Eskiden böyle değildin, pek katı sözlü olmuşsun."

Necil Sabit vuracağı darbeyi hesaplaya hesaplaya bakıyordu.

"Hayat da pek tatlı bir şey değil. Çok katı... Çok sert."

Mihriban'ın şüphe ile gözleri açılmıştı.

"Ne gibi?"

Necil Sabit kayıtsız görünmeye başlayan kasti bir beceriksizlikle gülüyordu.

"Şimdi sana her şeyi itiraf edeyim Mihriban. Senden ayrıldığım zaman vaziyetim çok fenaydı. Bunu senden saklamak mecburiyetindeydim."

Genç kadın bilgiç bilgiç gülümsedi.

"Ben hissetmiştim. Bana olan hiddetinde samimi olmadığını anlamıştım."

"Hayır... Gene ukalalığa başlama... Hiçbir şey hissetmedin ve anlamadın."

Mihriban birden sinirlenmişti.

"Pekâlâ hissettim işte!"

Necil Sabit yumruğunu masaya vurdu.

"Hissetmedin... Edemezdin, etmekliğine de imkân, ihtimal yoktu."

"Çünkü ben, körüm, sersemim."

"Hayır... Ne körsün, ne de sersemsin. Yalnız o vakit vaziyetim maddi olarak fena değildi. Tehlike baş göstermemişti, uzaktan tehdit ediyordu."

Mihriban sağ topuğunu sol topuğuna çarpıyordu.

"Ben hassas kadınım. Bunu hissettim."

Necil Sabit hem hiddetle hem de alayla bir kahkaha savurdu.

"Maşallah, borsadan, piyasadan da anlıyorsun. Tebrik ederim. Kızım, doğrusunu söyleyeyim... Bu kadar senedir ben bu işlerin içinde yuvarlanıyorum, fakat tahminlerimde genellikle aldandığımı görüyorum. Buna tecrübe, zekâ, maharet karışmıyor. Öyle bir hava esiyor ki, insan şaşırıyor."

"Peki, peki... Sonra?"

"Evvela şunu iyice bil ki, senden ayrıldığım vakit paraca sıkıntıda değildim. Lakin tehdit eden tehlikenin anbean yaklaşmakta olduğunu hissediyordum. Tek başıma uğraşmak, didişmek zorundaydım. İşlerimden başka şey düşünemezdim. Seni bıraktım."

Genç kadın eski âşığının bu kadar dürüst söylemesine isyan etmişti.

"Beni bıraktın ha! Beni yüzüstü bıraktın, terk ediverdin öyle mi?"

Dudaklarını büzüp ateş saçan bir bakışla Necil Sabit'i tepeden tırnağa kadar süzüyordu.

"Beni sen terk ettin ha?"

Sinirli bir kahkaha kopardı.

"Aman dur, şuna biraz güleyim."

Necil Sabit sigarasını tazelemişti, koltuğa hiçbir şeye aldırmaz bir tavırla yaslandı.

"Keyfin istediği kadar gül."

Mihriban ona doğru eğilmişti.

"Ben senden kaçtım. Çünkü tahammül edemiyordum."

Fakat garsonların sinsi sinsi yaklaşıp bakıştıklarını görünce biraz toparlandı, sesini yavaşlattı.

"Çünkü tahammül edilmeyecek hâle gelmiştin."

Necil Sabit gayet sakindi.

"Peki, peki... Sen beni bıraktın. Bu bahsi geçelim. Birçok teşebbüslere girişmiştim. Birinden kaybedersem öbüründen kazanacağımı ümit ediyordum. Burada pek talih yüzüme gülmedi. İzmir'e gittim. İzmir'de de maalesef..."

Kollarını yanına sarkıtmıştı.

"Bir şeye muvaffak olamadım."

Mihriban gözlerini kırpıştırıyor, Necil Sabit'in yüzündeki en küçük hatları, kırışıklıkları kaçırmıyor, gerçeği anlamaya çalışıyordu.

"Şimdi?"

"Şimdi çok fenayım. Saklanmamın sebeplerinden biri de bu."

"Borçlularından mı kaçıyorsun?"

"Hemen hemen."

"İnanmam!"

"İnanmayabilirsin. Fakat zamanla inanırsın. Apartmanı bırakacağım, kenar semtlerden birinde küçük bir eve çekileceğim."

"Yalnız mı?"

"Fakir insanların sofraları pek cazip değildir."

Genç kadın kararsızlığa düşmüştü. Kekeledi.

"Fakir mi? Herhâlde abartıyorsun?"

"Keşke."

"Peki ama ben seni tanırım. Sen kolay mağlup olmazsın. Çok sıkıntılı zamanlar geçirdiğini biliyorum. Hepsini silkip atlattın. Bu sefer miskin miskin boynunu büküp duracak mısın? Sen uğraşır, çalışır, bundan da yakanı sıyırırsın. Sen her şeyden evvel çalışkan adamsındır. Artık seni de tanımadımsa..."

"İhtimal ki haklısın çocuğum... Fakat bu sefer yorgunum. Bu darbe bana çok etki etti. Biraz dinlenmeye muhtacım. Sinirlerim dinlenmeden kalkınamayacağım."

Mihriban elini çenesine dayamıştı.

"Sen günlerce, haftalarca, aylarca parasız duracak, bir başına çile mi dolduracaksın? Buna inanamam. Necil Sabit... Benim tanıdığım Necil Sabit, bu kadar perhize tahammül edemez... Çıldırır."

Necil Sabit kollarını açtı.

"Mecburiyet... Ne yaparsın?"

Genç kadının, yüzüne mahcup mahcup bakıyordu.

"Bana acıdın mı şimdi?"

Mihriban hâlâ tereddütten kurtulamamıştı.

"Acımaz olur muyum?"

"Peki Mihriban... Sen iyi kızsın. Benim bu felaket günlerimi paylaşmak istemez misin?"

Genç kadın ayağa kalkmıştı.

"Hayır," dedi.

"Beni sevdiğini iddia ediyordun ya..."

"Gene de öyle. Yalnız işin başlangıcında bana karşı samimi olman, benden bir şey saklamaman lazımdı."

Bilek saatine bakıyordu.

"Randevum var. Geç bile kaldım."

Necil Sabit bıyık altından güldü.

"Kiminle?"

Genç kadın omuzlarını oynattı.

"Aman, ne kıskançsın. Erkek değil, merak etme."

Ağır ağır eldivenlerini giyerken düşündüğü belliydi. Necil Sabit onun neler düşünmekte olduğunu hissediyor, fakat lakayt duruyordu.

"Demek gidiyorsun?"

"Ne yapayım... Evvelden söz vermiş bulundum. Haydi kalk, beraber çıkalım."

"Benim bir işim yok. Burası serin... Biraz oturacağım."

"Ne tembelsindir."

Elini uzatmıştı.

"Orüvar şekerim."

"Orüvar canım."

Mihriban tereddütle bakınıyordu.

"Ne zaman görüşeceğiz?"

"Sen ne zaman istersen."

"Ben gene eski apartmandayım. Geleceğin günü bir gün evvelinden alt kattaki madama söyle."

"Yani ansızın gelmeyeyim, öyle mi?"

"Akıllı adamsındır."

Genç kadın tezgâhın kenarında ayakta duran garsona başıyla selam verir gibi işaret etti, süratle kapıdan çıktı.

Necil Sabit kıs kıs gülüyordu.

Garsonu çağırdı, viski ısmarladı.

Keyifliydi. Mihriban atlamıştı. Sıra ile Şarika'nın, Reyhan'ın hayalleri gözünün önüne geliyordu.

"Epey güleceğiz Necil, epey güleceğiz."

Bu hayaller arasında Zahit Efendi'nin yüzü de belirmişti, Necil Sabit'in neşesi kaçar gibi oldu.

"Zahit Efendi biraz güç atlar!"

10

Fahir Bülent, Necil Sabit'in apartmanı büsbütün bırakmasına itiraz ediyordu.

"Evvelki fikrin mükemmeldi Necil. Kışın Bebek'te oturamazsın. Seni yeni mi öğreneceğim? İki gece de bir 'baba evi' der, otele düşersin."

Necil Sabit arkadaşının ısrarına, itirazına, sırf gücendirmemek için aynı kuvvetle karşılık veremiyordu.

"İki ev kirasını birden vermek kolay mı?"

"Bırak bu iktisat bahislerini. Otele de aynı parayı vereceksin."

"Otel, otel diye tutturdun. Artık otelde kalmayacağım."

Fahir Bülent geri çekildi, Necil Sabit'i alayla süzdü.

"Buna kendin de inanmıyorsun ya... Kışın Boğaziçi ne sevimsizdir. Uzun, geçmek bilmeyen kış geceleri... Bebek'te çıldırırsın. Bara, baloya, tiyatroya gitmek istesen dönmek bir mesele... Beyoğlu'nda, rahat, nefis bir apartmanın, üstelik Madam Vartuhi gibi işgüzar bir kapıcın var. Geç vakit dönüyorsun, soban yanmış, odan sıcak... Soyunup dökünüyorsun, sigaranı tellendiriyorsun. Varsın dışarıda bora, kar, kıyamet kopsun, aldırma, keyfine bak."

Kollarını kavuşturmuştu.

"Bir bakış, bir kahkaha, bir kırıtma bazen gönül çeler. Bütün konforu ile apartmanın hazır. Bahara karşı, insan böyle çılgınca kararlar verebilir, lakin sonbaharda, kışa karşı..."

Eliyle ağzını kapadı, Zahit Efendi'nin taklidini yaptı.

"Uyma Necil Bey, uyma."

Necil Sabit, Fahir Bülent'in omzuna vurdu.

"Bir şartla Fahir... Apartmanı sana devretmiş olurum. Herkes böyle bilmeli."

"Benim bugünlerde züğürt olduğumu bilmeyen yok ki."

"Aldırma... Borç olarak terk ediyorum, eline para geçtikçe ödeyeceksin."

Fahir Bülent sağ elinin işaret parmağıyla saçını karıştırmaya başlamıştı.

"Olsun... Benim için hepsi bir."

"Peki ama sen Bebek'e gelmeyecek misin?"

"Aklıma eserse, ara sıra uğrarım. Köşkün döşendi, hazır mı?"

Necil Sabit'in gözlerinin içi gülüyordu.

"Buradan çamaşırlarımı, bazı ufak tefeği alacağım, o kadar."

"Vay hain, bu ne sürat, ne faaliyet..."

"Zahit Efendi'nin sayesinde."

Fahir Bülent hayretle durmuştu.

"Olur adam değildir şu Zahit Efendi. Sessiz, sedasız bu işi de başardı, öyle mi? Zaman zaman şikâyet etmekte haksızsın. Zahit Efendi olmasa, senin bir şey yapacağın yok."

"Bazen de sinirlendiriyor."

"O kadarını da hoş görmelisin."

Necil Sabit, Zahit Efendi'yi de, Fahir Bülent'i de, Mihriban'ı da... Herkesi, her şeyi hoş görüyordu.

Bebek'teki köşke, daha içine girmeden, bir gececik yatmadan ısınmıştı. Böyle bir köşkü ancak Zahit Efendi bulabilirdi. Necil Sabit kırk yıl arasa kötüsünü bile bulamazdı.

Köşkün komşuları da sakin, sessiz insanlardı. Necil Sabit arkadaşına yalvarıyordu.

"Fahir, yanılıp da kadınla filan gelme."

"İşin mi yok? Ben sokakta kadınla gezer miyim?"

"Bir sarhoşluğa bakar Fahir."

"Hakkımda bu ne kadar şüphe, bunca kötü düşünme? Merak etme yavrum, apartmanı bana bırak, ben köşke filan uğramam. Yalnız Sündüs Hanım'ı görmek için Bebek Bahçesi'ne gelirim. Orasına da karışamazsın ya."

Necil Sabit içini çekti.

"Senin bir pot kıracağından korkuyorum Fahir."

"Sen de amma vesveseli oldun."

"Haksız mıyım? Başıma gelenleri görmüyor musun? Reyhan'ın gönderdiği mektupları okudun."

"Cevap vermeye mecbur değilsin ya."

"Susmanın da bir anlamı, etkisi yok. Şarika da efendimizin sayesinde baltayı astı."

Fahir Bülent şaşkınlıkla bakıyordu.

"Benim sayemde mi?"

"Evet... Sen arkadaşlarını topladın. Nazlı Hanımefendi de teşrif ettiler. Benim bulunmayışım, Şarika'nın ümitlerini uyandırdı. Geçen gün Tünel'de tesadüf ettim, gözden kaybolunca kadar akla karayı seçtim. Artık illallah!"

"Bebek'e gider, kurtulursun. Zerrin Hanım'dan ne haber?"

"Daha mektep tatil."

"İyi ya... Tatilde görebilirsin."

"Kaç gündür söyleyeceğim fakat çekiniyorum."

Necil Sabit arkadaşına yaklaştı.

"Benden mi?"

"Hatta kendimden."

"Çocuklaşıyorsun."

"Beni dinle Fahir... Ben gayet kötü, toy, acemi bir âşık olmuşum. Ama mümkün olabildiği kadar toy, beceriksiz..."

"Sen evvelce de pek becerikli değildin ki."

"Hayır. Şimdi kendimden utanıyorum."

"Yaşlılık belirtileri."

"Bilmiyorum. Geçen gün köşkün muşambalarını döşetiyordum. Bir ara canım sıkılmıştı, evde Zahit Efendi'yi bıraktım, deniz kenarına çıktım. Ağır ağır Arnavutköyü'ne doğru yürüdüm. Kim karşıma çıksa beğenirsin? Sündüs'le Zerrin!"

Fahir Bülent başını sallayarak gülümsüyordu.

"Tahmin etmiştim."

"O anda ne oldum, biliyor musun? Ayaklarım dolaştı. Rıhtımdaki demir parmaklığa tutunmasam denize düşecektim. Sündüs'le Zerrin gülerek yaklaştılar. Pakize'nin nişanına niçin gelmediğimi sordular. Cazibe'nin güzelliklerini hatırladım, fena hâlde tutuldum, bunaldım. Sündüs sitem ediyordu. Zerrin, çok eğlendik, sizi aradık, dedi. Yemin ederim Fahir, ben on üç on dört yaşında iken daha serbesttim. Ne söylesem, ne yapsam beğenirsin? Alık alık sırıttım, o kadar. Alık alık sırıttım. Sündüs birdenbire, dikkatle yüzüme baktı. Hasta mısınız, dedi. Büsbütün şaşırdım. Zerrin de aynı soruyu sormaz mı?"

Necil iki eliyle yüzünü kapadı.

"Yüzüm kim bilir ne hâle girmiş? Kekeledim. Biraz rahatsızdım, dedim. Ne söyleyeyim? Onlarla beraber yürümeye başladım. Durmadan evet, hayır diye sersem sersem, budala budala cevaplar veriyordum. Beni köşklerine davet ettiler."

Fahir Bülent arkadaşının sırtını okşadı.

"Uzun etme... Muradına ermişsin."

"Sus sus... Asıl beceriksizliğim burada ya. Öyle şaşırmışım, öyle kendimden geçmişim ki, ne gün için söz verdiğimi unuttum."

"Ne diyorsun?"

Necil Sabit başını eğdi.

"Bana müstahaktır. Aile kızlarıyla, aile kadınlarıyla konuşmasını bilmeyen benim gibi serseriler işte böyle pot kırarlar. Çünkü öbürleriyle büsbütün başka alıştım. Salı günü söz verdim, değil mi? Unutuyorum. Adam sen de! Çarşambaya oluversin. Saat ikide mi? Beşte olsa ne çıkar? Yeni tanıdıklarımızla bile bir günün içinde yüz göz oluveririz. Bu laubalilik söker mi?"

Fahir Bülent dövünüyordu.

"Necil bu çok fena! Ne yapacaksın?"

"Ne yapacağımı ben biliyor muyum? Sündüs, bir işiniz varsa, biz mâni olmayalım, dedi. Hâlinde, soruşunda âdeta bir şüphe vardı. Hayır, geziyordum, dedim. Zerrin şeytan şeytan gülümsedi. Yok, burada dolaşmanız sebepsiz değildir demez mi? O dakika itiraf etmemek için kendimi güç tuttum."

"O zaman sersemliğin tamam olurdu."

"Sündüs de, sahi, geçenlerde sizi annem de görmüş, dedi. Durumumun çok zorlaşmaya başladığını görüyordum. İki

genç kız, farkına varmadan beni en zayıf yerimden yakalamış, sıkıştırıyorlardı. Köşk tuttuğumu saklamak mı, söylemek mi lazım geldiğinden emin değildim. Fakat oralarda sık sık görünmekliğimin sebeplerini de açıklamak mecburiyetindeydim. Hakkımda hiç arzu etmediğim, şiddetle çekindiğim, korktuğum şüpheler baş göstermişti. Bebek'te köşk tuttum diyecektim. Tabii şaşıracaklardı. Kışa karşı manasız bulacaklardı. Zihnen çok perişan, haraptım. Daha sakin bir zamanımda olsa vaziyeti idare edebilirdim. Lakin dağınık kafamla izah edeyim derken şüpheleri büyültmüş olmaktan başka bir şey yapmayacaktım. Arnavutköyü'ne doğru giderken dönmüş, Bebek yönünde yürüyorduk. Bir ara şöyle döndüm, Zahit Efendi kendisine has temkinli adımlarla bizi takip etmiyor mu?"

Fahir Bülent yerinden sıçramıştı.

"Ne münasebet?"

"Göz göze geldik. Zahit Efendi konuşmak istediğini eliyle, gözüyle anlattı. Tavrından çok mühim bir şey olduğu anlaşılıyordu. Sündüs'le Zerrin sordular. Kim bu adam? Beynimin içinde bir şimşek çaktı. Bir dakika müsaade buyurunuz, şimdi söylerim, dedim. Zahit Efendi'nin yanına koştum. Muşambaları döşeyen adam işini bitirmiş, para istiyormuş. Parayı Zahit Efendi'ye bırakmıştım. Fakat muşambacı üste bahşiş istemiş, Zahit Efendi bunu danışıyor."

"Zahit Efendi cevherdir alimallah, cevherdir."

"Ne isterse ver, mesele çıkarma, dedim. Sündüs'le Zerrin'in yanına döndüğüm zaman sesimi esrarengiz bir tarzda yavaşlattım. Zahit Efendi'yi gösterdim. Bu adamı görüyor musunuz, dedim. Müthiş zengindir. Genç kızlar baktılar, kılığı, kıyafeti, göstermiyor, dediler. Ben Zahit Efendi'yi cimri zenginlerden diye tanıttım."

"Sebep?"

"Kendisi ile ortaklaşa bir iş yaptığımı söyledim ve ilave ettim. Zahit Efendi burada bir köşk tuttu, yeni baştan döşetti, üste başa değil ama ev eşyasına meraklıdır. Lakin doktorlar romatizması için burada oturmasını tavsiye ettiler. Köşkün kontratı yapılmış, senelik kirası peşin verilmiş, eşyaları da alınmış, ben bir hâl çaresi buldum. Köşkü, eşyasıyla beraber ben tuttum. Bugün de özel olarak bunun için geldim. Sündüs yan yan, inanmayarak baktı. Zerrin ellerini çırptı. Ne iyi, demek komşuyuz, dedi."

Necil Sabit arkadaşının kolunu tutarak sarstı.

"Zerrin neye bu kadar sevindi dersin?"

"Çocuk kısmı, neye, niçin sevindiğini bilir mi?"

"Sen de Zerrin'i küçülttükçe küçültüyorsun."

Fahir Bülent iki elini beline dayamıştı, gözlerini kırpıştırdı.

"Enfes havadislerin varmış da bana söylemiyordun, öyle mi?"

"Sus Fahir... Son ve en büyük sersemliği de söyleyeyim."

"Gene ne yaptın?"

"Onları köşke davet etmeyi de unuttum. Günlerden beri kendi kendimi yiyorum. Hangi birini tamir edeyim?"

"Zahit Efendi'yi bul, o bir çare düşünür elbette."

"Şimdi başka bir şey daha var. Sündüs'le Zerrin, Zahit Efendi'yi şahsen tanıdılar. Ona akran, arkadaş muamelesi etmeye mecburum."

Necil Sabit boynunu çarpıtmıştı.

"Derdin biri bitmeden biri çıkıyor."

Fahir Bülent kaşlarının arası çatılarak ciddi, ağır bir sesle, "Sen bunu gizli tut," dedi. "Hatta bana bile söylememiş ol. Bir kere Zahit Efendi'nin kulağına giderse hâlin dumandır."

"Biliyorum, biliyorum. Felaketin büyüğü ne olur, bilir misin? Zahit Efendi insanlara nüfuz etmesini bilir, müthiş adamlardandır. Sündüs'le Zerrin'le ahbap olur mu, olur... İşte o vakit işin içinden çıkabilirsen çık."

"Binaenaleyh, her ne pahaya olursa olsun, köşkten Zahit Efendi'nin ayağını kesmelisin."

"Zahit Efendi'nin akşam rakısını sen temin edersin."

"Nasıl, nasıl? Bu sefer piyango bana mı isabet etti? Mersi! Nafile, bu benim harcım değil."

"Kolayı var. Büfede rakı bulundur. Zahit Efendi uğramayı ihmal etmez. Hem seni teşvik için daha nice Nazlı'lardan haber getirir."

Arkadaşının bulduğu çare Fahir Bülent'i düşündürmüştü.

"Masrafların yarısı senden."

"Ona da peki."

Necil Sabit'in her şarta, her teklife razı oluverişi Fahir Bülent'i şüphelendirdi. Bunu "baştan savma", "durumu idare etme" siyaseti zannetti.

Fakat Necil Sabit portföyünü çıkarmış, para sayıyordu.

"İlk taksit, yirmi beş lira."

Fahir Bülent arkadaşından bir an için olsun şüphelenmesine utanmıştı, şakaya vurdu.

"Kesenin ağzını açtın gene. Dursun canım. Bende birkaç lira var. Lazım olduğu zaman çekinecek değilim ya, isterim."

Necil Sabit gülerek bakıyordu.

"Sen ne temiz kalpli, insan çocuksundur Fahir."

"Bu iltifat nereden icap etti?"

"Hâlâ çocuk kaldın. Cebinde birkaç liran mı var? Hayır! Lazım olduğu zaman ister misin? Hayır, ona da hayır. Meteliğin yok. Satacağın arsanın kaparosunu aldın ve iki gecede bakarada[2] temizledin."

Fahir Bülent gülmek istedi, gülemedi, tutuklaştı.

"Nereden biliyorsun?"

Elini alnına vurdu.

"Zahit Efendi söylemiştir. Geçen akşam kumarbazların kahvesinde oturuyorlardı."

"Benden niye sakladın?"

"Ne faydası olacak ki... Üstelik sen de üzüleceksin."

"Peki, faizle borç almana ne diyeyim?"

Fahir Bülent parmağı ağzında kalakalmıştı.

"Bunu da mı Zahit Efendi söyledi? Vallahi çıldırırım. Nereden, nasıl biliyor? Öğreniyor? Bu adamdan gizli nefes alamayacağız."

Necil Sabit, saydığı paraları Fahir Bülent'e uzattı.

"Sana gücenecektim ama zaten yaralısın, dokunmak istemedim. Zahit Efendi ağzı sıkı adamdır. Senin birkaç gün ortadan kayboluşunu merak ettim, Zahit Efendi'yi zorladım, o tahkik etti. Demek ki doğru imiş."

"Tamamıyla doğru. Senden para istemeye sıkılıyorum artık."

"Hani bir müddet için kumara tövbeli idin?"

Fahir Bülent kolunu şiddetle savurdu.

"Bu kumarcılar bir teşkilat, anlıyor musun? Müthiş, korkunç bir teşkilat. Erketeciler köşe başlarını tutuyorlar, nereye gitsen, nereye sapsan, nereye girsen, derhâl haber veriyorlar.

2 İskambil kâğıdı ile oynanan bir çeşit kumar oyunu.

Bak, artık kaçabilirsen kaç! Her yerde adamları var. İnsanın öyle kanına giriyor, fikrini çeliyorlar ki..."

"Sen de pek hevesli değilsin, naza çekersin."

"Hayır Necil. Kumarı eskisi gibi hevesle, iştahla oynamıyorum! Tiksiniyorum."

"Ne garip nefret."

"Ciddi söylüyorum. Bu ana kadar verdiklerimi düşünüyorum da hiddet basıyor, zararları çıkartırım diye oynuyorum. Belki talih döner... Ümit işte..."

"Senin gittiğin yerlerde talihin fazla rolü yok sanıyorum. Bunda da çocuksun. Zararları çıkarmak, talih denemek, ümit gibi bahaneleri bırak, kendi kendini aldatma. Bunun bir bağımlılık olduğunu kabul et. Nefsini kurtarmaya çalış. Korkuyorum, bu işlerine de ket vuracak."

Fahir Bülent cevap vermiyordu, ağır ağır yürüdü, ellerini arkasından kavuşturdu, pencereden bakmaya başladı.

Necil Sabit ona yaklaştı.

"Sözlerim dokundu mu? Niçin susuyorsun? Peki, ısrar etmeyeceğim. Bildiğin gibi hareket et. Başın dara geldi mi, öyle ağır faizlerle tefecilerden borç alma. Benden iste, bana borçlan. Bir de faiz yükü binmesin."

Fahir Bülent dudakları arasından, "Mersi," dedi.

"Senden son ricam, Zahit Efendi'yi Bebek'e gönderme."

"Ne gün köşke gidiyorsun?"

"Yarın. Sen de gelir misin? Açılışını beraber yapalım."

"Ben de gelirsem, inzivayı bozmuş olmaz mıyız?"

"Budala! Seninle beraber oturmak da bir tür inzivadır. Konuşmazsın ki... Mehtap da var. Biraz sandalla dolaşırız. Haydi, şeytanın ayağını kır, karar ver. Seni günlerce hapsedecek değilim. Sıkıldığın vakit apartmana dönersin."

11

Necil Sabit arkadaşına köşkü gezdiriyordu.

"Nasıl balkonun manzarası? Hele gurupta, suların kararmaya başladığı zaman enfes oluyor. Havaya bak. Beyoğlu'nun sıkıntılı, boğucu havasına benziyor mu? Burada rakı içilmez mi? Rüzgârın her nağmesi hayat veriyor."

Fahir Bülent sesini çıkarmıyor, Sabit'in keyfini kaçırmamak için onaylıyordu.

"Güzel... Güzel."

"Yarım ağızla söylüyorsun."

Aşağıya inmişlerdi, Fahir Bülent sordu.

"Mutfak nerde?"

Necil Sabit birden alıklaştı.

"Mutfak mı?"

"Evet... Kutu gibi apartmanlarda bile kiler azmanı mutfaklar var."

Arkadaşının şaşkın şaşkın baktığını görünce hayretle gözlerini açtı.

"Galiba onu hiç düşünmedin."

Necil Sabit suçlu suçlu kekeledi.

"Vallahi aklıma bile gelmedi."

"Demek ki sen oruç tutarak, tam çile dolduracaksın. Buna kim, ne diyebilir? Fakat davet ettiğin arkadaşlarını, ahbapla-

rını düşünecektin. Buraya gelenler seninle beraber oruç mu tutacaklar?"

"Alay etme. Bir bakalım, elbette mutfak vardır."

Fahir Bülent sesini çıkarmıyor, merhametle bakıyordu. Necil Sabit arka tarafta sağda bir kapıyı açtı.

"Burası kömürlük."

Soldaki kapının tokmağını çevirince geniş bir nefes aldı.

"Mutfaksız ev olur mu? Hem ne temiz, ne şirin!"

Fahir Bülent'e yol verdi.

"Gir, bak... İnsanın yüzüne gülüyor."

Necil Sabit zafer kazanmışçasına kolunu uzatmış, kireç kaymağı ile temizlenmiş rafları, kezzapla ovulmuş bembeyaz musluk taşını, yeni badana edilmiş ocağı gösteriyordu.

"Bunlar hep Zahit Efendi'nin gayreti."

Fahir Bülent, mutfağa girer girmez, yüzünü buruşturmuştu.

"Azizim, doğrusunu istersen ben ağlamaklı oldum."

"Sebep?"

"Tamtakır kuru bakır dedikleri işte bu! Ne kap var, ne kacak... Mutfak keşke kirli olsaydı da içinde sahan, tencere bulunsaydı."

Necil Sabit tekrar şaşalamıştı.

"Bunu da düşünemedik."

"Asıl düşünülecek şey bu idi."

"Nereden aklıma gelirdi birader? Apartmanda sofra takımlarım var. Bir iki tane alüminyum kap, hepsi o kadar. Evde yemek yediğim ender. Bir şey canım isterse Vartuhi Hanım aşağıda pişirip getiriyor. O da olmazsa lokantadan ısmarlıyorum."

Fahir Bülent acı acı güldü.

"Burada, lokanta bul da ısmarla. Şimdi ne yapacağız? Zahit Efendi bunu hatırlatmadı mı?"

"Vallahi, bir şeyler söyledi ama pek kulak asmadım. Bugünlerde onun pek çenesi düştü, abuk sabuk söylüyor."

Necil Sabit hiddetle mutfaktan çıkmıştı. Fahir Bülent arkasından bağırdı.

"Bu gece perhizde miyiz?"

"Hiç öyle şey olur mu?"

"Komşulardan mı isteyeceksin?"

Arkadaşının yanına gitti, koluna girdi.

"Eskiden ne iyi âdetler vardı. Yeni eve taşınanlara komşular yemek gönderirlerdi."

"O zaman aile mutfakları yoktu."

Kapının sağındaki yemek odasına girmişlerdi.

Necil Sabit büfeyi açtı.

"Zahit Efendi'nin zoruyla peynir, sucuk, pastırma gibi mezelik öteberi almıştım."

"Bunlarla karın doymaz."

"Bakkala gider, konserve alırım."

Fahir Bülent içini çekti.

"Ne sakin, temiz, huzurlu hayat! O kaçtığın orospularla beraber yaşarken konserve yemiyordun. Sofranda dumanı tüten, leziz yemekler bulunuyordu. Canının istediğini pişirtiyordun."

Necil Sabit bir iskemleye oturmuştu, derin derin göğüs geçirdi.

"Yerden göğe kadar haklısın. Reyhan ne güzel yemek pişirirdi. Onunla beraberken dört kilo artmıştım. Masraf oluyordu ama ağız tadıyla yemek yiyordum."

"Bütün beceriksizliğine rağmen Şarika'nın zamanında da böyle konserveye yatmıyordun. Eğer buna bir çare bulamazsan, soğuk yemek yemekten hasta olursun. Serseri hayata veda ettin, huzurlu aile hayatı kuruyorsun öyle mi? Zavallı Necil... Aile hayatı denilen huzur ve düzen yolu, program dâhilinde yaşayış, sen ve ben mizaçta insanların harcı değil."

Fahir Bülent, elleri pantolonunun ceplerinde, başını sallaya sallaya söylüyordu.

"Evinin yolunu bilen biri olmak istedin, değil mi? Kırkına yaklaştıktan sonra mı? Eğer sende ona karşı bir meyil, bir yatkınlık olmuş olsaydı bu kadar sene bekler miydin?"

Necil Sabit silkinerek ayağa kalktı.

"Felsefe yapma."

"Felsefe mi? En bayağı hakikat. İnsan, doğuştan aile adamı oluyor. Senin, benim gibi düzene, programa isyan etmiş, sakin burjuva hayatına omuz silkmiş serserilerin kuracakları yuva işte böyle olur. Büfe var, ekmek yok. Mutfak var, sahan, tencere yok. Bahçe var, çiçek yok."

Büfenin üst tarafındaki rakı, likör, şampanya kadehlerini işaret etti.

"Namuslu aile büfesinde bunlardan evvel bulunması lazım gelen şeyler vardır. Ne olduklarını ben bilmiyorum. Sen de bilmiyorsun. Senin ve benim evlerimiz yok muydu? Hâlâ yok mu? Bunları görmedik mi? Hepsi, her türlüsü vardı. Her an gözümüzün önünde duruyordu. Fakat baktık, görmedik, hiç alakadar bile olmadık."

Necil Sabit canının sıkılmasına rağmen gülmekten kendini alamadı.

"Susarsın, susarsın da bazen öyle yerinde söylersin ki..."

Fahir Bülent kollarını kavuşturmuştu.

"Tabiatın bir kusuru... İtiraf etmeliyiz. Bizim evin kilerinde, mutfağında, yemek odasında öyle aletler, kutular, sandıklar, tenekeler vardı ki hâlâ birinin ne olduğunu, neye yaradıklarını bilmem... Yeni eve taşınıldığı zaman babam mahallenin dükkânlarını öğrenirdi. Ekmekçiye, sütçüye, yoğurtçuya, gazeteciye, sucuya, zerzevatçıya uğramalarını tembih ederdi. Ekmek kaç kuruşa biliyor musun?"

Necil Sabit omuzlarını kaldırdı.

"Bilmem."

"Ben de bilmiyorum. Bazı evli arkadaşlarım, aralarında konuşurlarken duyuyorum. Et, ekmek, sebze, yoğurt vesaire, her yerde aynı fiyatla satılmıyormuş. Her şeyin fiyatı semte göre değişirmiş. İstediklerini kapıcı Karabet Ağa'ya mı aldırtacaksın? Beyoğlu'nda verdiğin parayı buradaki esnafa verirsen kendine güldürürsün. Hem esnaf milleti bir kere pahalı satmaya alıştı mı, mum yapıştırır, santim aşağı inmez. Ekmekçiye tembih ettin mi?"

"Yooo..."

"Sütçüye, sucuya, zerzevatçıya, kasaba?"

"Yooo..."

"Kasabın, bakkalın, fırının yerlerini biliyor musun?"

Fahir Bülent saydıkça Necil Sabit sıkıntıdan ter döküyordu.

"Yeter Allah aşkına... Pek fena bunaldım."

"Dur, daha bitmedi. Kasap, bakkal, zerzevatçı uğramayı unuttu, ne yapacaksın? Çarşıya çıkıp kendin mi alışveriş edeceksin? Ah, sevsinler, ne de bilirsin alışverişi! Bu işlere senin, benim kadar da aklın ermez. Dört beş enginarı, iki okka kabağı koltuğuna sıkıştırıp pazardan dönüşünü görmek isterim."

"Rica ederim, sus Fahir. İçime fenalıklar geliyor."

"Dur, daha bitmedi. Gece sigaran kalmadı yahut içiyorsun, rakın yetmedi, pabuçlarını giyip bakkala, aktara mı koşacaksın?"

Necil Sabit eliyle arkadaşının ağzını kapadı.

"Sus... Bütün ümitlerimi kırıyorsun!"

Fahir Bülent süratle geri çekilmişti.

"Seni kızdırmak, dalına basmak için, şaka diye mahsus söylüyorum. Vaziyet çok ciddi ve çok vehimdir. Buraya gelmendeki maksadını bilmesem, belki bu kadar ince düşünmeye lüzum görmem. Fakat gülünç olacaksın Necil. Karabet Ağa da yok, Madam Vartuhi de... Zahit Efendi'yi de istemiyorsun... Çık işin içinden."

"Peki, ne yapayım?"

"Hizmetçisiz olmaz. Hem aşçı, hem hizmetçi..."

"Nereden, nasıl bulmalı?"

"Zahit Efendi'ye söyle, bulsun."

Necil Sabit buna hemen cevap vermedi, düşünüyordu. Fahir Bülent onun zihninin bir noktaya takıldığını hissetmişti.

"Ne düşündün?"

"Eve hizmetçi sokmak istemiyorum."

"Neden? Çalar diye mi?"

Omuzlarını oynata oynata homurdanır gibi güldü.

"Hizmetçi, aşçı, alışverişi senden çok iyi bilir. Ama üstünden çalacakmış! Çalacağı miktarı kapatmak için çekişe çekişe pazarlık eder. Neticede gene sen kârlı çıkarsın, emin ol."

"Aşçının çalmasından değil, dedikodusundan korkuyorum."

"Anlamadım, ne dedikodusu?"

"Öyle yaşlı, kirli, pasaklı hizmetçi istemem. Biraz yüzüne bakılır gibi olmalı. Bu, etrafta, tabiatıyla dedikodu vesilesi olacak."

"Tabiatıyla."

"Bu hiç hoş değil. Sonra burası nispeten küçük yer. Hayatımın içyüzünü bilmeyen kalmayacak."

"Hayatının içyüzü çirkin mi? Gizlenecek ne kusurun, ayıbın var? Bunlar çocukça düşünceler."

"Hizmetçinin dostu olur, akrabası olur. Bin bir pürüzü, ilişiği olur. Bunlarla da mı uğraşayım?"

"Yalnız bunlarla değil, bunlardan başkalarıyla, benim bilmediğim ve bilmeye, öğrenmeye pek meraklı ve hevesli olmadığım, lakin senin yavaş yavaş öğreneceğin, öğrenmek zorunda kalacağın şeylerle de, ayrı ayrı uğraşacaksın. Huzurlu aile hayatı bu! Kolay değil. Hizmetçi de, aşçı da, bakkal da, kasap da, manav da, sütçü de, sucu da, kömürcü de, hepsi, hepsi senin bu hayata girmekteki gecikişini affetmeyecekler, geçmiş senelerin hesabını soracaklar, hınçlarını alacaklardır."

Necil Sabit gözlerini kırpıştırarak dişlerini gıcırdatıyordu.

"Coştun... Söyle bakalım. İyi teselli ediyorsun."

Fahir Bülent, Necil Sabit'in omuzlarından tutarak sarstı.

"Sersem! Bunları benden başka sana kim söyler? Zahit Efendi'nin mutfakla ne alakası var? Büfe kâfi! Rakısını çekecek ve sızacak. Öğle yemeğini evinde yer. Olmazsa, mükellef bir sofraya kendi kendini davet ediverir. Onun için güçlüğü mü var? Sen sıcak ye, soğuk ye, onun umurunda mı?"

Pencereye doğru yürüdü.

"Beyefendi yuva kuruyor... Ama nasıl? Mostra meydanda. Ev döşendi, dayandı ya, elverir. Kalbi ferah, kolunu salla-

ya sallaya geliyor. Ev yok, ocak yok... Leyleklerin yuva hakkındaki fikirleri senden çok kuvvetlidir. Haftalarca uğraştın, karıncalar gibi yuvana eşya taşıdın. Fakat hiç dikkat etmedin mi? Karıncalar kışlık yiyeceklerini yazdan hazırlarlar."

Ellerini birbirine vurarak sinirli bir kahkaha kopardı.

"İşte ağustos böceğinin yuvası."

Döndü, yaklaştı, hafifçe omuz vurarak göz kırptı.

"Gramofon yukarıda, plaklar da tamam, değil mi?"

Necil Sabit bir sigara yakmıştı.

"Sana bir şey söyleyeyim mi? Sinirlerime dokunuyorsun Fahir! Teklifimi düşüne düşüne kabul etmiştin. Demek bunları tasarlıyormuşsun?"

Fahir Bülent sessizce bakıyordu.

"Seni sıktığımı biliyorum. Bile bile söylüyorum."

"Beni rahatsız etmekten zevk mi alıyorsun?"

"Hayır... Acıyorum. Eğer acımasam şu dakikada şapkamı giydiğim gibi çıkar giderim. Seni, üzgün zamanında yalnız bırakamam. Şu var ki hakikati bütün acılığıyla görmelisin. Görmen ve bilmen lazım. Soruyorum sana, ütün var mı? Kıyafetlerini ütületmek için Beyoğlu'na mı göndereceksin? Evde bir okka kömür yok. Ben olmasam, kömürlüğün de farkında olmayacaksın."

"Burada kolacı var."

"Bu ne biçim aile hayatı? Kıyafetlerin kolacıya gidecek, söküklerini terzi dikecek... Bari bir aile mutfağına da abone ol. Beyoğlu'nda böyle şeylerin kimse farkında olmaz ama buralarda adamı tefe korlar."

Necil Sabit şiddetle başını kaldırdı.

"İşte bunda hata ettin."

"Neden?"

"Burası öyle kenar mahallelerden değil, hep temiz, kibar insanlar."

Fahir Bülent arkadaşının isyanına gülüyordu.

"Kibar insanların dedikoduları, mahalle karılarınınkinden daha sessiz, gürültüsüz, daha terbiyeli lakin daha çok zehirlidir. Yüze bağırılan, açığa vurulan alaylar, sinsi, bıyık altından gülmelerden daha az tesirli, daha az kanatıcıdır."

Necil Sabit sigarasını yere attı.

"Bilmiyorum... İhtimal ki haklısın. Senin bu gece konuşmak damarın tutmuş. Vaktimiz var, konuşuruz. Akşam oluyor, dükkânlardan kapanmadan öteberi alalım."

"Necil dükkânların saat kaçta kapanıp açıldıklarına şimdiye kadar hiç dikkat ettin miydi?"

"Hayır... Niye sordun?"

"Evinde ailenle beraber yaşarken bunu düşünmek ve dikkat etmek mecburiyetinde değildin, başkaları düşünürlerdi. Yalnız başına yaşadığın zamanlar da gene başkaları düşünüyordu. Deminden beri söylediğim sözlerin sana bir miktar etki etmiş olduğunu görüyorum. Alışveriş edeceğimiz dükkânlara kaçta kapadıklarını soralım. Lazım olur."

Necil Sabit, Fahir Bülent'e yan yan bakıyordu.

"Bunca senedir arkadaşınım, bugün senden hiç duymadıklarımı duyuyorum."

"Bilirsin ki Necil, ben senden fazla gurbet çektim ve gurbet acısı, yalnızlığın ebedi ihtiyaçları nedir... Senden çok iyi bilirim."

Fahir Bülent şapkasını giyerken durdu.

"Rica ederim, esnafla alışverişte üstünkörü pazarlık etme. Allah razı olsun demezler, gülerler. Sermayesine veriyorum

diye yemin eden esnaf, yüzde elli kâr ediyorum diye içinden yemin tazeler, kendi kendine tövbe eder."

"Fazla ukalalık ediyorsun Fahir!"

"İhtimal."

Çıkacakları zaman Fahir Bülent, Necil Sabit'in arkasını sıvazladı.

"Önden yürü... Bu şeref senin, aile erkeği. Haydi somurtma, yürü. Bu ilk gecedir, aldırma. Serde tecrübesizlik var, bu kadar olur artık. Yürü adam, yürü!"

***

Ellerinde bir yığın paketle eve döndükleri zaman Necil Sabit burnundan soluyordu.

"Bayağı yoruldum."

Fahir Bülent masa üzerinde koyduğu paketleri gösterdi.

"Yoruldun mu? Ne çabuk? Bunlar böyle mi duracak? Haydi, çıkar ceketini, sıva kollarını... İş başına."

"Dur, biraz nefes alayım."

"Gece yarısı mı sofra başına oturacağız?"

Necil Sabit yorgun bir tavırla paketlerin iplerini çözüyordu. Fahir Bülent bağırdı.

"Burada olmaz. Ortalığı batırırız. Mutfakta... Bizi orası paklar. Maşallah, ikimizin de eline iş yaraşır, hiç sakar değilizdir. Odayı kim temizleyecek?"

"Adam sende!"

"Adam sendesi yok. Üstümüz başımız yağ içinde kalır. Ben yedek kostüm getirdim."

Fahir Bülent ceketini çıkarmış, gömleğinin kollarını sıvıyordu.

"Mutfağa gidelim."

Necil Sabit yavaş yavaş içinden kabarmaya, taşmaya başlayan isyanı yenmeye uğraşıyor, sakin görünmeye çabalıyordu. Sesini çıkarmadı, paketlerden bir kısmını aldı, mutfağa geçti.

Mutfakta Fahir Bülent, paketleri ocağın kenarına, rafların altındaki tahta masaya sıra sıra dizmişti.

"Bu kadar şeyi kim yiyecek? Biz alırken bakkal ne garip garip bakıyordu. Herif bir günde sabahtan akşama kadar bu satışı yapamamıştır."

Necil Sabit zoraki güldü.

"Belki de bir hafta..."

"Gülersin de."

"Ağlayayım mı?"

"Bu, kaç kutu konserve! Kaç kutu ançüez? Kaç kutu balık? Kaç şişe turşu?"

"Yarın? Öbür gün?"

"Yarına da yeter, öbür güne de! Daha öbür güne de... Fakat rica ederim, insaf et de söyle, şunların içinde vücudu besleyecek, karın doyuracak iştah açacak ne var? Hepsi çerez... Hem de harcı âlem çerezlerden..."

"Ben sana, et de alalım dedim."

"Kömür yok. Neyle pişirecektik? Ateş yakmasını biliyor musun? Ayağımızın tozuyla gelir gelmez elin evini mi tutuşturalım? Sen içeriden tabak getir, ben bir iki kutu açayım."

Necil Sabit irili ufaklı bir sürü tabak getirmişti. Masanın kenarına bıraktı. Fahir Bülent kutuların karşısında, eli böğründe, hareketsiz duruyordu.

"Evladım... Bu iş zannettiğimizden de güçmüş! İkimiz de

on para etmeyiz. Konserveleri aldık, ne ile açacağız? Bunun aletini düşünmek yok mu? Karabet Ağa, gel şunu açıver!"

Arkaya dönmüş, dışarıda biri varmış gibi sesleniyordu.

"Reyhan, hâlâ açamadın mı? Haydi, emretsene?"

Necil Sabit kutulara düşman düşman baktı.

"Lanet olsun!"

"Kime? Bir seyahate çıkarken her şeyi düşünürüz, tirbuşonumuz, gaz ocağımız bile eksik değildir. Fakat eve girdik mi, Allah'ın işi, acemileşiyoruz. Sebebi? Ev adamı değiliz."

"Bıçakla açarız."

Fahir Bülent geri çekilmişti.

"Sen dene. Benim o kadar cesaretim yok. Yağlar sıçradı mı? Kıyafetinin hayrını gör artık."

Necil Sabit, yemek odasındaki büfeyi karıştırdı, kalınca bir bıçak seçti. Fahir Bülent'e sordu.

"Dolma mı açayım, ton mu?"

"Hangisini açabilirsen... Yalnız eline dikkat et, bıçak kayar. Bir de eczanelere koşmayalım."

Necil Sabit bahçeden aldığı bir taşla bıçağa vurarak bir dolma kutusunu açmaya uğraşıyordu, birden sıçradı, bıçağı elinden attı.

"Allah belasını versin."

Fahir Bülent telaşla koştu.

"Elini mi kestin?"

"Hayır... Yağ gözüme sıçradı."

"Bırak efendim bırak... Zahit Efendi'nin aldırttığı peynir, sucuk, pastırma ile rakımızı içer, geberir, yatarız."

Necil Sabit onun arkasından mutfaktan çıkmıştı. Yemek odasında Fahir Bülent sofrayı düzeltiyordu. Necil Sabit örtünün ucunu kıvrım yapmasın diye çekecek oldu, kenara konmuş iki bardak yere yuvarlanıp parçalandı.

Fahir Bülent kahkahalarla gülüyordu.

"Biz, uşak olmalı imişiz, gün batana kadar beklemez kovalardı. O kutuları soğan zarı soyar gibi nasıl açıyorlar? Bardakları, tabakları kırmadan nasıl sofra kuruyor, kaldırıyorlar? Çatal, kaşık bıçak, tencere, bardak, sahan, kepçe, tabak, hepsi bir arada, nasıl kırmadan yıkıyor, kuruluyorlar? Vallahi şaşıyorum!"

Necil Sabit rakı şişesini almıştı.

"Bunu nasıl açacağız?"

"Tirbuşon da mı yok?"

"Olması lazım ama nerede? Bilmiyorum ki... Reyhan şişenin dibine vurarak öyle maharetle açar ki..."

"Onlar hangi işte mahir değillerdir evladım."

"Şişenin mantarını içine itelim olmaz mı?"

"Açılsın da nasıl açılırsa açılsın."

Birçok iş görmüşler, saatlerce uğraşmış, didinmiş, yorulmuşlar gibi ikisinin de alınları terlemişti. Fahir Bülent kadehe doldurduğu rakıyı ağzına götürdü, bir yudum aldı, tiksinmiş gibi durdu.

"Eyvah! Rakı değil, zeytinyağı. Bakkalın camekânında bütün gün güneşte durmuş ısınmış. Bari kuyudan su çeksek de, şişeyi koysak."

"Kova yok ki?"

"Evi nasıl sildiler, temizlediler?"

"Zahit Efendi komşulardan istedi."

Fahir Bülent yumruğunu salladı

"Ah, Zahit Efendi, ettin bir hayır, şunu sonuna kadar yapaydın bari? Bir eve kova lazım değil mi? Bunu sen düşünemezsen, kim düşünecek? Necil mi?"

"Şampanya kovası var."

"Senin olsun. Kulpsuz bir işe yaramaz ki."

Somurta somurta rakısını içiyordu. Necil Sabit arkadaşının titizliğine hak veriyordu, boynunu büktü.

"Öyle."

Sokak kapısının zili çalınıyordu. İkisi birden sıçradılar. Fahir Bülent şaşkınlıkla baktı.

"Kim olabilir?"

"Bilmem."

"İster misiniz, Zahit Efendi beni apartmanda arasın, bulmayınca buraya damlasın?"

"Hani, pek de yabana atılacak fikir değil."

Zil daha şiddetle çalınmaya başlamıştı, Necil Sabit büsbütün duraladı.

"Bu gelen zorlu. Bak nasıl çalıyor?"

"Kapıyı açmayacak mısınız? Belki komşulardan biridir."

"Ne münasebet?"

"Meraklı insanlar çoktur da..."

Fahir Bülent kapıyı açtığı vakit bekçinin elinde başını eğerek selam verdiğini gördü.

"Merhaba bekçi baba... Ne var?"

Bekçi, Fahir Bülent'i tanımamıştı, fakat Necil Sabit'i görünce gülümsedi.

"Hoş geldiniz beyim. Pencerelerde ışık gördüm, bugün geleceğinizi bekliyordum, şüphelendim. Affedersiniz, rahatsız ettim, kusura bakmayın."

Fahir Bülent bekçiden imdat umuyordu.

"Uğradığına çok iyi ettin. Bizim suyumuz yok. Bu gecelik biraz buluver."

"Komşulardan alırız beyim, siz sürahiyi verin."

"Burada buz bulunmaz mı?"

Bekçi ümitsiz ümitsiz bakındı.

"Bu saatte bulunmaz ki beyim."

Fahir Bülent arkadaşına yan yan bakarak diş gıcırdattı.

"Gelir gelmez, sana haber verseydik. Ne ise oldu bir kere. Bir de kova bulabilirsen, çok hayra geçer."

"Olur beyim olur."

Bekçi boş sürahiyi yandaki komşudan doldurup getirdiği zaman, Fahir Bülent sıkı sıkı tembih etti.

"Yarın sabah uğramayı unutma."

"Peki beyim... Şimdi size kova da bulurum."

Fahir Bülent'in yüzü gülmüştü.

"Allah razı olsun."

Necil Sabit'le tekrar sofraya oturmuşlardı. Fahir Bülent keyifle bir sigara yaktı.

"Ömrüme dua et, sayemde yaşıyorsun, bu gece."

"Ne yaşamak! Tam çilingir sofrası."

"Hoş görüver."

Fahir Bülent arkadaşının kara kara düşünmeye başladığını görüyordu.

"Necil, bu gece düşünme. Sinirlisin. Yarın salim kafa ile düşünürüz. Hem senin, neler düşündüğünü de biliyorum. Sabahleyin yatağında kahveni içerek gazeteni okuyamayacaksın."

Necil Sabit iki yumruğunu masanın kenarına dayamış, gözleri yarı kapalı, uzun uzun göğüs geçiriyordu.

"Kahve aldın, cezve yok! Ah, neredesin Mihriban? Neredesin Zoiçe? Ötekiler de, benim sabah keyfimi bozmazlardı. Hele Zoiçe! O ne temiz, hamarat, işgüzar kadındı! Hiç acele etmez, iş yapmaz görünür. Fakat evin bütün işlerini yapar, bitiriverirdi. Ayaklarının sesi duyulmazdı. Ara sıra yatak odasının kapısından bakar, uyandığımı anlayınca hemen kahvemi getirirdi. Sabah kahvesini tam istediğim gibi pişirirdi."

"Güzel kadındı da."

"Meziyeti bir iki değil ki... Gözü tok, tutumlu, sessiz kadındı. Üstelik namuslu idi de."

Fahir Bülent onayladı.

"Cidden namuslu idi."

"Mihriban gibi büyüklük, gösteriş meraklısı, Reyhan gibi cırlak, sırnaşık değildi. Küçücük bir şeyle hiçten bir hediye ile memnun olur, sevinirdi."

"Bunda bir parça yanılıyorsun Necil... Zoiçe dehşetli kurnazdı. Beraber yaşadığı, yaşayacağı erkeğin ruhunu öğrenir, tabiatını anlar, kullanmasını bilirdi. Küçük şeyle memnun olsun, siyaset... Çünkü sen de onun sevincine lakayt kalmıyorsun, minnettar oluyorsun. Haydi bir ikinci hediyecik.. Hem de incitmeden, göze batmadan... Karşılıklı bir memnuniyet. Bir taşla iki kuş... İyi kadındı vesselam. Fakat öylesi sana yaramaz ki... Durmadın, ayrıldın. Kalbinin suçu."

"Rahat battı birader, rahat battı."

"Reyhan'ın arsızlığına dayanırdın..."

"Sen de oldum olası, ondan hoşlanmazsın."

"Ben, yırtık, cırlak kadınlardan hazzetmem."

Necil Sabit ayağa kalkmıştı, Fahir Bülent sordu.

"Bir şey mi istedin?"

"Bir ton açacağım."

"Vazgeç, otur. Mezemiz yeter. Yarına kadar sabret."

"Yarın hizmetçiler, halayıklar, uşaklar mı gelecek?"

"Elbet birini bulacaksın. Birini bulacaksın ama ne yolla? Bu zamanda hizmetçi bulmak, siyah inci aramaktan zor. İhtiyar istemem diyorsun. Eli ayağı düzgünce, yüzüne bakılabilirleri boş durmazlar."

"Hatta çirkinleri bile."

"Bin bir şart, kayıt var yavrum. Evli olanlar, bekâr bir gencin evine gelmezler."

"Dostu olanlar da..."

"O da ayrı... Evli olmayanlar evin beyi tarafından çenelerinin okşanmasını isterler. Bey ile hizmetçi arasındaki hususiyetler, genelde evlilikle neticelenir. Bu tehlikeyi atlatsan, başka tehlike var. Her hareketin kontrol edilir, kıskançlık faciası başlar. Beyden yüz bulmayan hizmetçi kız, komşunun beyine, oğluna, bakkala, kasabın çırağına göz koyar. Artık o hizmetçiyi al da rafa koy ve iş bekle. Sonra, gelen hizmetçinin hırlı mı hırsız mı olduğunu bilmiyorsun. Bir gün eve gelirsin, bakarsın ki gümüş takımları, gramofon, plaklar, hepsi birden kalk gidelim demişler. Emniyet meselesini ne yapacaksın?"

Fahir Bülent'in saçlarını karıştırarak başını sallaya sallaya, ağır ağır, tane tane söyleyişi Necil Sabit'e bir uyku ilacı etkisi yapıyordu, esnedi.

"Devam etme. Eşyaları çalmasalar dostlarını postlarını eve alır, cümbüş yaparlar. Saymakla tükenecek gibi değil, yaparlar oğlu yaparlar. Bu meseleyi Zahit Efendi ile birlikte düşünelim."

"Bana kalırsa, sen bu meselede Zahit Efendi'yi araya sokma. Senin bir Sabri Efendi'n var. Zannedersem onlar bir karı bir koca. Zahit Efendi'nin ifadesine göre hâlleri de pek perişanmış. Köşkün en üst katındaki oda boş. Sabri Efendi'yi çağır, gelsin, otursunlar. Karısı yemek pişirir, çamaşıra, silip süpürmeye bakar. Sabri Efendi de çarşıya pazara koşar."

Necil Sabit gittikçe basan uyku ağırlığından silkinmişti.

"Sabri Efendi'nin, iyi kötü kurulu bir evi var. Kırık dökük üç beş parça eşyası var. Bakalım onları bırakır mı? Her horoz kendi çöplüğünde eşinir."

"Bunlar hep senin kuruntundur. Benim tahminime göre Sabri Efendi'de eşya filan kalmamıştır. Sen teklif et de bak, minnetle kabul eder. Bu zamanda böyle bir teklif kabul etmemek için insanın deli olması icap eder. Bedavadan yaşamak buna derler işte. Göreceksin Zahit Efendi kıskanacaktır!"

12

Cazbandın uğultusu, bahçeyi dolduran halkın uğultusuyla birleşiyor, tramvayların çan sesleri, vapurların düdükleriyle karışarak havada dalga dalga dolaşıyor, bir inilti zinciri gibi pestleşiyor, çok geçmeden perde perde yükseliyordu.

Reyhan, yanındaki uzun boylu, esmer erkeğe hissettirmemeye çabalayarak sağa sola irkiliyor, etrafı gözetliyordu. Genç kadının bu gibi işlerdeki bütün maharetine rağmen heyecanın gizleyemediği belli idi. Gözleriyle birini arıyor gibiydi.

Uzun boylu, esmer erkek bunu fark etmişti.

"Reyhan, kime bakıyorsun?"

Reyhan kaşlarını kaldırarak omuzlarını oynattı.

"Kimseye bakmıyorum. Etrafı seyrediyorum."

"Bahçeye girenlere, çıkanlara öyle dikkatle bakıyorsun ki, birini aradığın, birini beklediğin var sandım."

Genç kadın hiddetle gözlerini kırpmıştı.

"Aman Nazir, ne kadar kuruntucusun. Kimi ararım, kimi beklerim?"

Nazir Rakım şüpheli şüpheli bakıyordu.

"O senin bileceğin bir şey."

Reyhan, dostunun şüphelerini şirretlikle bastırmak istedi. Sesi birden ekşileşti, yüzü buruştu.

"Seninle sokağa çıkmayı, bir yere gidip oturmayı bunun için istemem ya! Gel seni gezdireyim dersin, yalvarırsın, yakarırsın, sonra da insanın burnundan getirirsin. Hem ne demek istiyorsun, rica ederim? Ben yanında bir erkek varken etrafa kaş göz eden, sırıtan, yılışan kadınlardan mıyım? Şüpheden hakaret çıkar. Hemen her fırsatta mazim ortaya konur. İnkâr etmiyorum, ben açık, serbest kadınım."

Nazir Rakım yavaşça Reyhan'ın kolundan çekti.

"Sus... Etraftan bize bakıyorlar."

Genç kadın zoraki bir kahkaha kopardı.

"Baksınlar, o da bana dert mi?"

"Allah aşkına sus!"

"Nazir, üzerime varma. Ben sinirli kadınım. Bar bar bağırır, yakamı paçamı yırtar, şak diye düşer bayılırım."

Nazir Rakım'ın dudakları solmuş, mat yanakları pençe pençe kızarmıştı, dişlerini sıktı, mırıldandı.

"Peki, peki, ben sustum."

Reyhan dediğini yapardı. Nazir Rakım onu tanıyalı az olmuştu, fakat Reyhan bu az zamanda kendini tanıtacak fırsatları, bahaneleri bulmuş, birini kaçırmamıştı. Genç adam sinir buhranı tehdidinin ciddi olduğunu ve Reyhan'ın istediği vakit bayılıverdiğini biliyordu. Rezaletin büyüklüğü dehşeti karşısında Nazir Rakım'ın kanı, ilikleri donmuş, yüreği titriyordu.

Reyhan umursamaz bir tavırla devam etti.

"Ama sizin gibi erkeklere inadına yapmalı. Buraya niçin geldik? Eğlenmeye değil mi? Ah, ne de güzel eğleniyoruz. Sağına bakma, yasak! Soluna bakma, yasak! A, ben bu kadar sıkıntıya gelemem."

Nazir Rakım bari gözlerim görmesin diyen bir boyun eğişle gözlerini yarı kapamış, dudaklarını ısırarak olduğu

yerde ter döküyordu. Genç kadın âşığını mat ettiğini anlamıştı. Bir sigara tellendirdi, biraz evvelki ihtiyatı bırakarak serbest, sağı solu gözetlemeye başladı.

Eğer Zahit Efendi'nin söyledikleri doğru ise, Necil Sabit ya bahçedeydi yahut da gelecekti. Reyhan, Zahit Efendi'ye daima inanırdı. Fakat bu sefer daha kuvvetli inanmakta haklı idi.

Necil Sabit inzivaya çekilmiş, dünyadan el etek çekmiş, Zahit Efendi'yi ıskartaya çıkarmıştı. Zahit Efendi ister istemez, bu vaziyete boyun eğecekti. Lakin Sabri Efendi'nin köşke postu sermesine tahammül edebilir miydi?

Reyhan içinden Zahit Efendi'ye küfürler yağdırıyordu.

"Necil'in geldiğini benden günlerce, haftalarca sakladı! Oh olsun, ettiğini buldu. Saklamasa, benimle birlik olsaydı, Necil'in ayağına öyle bir köstek vururduk ki."

Necil Sabit'in kendi başına işler yapmadığını, kendiliğinden kararlar vermediğini biliyor, bu yeni vaziyeti Fahir Bülent'in teşvikine yoruyordu.

"O ne saman altından su yürüten sinsi, çok bilmiş sansardır! Ateşin parlamazından kork demişler, o yere bakan yürek yakan sansar, kim bilir ne fesatlar çevirmek için Necil'in fikrini çelmiştir. Zahit Efendi alığı, nereden fark edecek? Var mı rakı? İçsin, içsin sızsın. Necil, Mihriban'la konuşuyor, hatta barışıyor. Zahit Efendi bunu bildiği hâlde söylemiyor, benden saklıyor? Apartmana Şarika'nın anası Bedriye'nin yeni sermayesi Nazlı geliyor, âlemler oluyor. Zahit Efendi bunu da benden saklıyor. Saklamakla da kalmıyor, benden kaçıyor. Başı sıkışınca bana geldi. Dur Zahit Efendi, dur, sana öyle bir oyun oynayayım, başına öyle çoraplar öreyim ki sen de gör."

Oraya Nazir Rakım'la beraber gelişinde iki sebep vardı. Birincisi parasızlık, ikincisi de Necil Sabit'e gösteriş...

Necil Sabit'in Mihriban'la hakikaten barışıp barışmadıklarını merak ediyordu. Eğer Necil, bahçeye Mihriban'ı koluna takarak gelirse Reyhan da Nazir Rakım'ın koluna girecek, onları küçümser, hatta hakaret eder bir şekilde süzerek yanlarından geçecekti. Göz göze gelirse, tenezzül etmiyorum gibi bakıp yürüyüverecekti.

Necil Sabit yalnız gelecek olursa vaziyet değişiverecekti. Reyhan, Necil Sabit'i masalarına çağıracaktı. Necil yanında erkek olan bir kadının davetini kabul etmemek nezaketsizliğini yapmazdı. Reyhan, eski dostunu aşk ve alaka faslı kapatılmış, yalnız ahbaplık kalmış bir arkadaş gibi çağırınca Nazir Rakım şüpheye düşemez, Necil Sabit de geçmiş günlerin hikâyesini dinlemek korkusundan kurtulmuş olurdu.

Reyhan, Necil Sabit'in zayıf taraflarından yakalamayı öğrenmişti. İlk karşılaşma soğuk ve resmî olacaktı.

Nazir Rakım'ın vücudu bu soğukluğu, resmiyeti, doğal bir şekilde göstereceği için faydalıydı. Reyhan, Necil Sabit'le bir kere konuşsa aradaki soğuk hava uçsa, dağılsa devamı kendiliğinden gelirdi.

Reyhan, Nazir Rakım'dan çekinmeye pek lüzum görmemekle beraber fazla ileri gitmek de istemiyordu. Etrafı araştırırken zaman zaman soruyordu.

"Nazir, şu sağdaki kadının tuvaletine bak, ne güzel değil mi? Şapkası pek uymamış."

Masalar arasında dolaşan küçük, yumuk bir çocuğu kolundan tutuyor, okşuyordu.

"Sen ne cici bebeksin! Adın ne senin? Al, sana fıstık vereyim."

Necil Sabit hâlâ görünürlerde yoktu. Reyhan hırslanmaya başlamıştı.

"Acaba gelmeyecek mi?"

Kuruntusu, kalbini bir burgu gibi deliyordu.

Necil Sabit bugün gelmez, görünmezse Reyhan için felaketti. Nazir Rakım hafta ortasında memuriyetinden izin alamazdı. İzin alsa bile Reyhan'ın aynı yere gitmek istemesindeki ısrardan şüphelenecekti.

Vakit geçmesini de kendi zararına buluyordu. Nazir Rakım fazla paralı bir adam olmadığı gibi fazla şen, eğlenceli de değildi.

Necil Sabit'i görmedikçe Reyhan'ın hırsı artıyordu. Reyhan'a bugün Necil Sabit muhakkak lazımdı. Hava, su gibi ona ihtiyacı vardı. Neler kazanmayacak, kimleri yere vurmayacaktı? Fahir Bülent, Zahit Efendi, Mihriban, Şarika, Sabri Efendi... Hepsi bir darbede yuvarlanıp gideceklerdi.

Kalbini sıkan hiddet, zihnini saran ihtiras boğuşu genç kadına humma nöbetleri geçirtiyordu. Hakikatin acısını hayalden çıkarmak istiyormuş ve bu mümkünmüş gibi ümidi azaldıkça hülyaları artıyordu.

"Evvel be evvel Sabri Efendi ile karısına pasaportu veririm. Köşkte nefis bir sonbahar geçiririm. Kışın, Bebek'te oturamam doğrusu. Yaza dönmek şartıyla kışın, isterse Sabri Efendi bekçi gibi otursun. Yazın, Bebek'e taşınırım. Böyle olduğu bir açıdan da iyi. Kış, yaz, Beyoğlu'nun küflü havası çekilmiyor. İki evimiz var. Ah, vaktiyle niye ben bunu düşünemedim. Necil'e adalarda bir köşk tutturmak niye aklıma gelmediydi?"

Gözleri denize dalmıştı. Durgun, koyu mavi suları yırtarak süzülüp kayan sandallara, kiklere[3] hasretle bakıyordu.

"Mevsim sonu, ne olursa olsun, bir sandal almalı. Buralarda başka ne eğlence var! Sabah akşam gezerim."

Birdenbire durdu. Rıhtıma yanaşan bir sandalda beyaz pantolonlu, lacivert ceketli, Necil Sabit'e benzeyen birisini

3 Iskarmozları küpeşte dışında olan çok dar ve uzun bir yarış kayığı.

gördü. Yanında beyazlar giyinmiş biri sarı saçlı, uzun boylu, biri kumral saçlı, orta boylu iki genç kız vardı.

Reyhan bütün dikkatini topladı, kaşlarının arasını buruşturarak baktı. Sandaldaki beyaz pantolonlu, lacivert ceketli erkek rıhtıma sıçramıştı. Elini uzattı, genç kızların çıkmasına yardım etti.

Genç kadın tereddütten kurtulmuştu.

"O," dedi. "Necil... Yanındakiler kim?"

Reyhan, aile kadını mı, sokak kadını mı, zengin mi, orta hâlli mi, oynak mı, ağırbaşlı mı? Bir bakışta anlardı. Necil Sabit'in yanındaki kızlar, temiz ve çok kibar aile kızlarıydı. Necil Sabit aile kızlarından, aile kadınlarından anlamaz değil, fakat korkar, çekinirdi. Hele onları alsın, gezdirsin! Bunun hiç imkânı, ihtimali yoktu.

Reyhan genç kızların yürüyüşlerine, hâllerine, konuşuşlarına, Necil Sabit'in onlara karşı aldığı tavırlara ayrı ayrı dikkat ediyordu.

"Acaba akrabası mı? Necil'in böyle akrabaları olduğunu bilmiyordum. Necil resmî, kibar duruyor. Necil bu kadar sıkıntıya gelmezdi ama huyu mu değişmiş? Hâlinden hiç de sıkılıyora benzemiyor."

Necil Sabit sağ taraftaki kapıdan girerken kızlara yol verdi, sonra yan yana, bambu koltukların olduğu özel yere yürüdüler.

Reyhan onları iyi görebilmek için vaziyetini değiştirdi, Nazir Rakım'a güven vermek istedi. Necil Sabit'in yanındaki kızları gösterdi.

"Nazir bak, şu beyazlar giyinmiş kızlara bak!"

Nazir Rakım, Reyhan'ın sesindeki hafif titreyişin farkında olmamıştı.

"Nerede?" diye sordu.

"Sağ tarafta. Kırmızı esvaplı bir çocuk koşuyor, gördün mü? İşte o hizada. Daha yeni oturuyorlar."

"Gördüm. Kim bunlar?"

"Tanımıyorum. Fakat güzel kızlar, değil mi? İkisine de beyazlar ne yaraşmış. Kardeş olmalılar."

Nazir Rakım, Reyhan'ın değme güzellere güzel demediğini bildiği için bu özel iltifat karşısında biraz şaşırdı.

"Küçüğü daha güzel."

"Tabii... Daha toplu vücutlu, daha biçimli, daha körpe."

"Yanlarındaki erkeği tanıyor musun?"

Reyhan'ın zihni bir şimşek süratiyle karışmıştı. Nazir Rakım bunu ne münasebetle sormuştu? Acaba Necil Sabit'i tanıyor muydu? Tanıyorsa, inkâr etmek fenaydı! Tanımıyorsa, tanıtmak da pek hoş olmayacaktı.

Genç kadın vaziyetin her suretle nazikleştiğini görüyordu. Kısa bir inkârla yahut bir kavga başlangıcı ile Nazir Rakım'ı susturabilirdi. Lakin Necil Sabit'le nasıl konuşacaktı? Yanında ailesi varken kendi masalarına çağırmazdı. Onların yanına da gitmek olmazdı.

Nazir Rakım tekrar sordu.

"Yanlarındaki kim? Niye cevap vermiyorsun?"

Reyhan sinirlerinin dizginlerini merhametle ele almıştı. Dargın ve kinayeli baktı.

"Sanki sen tanımıyorsun?"

"Şahsen tanımıyorum. Beyoğlu'nda çok görürüm."

"Necil Sabit."

Nazir Rakım hafifçe gülümsedi.

"Senin eski göz ağrın."

Reyhan uzun bir kahkaha attı.

"Eski göz ağrım mı? Bir fırtına idi, geçti. Herhâlde ben zararlı değilim."

Nazir Rakım korka korka sordu.

"Deminden beri onun gelmesini mi gözetliyordun?"

Genç kadın bütün cüretini takınmıştı.

"Buraya ilk defa geliyorum, biliyorsun? Necil Sabit'in nişanlandığını duydum. Bu tarafta köşk tutmuş. Nişanlısını görmeyi merak ettim."

"Demek hâlâ onunla meşgul oluyorsun?"

"Ne münasebet? O nişanlandı artık."

"Niye merak ediyorsun?"

"Kadınlık."

Reyhan aldığı kayıtsız, aldırışsız tavrın Nazir Rakım üzerinde bir etki yapmadığını anlıyordu. Fakat itirafı bir açıdan iyi olmuştu. Saklamış olsaydı, Nazir Rakım şüpheye düşmeye ve suçlamaya hak kazanacaktı.

"Niye öyle tuhaf tuhaf bakıyorsun? Evet, kadınlık... Necil'i hiçbir zaman sevmemiştim. Sevilmeyen bir erkek kıskanılır mı?"

Nazir Rakım dudak büktü.

"Tercih kadınların cehennemidir. Sevdikleri değil, nefret ettikleri bir erkeğin bile başka bir kadını tercih etmesine tahammül edemezler."

"Bunu da yeni duyuyorum."

"Fakat çok eskidir."

"Ben bayat şeylerden hoşlanmam."

Reyhan'ın lakırdı mevzuunu değiştirmek istediği aşikârdı. Nazir Rakım atik davrandı, buna meydan vermedi.

"Demek şimdi sen bu kızı beğendin."

"Yalan mı?"

"Doğru."

"O hâlde?"

"Samimi değilsin Reyhan. Bu kız güzel, çok güzel belki. Lakin sen onu beğenmedin. Beğenmene, beğenebilmene kadınlığın, kadınlık hislerin mânidir. Sırf bana güven vermek için böyle söylüyorsun. Necil Sabit Bey'i çok merak ediyorum. Hem senden çok."

Reyhan, Nazir Rakım'ın yumuşak söyleyişini biraz da hayretle dinliyordu.

"Ne münasebetle?"

"Necil Sabit Bey hakkında o kadar birbirine zıt şeyler, rivayetler, vakalar, hikâyeler, maceralar duydum ki hangisine inanacağımı, inanmak lazım geldiğini şaşırdım. Necil Bey'i çok görmüştüm. Fakat pek kuvvetle emin değildim. Görünüşe göre gayet nazik, kibar bir adama benziyor. Herhâlde bir ağırbaşlılık, centilmenlik var. Hâlbuki sen bana onu küfürbaz, ayyaş bir külhanbeyi diye tanıtmıştın."

Genç kadın gayriihtiyari dişlerini sıktı.

"Ne sinsidir o! Bir kere dalına bas da gör. Hele kafayı da çekti mi, değme külhanbeylerine taş çıkartır. Arkadaşı Fahir Bülent'i tanıyor musun?"

"Hayır."

"Onu görsen, daha şaşarsın. Ne sessiz, uslu, mazlum görünür, bilmezsin. Rakı içtikten sonra, azar mı azar. Necil onun yanında solda sıfır kalır. Ne maldır onlar! İkisi de malın gözüdür."

Nazir Rakım, Reyhan'a baktı, bıyık altından güldü.

"Garip şey."

"Elbet... Sen onları tanımazsın, ben tanırım."

Bir kahkaha attı.

"Mal, malı tanımaz mı?"

Nazir Rakım eliyle işaret etti.

"Rica ederim yavaş söyle."

Reyhan'ın devam etmesine engel oldu.

"İkisi için de içtikten sonra azarlar diyorsun. Demek ki aslında fena adam değiller."

"Neme lazım, ikisinin de züppeliği yoktur. Çiğlik etmezler, gayet pişkindirler."

Reyhan, Nazir Rakım'la konuşurken zihni Necil Sabit'le nasıl konuşabileceğini düşünüyor, hep bu maksat etrafında bir kulp bulmak, aramak, çevirmek için işliyordu.

Ne olursa olsun kendisinin oradaki varlığını Necil Sabit'e hissettirecekti. Necil Sabit'in takınacağı tavırdan, yüzünün alacağı hâlden yanındaki kızların vaziyetlerini, mevkilerini anlayacaktı. Necil Sabit kızarıp bozaracak, telaşa düşecek olursa bu iki kızdan birini sevdiği meydana çıkacaktı. Fazla telaşlanmazsa, alelade bir aile gezintisi yaptığı anlaşılacaktı.

İki ihtimal de Reyhan için korkulu idi. Necil Sabit yaşta bir erkek, genç, daha çocuk denilebilecek bir kıza tutulursa kurtuluş ümidi yok demekti. Özellikle Necil Sabit gibi aşka metelik vermemiş, daldan dala konmuş, havai bir erkeğin böyle bir sevdaya tutulması tehlikelerin en fecisiydi.

Reyhan bu ihtimali hayalinde gözünün önüne getiriyor, dehşetinden tüyleri ürperiyordu. Artık şimdiye kadar oynayan aktörlerin vazifeleri bitmiş, sahneden çekileceklerdi. Sahne değişiyor, aktörler de değişiyordu. Bu bir emrivaki ise,

önüne geçmek, Necil Sabit için de mümkün değildi. Bunlar ailesi ise... Demek ki Necil Sabit yorulmuştu, hakikaten yorulmuştu.

Yorgun erkekler âşıklardan daha acı olurlar. Necil Sabit'i hayata davet için hiçbir ümit kalmıyordu.

Fakat Reyhan, Necil Sabit'in garip garip huyları olduğunu da biliyordu. Çok uysal olduğu için bizi gezdir teklifini reddedemez, kuzu gibi yola düşerdi.

Reyhan bu teselliyi zihninde büyültüyor, kuvvetli bir ihtimal hâline sokmaya uğraşıyordu.

Nazir Rakım, Necil Sabit'e dikkatle bakıyordu.

"Necil Bey, zengine de benziyor."

Reyhan birden ciddileşti.

"Mirasyedi değildir. Kazanır ve kazandığını da yer. Onu gören tembel, uyuşuk zanneder, hâlbuki çok çalışkandır. Herkesin uzun zamanda yaptığı bir işi, Necil çok kısa bir zamanda yapar. Hiçbir eğlenceden de geri kalmaz. Para yemesini bilir. Arkadaşı Fahir Bülent de kazanır ama hiç para tutmaz. Aldığını, bulduğunu kumara verir."

"Bir şeyi anlamıyorum. Necil Sabit Bey'den bahsederken araya hep arkadaşını da karıştırıyorsun."

"Onlar birbirlerinden ayrılmazlar ki... İkisi birbirini tamamlar. Bu kadar samimi arkadaş ben daha görmedim."

Nazir Rakım gıpta ile içini çekti.

"Ne talih! Bu zamanda arkadaşı olmak bir mutluluk."

Reyhan eteğini düzelterek ayağa kalktı.

"Şurada bir arkadaşım var. Eliyle çağırdı, biraz gideyim."

"Nerede?"

"Cazbandın sol tarafında. Ağaca yakın masa."

"Açık fıstıki elbiseli kadın mı?"

"Evet."

"Kim?"

"Faika... Ada'da bir pansiyonda oturmuştuk. Çok iyi kızdır."

"Yanındaki beyaz saçlı adam kim?"

"Kocasıdır. Dost oturuyorlardı, bu kış nikâh oldular. Kocası kıskançtır, onun için beni yanına çağırıyor."

Reyhan, Nazir Rakım'ın sorularına cevap verirken arkadaşı Faika'nın masasına gitmek için hangi tarafa yürümesi lazım geleceğini hesaplıyordu. Maksadı, Necil Sabit'in önünden geçerek gitmekti. Aksi gibi Necil Sabit de ayağa kalkmıştı, büfe tarafına doğru yürüdü.

Nazir Rakım sordu.

"Çok kalmazsın ya?"

"Hayır, canım... Bir bonjur deyip döneceğim."

Süratle Faika'nın masasına gitti. Oturur oturmaz arkadaşının yüzüne manalı baktı, göz kırptı.

"Seni buraya Allah gönderdi Faika. Aman ne bunalmıştım!"

Faika ince dudaklı, koyu ela gözlü, yaşı belli olmayan, ufak tefek bir kadındı, gözleri, dudaklarıyla beraber gülüyordu.

"Yanındaki alık yüzlü adam kim?"

"Aman sus... Nazir Rakım... Hoşlanmıyorum ama ne yaparsın, kıtlık pidesi. Sen artık ciddi dur."

Faika'nın kocası beyaz saçlı erkeğe de gözüyle işaret etti.

"Ağabey, sen de ciddi dur. Ben sizi nikâhlı karı koca diye tanıttım. Hiç bozmayın."

İkisi birden cevap verdiler.

"Olur, olur."

"Faikacığım, Necil burada."

"Evet, gördüm. O piliçleri nereden bulmuş?"

"Bilmiyorum. Necil şimdi büfe tarafına gitti. Sen kalk, doğru o tarafa yollan. Necil'i gör. Benim kendisiyle muhakkak mühim bir mesele hakkında konuşmak istediğimi söyle. Atlatmasın, sonra rezalet çıkarırım. Ama bunu iyice anlat. Benim ismimi söylediğin zaman nasıl telaşa düştüğüne de dikkat et. Haydi, bana müsaade. Nazir'in yanına gideyim, kuşkulanmasın. Eldivenimin bir tekini burada unutayım. Almaya gelince Necil'in cevabını bana söylersin. Yalnız Nazir senin Necil'le konuştuğunu görmesin, hissetmesin."

Beyaz saçlı adam gayet doğal, herhangi bir şeyi dinler gibi dinliyordu.

"Faika bu işleri bitirmiştir... Sen merak etme ablacığım."

Faika da başını salladı.

"Abla sen merak etme."

***

"Bonjur Necil Bey."

"Bonjur Faika Hanım."

Faika çok samimi bir tavırla yaklaşmış, elini uzatmıştı.

"Nerelerdesiniz canım? Hiç görünmüyorsunuz?"

Necil Sabit, Faika'nın geldiğini uzaktan görmüş, fakat görmemezliğe gelmişti. Reyhan'la beraber yaşarken onun misafirleri, fitneleri yüzünden az gürültüleri olmamış, az kavga etmemişlerdi. Necil Sabit, Faika'nın kendisiyle konuşmak cesaretini göstereceğini hiç ummamıştı.

İçinden, "Amma pişkin yüzsüzlerden," dedi.

Elini tereddütle ona doğru uzatırken, hayretini saklamaya lüzum görmüyordu.

"Teşekkür ederim, nasılsın?"

Faika kolay bozulur, kolay geriler kadınlardan değildi. Necil Sabit'in şaşkınlığına gülüverdi.

"Biliyorum, dargınsınız. Hiç hakkınız yok. Kim bilir, kim sizi fitledi? Zararı yok. Zamanı gelir ben de söylerim."

Necil Sabit lakırdıyı çabuk kessin diye Faika'ya itiraz etmiyor, dinler görünüyordu.

"Dargınlığı da nereden çıkardınız?"

Faika, Necil Sabit'e daha fazla sokulmuştu.

Bundan, Necil Sabit'in içine kurt düştü. Bu gibi lafa girişlerin sonunun neye vardığını, neye varacağını çok iyi bilirdi. Teklifli teklifli konuşmaya başlanır, sonra açılınır, senli benli görüşülür, sırnaşıklık artar, borç istenirdi. Lakin vaziyetin buna tahammülü yoktu. Necil Sabit, Sündüs'le Zerrin'i uzun zaman yalnız bırakamazdı. Onlar şüphelenmeseler bile doğru değildi. Ya Sündüs merak eder de Necil Sabit'i aramaya çıkar ve Faika ile ağız ağıza konuştuğunu görürse?

Necil Sabit, Faika'ya kızmak da istemiyordu.

"Faika Hanım, bugün bana müsaade. Vallahi size dargın filan değilim. Hem neden? Ortada bir sebep yok ki. Uzun boylu konuşmak isterim. Maalesef misafirlerim var. Onları yalnız bırakmayayım."

Faika ince dudaklarını büzerek manalı manalı göz kırptı.

"Biliyorum Necil Bey, gördüm."

Çok konuşmuşlar gibi birden laubalileşmişti.

"Kuzum, bu piliçleri nereden buldun?"

Necil Sabit dişlerini sıktı, yarım adım geriledi. Boş bulunup da bir tokat atmamak için sağ elini pantolonunun cebine soktu.

"Faika Hanım, onlar akrabam!"

Genç kadın alayla omuzlarını silkti.

"Akraba olmakla ne çıkar?"

Dedikodu faslı başlayınca Reyhan'ın elçiliğini filan unutmuştu. Necil Sabit gözleri hiddetle parlayarak kaşlarını çattı.

"Müsaadenizle... Bekliyorlar."

Faika toparlanmak zorunda kaldı.

"Aman, ne de çabuk alınırsın. Beni buraya Reyhan gönderdi."

Necil Sabit, bu ani darbe karşısında soğukkanlılığını muhafaza edemedi. Sendeler gibi oldu. Sesi ıslık gibi çıkıyordu.

"Reyhan mı?"

"Evet... Görmediniz mi?"

"Nerede?"

"Bahçede."

"Beraber misiniz?"

"Hayır... Ben Raci ile beraberim. Reyhan'ın da bir ahbabı var. Bir arkadaşının dostu. Görmediniz ha? Demek gözleriniz dünyayı görmüyor. Eh öyledir, yeniler eskileri unutturur."

Faika, Necil Sabit'in kaşlarının sinirli sinirli inip kalkışlarına, dudak uçlarının oynayışına dikkat ediyordu.

"Reyhan'ı da sevdiğinizi söylerdiniz?"

Necil Sabit, küfretmemek için kendini güç tutmuştu, kısık sesiyle haykırdı.

"Ben kimseyi sevmedim ve sevmiyorum."

"Reyhan size inanmamakta haklıymış!"

"O da haklı siz de haklısınız. Kâinat haklı. Yalnız ben, ben haksızım. Kabul ediyorum. Çabuk söyleyin, benden ne istiyorsunuz?"

Faika, Necil Sabit'in hiddetini, sinirlenmesini, Reyhan'ın hesabına pek tehlikeli buluyordu. Bundan kendine de hisse çıkarmasından korktu.

"Ne istiyorsunuz diye, rica ederim beni de karıştırmayın. Reyhan benim masama geldi, yalvardı. Ben de arkadaşlık hatırı için kalktım, geldim!"

"Peki, o ne istiyor?"

"Daima o diyorsunuz. Reyhan'ın adını ağzınıza almamaya yemin mi ettiniz?"

Necil Sabit etrafına baktı. Yerden, gökten, ağaçtan, taştan imdat umuyordu. Yanında Sündüs'le Zerrin olmasa, Faika'nın haddini bildirirdi. Raci dediği adamın ne serseri olduğunu Necil Sabit pekâlâ bilirdi. Ondan çekinmek şöyle dursun, hakaret etmek bile lüzumsuzdu. Çünkü o, her çıkan olayın kendi aleyhine netice verebileceğini düşünür, derhâl savuşurdu.

Faika'nın cüreti, Necil Sabit'in yanında aile kızları bulunmasından ileri geliyordu. Yalnız bunu kötüye kullanmak da zararlıydı.

"Yooo... Öyle fena fena bakmayın. Reyhan'ın bana söylediklerini söyleyeyim. Reyhan sizinle konuşmak istiyor."

"Bugün mümkün değil."

"O da bugün için demiyor. Siz ne zaman uygun görürseniz."

"Sebep?"

"Size mühim söyleyecekleri varmış."

"Size söyleyeydi?"

"Uzunmuş."

"Masal dinlemeye vaktim yok."

Necil Sabit geri dönüp yürüyecekti. Faika yavaşça kolundan çekti.

"Durunuz, daha bitirmedim. Reyhan dedi ki... Necil'e söyle, bana bir randevu versin. Kendisiyle bugün ve yahut yarın muhakkak konuşmalıyım. Eğer teklifimi kabul etmezse, rezalet çıkarırım."

Faika sözünün etkisini anlamak için durdu. Necil Sabit'in dudakları sararmıştı.

"Tehdit ha?"

"Bilmiyorum... Söylemesi benden."

Necil Sabit kendi kendine konuşur gibi yumruklarını sıkarak homurdanıyordu.

"Demek tehdit? Bu eksikti."

Başını kaldırdı, sesi bir tunç gibi katı, sertti.

"Bir şartla kabul ediyorum. Gene o, Madam Zoi'nin pansiyonunda oturuyor, değil mi?"

"Evet."

"Yarın öğleden evvel gider görürüm. Yalnız şimdi buradan kalkıp gidecek. Başka sözüm yok."

Faika'nın elini sıkmaya lüzum görmedi. Şiddetle döndü, yürümeye başladı. Faika onun arkasından bir kahkaha kopardı.

"Vah Necil Bey vah... Sen bu piliçlerden birine tutulmuşsun."

13

Zerrin küçük mendiliyle yavru kuş ağzına benzeyen, yumuk, körpecik dudaklarını siliyordu. Necil Sabit'e sordu.

"Şu kadını tanıyor musun?"

Necil Sabit gözlerini etrafta gezdirdi.

"Hangi kadını?"

Genç kız Reyhan'ı gösteriyordu.

"Beyaz saçlı adamın yanında oturan fıstık rengi kıyafetli kadınla konuşuyor."

Necil Sabit doğal görünmeye çalışıyordu.

"Hayır. Tanımıyorum. Niçin sordunuz?"

"Deminden beri bize öyle tuhaf bakıyor ki..."

"Muhtemelen birine benzetmiştir."

Sündüs el çantasıyla oynuyordu.

"Sizi mi? Bizi mi?"

Necil Sabit, genç kızın imasını anlamamazlıktan geldi.

"Onu da keşfetmek zor."

"Acaba?"

"Muhakkak Sündüs Hanım, muhakkak."

"Kadınlar, kadınların tuvaletleri ile alakadar olurlar. Hâlbuki bizim alaka uyandıracak bir kılığımız, kıyafetimiz yok. Sade, bir spor kıyafet. Hâlbuki siz..."

Necil Sabit yorgun yorgun gülümsedi.

"Tanımıyorum Sündüs Hanım."

Cazbant "Menare", "Gül Tango", "Hanımeli" vesaire gibi bir uydurma isimlerle alafranga havası verilmiş "art nouveau", "asri" bir tango çalıyordu.

Zerrin, bir yudum aldığı limonatayı püskürmemek için mendilini dudaklarına götürdü. Gülüyor, gülüyordu.

Sündüs ayıplar gibi baktı.

"Zerrin, ne oluyorsun?"

Necil Sabit'e döndü, özür dileyen bir tavırla, "Aman, bu kızın densizlikleri," dedi.

Zerrin ablasının uyarısına rağmen kahkahalarını tutamıyordu. Necil Sabit büsbütün meraka düştü.

"Rica ederim, ne var?"

O, genç kızların Reyhan'ı tanıdıklarını, kendisiyle ilişkisini duyduklarını, bildiklerini zannetmişti. Sorduğuna soracağına pişman oldu.

Sündüs kardeşinin kolundan çekiyor, yavaş sesle azarlıyordu.

"Zerrin! Ayıp artık."

Necil Sabit'in mahcup bir tavırla sustuğunu görünce, "İhtimal ki aklınıza bir şey gelir," dedi. "Emin olunuz Necil Bey, Zerrin'in münasebetsizliği sadece."

Gülmekten gözleri yaşaran, yanakları kızaran Zerrin mendilini ağzından çekerek uzun bir nefes aldı.

"Bazen sinirim tutar, öyle gülerim ki..."

Necil Sabit genç kıza baktı, yaşaran gözleri tatlı bir parlaklıkla ışıldıyor, kızaran yanakları içi ezen, bayıltan ebrularla kamaşıyordu. Her ne için, her ne maksatla gülmüş olursa

olsun gözlerine bu nefis tabloyu hediye ettiği için Necil Sabit, Zerrin'e karşı o zamana kadar hiç tatmadığı bir minnet ve teşekkürle bakıyordu.

Demek ki hayatta bazı saadetler var ki, kendi felaketi pahasına dahi olsa, insan zevkle, hazla, minnetle karşılıyordu.

Bunlar Necil Sabit'e tamamıyla meçhul olan zevklerdi. Kadından çekinmek, korkmak, onların kahkahalarına, sözlerine dikkat etmek, Necil Sabit için yabancı, aykırı şeylerdi. Bunlardan bahsedilmesine bile tahammül edemez, omuz silkerdi.

Ahlakı mı değişiyordu? Fakat şikâyetçi değildi. Yıpranmış zevklerin, hazların bir posa iğrençliği vermeye başlayan tatsızlığı, kalbini ve sinirlerini o kadar yoruyordu ki Necil Sabit, zevk ve eğlence adını alacak, sayılabilecek her şeyden bucak bucak kaçıyordu.

Göz ucuyla Reyhan'a baktı. Onun cırlak, yırtık kahkahalarıyla Zerrin'in henüz keşfedilmiş bilinmez âlemlere mensup sihirli bir kuşun şakımalarını andıran kahkahaları arasında hiçbir ilişki var mıydı?

Necil Sabit bu iki toy genç kızın karşısında âdeta alık olmuştu. Söyleyecek söz bulamıyor, kafasını yordukça da tutuklaşıyordu.

Zerrin mendilini gözlerinde, dudaklarında gezdirdi, yalvaran bir bakışla Necil Sabit'e baktı.

"Ama gücenmeyeceksiniz Necil Bey!"

Necil Sabit genç kızın bakışı altında eriyivermişti.

"Rica ederim Zerrin Hanım."

"Cazbandın çaldığı tangodan sizin plaklarınızı hatırladım."

"Benim plaklarımı mı?"

Sündüs tekrar kaşlarını çattı.

"Zerrin!"

Zerrin bir çocuk isyanı ile silkindi.

"Ne var abla? Necil Bey müsaade ettiler. Hem bunda bir fenalık yok ki."

Necil Sabit müdahale etti.

"Bırakınız Sündüs Hanım, bunda gücenecek, darılacak, ne var?"

Zerrin'e döndü, teşvik eden, cesaret veren bir tavırla başını salladı.

"Evet, Zerrin Hanım?"

"Sizin hiç alafranga plaklarınız yok mu? Ne zaman köşkün önünden geçsek hep alaturka havalar duyuyoruz. Hep gazel... Hep zurnalı, dümbelekli..."

Necil Sabit kirpiklerini oynatarak doğruldu, ister istemez ağzından döküldü.

"Gazel mi, zurna mı?"

Hayreti o kadar doğaldı ki, Zerrin zafer kazanmış gibi bir eda ile kardeşine göz kırptı.

"Nasıl, Necil Bey'in haberi yoktur, onları çalan Necil Bey değildir, demekte haklı değil miymişim?"

Sündüs kararsız bir hâldeydi, mırıldandı.

"Kim olabilir?"

Necil Sabit beyninde birden düğümlenivеren soruları düzenli bir şekilde sıralamaya çalışıyordu.

"Pardon Zerrin Hanım... Ne zaman köşkün önünden geçsek, dediniz. Mesela ne zamanlar?"

"Sabahları ve akşamüstleri."

Sündüs de kardeşini onaylıyordu.

"Evet... Doğrusu ben de hayret etmiştim."

Necil Sabit hiddetinden yumruklarını öyle sıkıyordu ki, tırnakları sivri olsa avuçları muhakkak kanardı.

"Günahıma girmişsiniz. Ben, o saatlerde evde bulunmuyorum. Sabahları denize giriyorum. Akşamları da yürüyorum. Bu, Sabri Efendi'nin marifeti. Benim haberim yok."

İki kız ilgiyle sordular.

"Sabri Efendi mi?"

"İşlerime bakan karı koca... Ben sokağa çıktığım zaman, onlar keyif çatıyorlar demek."

Sesi hiddetle titriyordu. Sündüs, "Onlara bir şey söylemeyin," dedi. "Bizim yüzümüzden söz işittiklerini istemem."

Necil Sabit gülümsedi.

"Çıkışmak, paylamak, azarlamak, birinin yüzüne kabahatini vurmak, benim âdetim, benim harcım değildir ki."

Bunu söylerken çok samimiydi. Zerrin âdeta sevinçle bakıyordu.

"Ne iyi huyunuz var, Necil Bey!"

"Pek iyi değil Zerrin Hanım! Bazen insanın zararına oluyor. Ben kendi hesabıma çok zarar gördüm. İşte bir karı koca ki, hâllerine acıdım. Evime aldım. Fakat insan teklifsiz olunca..."

Zerrin gözlerini süzmüştü.

"Bazı geceler de eve gelmiyorsunuz. Gramofondan anlıyoruz."

Necil Sabit hiç renk vermedi.

"Evet... Bazen ablama gidiyorum."

Sündüs, tehdit eder gibi parmağını sallıyordu.

"Yalanınızı yakaladım Necil Bey. Ablanız, anneme sizden şikâyet etmiş. Apartmana gidiyorsunuz, saklamayın."

Necil Sabit ne ablasına, ne apartmanın semtine uğramıştı. Geceleri gramofon çalan da kendisiydi. Fakat bir evvelki gülünç vaziyete düşmemek için inkâr etmek mecburiyetindeydi.

Ne de akılda olmayan şeyler başına geliyordu. Gramofon plaklarının, günün birinde aleyhine çığırtkanlık edebileceğine kim inanırdı? Mihriban olsun, Şarika olsun, hatta Zoiçe ve bütün alafrangalık iddialarına rağmen Reyhan... Biri, bir teki alafranga müzikten anlamaz, alaturka havalardan başkasını aldırtmazlardı.

Bunu itiraf güçtü. Genç kızlar Necil Sabit'e hangi alafranga plaklar var diye sorarlarsa, ne cevap verirdi?

Necil Sabit şeklen hâlen "asri" geçinen ve öyle görünen, lakin his ve ruh olarak alaturka zevklere bağlı kalmış, şarkın ezeli mest ve mahmur mayasıyla yoğrulmuş adamlardandı.

Klasik havaları sever, dinler, fakat içki başında, eğlenceli âlemde kulaklarını tıkar, sabrı taşardı.

Sabri Efendi'ye kızmıştı, lakin şimdi sevinmeye başlıyordu. Onun üzerine yükleyecekti. Zerrin, Necil Sabit'in düşüncelere daldığını fark etmişti.

"Canınızı sıktık Necil Bey."

Necil Sabit, hızla uyandı.

"Rica ederim Zerrin Hanım."

Çıldıracaktı... Bu alık, ahmak vaziyeti, hâli biraz daha devam ederse çıldırıp çıkacaktı. Başına topladığı dört beş kadını, erkeği, biraz coşunca, kahkahalardan bayıltan Necil Sabit, iki toy genç kızın karşısında, boynunu büküyor, iki lafta bir "Rica ederim," diyordu.

Bu ne manasız sözdü. Bu ne budalaca cevaptı. Kendi kendine lanet ediyordu.

"Kırkına kadar cins cins kadınlarla, kızlarla düşüp kalk. Ardını önünü düşünmeden konuş. Diline, ettiğin lafa dikkat etmeye lüzum görme. Ağzına geleni ulu orta söyle. İşte, böyle iki aile kızı ile konuşmak mecburiyetinde kaldın mı, çenen kısılır, dilin tutulur. Haydi Necilciğim burada da ötsene. Haydi kendini göstersene. Nasıl, Zahit Efendi'yi karşına alır, takılır, güler, güldürür müsün? Haydi Reyhan'ı çağır da dilini çözsün. Evladım, bu emeklemeye başladığın yeni yol gittikçe güçleşiyor. Daha çok acemisin. Yeni yeni alışacak, öğreneceksin! Sen bu âlemin yabancısısın, bu kızlardan daha çok, pek çok toysun."

Sündüs bir çarlistona başlayan cazbanda kulak verdi.

"Ah, bunun bizde plağı var. Banço ile. Necil Bey, siz fokstrotu çarlistona tercih eder misiniz? Çarliston daha ahenkli, daha oynak."

Necil Sabit beyninin içinde ateşten kurtların kaynaşmaya, kıvır kıvır kıvranmaya başladığını duyuyordu. Galiba yavaş yavaş çıldırıyordu.

Dansı da unutmuştu, O ana kadar birlikte olduğu kadınlarla dans etmemişti. Pek keyfe gelirse karşısında oynatırdı. Balolarda filan, o da mecburen, basit bir iki fokstrot oynardı. Bildiği de o kadardı. Asri genç kızlara göre bunun da bir kusur, bir kabahat, bir eksik olduğu muhakkaktı.

Bu ayrıntı yüzünden vaz mı geçecekti? Artık bir kere ok yaydan çıkmıştı. Geri dönmeyecekti. Cüretle doğruldu.

"Çarliston elbette daha iyidir."

Fakat için için gülüyordu. Buraya yorgun sinirlerini dinlendirmek için gelmişti, değil mi? İstirahat edecekti, değil mi?

Çarliston bunlara birebir ilaç, birebir şifaydı.

Plakları da değiştirmek lazım geliyordu. Tenorların, primadonnaların avaz avaz, çığlık çığlık, insanda ne kafa, ne

beyin bırakan tüyler ürpertici feryatları, yorgun sinirler için birebir ilaç, birebir şifa idi!

Necil Sabit'in çarlistona taraftar çıkması, Zerrin'in hoşuna gitmişti.

"Tango sevmez misiniz?"

"O büsbütün ayrı, büsbütün başka!"

Her cevapta, aman pot kırmayayım, hata etmeyeyim diye Necil Sabit titriyor, korkudan dili dolaşıyordu.

Şimdi tango da mı öğrenecekti? Sündüs'e çarlistonu beğendiğini söylediğine pişman olmuştu. Mademki Zerrin tangoyu tercih ediyordu, Necil Sabit de zorunlu olarak onu tercih edecekti.

Sündüs kardeşine yarı itiraz, yarı merhametle baktı.

"Tango genç kızlara yakışmaz."

Zerrin hırçınlaşmıştı.

"Onu bilmem. Fakat armonisini inkâr edemezsin ya?"

"Tango demode bir dans... Çarliston öyle mi?"

Necil Sabit iki kardeşin sözlerini candan bir ilgiyle dinlemekte devam ediyor, ikisine de hak veriyor görünüyor, lakin ortaya bir fikir atmaktan çekiniyordu.

Ne söylese pot kıracaktı. En çok hayret ettiği şey, daha genç, daha çocuk olmasına rağmen Zerrin'in ağırbaşlılığı idi. Necil Sabit, yeni tanımaya başladığı bu genç ruhları anlamaya, çözmeye uğraştıkça çıkmazlara giriyordu.

Onlar hep kendi havalarını cıvıldıyor, Necil Sabit'i büyük bir azaptan, işkenceden kurtarıyorlardı.

Yanındaki masalardan birine tıknaz bir adam oturmuştu. Bastonu ile masaya vurdu, yüksek sesle garsonu çağırdı.

"Buraya bakan yok mu? Müşterilerinize böyle mi itibar edersiniz?"

Garsonun şaşkın şaşkın durmasına bütün bütün kızmıştı, sert sert tersledi.

"Hayvan gibi ne yüzüme bakıyorsun? Rakı getir. Ama buzu da unutma. Meze listesini de getir."

Sündüs'le Zerrin, bu yeni gelen müşteriye göz ucu ile baktılar. Zerrin yüzünü buruşturdu.

"Ah, gene bu kaba adam! Nereye gitsek karşımıza çıkar."

Necil Sabit de hissettirmeden o tarafa baktı.

"Tanıyor musunuz?"

Sündüs iğrenerek dudaklarını büktü, elini yelpaze gibi salladı.

"Galiba Arnavutköyü'nde oturuyor. İşi gücü de mi yok bilmem ki... Ne zaman rast gelsek, zil zurna sarhoştur. Gelene geçene lakırdı atar. Çok terbiyesizdir."

Zerrin tıknaz adamı görmemek için arkasını dönmüştü.

"Hem ne çirkin şeyler söyler. Ayık zamanını hiç görmedim. Garsona nasıl çıkıştı, duydunuz? Bu bir şey değil. Rakısı gelsin, içmeye başlasın bir kere... Artık sağa sola sarkıntılık eder."

Sündüs yavaş yavaş toplanıyordu.

"Sinirlerime dokunuyor. Kalkalım Necil Bey."

Necil Sabit etrafına bakındı. Reyhan teklifi kabul etmiş, bahçeden çıkmıştı. Fakat Necil Sabit için için korkuyordu. Reyhan, sokakta veyahut rıhtımda dolaşıyorsa...

"Daha erken efendim."

Zerrin de hazırlanmaya başlamıştı.

"Kuzum Necil Bey, gidelim. Uzaktan bile olsa... Rakı kokusuna tahammül edemem. Bu kokusu bile iğrenç içkiyi nasıl içerler?"

Necil Sabit yutkundu.

"Daha erken dememden maksat, biraz kayıkla dolaşabiliriz de..."

"Memnuniyetle... Deniz daha eğlenceli... Bugün burası pek neşesiz."

Zerrin ayağa kalktı, çantasını koltuğuna sıkıştırdı.

"Cuma günleri böyledir. Fakat kalabalık oluyor."

Necil Sabit, tıknaz adamın rakısını getiren garsona seslendi, hesabı gördü. Bahçeden çıkarlarken Sündüs tiksinmiş gibi durmadan burun kıvırıyor, şikâyet ediyordu.

"Rakı ne bayağı içki! Böyle bahçelerde filan ailelerin geldiği yerlerde rakı sattırmamalı. Ayıp!"

Zerrin de şikâyette kardeşinden geri kalmıyordu.

"Rakı içen erkeklerden nefret ederim."

Necil Sabit hiç sesini çıkarmıyor, dudaklarında zoraki, yapıştırma bir tebessümle sırıtıyordu. Fakat bu sahte tebessüm, kalbindeki sızıların çok acı, çok hazin bir aksiydi. Kalbi keskin bir ustura ucuyla deliniyor, deliniyordu.

Zerrin, Necil Sabit'e sordu.

"Siz rakı içer misiniz Necil Bey?"

Sündüs hızla atıldı.

"Bu sorulur mu?"

Necil Sabit, Sündüs'le Zerrin'in yüzüne ayrı ayrı baktı ve sadece sırıttı.

Zerrin fıkırdamayı andıran bir kahkaha ile gülüyordu.

"Necil Bey bir de nargile içenleri gülünç bulurum."

İki genç kız gülüşerek ilerliyorlardı. Necil Sabit boynunu büktü, mazlum, kaderine razı onları takip etti.

14

Necil Sabit büfenin karşısında, kollarını kavuşturmuş, bakıyordu. Zihni karmakarışık, kararsız, perişandı.

Odaya sessizce giren Sabri Efendi sordu.

"Çarşıya gidiyorum beyefendi, bir emriniz var mı?"

Necil Sabit döndü, Sabri Efendi'yi süzdü, içini çekti.

"Biraz otur Sabri Efendi. Seninle konuşacaklarım var."

Sabri Efendi, Necil Sabit'in vakit vakit sessiz, vakit vakit geveze olduğunu bilirdi. Fakat gevezeliği tuttuğu zamanlar şimdiki gibi durgun, düşünceli durmaz, söyler güler, güler söylerdi.

Yalnız o gün değil, Necil Sabit'in durgunluğu günlerden beri devam ediyordu. Sabri Efendi kendini o kadar rahata vermişti ki, zihnen olsun, bu huzuru bozmamak, bulandırmamak için, Necil Sabit'teki değişikliğin sebeplerini araştırmaya lüzum görmüyordu.

"Seninle konuşacaklarım var."

Acaba nelerdi? Bu, bir girizgâha da benziyordu. İhtimal ki Sabri Efendi'nin hayatı ve geleceği ile ilgili bir mesele idi.

Sabri Efendi olanca saygısıyla bir iskemleye ilişti.

"Emriniz beyefendi."

Necil Sabit elini alnından geçirdi, hasta hasta baktı.

"Azizim Sabri Efendi... Aşk nedir, çektin mi?"

Sabri Efendi alıklaşmıştı.

"Anlamadım efendim."

"Hiç ömründe bir kadın, bir kız sevmedin mi?"

Yaklaştı ve sesini yavaşlattı.

"Çekinme... Söyle canım."

Sabri Efendi korkak korkak etrafına bakındı, sağ elini ağzına siper etti, başını ağır ağır iki yana salladı.

"Çoook!"

"O kadar ileri gitme... Sorumun şekline dikkat etmedin."

"Ne gibi efendim?"

Necil Sabit parmaklarını açıp kapayarak tarif etti.

"Eğer her hoşumuza giden kadın, kız için aşkla sevdim diyecek olursak, aşkı adileştiririz. Ben onu demek istemiyorum. İnsan ömründe haydi olsun olsun iki aşk çeker. Bir kadını veya bir kızı bütün kalbini vererek sever. Böyle şey başından geçti mi?"

Sabri Efendi elini çenesine dayadı, gözlerini kapadı, durdu, tıraşı uzamış yanaklarını kaşıdı, düşündü.

"Vallahi hatırlayamıyorum Necil Beyciğim. Birçok kadın sevdim. Mademki çok olunca aşk olmuyormuş! O hâlde aşk çekmemişim demek."

Necil Sabit gülmeye başladı.

"Açık sözlü adamlara bayılırım."

Sabri Efendi mahcup, başını eğdi.

"İltifatınıza teşekkür ederim Necil Beyciğim... Bendeniz hâkipayinizim."

"Estağfurullah Sabri Efendi... Çarşıya gidebilirsin."

Necil Sabit'in ne sorusundan, ne de iltifatından bir şey anlayamayan Sabri Efendi tereddüt geçiriyordu.

"Yeni bir aşk macerası mı var Necil Beyciğim?"

Necil Sabit göğüs geçirdi, büfeye doğru yürüdü.

"Demin sen odaya girerken, büfenin karşısında durmuş, düşünüyordum, değil mi Sabri Efendi?"

"Evet beyefendi."

"Bırak bu resmiyeti şimdi. Sadece evet de, dinle."

"Peki efendim."

"Hâlâ devam ediyorsun."

"Nasıl emrederseniz Necil Beyciğim."

"Ne düşünüyordum bilir misin? Rakıyı bırakacağım Sabri Efendi."

Bu haber Sabri Efendi için çok müthişti. Darbe, yıldırım gibi etki etmişti. Biraz evvel ayağa kalkmışken alışıldık saygıyı unuttu, iskemleye çöküverdi.

"Yaaa... Hasta mısınız Necil Beyciğim? Doktorlar mı yasakladı?"

"Hayır, hasta değilim. Fakat âşığım."

Sabri Efendi evvela şaka mı ediyor diye Necil Sabit'e baktı. Tavrındaki ciddiyeti görünce, aklını oynatmış olmasından şüpheye düştü, ağzından tekrar, uzun bir "Yaaa!" çıktı.

Necil Sabit, Sabri Efendi'nin hayretine şaşıyordu.

"Ne o Sabri Efendi? Birden afalladın! Bunda şaşacak ne var?"

Sabri Efendi'nin dili, damağı kurumuş, boğazı yanıyordu. Kuru kuru öksürdü.

"Cüretimi, küstahlığımı af buyurun beyefendi. Dünya hakikaten değişmiş."

"Neden?"

"Bendenizin bildiğim, insan âşık olunca kendini içkiye verir. Malum içki, gam dağıtır."

Necil Sabit omuz silkti.

"Onlar eski âşıklarmış. Asri âşıklar pek içki içmiyorlar."

"Peki efendim, ne içiyorlar?"

"Amma tuhafsın Sabri Efendi! Mutlak bir şey mi içmek lazım?"

Sabri Efendi gittikçe hayreti artarak Necil Sabit'e bakıyordu. Bu felaket hesapta yoktu. Ucu kendisine dokunmasa, dokunmayacak olsa, Sabri Efendi kaygı duymaz, hatta alkışla karşılardı. Fakat bu müthiş karar Sabri Efendi'yi de yıkıyordu.

Necil Sabit rakıya tövbe edince nefis mezelerle bezenmiş sofralara veda edecekti. Esnafla çekişe çekişe pazarlık ederek artırdığı para ile alacağı rakı, Sabri Efendi gibi eski bir akşamcının dişinin kovuğuna bile gitmezdi.

Son bir ümit kalıyordu. Necil Sabit rakıyı bırakır, başka bir içkiye başlardı. Lakin bunu sormaya cesaret edemiyordu. Kaçamaklı bir soru düşündü.

"Bu kararınız tüm içkileri kapsıyor mu?"

Necil Sabit, Sabri Efendi'nin ne maksatla, ne endişe ile sorduğunu, az çok hissetmekle beraber, anlamamış göründü.

"Şarabı öteden beri sevmem. Uyku, ağırlık verir."

Sabri Efendi çaresiz onaylıyordu.

"Öyledir efendim. Su içtikçe sarhoşluğu tazelenir."

"Viskininki de iki gün sürer."

"Evet efendim, öyledir."

"Likörlerden hazzetmem."

"Votka fena mıdır efendim?"

Necil Sabit elini şiddetle alnına vurdu.

"Bravo Sabri Efendi. İyi buldun! Bunu düşünmemiştim. Mükemmel... Ara sıra votka içerim."

Sabri Efendi cevap verecek hâlde değildi. Necil Sabit'in ne yapmak istediğini, ne yapmak fikrinde olduğunu, ne yapacağını, kendi de bilmediğini anlar gibi olmuştu.

Necil Sabit gözlerini büfeden ayıramıyordu.

"Yarın sabah evde temizlik yapılacak Sabri Efendi. Şekûre Hanım bütün pencereleri açsın, odaları havalandırsın. Evin içi âdeta koltuk meyhaneleri gibi kokuyor. Tahammül edilmez bir şey. Rakı kokusu tavana, döşeme tahtalarına kadar sinmiş. Bekçiye haber ver. Evi sildirmek için bir kadın bulsun."

Eğildi, büfenin alt gözüne işaret etti.

"Burada bir yığın boş şişeler var. Onları da kaldırın."

Sabri Efendi hafifçe kızarmıştı.

"Bendeniz onları temizlettim efendim."

Necil Sabit istemsizce gülümsedi.

"Çok iyi ettin."

Sabri Efendi boş şişeleri satıyor, Necil Sabit'e haber vermeye de lüzum görmüyordu. Tehlikeyi hasarsız sayılabilecek bir şekilde atlattığı için Sabri Efendi rahat bir nefes almıştı. Fakat gene bir mazeret göstermek zaruretini hissetti.

"Zeytinyağı, gazyağı, sirke, şurup vesaire koymak için de şişeye ihtiyaç oluyor da..."

"Her ne ise... Şimdi onu bırak... Tek şu pis rakı kokusu gitsin."

Necil Sabit'in durmadan kokudan şikâyette ısrarı, Sabri Efendi'nin ayaklarını suya erdirmişti. Demek ki Necil Sabit kokudan çekiniyor, kokudan korkuyordu. Bunun da ilacı vardı. Votka, katiyen rakının yerini tutmazdı, tutmayacaktı. Kötünün iyisini yapmak en doğrusuydu.

"Anason kokusu hakikaten tahammül edilmez bir şey, Necil Beyciğim. Mis gibi sakız kokan mastika içseniz."

Necil Sabit yüzünü buruşturdu.

"Mastikanın kokusu bana bulantı verir."

Mastikayı Sabri Efendi de sevmezdi ama votka belasını defetmek için çaresiz ileri sürmüştü. Fazla bir şey diyemedi, boynunu büktü, Necil Sabit'in yüzüne melül melül bakmaya başladı. Necil Sabit büfenin çekmelerini çekiyor, raflarını gözden geçiriyordu.

"Bunlarda birtakım münasebetsiz şeyler var. Pastırma, sucuk kırıntıları, sarımsak, filan... Hepsini attır."

"Emredersiniz beyfendi."

Sabri Efendi vaziyetin ciddi olduğunu tamamıyla anlayınca hemen ciddileşmişti. Birkaç gün Necil Sabit'in suyunca gidecek, nabzını kollayacak, idare edecekti. Sabri Efendi pek uzun beklemeyeceğini tahmin ediyordu.

Necil Sabit büfeden uzaklaştı, elleri pantolonunun cebinde, odanın her köşesini ayrı ayrı inceliyordu. Büfenin sağındaki küçük masanın üzerinde duran gramofonu gösterdi.

"Yemek odasında, gramofonun durması da doğru değil. Çalgılı meyhane manzarası veriyor. Salona çıkarın. Ben yerini tarif ederim. Sonra plakları da gözden geçireceğim."

Durdu, tereddütle baktı ve ani bir kararla Sabri Efendi'ye yaklaştı, samimi bir tavırla omzunu tuttu, okşadı.

"Azizim, Sabri Efendi... Bilirsin ki seni severim."

Sabri Efendi, meçhul bir korku ile titriyordu.

"Allah ömürler versin Necil Beyciğim."

"Sözüme alınıp da sakın güceneyim, darılayım deme."

"Estağfurullah efendim... Gücenmek, darılmak haddim mi?"

"Gramofon faslını da artık tadında bırak. Ne demek istediğimi anladın değil mi? Cemiyet içinde yaşıyoruz, birçok kayıtlara, etiketlere boyun eğmek mecburiyetindeyiz. Vakitli vakitsiz gramofon çalmak nezaketsizliktir. Komşularda uyuyan çocuklar olur, hastaları olur."

Necil Sabit'in tatlı bir sesle verdiği derse, nasihate Sabri Efendi gülmemek için kendini zor tutuyordu. Bazen coşup da gece yarılarına kadar, hem de aynı havayı art arda sekiz on kere çalan, çaldıran, Necil Sabit değil miydi?

Fakat bu kabahat, kusur, günah olmuyordu da Sabri Efendi'nin bazı sabahlar mahmurluk bozmak için bir iki kadeh çektikten sonra keyfe gelip iki üç hava çalması ayıp, nezaketsizlik oluyordu.

Bunu Necil Sabit'e kim söylemişti? Sabri Efendi'nin karısı Şekûre Hanım balkona çıkıyor, Necil Sabit'in yolunu gözetiyor, uzaktan göründüğü zaman kocasına haber veriyor, gramofonu susturuyordu.

Sabri Efendi bu kadar saygı gözettiği hâlde gene makbule geçmemiş, gene yaranamamıştı.

Bunu Necil Sabit'e kim haber vermişti? Birden aklına Zahit Efendi geldi. Sabri Efendi'nin vaziyetini çekemediğini biliyordu. Gizli gizli etrafta dolaşıyordu. Olanı biteni Necil Sabit'e fitliyor muydu?

Eğer mesele bu şekilde ise, Sabri Efendi'yi daha büyük tehlikeler tehdit ediyor demekti.

Sabri Efendi ara sıra kahveye çıkıyor, boş bulunup Necil Sabit'in maceralarını anlatıyordu. Bu Necil Sabit'in kulağına giderse elbette canı sıkılır, belki de Sabri Efendi'yi karısı ile birlikte evden atardı.

Necil Sabit, çok değil, hiç kızmazdı, köpürmezdi. Lakin bir kere de hiddetlendi mi, gözü bir şey görmez, pire için yorgan yakardı.

Sabri Efendi sessizce beklemekten başka çare kalmadığını anlıyordu. Necil Sabit plakları bir bir kontrole başlamıştı. Gözlerine yabancı gelen plaklara dikkatle bakıyor, üzerlerini okuyordu.

"Gazel, zurna ile taksim, gazel... Gene gazel... Gene zurna!"

Sabri Efendi'ye dönmüştü.

"Bu ne kadar gazel? Ne kadar zurna?"

"Bir arkadaştan emanet aldım. Yarın iade edeceğim."

"Yarın sana küçük bir angaryam var."

"Estağfurullah efendim."

"Ayıracağım plakları da alır, apartmana götürürsün. Fahir'i bulamazsan, kapıcıya bırak."

"Derhâl beyefendi, emrederseniz."

Tehlikeyi savuşturmuş sayılırdı. Lafı uzatmadan odadan çıkacaktı. Fakat kapının önünde durdu, kekeledi.

"Bu gece rakı alınacak mı?"

Necil Sabit, Sabri Efendi'nin matemli sesine, hâline acıdı.

"Kendin için bir ufak şişe al. Para ister misin?"

"Sabah verdiğiniz masraf parasından hemen hemen bir şey kalmadı. Yarın da emrettiğiniz gibi ev silinecek, çamaşır da yıkatmalı. Soda, çivit, kezzap alınacak. Zannedersem tahta fırçası da lazım."

Necil Sabit cebinden portföyünü çıkardı.

"Peki, peki... Ne lazımsa alırsın."

Sabri Efendi dışarı çıkmıştı, süratle mutfağa indi. Şekûre Hanım ateş yakıyordu. Kocasının telaşından, yüzünün renginden korktu.

"Ne var efendi?"

Sabri Efendi, eliyle ağzını kapadı, başını eğdi, yavaş sesle, "Bizi Necil Bey'e bir fitleyen var," dedi.

"Neyimizi fitlemişler?"

"Tamamıyla bilmiyorum ki... Gramofon çaldığımızı, plakları, daha da bilmem neleri... Hepsini söylemedi, ben de kurcalamak istemedim."

"Kim olabilir?"

Şekûre Hanım merakla kocasına bakıyordu.

"Ne dedi? Canı mı sıkılmış? Plaklar, onun plakları değil ki eskidi diye kızsın. İğne kaç paralık şey. Aman, bu zenginlerin kurumları!"

Sabri Efendi karısının şikâyetinden cesaret almıştı.

"Vakitli vakitsiz gramofon çalmak nezaketsizlikmiş diyorlar."

Şekûre Hanım'ın yüzü ve sesi ekşidi.

"Bunu söyleyen o mu? Ah, sevsinler! Kendisi rakıyı zıkkımlanınca sabahlara kadar çalıyor. O nezaketsizlik değil mi imiş? Öyle ya, ona kim karışır?"

"Ben bir şey söylemedim ama yüzüne manalı manalı baktım. Âdeta utandı, gözlerini yere indirdi."

"Aferin, Sabri... Çok iyi etmişsin."

"Elbette... Herkesin haysiyeti var. Karşılıksız bırakır mıyım? Evinde oturuyorsak, kahrını da çekiyoruz."

"Hem de ne sarhoş kahrı!"

"Arada eski dostluk var, yoksa... Kurulu düzen evimizi bıraktık, ona burada can yoldaşlığı ediyoruz."

"Sabri, ben sana bir şey söyleyeyim mi? Onun için tüccar, komisyoncu diyorsun ama ben şüpheleniyorum. Tanrı'nın günü evde. O gezme senin, bu gezme benim. Öğlelere kadar uyuyor? Bu işte bir bit yeniği var benim anladığım."

Sabri Efendi esrarengiz bir tavır aldı.

"Artık oralarını karıştırma. İşini beceriyor ya ona bak. Yarın evde temizlik yapılacak."

Şekûre Hanım hiddetle yumruklarını sıktı.

"Daha dün tahta sildim."

"Efendim, yeni havadisler var. Beyefendi âşık olmuş."

"Âşık mı? Kime?"

"Bakalım, kendi de farkında mı? Artık rakı içmeyecekmiş."

"İşte buna memnun oldum."

Sabri Efendi sinsi sinsi güldü.

"Neden memnun oldun?"

"Sıcak meze hazırla, sofranın pisliğini temizle... Az mı dertti? Az mı eziyetti? O içmeyince sen de içemezsin."

"Bana bir ufak şişeye müsaade var."

"Fazla içme de..."

"Evde rakı kokusu istemiyormuş. Plakların da bir kısmını apartmana gönderiyor. Bizim beyefendi züppe bir kıza tutulmuş, anladın mı?"

Şekûre Hanım gözlerini kırpıştırdı, bir şey hatırlamaya uğraşan bir tavırla durdu.

"Efendi, buldum... Hani ileride, büyük bahçeli beyaz köşkün kızları var."

"Evet... Sündüs Hanım'la Zerrin Hanım."

"İşte, bizi fitleyen o iki sarı çıyandır. Ben balkonda gözcü iken o küçüğünün kahkaha ile gülerek bir bakışı vardı ki..."

Sabri Efendi karısının keşfini pek ihtimalden uzak bulmuyordu.

"Bu da mümkün," dedi.

"Aa... İster misin âşık olduğu da bu küçüğü olsun?"

"Olur mu olur?"

Şekûre Hanım ayıplayarak, "Ferah ferah kızı olur. Ne ahlaksız adam!" dedi.

"İster misin nikâhla almaya kalksın!"

"Kızın anasına babasına şaşarım."

"Hiç de şaşmam. Para bu. O zaman bize yol görünür."

Şekûre Hanım yan yan baktı.

"Belli olmaz efendi, belli olmaz."

Sabri Efendi karısının bir şeyler düşündüğünü hissetmişti. Fakat sorsa bile söylemeyeceğini bildiği için sesini çıkarmadı.

***

Necil Sabit akşam yemeğini erken yemişti. Balkona bir iskemle attı, bir sigara yaktı. Karşı sahilleri seyrederken hafif uykusu gelmişti, hemen yatağına girdi.

Fakat yatağa girer girmez uykusu kaçıvermişti. Sağa, sola döndü, gözlerini yumdu, uykuyu taklit etti, zorla uyumak istedi. Uyuyamıyordu. Yatak bir dikenlik olmuştu, çarşaf, yastık yüzleri, ince pike battaniye, diken gibi batıyordu.

Kalktı.

"Uyuyamayacağım," dedi.

Saat daha dokuza gelmemişti. Her gece on ikilere kadar içer, tam olgun bir kafa ile yatağa girince uyuyuverirdi.

Bir sigara yaktı, odada gezindi. Bir kitap aldı, okumayı denedi. Hepsi boşuna, nafileydi.

Tekrar balkona çıktı. Serin gece rüzgârı, uykusunu bütün bütün açmıştı.

"Rakısızlık fena. Uyuyamayacağım. Ne yapmalı?"

Sofaya çıktı, ayaklarının ucuna basarak aşağıyı dinledi. Mutfağın açık kapısından Sabri Efendi ile karısının sesleri geliyordu.

Necil Sabit, istemsizce, hasretle içini çekti. Kalbine âdeta bir sıla özlemi, acısı çökmüştü.

"Sabri Efendi çekiştiriyor."

Sofada çok duramadı, odaya girdi. Sinirleri karıncalanıyor, bir yerde durup oturamıyordu.

Büfede şişe diplerinde kalmış, kazara unutulmuş bir miktar rakı bulunacaktı. Rakı bulamazsa bir şişe konyak vardı, onu açardı.

Fakat aşağıya inmeye çekiniyordu. Akşamki perhiz, tövbe kararından bu kadar süratle cayış gülünç olmayacak mıydı? Sabri Efendi ile Şekûre Hanım'ın alaycı bakışlarına tahammül etmek de ayrı bir meseleydi.

Tereddüdüne, kararsızlığına kendi de gülüyordu.

"Bir gece rakısızlığa tahammül edemiyorum. Masallarda otuz iki dişini birden söktüren âşıklar vardır. Şimdi neredeler acaba? Beni görseler, aşka lanet ederler ya!"

Robdöşambrını giydi, aşağıya indi. Sabri Efendi derhâl ayağa kalkmıştı.

"Bir emriniz mi var beyefendi? Siz niçin iniyorsunuz? Bize seslenseydiniz."

Necil Sabit nazik nazik gülüyordu.

"Keyfini bozmak istemedim. Otur rica ederim, keyfine bak. Yemek odasında gazetelerimi unutmuşum, onları alacağım."

Yemek odasına girdiği zaman bekledi ve büfeye yaklaştı, bir hırsız ihtiyatıyla yukarı gözü açtı. Bir gece evvel yarım bıraktığını çok iyi hatırladığı şişe bomboştu.

Dişlerini gıcırdattı.

"Allah belanı versin Sabri Efendi. Onunki rakı içmek değil, sömürmek. Sünger gibi çekiyor."

Aynı ihtiyatla orta gözü çekti. Misafir için sakladığı konyak şişesi boşalmış, yan yatıyordu. Necil Sabit esef ve hiddetle sıçradı.

"Sabri Efendi bunu da temizlemiş! Şimdi ne yapmalı?"

Vakit erkendi. Biraz sokağa çıkıp dolaşsa? Civarda da her yer kapalı idi.

"Ne ölü yer," dedi. "Beyoğlu'na kadar bir uzansam?"

Sabri Efendi'ye seslendi.

"Sana zahmet ama bana bir otomobil getirir misin?"

15

Necil Sabit, Mihriban'ın mektubunu eviriyor, çeviriyor, mırıldanıyordu.

"Beni görmek istiyormuş... 'Necil Beyefendi,' demesinden hanımefendinin gayet sinirli olduğu anlaşılıyor."

Fahir Bülent yalvarır gibi baktı.

"Allah aşkına Necil, bu kaltağı git gör. Ne diyecek, ne söyleyecekse desin, söylesin. Vallahi ben sokağa çıkmaya korkuyorum. Avutmamış olsam, Bebek'e de gelecek... O ne yapışkan karıdır. Arar, tarar, eliyle koymuş gibi bulur. Seni bulduğu, köşkü öğrendiği bir şey değil. Vallahi seni bütün köye rezil eder. Afişe olursun... Korkmuyor musun?"

Necil Sabit elindeki mektubu buruşturdu, fırlatıp attı.

"Bunların elinden kurtulamayacak mıyım? Yakamı bırakmayacaklar mı?"

"Yüz veriyorsun, kesip atmıyorsun. Onlar da hâlâ limitteler. Açık açık söyle. Sen tehdit et."

Fahir Bülent arkadaşına acımıyor, kızıyordu. Hiddetle yerinden kalktı.

"Yumuşak davranıyorsun, çok yumuşak davranıyorsun. Bunca yıldır bu yadigârlarla düşer kalkarsın, hâlâ mı öğrenemedin? Hâlâ mı, onların ne mal, ne matah olduklarını anlayamadın? Nezaketten anlamazlar. Laf, mantık onlara vız gelir."

Necil Sabit masanın üzerinde duran eldivenlerini almıştı.

"Allahaısmarladık... Sen beni büsbütün çıldırtacaksın."

Odadan hızla çıktı. Fahir Bülent arkasından bağırdı.

"Seni Zahit Efendi de görmek istiyor. Günlerden beri bana soruyor. Çok mühim söyleyecekleri varmış."

Necil Sabit kapının önünde durdu.

"O da aradan eksik olmaz! Hafta içinde görürüm."

Kapıcı Karabet Ağa ile karısı Madam Vartuhi'nin de belki söyleyecekleri vardır korkusundan merdivenleri ikişer ikişer atladı. Avluyu koşar gibi geçti ve hızla sokağa fırladı.

"Beni çıldırtmak için söz birliği etmişler galiba."

Mihriban'ın pansiyonu biraz uzakçaydı. Fakat Necil Sabit sinirlerini dinlendirmeye muhtaçtı. Bastonuna dayana dayana arka sokaklardan yürüdü.

Yolda Mihriban'a karşı kullanacağı lisanı, alacağı tavrı düşünüyor, her noktayı ölçüp biçiyordu.

Bu konuşmanın aşağı yukarı bir alışveriş olacağını tahmin etmekteydi. Fahir Bülent'in hakkı vardı.

"Ne kadar istiyorsun? Ne istiyorsun?" diye açık açık sormak ve uyuşmak en doğrusu idi.

Mihriban'ın konuşmak istemesindeki ısrarında çeşitli sebepler olduğu muhakkaktı. Necil Sabit, bunların başında Zahit Efendi'nin yüzünü, hem kibirli ve hem alaycı tebessümünü görür gibi oluyordu.

Necil Sabit, Zahit Efendi'nin siyasetini bilirdi. Zahit Efendi hiçbir şeye, hiçbir kimseye gücenmez, darılmaz görünür. Lakin kalbinde affetmeyen gizli bir kin taşırdı. Mihriban'ın biraz yüzüne güldün mü, kinini unutuverir, hatta affederdi, eğer öfkesini, kinini, hiddetini yenmek, teskin etmek için fırsat çıkmaz, araya zaman da girerse kendiliğinden unuturdu.

Zahit Efendi böyle değildi. Fırsat çıkmasa icat eder, bahane bulur, başkalarının kinini, düşmanlığını körükler, her vesileye başvurur, medet umar ve her türlü yararlanırdı.

Kim bilir Zahit Efendi, Mihriban'a neler söylemişti? Genç kadını bire bin katarak doldurmuş olacaktı. Mihriban, mektubunda ateş püskürüyordu.

Necil Sabit, iki gün evvel, bahçedeki vaadini unutmamış, Reyhan'a uğramıştı. Reyhan, her zamanki gibi aşkından, samimiyetinden, dostluğundan bahsetmiş ve hayli sızlamış, şikâyetler etmişti.

Zahit Efendi için söylediklerini hatırladıkça, Necil Sabit'i hiddet basıyordu. Necil Sabit'in Bebek'te oturduğunu Reyhan'a Zahit Efendi söylemiş. Bebek'teki hayatını, Sabri Efendi ailesini, hatta kısmen bildiği ve hissettiği kadar Sündüs'le Zerrin'i Reyhan'a haber veren de Zahit Efendi'ymiş!

Necil Sabit, Reyhan'ın yalan söylemiş olmasına ihtimal vermiyordu. Reyhan da sözüne bel bağlanır, güvenilir, inanılır doğruculardan değildi ama meselede yalan söylemeye hiç de ihtiyacı yoktu.

Zahit Efendi kendine menfaati dokunduğu müddetçe bir sırrı saklardı. Kendisi için maddi veya manevi bir kıymeti kalmadı mı, onun ortaya çıkarılması yoluyla bir istifade kapısı açardı.

Zahit Efendi, Reyhan'ı musallat etmekle Necil Sabit'ten intikamını almış oluyordu.

Necil Sabit, Reyhan'ı küçük bir hediye ile istikbal için mühim vaatlerle avutmuş, susturmuştu.

Zahit Efendi, Reyhan'ın tarafını tutmakla bir şey kazanmamıştı. Reyhan, onun evvelce atlatmış olmasını affetmemişti. Zahit Efendi, Reyhan'a yaranmadığını anlayınca Mihriban'ı fışkırtıyordu. Necil Sabit buna inanmıştı.

"Ah, Zahit Efendi... İşleri karıştıran sensin, sensin ama öyle haktan hukuktan yana görünürsün ki yüzüne vurmaya ben utanıyorum. Sabri Efendi'yi almayıp da Zahit Efendiyi alsaydım, o zaman da Sabri Efendi işleri karıştıracaktı. Reyhan'ı memnun et, Mihriban şikâyetçi! Mihriban'ı memnun et, Şarika küskün! Şarika'nın yüzüne gülünce, Zoiçe somurtacak! İllallah."

Kendi kendine gülüyordu.

"Sanki bunlar yetmiyormuş gibi, yeni yeni dertlerim de var. Kırkından sonra saz çalacağım."

Parmaklarıyla hesap ediyordu.

"Fokstrot, biraz biliyorum. Çarliston öğreneceğim. Tango öğreneceğim. Yeni plaklar alacağım. Klasikler, bilmem neler... Bunları Fahir Bülent'e havale ettik ama bakalım, unutmazsa! En fıraklı tarafı, rakı içmeyeceğim. Serserilik etmeyeceğim. Yani Necil Sabit'likten istifa edeceğim. Edeceğim ama acaba nasıl bir Necil Sabit olacağım? Yahut nasıl bir Necil Sabit olmalıyım veya olmam gerekiyor? Acaba yeni Necil Sabit eski Necil Sabit'ten ne kadar ayrı ve uzak olacak? Bu kadar değişimi ben pek ummuyorum. Hiç ummuyorum Necil Sabitçiğim."

Mihriban'ın pansiyonuna yaklaşmıştı.

"Sen ne kadar gayret edersen et, yolunu kesiyorlar yavrum... Bak, serbestçe yürüyebiliyor musun?"

Kapıyı çalmamıştı. Mihriban'ın pansiyon sahibesi Madam Anasto, gülerek elini uzattı.

"Buyurunuz Sabit Beyciğim."

"Bonjur madam."

"Nerelerdesiniz canım?"

"İş güç madamcığım."

Madam Anasto'nun arkasından Mihriban görünmüştü.

"Bonjur Necil... Geleceğini pek ummuyordum."

Bu karşılanış Necil Sabit'in hoşuna gitmişti, biraz içi ferahladı.

Madam Anasto, Necil Sabit'e özel bir iltifat olmak üzere bahçe tarafındaki arka salonu açmıştı. Necil Sabit odanın kapısından girerken gözü derhâl ortadaki masaya ilişti.

Necil Sabit, Anasto'nun evini, bilhassa bu salonu çok iyi tanırdı, Anasto çok titiz bir kadın olduğu için salonda içki içirtmez, yemek yedirtmez, tozlanacak kirlenecek diye titrerdi.

Fakat bugün odanın manzarası büsbütün başkaydı. Masanın üzerine sakız gibi beyaz, daha ütü kıvrımları bozulmamış bir sofra örtüsü örtülmüştü. Buzlu yemiş tabakları, sıcak, soğuk kuru mezeler, iştiha açacak bir şekildeydi.

Koltukların kanepelerin kılıfları çıkarılmış, ayna önüne taze çiçekler konulmuştu.

Necil Sabit bu değişikliği fark etmemiş gibi davrandı. Yalnız şaka eder gibi, "Ooo... Siz erkenden başlamışsınız," dedi.

Mihriban kesik kesik, kırık kırık güldü.

"Biz, Anasto ile bazen aniden karar veririz, sofrayı kurar, karşılıklı çekiştiririz."

Necil Sabit göz ucuyla tabakaları, kadehleri süzdü. Bu sofra bir maksatla kurulmamış, muntazam değilmiş hissini vermek, hakikaten kendi kendilerine içiyorlarmış iddiasına inandırmak için bir iki tabak meze çatalla bozulmuş, iki kadehte de hafif rakı tortusu vardı.

Necil Sabit bu hazırlığın kendisi için olduğunu hemen anlamıştı. Madam Anasto ile Mihriban demek ki Necil Sabit'i yere vurmayı iyice akıllarına koymuşlardı. Madam Anasto bu işlerin kurdu idi. Mihriban kuvvetli bir müttefik bulmuştu.

Hücumun ne yolla, ne şekilde yapıldığı, yapılacağı anlaşılmıştı. Tatlılıkla, yavaş yavaş, alıştıra alıştıra Necil Sabit'in elini, kolunu bağlayacaklardı.

Bu kaleyi içinden fethetmekti ve bu siyaset Madam Anasto'nun siyasetiydi.

Pusunun kendi için kurulmuş olmasına rağmen Necil Sabit takdirden kendini alamıyordu.

Mezeler, sofranın düzenlenme tarzı... Her şey, her şey Madam Anasto'nun marifetini, maharetini gösteriyordu. Madam Anasto'nun bu kadar fedakârlığa katlanması için Mihriban'dan çok mühim ve güçlü vaatler almış, ümitlenmiş olması lazımdı. Bu da Necil Sabit'in aleyhineydi. Necil Sabit sofraya bakarken kendi kendine söyleniyordu.

"Uzun etme Necilciğim, bütün bu hazırlıklar senin için. Şikâyete hakkın yok. Az itibar mı? Madam Anasto, acaba ömründe kaç kişiye bu itibarı göstermiştir dersin? Gerçekten biraz pahalıya, hatta çok tuzluya oturması muhtemel ama değer... Biraz gafil davrandın mı, işin bitiktir Necilciğim. Bu tarz, Reyhan'ın tehditlerinden, Şarika'nın sırnaşıklıklarından daha tehlikeli, daha korkunç. Gülen yüze bağırılmaz! Tatlı dile kızılmaz! Yumuşak başlı birine hiddet edilmez!"

Madam Anasto, geniş bir koltuğu masanın kenarına çekti.

"Buyurunuz Necil Bey."

Necil Sabit masaya yakın oturmak istemiyordu.

"Pencerenin kenarına oturayım madamcığım."

Mihriban kinayeli kinayeli baktı, Necil Sabit'in kolundan tuttu, zorla gibi geniş koltuğa oturttu.

"Naz etme... Bir iki kadeh içersin."

"Teşekkür ederim."

Eliyle gayet nazikâne reddediyordu. Madam Anasto o zamana kadar Necil Sabit'in masa üzerinde görmediği bir kadehi, el çabukluğuyla doldurmuştu.

"Bir kadeh içersiniz artık."

Mihriban kadehini uzattı.

"Bana da Anastocuğum."

Mihriban, Necil Sabit'e Anasto'nun doldurduğu kadehi uzattı.

"Al Necil... Öyle de soğumuş ki."

"Mersi yavrum, içmiyorum."

Mihriban kadehi masanın üzerine bıraktı, ellerini iki böğrüne dayadı, kaşlarını çattı.

"Ne dedin? Ne dedin?"

Necil Sabit lakayttı.

"İçmiyorum."

Mihriban bir Necil Sabit'i bir de Madam Anasto'yu süzdü, sağ eliyle işaret etti.

"Sen... Necil... Rakı... İçmiyor! Aman dur, şuna güleyim. Gündüz mü içmiyorsun? Onu külahıma dinlet."

Necil Sabit sükûnetini bozmuyordu.

"Ne gündüz, ne gece... Hiç içmiyorum."

Madam Anasto kurnaz bir kahkaha attı.

"Şaka ediyor Necil Bey."

"Hayır madamcığım, şaka etmiyorum. Rakıyı bıraktım."

Mihriban gözlerini kırptı.

"Dün akşamdan beri mi?"

Necil Sabit, burada yalan söylemek zorunda kaldı.

"On gün oluyor."

"Buna ben zor inanırım. On gün sen rakı içmeden durabilir misin? Kime anlatıyorsun?"

"Zorla inandırmam ki."

Mihriban, Madam Anasto'ya dönmüştü.

"Sen ne dersin bu kuyruklu yalana?"

Madam Anasto'nun dili, emniyet supabı gayet mükemmel bir makineydi. Daima tartılı söyler, hazır bulunurdu. Necil Sabit'in vaziyetinden şaka etmediğini, söylediklerinin ciddi olduğunu anlamıştı. İş, bunun sebebini keşfetmeye kalıyordu.

"Eh, neden olmasın? Belki doktorlar, terk ettirmişlerdir."

Bu ihtimal Mihriban'a da olası gelmişti.

"Hasta mısın?"

"Hayır!"

Genç kadın gözlerini süzdü, kollarını oturduğu iskemlenin arkalığına geçirdi, uzun uzun baktı.

"Necil, vallahi huyların değişmiş! Eskiden yalancı değildin. Artık bir sözüne inanmayacağım. Hani söylemeyeyim dedim, patladım, söyleyeceğim. Rakı içmiyorsun ha? Züğürtlemen gibi bu da yalan! Reyhan'la barışmadım, konuşmuyorum dediğin gibi yalan!"

Necil Sabit tahminlerinin birer birer çıktığını görüyordu.

"Demek bunların hepsi yalan!"

"Evet, yalan."

"Birkaç gün evvelsi Reyhan'ın pansiyonuna gitmedin mi?"

"Gittim."

"Peki, evvelce niye bana onunla konuşmuyorum demiştin."

"O zaman öyleydi de onun için."

Mihriban, Necil Sabit'in tok tok cevap vermesi üzerine duraladı, yardım ister gibi Madam Anasto'ya baktı.

"Züğürtlük masalı?"

"O da öyle."

Mihriban için bu iyi havadisti. Madam Anasto genç kadına yardım etti.

"Necil Bey, Mihriban seni çok sever."

Necil Sabit gülümsedi.

"Bilirim madamcığım."

"Yok ama, öyle gülmeyiniz. Her daim sizi konuşuruz."

"Biliyorum madamcığım."

Mihriban sessizliğini koruyamayacak hâle gelmişti. Necil Sabit'in biraz da alayı andıran aldırışsızlığı genç kadını çok sinirlendirmişti. Madam Anasto da bunu hissediyordu. Gözüyle kaşıyla "Sabret... Dişini sık, kendini tut!" der gibi işaret ediyordu.

Fakat ihtiyar Rum karısının gayreti, tembihi, nasihati hiç fayda etmedi. Necil Sabit'in bıyık altından gülümsediğini gören Mihriban birden taştı, haykırdı.

"Yani ne demek istiyorsun? Senin bu gülmen yok mu? İşte bu hâlin sinirlerime dokunuyor. Dövsen, sövsen bu kadar etki etmez. İnsanın kanını kurutursun."

Necil Sabit hayretle baktı. Lakin gene sakin, kayıtsızdı.

"Şimdi ben ne yaptım kuzum?"

"Gülüyorsun... Senin o gülüşlerini bilirim. Benimle alay mı etmek istiyorsun? Bana nispet mi veriyorsun?"

"Ne var da ne diye nispet vereyim? Niçin alay edeyim?"

Mihriban'ın yüzü pençe pençe kızarmıştı. Dudakları elleri titriyordu. Masa üzerinde duran dolu kadehi aldı, bir hamlede içti, gözleri ağlamış gibi parladı.

"Reyhan kim bilir benim için sana neler söyledi? Saklama, söyle... Ona değil asıl sana şaşıyorum. O karının yüzüne nasıl bakıyorsun? Kulağını biraz arkana ver de senin için neler diyor, bir duy! Hem nerelerde, hem de kimlere... Öyle de cıyak cıyak bağırıyor ki duymayan kalmıyor. Ne karaktersizliğini, ne adiliğini, pisliğini bırakır."

Necil eliyle Mihriban'ın sözünü kesti.

"Benim karaktersizliğimi, adiliğimi, pisliğimi söyleyen yalnız Reyhan değil ki... Ben bu iltifatları başkalarından da duydum."

Bu açık açık Mihriban'a taştı. Genç kadın, kirpiklerini oynattı, anlamamazlığa vurdu.

"Dur, beni dinle... Bir erkek bir kadınla beraber yaşar. Aralarında acı, tatlı sözler geçer, iyi, kötü vakalar olur. Olur ama bunlar âleme ilan edilmez. Ayıptır. Kol kırılır, yen içinde..."

Necil Sabit başını hafifçe eğdi.

"Evet, Mihribancığım... Hem de çok ayıptır. Mesela böyle bir şey senden beklenmez."

Mihriban, Necil Sabit'in sinsi bir hücuma başladığını anlıyordu. Yan gözle Madam Anasto'ya baktı. Madam Anasto, genç kadının kıvrandığını görüyordu.

"Yok Necil Beyciğim... Söylemekten söylemeye fark vardır. Bazı insan sinirlidir, canı bir şeye sıkılır, ileri geri söyler. Ama bu yürekten değildir. Reyhan'ı ben çok eskiden tanırım. O ne ki söylerse, yürekten söyler. Yüzüne karşı değil, arkasından da söylerim, Mihriban'ın kalbi çok temizdir. Ne

söylerse ağzındadır, yüreğinde hiçbir fenalık yoktur. Bir zamanlar Reyhan benim evden çıkmazdı. Varsa yoksa Anasto idi. Bu fakir Anasto ona az iyilikler etmedi. Sonra da benden kötüsü olmadı. Bilir misiniz, biz niçin bozuştuk? Bizim için öyle şeyler söyledi, öyle rezillikler ki artık dayanamadım. Sus ayıptır dedim. Ah, Necil Beyciğim, benimle bir kavga etti, bir kavga etti, eh dedim, bittim. Hiddetini alamadı, üstelik bayıldı."

Necil Sabit, Madam Anasto'yu dinlerken yüzünün aldığı çizgileri, ellerinin, kollarının hareketlerini inceliyordu. Bu ne ısrarlı savunmaydı. Hem Mihriban'ı arkaya almakla kalmıyor, rakibesini, Reyhan'ı batırıyor ve bunlardan kendisine de pay çıkarıyordu.

Bu cidden ustaca bir manevraydı. Necil Sabit yerinden kalkıp Rum karısının alnından öpmek istiyordu. Kendi kendine, "Yazık," diyordu. "Senelerce bu hayatın içinde yuvarlandım da gözlerimi açıp dikkat edemedim. Meğer bu hayatın zevkine varabilmek, çevrilen manevraları anlamak, inceliklerini kavramak için bunlara tutkun olmamalıymış. Bak, şimdi nasıl lakayt dinliyorum. Demek ki tarafsız olmak lazımmış."

Necil Sabit, Madam Anasto'ya dikkat ettikçe beyni karışıyordu. Madam Anasto'nun telaşı, gayreti nedendi? Mihriban'ın vaatleri yeterli olamazdı.

Tecrübeli Rum karısı herhâlde yüklü bir çıkar kokusu almıştı. Necil Sabit'in gözlerinin önünde Zahit Efendi'nin hayali belirmişti.

Ne münasebetle? Ona Necil Sabit de şaşmıştı. Zahit Efendi saygıyla boynunu bükmüş, gözleri Necil Sabit'in gözlerinde, temkinli tebessümüyle gülüyordu. Zahit Efendi'nin hayali Necil Sabit'in kafasındaki kördüğümü çözüvermişti. Madam Anasto telaşında, gayretinde haklı idi. Necil Sabit, son İzmir seyahatinden iyi bir vurgunla dönmüştü. Öyle ol-

masa Beyoğlu'ndaki apartman durmak şartıyla Bebek'te köşkler tutar, eşyalar alabilir miydi? Masrafı artmıştı, geliri de o nispette olacaktı!

Necil Sabit, Madam Anasto'nun bir ara nefes almasından, söz söylemeye fırsat buldu.

"Teşekkür ederim madamcığım... Fakat benim yüzümden darılmanıza üzüldüm."

Madam Anasto nefretle yüzünü buruşturdu.

"Aman, çok iyi oldu. Onun rezilliklerinden kurtuldum."

Mihriban bundan cesaret almıştı.

"Bak Necil, sen benim hakkımda yanlış düşünüyorsun. Züğürtledim dedin. Senden para hediye, şu bu isterim diye mi korktun. Ben Reyhan değilim. Şarika değilim. Gözüm toktur. Benden bucak bucak kaçtın. Sana asılı Reyhan değilim kuzum. Demin ima ettin, ben anlamadım mı sanki? Senin için bazı dedikodular yapmış olabilirim. Tabii bunları sana bire bin katarak yetiştirmişlerdir. Ben de insanım. Kızdırdın beni. Reyhan gibi olmayacak yerlerde önüne gelene ağız dağıtmadım. Züğürtledim diyorsun, Bebek'te köşk tutuyorsun. Yeni baştan düşüyorsun. Sandalla gezmeler... Bahçe sefaları... Başına piliç gibi kızları topluyorsun. Reyhan'a hediyeler, paralar..."

Durdu, ayıplamış gibi dudaklarını ısırdı.

"Hepsini yap, bunu yapma Necil. Hoşa geçse ne ise. Kendine güldürüyorsun. Ne arsız gönüllü bu adam diyorlar. Ben seni severim. Bugün bunun için çağırdım. Reyhan seninle beraberken eve adam alır, karşılarına geçer, köçek gibi oynardı. Madam Anasto niye yapıyorsun, neyin eksik demişti de, omuzlarını silkmiş, yiyorum, içiyorum, kuduruyorum demiş. Gülünç olan sensin. Parana acımıyorsan, kendine acı bari. Senin bir de merhamet damarın vardır. Acırsın! Reyhan'a acınır mı? Şimdi ne diyor biliyor musunuz? Necil be-

nimle barıştı! Köpek gibi ayağıma geldi. Gelmeyip de ne yapacaktı? Bensiz edemez ki..."

Ellerini masaya vuruyordu.

"Gel de böylesine acı!"

Necil Sabit bunların bir kısmını ayırarak dinliyordu. Reyhan'ın bu şekilde dedikodu yapması, kendi aleyhineydi. Herhâlde etrafına övünmüş olacaktı. Bu dedikodu Reyhan'ın pansiyon sahibesi Zoi tarafından Madam Anasto'ya yetiştirilmiş ve Madam Anasto da Mihriban'a fısıldamıştı.

Necil Sabit içinden, "Ne teşkilat," dedi. "Bu teşkilatı, bu düzeni bir işte kullansalar bütün insanlık faydalanır."

Mihriban, Necil Sabit'in kolunu dürttü.

"Ne susuyorsun?"

"Dinliyorum kızım... Haklı söze ne denir?"

"Ne hissiz adamsın. Kızmıyorsun da."

"Kızsam bir faydası olacak mı?"

"Erkek ol, erkek!"

"Yani döveyim, söveyim, öyle mi? Bu yaşa geldim, tabanca, bıçak değil, çakı bile kullanmadım. Evdeki ekmek bıçağından da tiksinirim. Ne yapayım miskin yaratılmışım."

Necil Sabit mazlum mazlum bunları söylerken, Madam Anasto'nun gözleri açılmıştı. Tecrübesi ve görgüsü ile biliyordu ki bunu, yani aczini, miskinliğini itiraf eden erkeklerden korkmak lazımdır. Mihriban bundan habersizdi.

Madam Anasto, "Yok, estağfurullah," dedi. "Miskin değilsiniz... Nazik, kibarsınız."

"Mersi madamcığım."

Mihriban bir kadeh daha doldurmuştu.

"Peki Necil, evvelki gece otomobille nereye gidiyordun?"

Necil Sabit'in gözünün önüne tekrar Zahit Efendi'nin hayali dikilmişti. Necil Sabit o gece sigara almak için Taksim'de otomobili durduğu zaman, Zahit Efendi'yi görür gibi olmuştu.

"Zahit Efendi mi söyledi?"

"Evet... O sansarın gözünden kaçar mı?"

"Canım sıkılıyordu. Hava almak için bir parça dolaştım."

Mihriban, sağ elinin şahadet parmağını sağ gözüne götürdü, alt kapağını çekti.

"İnandır bakayım! Kim bilir ne dalaveren vardı?"

"Hiçbir dalaverem yok kızım."

"Bebek'teki piliçler kim?"

"Akrabalarım."

"Bana telefonda cevap veren kızlar mı?"

"Hayır."

"Senin ne kadar çok akraban varmış?"

Necil Sabit ayağa kalktı.

"Öyle yavrum."

"Ne o, gidiyor musun?"

"Yavaş yavaş."

Madam Anasto gücenik gücenik baktı.

"İşte bu olmadı Necil Beyciğim... Geldiniz, bir kadeh rakımızı içmediniz. Oturunuz canım. Size vişneli konyak çıkarayım."

"Teşekkür ederim madamcığım, konyak sevmem."

Mihriban, Necil Sabit'in kolundan tuttu, oturtmak istedi.

"Acele etme. Daha söyleyeceklerim var. Sen içmeyince, çok neşesiz adam oluyorsun. Haydi, bir kadeh iç."

Necil Sabit yumuşadığını, gevşemeye başladığını hissediyordu.

İnsanların zaaflarını, hiddetlerini, soludukları hava zerrelerinden kapan Madam Anasto, Necil Sabit'in duraksadığını hissetmişti. Buğulanmış şişeden bir kadeh doldurdu.

"Saat beşe geliyor, o kadar da erken değil canım."

Necil Sabit, soğuk rakı konur konmaz buğulanıveren kadehe, nefis, temiz mezelerle sanatkârane süslenmiş masaya baktı.

"Siz bugün öğle yemeği yemediniz mi?"

Mihriban burun kıvırdı.

"Benim zaten yemekle pek başım hoş değildir. Hele yazın... Sabah çok erken kalktım, kahvaltı ettim. Madam Anasto da akşamları yemek yer."

Madam Anasto derhâl atıldı.

"Bir imambayıldı yaptım, ağzınıza layık Necil Beyciğim. Domates pilakisi de var."

Necil Sabit'in son tereddüdü de kırılmıştı. Mihriban, Reyhan kadar yemekten anlamazsa da Sabri Efendi'nin karısı Şekûre Hanım'dan herhâlde çok ve iyi anlardı. Madam Anasto'nun maharetine ise diyecek yoktu. Necil Sabit, Bebek'e taşındığından beri ağız tadıyla bir yemek yememişti. Şekûre Hanım'ın pişirdiği yemekler gayet tatsız, yavan oluyordu. Hemen her gün gibi "Şekûre Hanım, masraftan çekinme. Yağı, kıymayı, soğanı idare edeceğim diye âdeta perhiz yemeği pişiriyorsun. Ne kadar masraf giderse gitsin" tembihine, şikâyetine rağmen Şekûre Hanım gene bildiğini

okuyordu. Necil Sabit bazen özellikle sade yağlı yemeklerde garip bir koku, iğrenç bir çeşni buluyordu. Dayanamamış, sormuştu.

"Şekûre Hanım, Halep yağına benzemiyor."

Şekûre Hanım, iftiharla göğsünü germişti.

"Elbette, Halep yağını yalnız pilavda kullanıyorum. Öbür yemeklerde kutu yağını, içyağı, kuyruk yağı ile karıştırıyorum. Nasıl lezzeti beyefendi?"

İçyağı, kuyrukyağını işittiği zaman Necil Sabit'in yüreğine inecekti. Her gün ağzının tatsızlığını, artık kronikleşen mide sancılarını, bağırsak sancılarını rakıdan biliyordu. Şekûre Hanım'ın itirafı asıl sebebi meydana çıkarmıştı. Necil Sabit kesin emir verdi.

"Çok rica ederim, içyağı, kuyruk kullanmayın."

Fakat Şekûre Hanım'ın bu emre ne dereceye kadar boyun eğdiği bilinmezdi.

Şimdi Madam Anasto'nun ikramı, Necil Sabit'in günlerden beri hasretini çektiği bir ziyafetti. Bu, para ile pulla olmazdı, olmuyordu.

Mihriban yavaşça Necil Sabit'e yaklaştı, kolunu boynuna doladı, dudaklarını uzattı.

"Canım... Canım... Canım..."

Necil Sabit yarı şaka, yarı ciddi kaşlarını çattı.

"Ama ısrar yok... Yalnız bir kadeh!"

16

Fahir Bülent, balkonda, denizin üstünde uçuşan martıları seyrediyordu.

Necil Sabit arkadaşının omuzuna dokundu.

"Pek dalgınsın Fahir."

"Canım sıkılıyor."

"Gramofon çalayım mı?"

Fahir Bülent omuzlarını kaldırdı.

"Ne yapayım... Hepsi alafranga."

"Sen alaturkadan da anlamazsın ki."

"Bunu bildiğin hâlde niye teklif ediyorsun?"

Necil Sabit bir iskemle çekti, onun karşısına oturdu.

"Senin sadece canın sıkılmıyor, aksiliğin de üzerinde... Çatmak istiyorsun."

Fahir Bülent içini çekti, göğüs geçirdi, geniş bir nefes aldı, kollarını yanına sarkıttı, bacaklarını gerdi, uzattı.

"Bu komedi daha ne kadar sürecek?"

"Hangi komedi?"

"Oynadığın komedi. Artık bir sonuca bağla. Hakikaten âşık mısın? Yoksa etrafına hız vermek için mi bu rolü oynuyorsun, artık bilmem..."

Necil Sabit arkadaşının bir aydan fazladır sustuğunu, hatta başı sıkışınca sorduğu sorulara bile cevap vermediğini görüyor, bu uzun sususların bir manası olacağını tahmin ediyordu.

Fahir Bülent sustuğu müddetçe düşünen ve hadiseleri, vakaları, şahısları inceleyen bir adamdı. Necil Sabit onun kendiliğinden söze başladığına memnun olmuştu.

Evvelce kendini olayların akışına terk etmiş, gidiyordu. Necil Sabit'in yerine Zahit Efendi, Fahir Bülent, Mihriban, şu, bu... Hep başkaları düşünüyordu. Şimdi, hayatının idaresini kendi eline almıştı. Mazideki hataları düzelteyim derken öyle karıştırmış, çığırından çıkartmıştı ki tekrar düzelmesi ümidi, ihtimali kalmamış gibiydi.

Bir akıl öğretene ihtiyacı vardı. Bunu da Fahir Bülent'ten başkasından bekleyemezdi. Ancak o yapardı.

Fahir Bülent'e, tatlı tatlı baktı.

"Söyle dinliyorum."

"Çaresiz kaldığın zamanlar boynunu büker, mazlumlaşır, kuzu gibi dinlersin."

Necil Sabit, istemeye istemeye güldü.

"Her zaman öyle değil mi ki?"

"Bazen aslan kesilirsin. Bana söyle bakayım... Zerrin'i seviyor musun? Yoksa işin rengi değişti, Sündüs'e mi tutuldun? Bu huyun da vardır. Zerrin'i veyahut Sündüs'ü seviyorsun, diyelim. Reyhan'la ne diye barıştın? Mihriban'la ne diye barıştın? Bir gece sarhoş olmuş, Bedriye'nin evine düşmüşsün, Nazlı'yı pek beğenmişsin. Bunlardan ben bir şey anlamıyorum!"

"Zahit Efendi mi söyledi?"

Fahir Bülent yumruklarını sıkarak toplandı.

"Hayır... Reyhan Hanımefendi söylediler. Tünel Pasajı'nda rast gelmiştim. Bana çalım sata sata 'Siz ne kadar aramızı

açmaya çalışsanız nafile... Necil benimle barıştı!' dedi. Uygun bir yer olsaydı ağzına iki tokat vururdum. Anasto'nun evinde, iki gece kapanmışsın. Beyoğlu'nda apartman, Bebek'te köşk dursun, beyefendi pansiyonlarda, randevuevlerinde gecelerce kapansın. Haydi, ben kumar yangınıyım. Fakat senin vaziyetin benimkinden daha vahim. Bu gidişle de daha vahimleşecek. Kaç kere yazıhanene uğradım, Kâtip Rıza Efendi bir başına pinekleyip duruyor. Geçen gün Eskinazi'den borç aldın. Çalışmıyorsun. Mirasyedi olsan, tembelliğe alışmış bulunsan affedeceğim. Sen çalışkan ve çalışmanın zevkini tatmış, giriştiğin işlerde başarılı olmuş bir adamsın. Hem çalışma, hem de yeniden masraf kapıları aç. Cinnet getirdinse anlayalım. Ben vaziyeti hiç iyi görmüyorum. Başımı dinleyeceğim, vücudumu dinleyeceğim, yorgun sinirlerimin istirahate ihtiyacı var dedin ve bu karar, seni avare, serseri etti. Eskiden bir tek kadınla yaşarken masrafın da ona göre olurdu. Şimdi seksen tarafta bez dokuyorsun. Bu tecrübe etmediğin bir şekildi. Nihayet, farkında olmadan onu da öğrendin, denedin... Sonra?"

"Haklısın Fahir."

"Ne yapmak fikrindesin?"

"Evleneceğim."

"İnşallah."

Necil Sabit biraz dargın, sordu.

"Neden inşallah dedin?"

"Başka ne diyeyim yavrum? Evleneceksin... Eğer caymazsan. Evleneceksin... Eğer Zerrin seni isterse. Evleneceksin... Eğer kızın anası, babası razı olurlarsa. Evleneceksin... Eğer o manasız merhametinle yeniden ümit verdiğin kaltaklar engel olmazlarsa. Görüyor musun? Ne kadar pürüzleri var."

Fahir Bülent pürüzleri sayarken, Necil Sabit kuvvetinden emin bir tavırla gülümsüyordu.

"Bunların biri kesin, olmuş değil. Reyhan'a yüz verdikten sonra Mihriban'a ümit vermemdeki sebep ne, biliyor musun? Onlar şimdi birbirlerine düştüler. Birbirlerinin gözünü oymaktan, beni düşünmeye vakitleri yok."

Arkadaşı bu fikri beğenmişti.

"İyi düşünmüşsün."

"Evet, Eskinazi'den para aldım. Bunu faizli borç sanma. İki bono kırdırdım. Büyük halamın torunları evleniyor, hediye almak lazım. Yarınki çay için az mı masraf ettim sanıyorsun? Evladım senin ve benim gibi bekâr hovardalar, aile hayatına girmek istediler mi çok yaya kalıyorlar. Bu ana kadar çay takımı almak lüzumunu duyduk mu?"

"Hayır."

"Gördün mü ya... Evine bir sürü aile kızı, aile kadını davet et. Ne ile? Onlara çay yerine rakı mı ikram edeceksin? Pasta, bisküvi, pötibör, çikolata yerine meze mi çıkaracaksın? Çayı, rakı, likörü şampanya kadehlerine mi koyacaksın? Pastayı, bisküviyi, çikolatayı, meze tabaklarında mı vereceksin? Hani bunun tepsisi? Hani bunun örtüsü? Hani bunun peçetesi? Plakları değiştirmek kaça patladı, biliyorsun."

Necil Sabit başını sallıyor, elini tempo tutar gibi iskemlenin kenarına vuruyordu. Fahir Bülent onaylamak zorunda kaldı.

"Bunda da haklısın."

"Bu kadar masraf ettim, hazırlandım ya, kim bilir, ne kadar eksikler, kusurlar sırıtıyor da biz görmüyoruz. Serde acemilik var. Vallahi korkuyorum. Kendimize güldüreceğiz diye korkuyorum."

"Bunları bir bileni bulup sormalı idin?"

Fahir Bülent'in cevabı Necil Sabit'in tuhafına gitmişti.

"Ah, Fahircığim... Ben biraz sezer, öğrenir, bu hayatın sırrına erer gibi oldum, fakat sen daha emeklemiyorsun bile.

Kime sorardım? Sabri Efendi'ye mi? Şekûre Hanım'a mı? Madam Anastasya'ya mı? Kime sorabilirdim? Ablama soracak olsam yüzüme şaşkın şaşkın bakacak, ay, şimdiye kadar evinde çay takımı yok muydu diyecek. Öyle ya, bu onlar için öyle tabii ve zaruri bir şey ki sorulması manasız ve lüzumsuz. Artık bunu diline dolayacak, eşe, dosta, ahbaba, akrabaya anlatacak. Bir de evlenmek istemez! Bekârın kuracağı ev böyle olur. Bir çay takımı bile yokmuş! Dallanıp budaklanacak. Sana kumar oynadığını iddia eden biri gelse de piket kaç kâğıtla oynanır diye sorsa, ne yaparsın?"

"Alay mı ediyor diye bakarım."

"Bu sabah seni almaya gelirken Zahit Efendi'ye de uğradım. Eli bu gibi işlere yatkın bir garson kız bulmasını söyledim. Servisi biz mi yapacağız?"

Fahir Bülent, canı sıkılmış gibi kollarını oynattı.

"Amma dert işmiş!"

"Ne diyorsun kardeşim... Her adımda ayağım bir engele takılıyor. Yine de pek fazla mahcup olmayacağız."

"Zahit Efendi garson kızla beraber gelecektir."

"Tabii."

"O bir kere geldi mi, güç gider."

"Çaya onu da mı davet edeceğiz? Bu eksikti."

"O kendisine bir iş bulur, akşamın rakısını temin eder."

"Ben de ona İstanbul'da acele bir iş veririm."

"Aynı şeyi tavsiye edecektim."

Necil Sabit ayağa kalktı, Fahir Bülent'in karşısında durdu.

"Yarın en mühim vazife sende."

"Bende mi? Ne demek o?"

"Sen Zerrin'le konuşacaksın. Onun evlenmek bahsindeki fikirlerini, niyetlerini... Ama hissettirmeden anlayacaksın. Sonra benim için ne düşünüyor, ne fikir besliyor, bunu da öğreneceksin. Ben sana fırsat hazırlarım."

Fahir Bülent bir kahkaha kopardı.

"Demek ki, Sündüs'ü takdim etmek için değil, çöpçatanlık için beni çağırmışsın."

"Senin kinayelerini de hiç dinleyemem."

"Şikâyet etmiyorum. Yalnız bu işte benim pek ümidim yok."

Necil Sabit heyecanla doğruldu.

"Zerrin için bir bildiğin mi var?"

"Ne bildiğim olacak? Şu var ki beni elçi yapmakla hiç iyi etmiyorsun."

"Neden?"

"Çocuğum, ben de senin kadar acemiyim. Elimize, yüzümüze bulaştırmayalım. Farkında olmadan bir pot kırarız, artık tamir de kabul etmez."

"Peki, kime söyleyeyim? Zahit Efendi'ye mi?"

"Ciddi konuşalım. İlk gördüğüm ve henüz takdim edildiğim bir genç kıza nasıl ve ne cesaretle böyle şeyler sorabilirim? Bir kere acemiliğimiz buradan başlıyor. Evvelden daha müsait bir zemin hazırlamalıydın. Sen duruyor, duruyor, yumurta kapıya gelince harekete geçiyorsun. Mademki niyetin buymuş, ne diye bir sürü insan davet ediyorsun?"

Fahir Bülent'in saçlarını karıştıra karıştıra, tane tane söylediği sözler Necil Sabit'i düşündürmeye başlamıştı.

"Tuhafsın Fahir... Aile kızları yalnız başına bir bekârın evine gelirler mi? Zerrin de, Sündüs de buna önem vermeyecek kadar açık fikirli, serbest kızlardır. Haydi anneleri, babaları da razı olsunlar, fakat etrafın dedikodusunu bir düşün."

"Bu dedikodunun önüne geçilebilir mi?"

Gayriihtiyari etrafına bakındı. Sesini yavaşlattı.

"Evvela dedikodu, Sabri Efendi ile karısı Şekûre Hanım'dan çıkar."

Fahir Bülent gülüyordu.

"Her şeyi bilip anlamak merakında olan ve üzerine vazife olsun, olmasın, her şeye burnunu sokan, her şeyi bildiğini, herkesin geçmişine, tüm hayat hikâyesine vakıf olduğunu iddia eden Zahit Efendi'yi de unutma. Zerrin'le Sündüs hakkında yeterli, kısa ve hatta detaylı bilgi istiyorsan, Zahit Efendi'yi çağır, sor. O incelemesini, araştırmasını yapmış, bitirmiş, öğreneceği kadar, belki de fazlasıyla öğrenmiştir."

"Pek yabana atılır fikir değil."

"Bunda Zahit Efendi'nin iki türlü çıkarı var. Zerrin hakkında topladığı bilgileri icabına göre kullanacaktır. Evvela sana yaranacak! Daha sonra varlığının yalnız hovardalık âleminde değil, aile hayatında da gerekli, faydalı olduğunu hissettirecek. Evlendiğin zaman bile hayatından onu silkip atamayacaksın. Zahit Efendi bu kozu kaçırır mı hiç? O ne zamanın kumarbazıdır o! Son kozu da oynamadan masadan kalkmaz. Geçen gün bana senden şikâyet ediyordu."

Necil Sabit hazin hazin gülümsedi.

"Hıh," dedi. "Ona eminim."

"Yok, aleyhine zannetme... Zahit Efendi zekidir. Senin tekrar Reyhan'a, Mihriban'a kapılmandan şikâyet etti. Zahit Efendi son zamanlarda, senden yüz bulamayınca Reyhan'a, Mihriban'a çatmak istemiş. O mallar, zavallı Zahit Efendi'yi atlatmış olacaklar. Benim anladığım bu! Bunun için, onları kündeye getirmek için Zerrin'in tarafını tutacaktır. Ama nasıl? Bunu, bize zaman gösterecek."

"Buna pek ihtimal vermiyorum. Zahit Efendi'yi buralarda hiç görmedim. Sabri Efendi de görmüş olsaydı söylerdi."

"Ben bu görünmeyişlerden korkuyorum. Eğer Zahit Efendi, Zerrin'in babasıyla ahbap olmuşsa, asla hayret etmem."

"Zahit Efendi senin pek gözünü korkutmuş."

"İnşallah olacaklar beni haksız çıkartır."

Necil Sabit ister istemez boynunu bükmüştü.

"İnşallah."

***

Necil Sabit o gece hiç uyumamıştı. Açık pencerenin önüne oturdu, sabaha kadar gökteki yıldızları saydı.

Hayale dalmaya, düşünmeye korkuyordu. Bir şeyi düşünmek için görünür bir ümit olması lazımdı. Fakat Necil Sabit ümide düşmeyi gülünç buluyordu. Ümitlenmeye bir sebep yoktu.

Zerrin'i seviyor muydu?

Fahir Bülent'in "Belki de şimdi Sündüs'e tutuldun?" demesini büsbütün manasız görmüyordu. Bazen Sündüs'ün yüzüne bakarken daldığı, içine bir hoşluk yayıldığı oluyordu. Sündüs de Zerrin kadar tatlı, alımlı, şirin, güzeldi. İnsan ona da bakmaya doyamıyordu. Necil Sabit için Sündüs'ün bir tek kusuru fazla sarışın olmasıydı. Demek ki Sündüs, Zerrin gibi kumrallaşıverse, Necil Sabit onu sevecekti.

Hayatında o kadar farklı renkte, şekilde, ayrı güzellikte, ayrı çeşnide kadın görmüş ve sevmişti ki, hakiki zevkinin, hakiki zaafının ne olduğuna kendinin de güveni, inancı kalmamıştı.

"Zerrin'i bugün seviyorum! Yarın sevmeyecek olursam?"

Bütün sevgilerinde, münasebetlerinde manevi fedakârlık etmeye alışmamıştı. Maddi fedakârlıkların Necil Sabit'in gözünde kıymeti ve kuvvetleri yoktu. Şimdi ondan manevi fedakârlık isteniyordu.

Bugün ilk hevesle, ilk ateşle buna razı olabilirdi. Lakin yarın kendinde aynı kuvveti bulabilecek miydi? Bugün hoş görünen ve hatta nispeten göze görünmeyen bu manevi fedakârlık yükünü yarın taşıyabilecek miydi? Zerrin genç, çok gençti. Onun idaresini de Necil Sabit yüklenecekti. Gülüyordu.

"Kendini idareden aciz, serseri ruhlu Necil Sabit bir genç kızı, bir çocuğu idare edecek... Onun vasisi olacak! Yavrum, sen kendin vasiye muhtaçsın!"

Fedakârlık faslı, daha evlenmeden, hatta düşünce hâlindeyken başlıyordu. Evlendikten sonra ne olacaktı? Bir çocuğun manasız ve çocukça hevesleriyle, kaprisleriyle uğraşmak kolay mıydı?

Metreslerine kızınca başından atabiliyordu, genç karısını aynı kayıtsızlıkla atmak cesaretini ve hissizliğini gösterebilecek miydi?

Kendisine kötülük edenleri affettiği hâlde karısını mı affetmeyecekti? Bile bile, kim bilir nelere tahammül edecekti.

Necil Sabit sigaranın birini söndürüp birini yakıyordu.

"Kızı sana verdiler de, şimdi düşünüyorsun değil mi?"

Kendi kendine kızıyordu. Bir iki kere gidip Fahir Bülent'i uyandırmak istedi. Konuşmaya ihtiyacı vardı. Fakat Fahir Bülent'i tatlı uykusundan uyandırmak tehlikeliydi. Gece rakı içmediği için yeteri kadar sinirlenen Fahir Bülent uykusu başına sıçrayınca daha titizlenir, aksileşirdi.

Yukarı katta Sabri Efendi'nin horultularını, hırıltılarını duydukça tüyleri diken diken oluyor, bağırmamak için kendini güç tutuyordu.

Sabahleyin Şekûre Hanım'ın inmesini bekliyordu.

***

"Kuzum Şekûre Hanımcığım, bana bir sade kahve yap... Bardakla getir."

Şekûre Hanım manalı bir hayretle bakıyordu.

"Bu sabah pek erken kalkmışsınız beyefendi."

"Bütün gece dişimin ağrısı tuttu."

"Vah vah, geçmiş olsun."

"Mersi Şekûre Hanım."

Sabri Efendi'nin karısı kahveyi getirmişti. Necil Sabit sigara paketini açtı, bir tek sigarası kalmamıştı.

"Fahir'de olacak," dedi.

Fahir Bülent'in yattığı odaya girdiği zaman hayretten donakaldı. Fahir Bülent şezlonga uzanmış kitap okuyordu, yatak bozulmamıştı.

"Şezlongda mı yattın?"

"Uyumadım ki."

"Demek sen de benim gibi sabahladın ha?"

Fahir Bülent elinden kitabı bıraktı.

"Sen de mi uyumadın? Bilseydim, odana gelirdim."

Necil Sabit şezlongun kenarına ilişti.

"Sus... O kaç kere benim de aklımdan geçti."

"Keşke gelseydin."

"Sigaram bitti, şimdi korka korka geldim. Haydi, benim odaya geçelim. Şekûre Hanım'a söyleyeyim, sana da bir kahve yapsın."

"Enfes olur."

Fahir Bülent uzun uzun yüzünü yıkadı.

"Oh, biraz açıldım," dedi.

Necil Sabit sordu.

"Senin niye uykun kaçtı?"

"Necil, biz kırkından sonra gayet tehlikeli bir işe girişiyoruz."

"Bütün gece ben de onu düşündüm."

"Sen bu işte ablanın fikrini al."

"Ablam, kafası matematiksel mantıkla işleyen bir kadındır. Bana yardım edeceği yerde zorluk çıkarır."

"Fakat herhâlde ablanla anlaşman lazım! Zerrin'in annesi, babası senin hakkında ablandan bilgi alacaklardır. Evvelden haberi olmazsa, bütün bütün fenadır."

"Orası öyle."

"Dur... Başka yerlerden de bir şeyler sorarlarsa?"

"Sorsunlar."

Fahir Bülent şiddetle başını salladı.

"Göğsünü gere gere sorsunlar diyorsun. Hayatın temiz, açık, namuskâr... Kimseden bir çekindiğin yok, öyle değil mi?"

"Evet."

"Hayır Necil, hayır. Kim bilir, seni çekemeyen, kıskanan kaç kişi vardır? Her hareketini kötüye yoracaklardır. Elinde su görseler, rakı derler. Yanında kız kardeşini görseler, hangi orospudur derler. Bir hareketini hayra yormazlar. Adın ayyaşa, sefahat düşkününe çıkmıştır. Başkaları evde karısını, çocuğunu aç bırakır, meyhanede sızar, kimse ağzını açıp da bir şeycik söylemez. Sen akşamları bir iki kadeh rakı içersin söz olur, âlemin diline düşersin. Evin eşyalarını çalar, satarlar, analarının, babalarının mallarını yerler, kimse sesini çıkarmaz. Sen kazanırsın, yersin, manalı, imalı dedikodu sermayesi olur. Buna sebep ne biliyor musun? Çünkü sen etrafınla meşgul olmadın. Kimsenin iyiliğinde, fenalığında, girdisinde, çıktısında değilsin. İşte senin ve benim bu kayıtsızlığımızı, bu, alakasızlığımızı affetmiyorlar. Dedikodu yapmıyor-

sun. Demek ki korkulacak, çekinilecek bir adam değilsin. O hâlde hücuma, tazibe en müstahak adam da sensin."

"Söylesinler!"

"Hayır... Omuz silkme. Bu sefer karşında Mihriban, Şarika, Zoiçe yok. Şimdiye kadar ailen, senin hayatın hakkında belli belirsiz dedikodulardan, rivayetlerden başka bir şey bilmiyordu. Lakin dediğim tarzda dedikodular çıkacak, mazin, hâlin kurcalanacak, yanına yan, kuyruğuna çan takarak, elek elek elenecek olursa, kimselere görünme artık. İstanbul'dan kaç. Senin Zerrin'le, Sündüs'le olan bugünkü samimi, saf, temiz dostluğunu, arkadaşlığını da kötüye yoracaklar. Hayatının, çamur sıvanmadık köşesini bırakmayacaklardır. Zerrin'in ailesi seni hiçbir zaman affetmeyecektir. Ne de iyi görünüyordu, meğer kızlarımızı baştan çıkarmak istiyormuş diyeceklerdir. Belki bu fikir onların aklından geçmeyecektir. Fakat bunu telkin ile onların kafalarına sokacaklardır."

Necil Sabit göğsünü yumrukluyordu.

"Ooof... Yetişir Fahir."

"Senden fazla ben üzgünüm. Bu gece uykumu kaçıran kâbuslardan biri de senelerden beri korktuğum bir hakikatin gerçekleşmesi karşısında kalmamdır. Serserilik ettikçe, kendi kendime uzun etme, bunlar da geçer. Bir gün gelecek, evleneceksin. O vakit bol bol, istediğinden fazla dinlenirsin, diyordum. Maalesef bu ümit, kalbimin yıllardan beri aşinası olan bu yegâne teselli de mahvoldu."

"Neden?"

Fahir Bülent saçlarını karıştırmayı bırakmış, gözleri ufkun belirsiz bir noktasına dalmıştı.

"Evlenemeyeceğimi anladım da ondan."

"Ne kadar çabuk da ümitsizliğe kapılırsın."

"Hayır Necil. Ümitsiz değilim. Eğer ümitsiz olsaydım,

vaziyeti bu kadar açık bir şekilde değerlendiremezdim. Benim durumum seninkinden daha berbat. Bana kumarbaz damgasını da vuracaklardır. Kumar, işlerimi, mali vaziyetimi mümkün olabildiğince bozdu. Şimdiden sonra tövbe etsem de nafile! Geçirdiğim sarsıntıların hangi birini sayayım? Bir değil, beş değil. Belimi kolay doğrultamam. Ben yaşta, ben tabiatta bir adam, üstelik züğürt de olursa biraz güç evlenir."

"Abartıyorsun?"

"İyimsersin... Demek ki benden bahtiyarsın."

"Susuyorum... Neşeni kırmayayım. Bir zardır atacağız, bahtımıza artık."

Öğleye doğru köşkün önünde bir otomobil durdu. Zahit Efendi indi ve onu orta boylu, zayıf, şirin yüzlü bir kadın takip etti. Balkondan sarkıp bakan Fahir Bülent hayretle Necil Sabit'e döndü.

"Zahit Efendi geldi Necil. Getirdiği hizmetçiye, garsona benzemiyor. Şık, keklik gibi bir matmazel."

Necil Sabit onu görmeden bu dediğine inanmıştı.

"Zahit Efendi bu. Her türlüsünü bulur."

Zahit Efendi'nin kapıyı açan Sabri Efendi ile karşılaşması gayet heyecanlı olmuştu. Sabri Efendi birdenbire şaşırdı.

"Oo, buyursunlar mirim."

Zahit Efendi gururlu tavrını bozmadı. Biraz da emreder bir tavırla, "Merhaba Sabri Efendi," dedi. "Necil Beyefendi'ye haber ver. Şoför beklemesin."

Sabri Efendi eski arkadaşının bu edasına kızmıştı. Lakin garson kızı görünce merak hiddetine galip geldi.

"Nereden buldun bunu?"

Zahit Efendi garson kıza dönmüştü.

"Matmazel Polin, buyurun içeriye."

Matmazel Polin hafifçe boyun kırarak kapıdan geçmişti. Zahit Efendi kapının yanındaki odayı gösterdi.

"Girin, oturun. Beyefendiye haber vereyim."

Necil Sabit, Fahir Bülent'le birlikte aşağıya inmişti. Şoförün hesabını gördü. Polin'in girdiği oda kapısını açtı.

"Hoş geldiniz matmazel."

Matmazel Polin iki eliyle çantasını tutmuş, ayakta duruyordu. Başını eğdi.

"Ayakta durmayın, oturun."

"Bonjur beyefendi."

Necil Sabit, Polin'e o gün göreceği servisi anlatırken Fahir Bülent, sigarası ağzında, ellerini arkasında kilitlemiş, dalgın dalgın bakıyordu.

Zahit Efendi bu Rum dilberini nereden bulmuştu? Kılığı kıyafeti hiç de hizmetçiye benzemiyordu. Tırnakları manikürlü, dudakları karmenli, gözleri kuyruk kuyruk sürmeliydi.

Bunun elinden çay değil, ancak rakı içilirdi. Fahir Bülent âdeta arzu ile bakmaya başlamıştı.

Birdenbire zihni karışıverdi. Zahit Efendi'nin bu edalı yosmayı bulup seçmekte bir maksadı olamaz mıydı?

Polin'e yaklaştı.

"Pardon matmazel, nerede oturuyorsunuz?"

Matmazel Polin tanıştırılmayan bir adam nasıl bana söz söylüyor der gibi Necil Sabit'e baktı.

"Pardon mösyö."

Necil Sabit, Fahir Bülent'in omuzunu okşadı.

"Bey kardeşimdir matmazel."

Polin, hiç de hizmetçiye, garsona benzemeyen bir eda ile Fahir Bülent'i selamladı.

"Anşante beyefendi."

Fahir Bülent kendini sahneye çıkmış, oyun oynuyorum zannediyordu. Uykusuzluğun verdiği acı mahmurluk birden dağılıvermişti, gülüyordu.

"Sormamın sebebi var matmazel. Sizi gözüm ısırıyor. Bir yerde görmüş olacağım ama nerede?"

Matmazel Polin'e cevap vermeye vakit kalmamıştı. Zahit Efendi'nin ağır, vakur sesi yükseldi.

"Matmazel Polin, Firuzağa'da oturur. Vaktiyle Pera Palas'ta, Tokatlıyan'da çalıştı. Bir ara sinemalarda kontrollük etti. Modistralığı da vardır. Şapkacı Marten'in yanında da bulunmuştu."

Zahit Efendi devam edecekti, Matmazel Polin hayretinden istavroz çıkardı, bir çığlık kopardı.

"Ah, Zahit Efendi, ben unutmuştum bunları..."

Necil Sabit'le Fahir Bülent kahkahalarını tutamadılar. Zahit Efendi ciddiyetini bozmamıştı. Bıyık altından gülüyordu. Fahir Bülent göz ucuyla bir Zahit Efendi'ye bir de Polin'e baktı. Polin'in gözünde hayretle karışık korku da var gibiydi. Herhâlde Zahit Efendi'nin bildikleri, söylediklerinden çok fazla idi.

Fahir Bülent ilk resmiyet soğukluğunun dağılmasına memnun olmuştu. Bu laubali, samimi havayı bozmak istemiyordu.

"Zahit Efendi bu! Tanır, bilir."

Zahit Efendi temkinle başını sallıyordu.

"Elbette tanırım, bilirim."

Fahir Bülent elini alnına vurdu.

"Birini soracağım Zahit Efendi. Eğer onu da tanıyor, biliyorsan, artık pardon derim."

Necil Sabit arkadaşının ne soracağını derhâl anlamıştı. Fakat bunun bir yabancı yanında mevzuu bahsedilmesini hoş görmüyordu. Rum kızı gayet açıkgöz, bilgiç şeydi. Zerrin'i Sündüs'ü görünce, Fahir Bülent'in Zahit Efendi'ye sorduğu, soracağı soruların içeriğini anlayıverecekti.

Matmazel Polin'e evi göstermek lazımdı. Fakat Necil Sabit, Zahit Efendi'nin ne söyleyeceğini merak ediyor ve kendi kulağıyla dinlemek istiyordu. Fahir Bülent'e eliyle işaret etti.

"Bir dakika Fahir... Ben matmazeli Şekûre Hanım'ın yanına götüreyim, evi gezdirsin. Öyle değil mi matmazel?"

Polin gözlerini süzdü, yanaklarını çukurlaştıran bir gülümseme ile baktı.

"Nasıl isterseniz efendim?"

Necil Sabit gevşek gevşek söyledi.

"Buyrun matmazel."

Sanki eve hizmetçi değil, gelin alınmış gibiydi. Fahir Bülent bir koltuğa çökmüştü. Zahit Efendi'ye göz kırptı.

"Ne dersin bu işlere Zahit Efendi?"

Zahit Efendi bir derviş kabullenişiyle boyun bükmüştü.

"Rufailer karışır Fahir Beyciğim."

Polin, Necil Sabit'le beraber çıkmıştı. Fahir Bülent arkalarından baktı, içini çekti.

"Bu ne kanı sıcak kadın! Zahit Efendi nereden buldun bunu?"

"Kız kardeşi bizim komşudur. Refika cariyeniz aracılık etti."

"Yani senin bu işte parmağın yok, değil mi? Bırak şu ağızları Allah'ını seversen. Yaman parça."

Necil Sabit odaya girince, Zahit Efendi'nin elini ağzına koyarak sus der gibi yapan her zamanki tavrını taklit etti.

"Uyma Zahit Efendi, uyma."

Fahir Bülent de parmaklarını çıtlatıyordu.

"Uyma dedim, uydun eller sözüne."

Zahit Efendi taht merasimindeki krallar kadar ciddi, temkinli idi. Yüzünün tek çizgisi oynamıyordu.

Necil Sabit, Zahit Efendi'ye yaklaştı.

"Hazret... Matmazel Polin cenapları pek amatöre benzemiyor."

Zahit Efendi vakarını bozmadan sordu.

"Ne gibi amatör beyefendi?"

"Bilmezden gelmeyi bırak... Matmazel Polin amatör değil! Tam ama tam profesyonel."

Fahir Bülent, Zahit Efendi'nin vereceği cevabı beklemedi.

"Nereden anladın Necil?"

Necil Sabit ellerini kalçalarına dayadı. Fahir Bülent'e yan yan baktı.

"Seninki de soru mu ya?"

"Neden?"

"A, kardeşim... Toy, tecrübesiz, ağzı süt kokan bir aile kızı olsaydı tanıyamazdım. Fakat bu bizim uzmanlığımız dâhilinde... Koku ile anlaşırız çocuğum. Ne olursa olsun, enfes!"

"Güzel değil, lakin şirin, albenisi var."

"Gözlerine dikkat ettin mi Fahir?"

"Elbette gözleriyle konuşuyor."

"Bu, yalnız Allah vergisi olmaz. Hayli staj lazımdır."

Fahir Bülent ellerini çalpara gibi birbirine vurdu.

"Biz de tip insanlarız ya... Bugün kimleri davet ettik? Bu kızı niçin getirttin? Neler uykumuzu kaçırdı? Şimdi ne ile meşgulüz?"

Necil Sabit de utanmış gibi başını eğdi.

"Huy olmuş kardeşim... Gayriihtiyari yapıyoruz."

Zahit Efendi lütfen gülümsedi.

"Uyma Necil Beyciğim, uyma."

"Doğru, Zahit Efendi uymayalım."

Fahir Bülent, iskemlesini Zahit Efendi'ye yaklaştırdı.

"Birini soracağım, bildiklerini noksansız ve ilavesiz söyleyeceksin."

Zahit Efendi, Fahir Bülent'in şartlarına gücenmiş gibiydi.

"Size ne noksan söylerim, ne de ilave ederim."

"Yok, yok... Sorulan bir şeyi bilmemek, tanımamak, senin arına gider, nefsine hakaret sayarsın. Haysiyetini, izzetinefsini darıltmamak, gücendirmemek için bilir, tanır görünürsün. Bunlar insani zaaflardır. Hepimizin ne kadar zayıf taraflarımız vardır. Şimdi soracağım şey çok mühim de onun için kati hüküm, açık ve net cevap istiyorum."

Fahir Bülent'in açık ve hatta biraz da sert sözleri, Zahit Efendi'nin temkinine perçin vurmuş gibiydi.

"Emrediniz Fahir Beyefendi."

"Azizim... Bebek'te oturan bir Hazım Bey var, tanıyor musun?"

"Beyaz köşkte oturur. Köşk karısınındır. Vaktiyle o köşkü Mısırlı Hüseyin Paşa'nın kâhyası yaptırmıştı."

Necil Sabit'le Fahir Bülent birbirlerine bakıştılar. Zahit Efendi onların hayret ve şaşkınlıklarına aldırış etmiyordu.

"Köşkün arsası için hayli davalar da olmuştu."

Fahir Bülent eliyle susturdu.

"Yeter! Köşkü satın alacak değiliz. Tanıdığını anladık. Hazım Bey'in ailesi hakkında ayrıntı ver."

Zahit Efendi'nin kaşlarının arası buluşmuştu. Ceplerini karıştırdı ve Necil Sabit'e, "Bir sigara verir misiniz?" dedi.

Fahir Bülent süratle paketini çıkarmıştı.

"Al Zahit Efendi... Karşılıklı tellendirelim."

Zahit Efendi sigarasını yasemin ağızlığına geçirdi. Ta ciğerlerine kadar derin bir nefes çekti.

"Hazım Bey'in babası vaktiyle hünkâr yaveriydi."

Necil Sabit'in gözleri açılmıştı.

"Bravo, Zahit Efendi... Biliyormuşsun."

"Elbette bilirim. Beşiktaş'ta, Akaretler'de otururlardı. Hazım Bey'in zevcesi Ulviye Hanım, Varnalı Torunzadelerin kızıdır. Torunzadeler 93 Harbi'nden evvel çok zenginmişler! Gene de var ama eskisine göre devede kulak."

Fahir Bülent parmağı ağzında, bön bön bakıyordu.

"Kuzum Zahit Efendi, sende herkesin, her ailenin ayrı ayrı dosyaları mı var? Bunları nereden biliyorsun? Nereden öğreniyorsun? Nasıl aklında tutabiliyorsun?"

Zahit Efendi cevap vermedi. Sigarasının külünü avucuna silkti, sonra tablaya döktü.

Necil Sabit itiraf etti.

"Bu Torunzadeler lafını bir iki kere ablamdan duymuştum ama nedir, neyin nesidir? Bilmiyordum."

Zahit Efendi, çok okunmuş bir kitaba göz gezdiriyormuş gibi söylüyordu.

"Ulviye Hanım'ın bir erkek kardeşi vardı, genç yaşında beyin hummasından öldü. Ulviye'nin iki kızı vardır."

Necil Sabit, Zahit Efendi'ye korku ile bakmaya başlamıştı.

"Kızların isimleri?"

Zahit Efendi alaycı bir şekilde güldü.

"Aman beyefendi, artık bunu da bilmezsem... Zerrin Hanım'la Sündüs Hanım..."

Fahir Bülent ayağa kalkmıştı.

"Pes dedim sana Zahit Efendi."

Zahit Efendi, Necil Sabit'le Fahir Bülent'i merhametle süzüyordu.

"Sündüs Hanım bir kere nişanlanmıştı, iki ay sonra nişan bozuldu."

Necil Sabit yerinden sıçradı.

"Bundan da haberim yok."

"Gene benden duymuş olmayınız Necil Beyciğim... Vallahi kimsenin işine karışmam, kimsenin özel hayatını merak etmem, duyduklarımı da kimseye söylemem ama siz velinimetlerim başka tabii. Özellikle Fahir Beyefendi'nin noksansız, ilavesiz diye işaret buyurmaları üzerine..."

Zahit Efendi'nin büyük bir saygıyla söylediği mazerette gayet ince ve iğneli alay vardı.

Fahir Bülent kıs kıs güldü.

"Taşı gediğine koydun Zahit Efendi."

"Estağfurullah beyciğim, haddim mi efendim? Hâkipayinizim."

"Bize de estağfurullah demek düştü. Sonra Zahit Efendi?"

Zahit Efendi, Necil Sabit'e baktı. Onun tereddüdünü hisseden Fahir Bülent cesaret vermek istedi.

"Çekinme, söyle... Soran biziz. Bütün bildiklerini söyleyeceksin."

"Emrediniz Fahir Beyciğim... Sündüs Hanım başkasını seviyormuş, sonradan anlaşıldı."

İki arkadaşın ağzından, uzun bir "Yaaa!" çıktı.

"Evet, velinimetlerim... Hazım Bey, Sündüs Hanım'ı aldı, İsviçre'ye götürdü."

Necil Sabit hayretten donakalmıştı.

"Biz tedavi için sanıyorduk."

Zahit Efendi göz kırptı.

"Sevda hastalığı beyefendi."

"Peki, ya Zerrin?"

Bu soruyu iki arkadaş birden sormuşlardı. Zahit Efendi çok ciddileşmişti. Bu seferki tereddüdü ayan beyan ortadaydı.

Necil Sabit, gözlerini Zahit Efendi'ye dikmiş, ağzının içine bakıyordu. Çok garip ruhi bir kriz geçiriyordu. Zerrin hakkında hem iyi hem de fena şeyler duymak istiyordu. Zerrin lekesiz olmalıydı, lekesiz olması lazımdı. Yoksa Necil Sabit'in kaçtığı kadınlardan, onun ne farkı kalırdı?

Fakat Zerrin'de kir, çamur değilse de ufacık benekler olmalıydı. Necil Sabit bunu kendi günahlarının kefareti sayıyordu.

Fahir Bülent'in sabrı tükenmişti.

"Söyle Zahit Efendi, insanı meraktan öldürecek misin?"

Zahit Efendi tekrar yutkundu.

"Efendim, Zerrin Hanım da biraz uçarı."

Fahir Bülent birden kızıverdi.

"Kadı ninem gibi amin tekkeli kızlar kalmadı ki."

"Demem o deme değil Fahir Beyefendi... Zerrin Hanımefendi..."

"Bırak şu teşrifatı..."

Zahit Efendi de için için hiddetleniyordu.

"Adı geçen, bahsettiğimiz hanım mı diyeyim, a beyefendi?"

Necil Sabit kendini bir koltuğa attı, kahkahayı koyuverdi.

"Ömürsün Zahit Efendi."

Fahir Bülent'in de hiddeti geçmişti.

"Artık bir şey söylemeyeceğim anlat!"

Zahit Efendi hissiyatının terbiyelerini, en usta biniciler kadar idare ederdi. Ağırbaşlılığını, temkinini derhâl takınıverdi.

"Zerrin Hanım bir dalda durmayan, çiçekten çiçeğe konan kelebekler gibi... Bilhassa bahriyelilere düşkün!"

Necil Sabit ellerini, oturduğu koltuğun kenarlarına dayadı, ağır ağır doğruldu, manyetize edilmiş bir medyum gibi donuk donuk bakıyordu.

"Nasıl biliyorsun?"

Zahit Efendi bıyık altından gülüyordu.

"Aşinalarıyla aşinayım, beyefendi."

Fahir Bülent, Necil Sabit'e göz kırptı.

"Bu numara var mıydı sende?"

Necil Sabit'in omuzları düşüvermişti.

"Zahit Efendi'deki numaraların hangisi sende, bende var ki?"

Zahit Efendi, ellerini ovuşturuyor, alçak gönüllülükle boynunu bükerek teşekkür eder bir vaziyette başını sallıyordu.

"Estağfurullah efendim, kulunuzum."

Fahir Bülent hatırlattı.

"Zerrin'i anlat."

"Emredersiniz, Fahir Beyciğim... Zerrin Hanım'ın bahriyelilere olan düşkünlüğü epeyi eski olmakla beraber..."

Necil Sabit itiraz etti.

"Eski olmakla ne demek? Zerrin'in yaşı ne başı ne?"

"Aman beyefendi, Zerrin Hanım'ı kaç yaşında tahmin buyuruyorsunuz?"

"Haydi olsun olsun da, on yedi, on sekiz..."

Zahit Efendi saygıyla gözlerini kapamıştı.

"Yirmi iki vardırlar efendim."

Fahir Bülent elleri kalçalarında, hayret ve biraz da hiddetle sordu.

"Bunları nasıl öğreniyorsun Zahit Efendi?"

"Hazım Bey'in süt hemşireleri, eşim cariyenizin süt teyzesidir."

Necil Sabit üzgün, inledi.

"Desene, akraba çıktınız Zahit Efendi?"

"Sayenizde beyefendi."

Fahir Bülent, Zahit Efendi'nin ince takkesini kavramıştı. Necil Sabit'i merhametle süzdü.

"Fena değil, hep akraba çıkacağız galiba."

Necil Sabit rüyadan uyanır gibi gözlerini açmıştı.

"Olumlu bir şey söyle Zahit Efendi, iyi bir şey söyle... Uçarıymış! Bahriyelilere düşkünlüğü varmış! Bunlar laf değil."

"Hiddet buyurmayın Necil Beyefendi. Bendeniz daima olumlu konuşurum. Şimdiye kadar hangi yalanımı tuttunuz? Zerrin Hanım, Mazhar Bey namında bir bahriye stajyeriyle sevişiyorlardı. Mazhar Bey, Avrupa'ya eğitimini tamamlamaya gitti. Şunu temin ederim ki Zerrin Hanım, Mazhar Bey'i unuttu."

"Zerrin'in kalbini de mi biliyorsun?"

"Çünkü Zerrin Hanım, Tahsin Bey adında bir gençle dolaşmaktadır."

"Başka Zahit Efendi?"

"Bendenizin bildiğim bu kadar."

Fahir Bülent ilave etti.

"Demek ki Zerrin'in macerası da bu kadar. Yoksa Zahit Efendi'nin haberi olurdu. Değil mi Necil?"

"Öyle kardeşim."

Necil Sabit, Fahir Bülent'i onaylamakla beraber üzgündü. Arkadaşının acı içinde kıvrandığını hisseden Fahir Bülent teselliye çalıştı.

"Bunlar kusur, ayıp, günah değil... Ama şimdi mi? Eskiden de öyleydi. Yalnız şimdi gizli yapılmıyor, açığa vuruldu."

Zahit Efendi'yi işaret ederek Fransızca, "Vakit geliyor, bir bahane bul da, sav," dedi.

Necil Sabit'in zihni karmakarışık olmuştu.

"Sen bir bahane düşün."

Fahir Bülent sıkıntıdan, odada bir aşağı bir yukarı dolaşmaya başladı. O da etraflı, sıhhatle düşünecek hâlde değildi. Zahit Efendi'yi atlatmak için kuvvetli bir sebep, bir bahane bulmak lazımdı. Yoksa Zahit Efendi'nin yerine onlar atlarlardı. Fahir Bülent başını kaşıyor, çenesini kaşıyor, alnına vuruyor, ter döküyordu.

Necil Sabit başını kaldırmıştı. Bir heykel gibi sessiz duran Zahit Efendi'ye, "Azizim," dedi. "Sana bir küçük zahmetim daha var."

"Estağfurullah Necil Beyciğim, emredersiniz."

"Çamlıca'ya kadar gideceksin. Müeyyet'in köşkünü biliyorsun değil mi?"

"Beyaz boyalı, iki kat üzerine... Büyük bahçesi var."

"Bravo Zahit Efendi, bunu da biliyorsun. Müeyyet'i gör, komşu köşkte satılık bir kütüphane varmış, sen anlarsın, bir bak... Elverişli ise alalım, olmaz mı?"

"Siz, Müeyyet Bey'e bir kâğıt yazsanız."

"Kâğıda lüzum yok."

"Yarın sabah erkenden giderim."

"Yok, yok... Yarına bırakma. Bugün, hemen git."

Zahit Efendi yan yan baktı.

"Çok mu acele beyefendi?"

"Evet, evet."

"Emrinize itiraz değil ama vakit biraz geç de."

"Geç değil. Buradan bir kayığa atlarsın karşıya geçersin. Oradan da bir araba, otomobil bulursun, oldu bitti."

Fahir Bülent, Zahit Efendi'ye dikkat ediyor, içinden, "Yutmadı, Necil'den bunun acısını çıkarır," diyordu.

Zahit Efendi saygıyla çıkarken Necil Sabit sordu.

"Matmazelle hesap meselesini konuştunuz mu?"

"Gözü toktur efendim. Kolayca anlaşırsınız."

17

Zerrin kahkahadan kırılıyordu.

"Ne hoşsunuz Fahir Bey, ne hoşsunuz! Durgun, sakin bir hâliniz var fakat yerinde, dokunaklı şeyler söylüyorsunuz. Necil Bey size benzemiyor. Âdeta çocuk gibi."

Sesini yavaşlattı, çapkın çapkın göz kırptı.

"Necil Bey hakkında hovarda, uçarı diye rivayetler, dedikodular var. Doğrusunu isterseniz, ben bunların birine inanmıyorum."

"Neden Zerrin Hanım?"

Fahir Bülent, bunu sorarken genç kızın gözlerinin içine bakıyordu. Bu parlak gözlerdeki umursamaz, küstah ışığa hayret ediyordu. Zerrin, Necil Sabit'le açık açık alay ediyordu. Fahir Bülent arkadaşına acıdı, genç kıza da hak verdi.

Necil Sabit'te garip inanışlar, düşünüşler vardı. Aile kızı, aile kadını denilince hiçbir şey bilmez, ağzı süt kokan mahlûklar farz ediyordu. Hâlbuki onlar da, ötekilerin bildiklerini biliyorlardı.

Bilmemeleri kusur, hayati bir noksandı. Necil Sabit aşüftelerin arsızlıklarından, hayasızlıklarından o kadar yılmış, gözü korkmuştu ki, aile kızı, aile kadını ile aralarında en küçük bir benzerlik görmeye tahammül edemiyor, titriyordu.

Zerrin dudaklarını büzmüştü.

"Bu kadar pısırık bir adamın, uçarılığına pek aklım ermiyor. Birçok kadınları tanıdığı hâlde, sorulunca inkâr ediyor,

bir ayıpmış gibi saklıyor. Bu, Necil Bey'in görünmek istediği gibi erkek var mı? Macerası olmayanlar, çevrelerine karşı mahcup düşmemek için icat ediyorlar. Kimse aferin, maşallah demez. Güler, hatta acırlar. Flörtü olmayan genç kız düşünebiliyor musunuz?"

"Ya sizin Zerrin Hanım?"

Zerrin cevap vermedi. Sol gözünü yarı yumdu, sağ yanağını çukurlaştırarak gülümsedi. Bununla ne demek, neyi anlatmak istiyordu? Bu tavırda bir iki tane flörtü küçümseyen bir eda vardı. Aynı zamanda Necil Sabit kadar, Fahir Bülent'in de saflığına gülüyor gibiydi.

Fahir Bülent genç kızın Amerikanvari serbestliğini anlamaya uğraşıyordu. Bu bir özeniş yahut samimi de olabilirdi. İkisi de Fahir Bülent'in açılması için çok müsait bir zemindi.

"Zerrin Hanım, sizce ideal erkek nasıldır?"

"Bence ideal erkek yoktur Fahir Bey."

Bu açık cevap, Fahir Bülent'i şaşırtmıştı.

"Yaaa..."

"Niye bu kadar hayret ettiniz? Sizce ideal kadın nasıldır? Daha doğrusu ideal kadın var mıdır? Evet vardır, öyle değil mi Fahir Bey? Bu ideal kadın da o gün hoşa giden, arzu edilen kadındır. Erkekler, kadınlara bu lisanı kullanabilirler. Fakat kadınların, erkeklere açıkça dalkavukluk etmesi usulden değildir."

Fahir Bülent kulaklarına inanamıyordu. Bunları söyleyen on sekizinde, on dokuzunda, haydi Zahit Efendi'nin dediği yaşta olsun, yirmi ikisinde bir genç kız mı idi? Bunları nereden, nasıl öğrenmişti?

İçin için Necil Sabit'e kızıyordu. Necil Sabit bu kızları büsbütün çocuk etmiş, Fahir Bülent'i de, öyle cüreti, cesareti ele alıp genç kız ile tanıştırmıştı. Fahir Bülent biraz söylet-

memiş olsaydı, bu hakikati öğrenemeyecekti ve kendine güldürecekti.

"Dalkavukluk sanmayınız Zerrin Hanım. Sizi çok takdir ettim."

Zerrin tebessümle başını eğdi.

"Mersi Fahir Bey."

"Demek ki ideal erkek yok Zerrin Hanım?"

"İdeal erkek her kadın için değişir. Mesela sizde ideal erkekte aradığım birçok özellikler vardır. Fakat buna karşılık eksik taraflarınız da çoktur. Necil Bey için de böyle..."

Fahir Bülent farkına varmadan doğruldu.

"Benim ne gibi özelliklerim var Zerrin Hanım?"

"Yok Fahir Bey, bahsi değiştirmeyelim."

"Ne gibi eksiklerim, noksanlarım var? Onu da söylemeyecek misiniz?"

"Siz, bahsi değiştirmek değil, aynı çemberi daha fazla sıkıştırmaya başladınız."

Fahir Bülent manalı manalı başını salladı.

"Veriniz elinizi, size ben söyleyeyim."

Zerrin kırık kırık güldü.

"Falcılığınız da mı var?"

"Veriniz elinizi... Elinizden kalbinizi okuyacağım."

Bu oyun Zerrin'in hoşuna gitmişti, elini uzattı.

"Fakat, çok yalan istemem."

Fahir Bülent, Zerrin'in küçük elini avuçları arasına aldı. Bu küçük, yumuşak, körpe, canfes[4] derili elde çizgi yoktu,

4 Parlak, ince, iki renkli gibi görünen ipekli kumaş.

en usta falcıların bile dili tutulurdu. Fahir Bülent, Zerrin'in avucuna bakarak söylüyordu.

"Siz uçarı, çiçekten çiçeğe konan bir kelebeksiniz."

İçinden de, "Zahit Efendi'nin edebiyatı bu," diyordu.

Zerrin bir kahkaha attı.

"Kusura bakmayınız ama bu erkekler hakkında söylenir Fahir Bey."

"Uçarı kadınlar olmaz mı Zerrin Hanım?"

"Olur, fakat çiçekten çiçeğe değil, dikenden dikene konarlar. Sizin tasvirinize göre erkekler çiçek oluyorlar. Ah, bu erkek bencilliği! Devam ediniz çiçek bey!"

Fahir Bülent kendi kendine söyleniyordu.

"Zahit Efendi, rezil ettin beni."

Zerrin'e, "Hiçbir şey de gözünüzden kaçmıyor," dedi.

"Devam ediniz Fahir Bey."

"Bir dalda durmuyorsunuz. Çabuk hoşlanıp çabuk bıkıyorsunuz."

"Biraz doğru."

"Birkaç tane ufak yaramazlıklarınız var."

Fahir Bülent, Zerrin'in yüzüne baktı. Genç kız biraz evvelki alaycı tavrı terk etmişti. Gizli bir heyecanla gözlerini kırpıştırıyordu. Fahir Bülent devam etti.

"Özellikle, bahriyelilere karşı fazla düşkünlüğünüz var."

Zerrin, elini çeker gibi yaptı, Fahir Bülent, "Durunuz," dedi. "Daha bitirmedim."

"Bunlar hep birtakım zanlar, ihtimaller."

"Fakat yanlış mı Zerrin Hanım?"

"Kısmen doğru."

"En son bir flörtünüz var. İsmi de..."

Zerrin süratle elini çekti.

"Yeter Fahir Bey!"

Pakize balkona yaklaşmıştı.

"Niye buraya çekildiniz?"

"Fahir Bey elimin falına bakıyordu."

Fahir Bülent ayağa kalkarak Pakize'ye iskemlesini verdi.

"Buyurunuz efendim."

Pakize ellerini çırpıyordu.

"Enfes! Benim de falıma bakar mısınız?"

Zerrin onun koluna girdi, balkondan çıkardı.

"Tavsiye etmem Pakize."

Fahir Bülent balkonda yalnız kalınca içini çekti.

"Bu kızlara nispeten bizler toyuz. İdeal erkek yokmuş! Yalan mı? Birinin huyu, birinin gevezeliği, berikinin aklı, ötekinin parası, çeşit çeşit... Demek ki hoşuna giden tarafları için sevecek ve başka başka sevecek, sonra bunları hayalinde birleştirip ideal erkeği yaratacak. Bizim yadigârlar, bunlardan daha az karmaşıktır. Necil'in metreslerini filan, nasıl biliyor? Zahit Efendi'den öğrenmiştir ya... Bunda Sabri Efendi ile Şekûre Hanım'ın parmakları olacaktır herhâlde... Necil'den ilgiyle bahsediyor. Necil'i sevmiyorsa bile, lakayt da değil. Necil'in fazla tedbirli oluşunu beğenmiyor. Saklamasına kızıyor. Çapkın, uçarı bir erkek, gözünde yarı kahraman gibi. Vaziyet, Necil'in lehinde, lakin yararlanmasını bilmeli."

Sündüs balkon kapısı önünde görünmüştü.

"Niye içeriye gelmiyorsunuz Fahir Bey? Bizden mi kaçıyorsunuz?"

"Estağfurullah efendim emredersiniz?"

Fahir Bülent salonda Necil Sabit'e fısıldadı.

"Etrafa çaktırmadan Zerrin'le meşgul ol. Metreslerini filan sorarsa hiç saklama, anlat. Hatta ilave et."

Necil Sabit dudakları arasından kısık sesle sordu.

"Neden?"

"Sonra anlatırım. Sen dediklerimi aynen yap. Yalnız büyük halanın torunlarına dikkat et. Onların işitebileceği tarzda söyle. Derhâl onaylayacaklardır. Haydi, Allah muinin olsun!"

***

Necil Sabit'le Fahir Bülent misafirlerini uğurladıktan sonra kendilerini birer koltuğa attılar.

"Yorulduk be!"

Matmazel Polin de odaya girmişti, Fahir Bülent yanındaki kanepeyi gösterdi.

"Matmazel, siz de yoruldunuz. Şöyle oturun, dinlenin."

Polin tereddütle bakıyordu. Necil Sabit de ısrar etti.

"Otur matmazel, otur."

Fahir Bülent, kaşlarını çatmıştı.

"Biz etiketli insanlar değiliz."

Polin başıyla,

"Mersi," dedi, kanepenin kenarına oturdu. "Vakit geç oldu beyefendi. Nasıl gideceğim? Zahit Efendi gelecek mi?"

Necil Sabit uzun bir kahkaha salıverdi.

"Pek zannetmiyorum matmazel."

"Ah, ben ne yapacağım?"

Fahir Bülent kollarını açtı, kabullenişle boynunu çarpıttı.

"Burada kalırsın matmazel."

Polin korkmuş gibi sıçradı.

"Ah, nasıl olur? Mamam merak eder."

"Bu ihtimali de hesap etmeliydin matmazel. Zahit Efendi ben götürürüm demiş olsa bile, sen gene inanma matmazel. Zahit Efendi rakı vakti geldi mi, keyfinden başkasına bakmaz."

"Sabri Efendi götürmez mi?"

Necil Sabit, Polin'e alıcı gözüyle bakmaya başlamıştı, manalı manalı gülümsedi.

"Karısı bırakırsa, sevine sevine götürür."

Polin bu manayı anlamamazlıktan geldi.

"Karısından izinsiz bir yere gidemez mi?"

Fahir Bülent doğruldu.

"Matmazel, yorgun olmasam ben götürürüm."

"Ah mersi beyefendi."

"Bizi gördün, öyle zararlı insanlara benzemiyoruz. Allah'a şükür, yerimiz var. Burada konuşa gülüşe yemek yeriz. Benim odayı sana bırakırım. Yarın sabah kalkar gidersin."

Ayağa kalktı, Polin'in omuzunu okşadı.

"Evde yalnız olsak çekinmeye hakkın var. Sabri Efendi ile Şekûre Hanım olduktan sonra..."

"Neden çekineceğim?"

"Öyle ise mesele kalmıyor."

Necil Sabit'e döndü.

"Uzun etme, ne dersem, onu yapacaksın. Oyunbozanlık istemem. Bu gece emir ve irade, ferman benim. Senin nam ve hesabına hayli ter döktüm. Bunun acısı rakı ile çıkar. Keyfimiz yerinde. Havadisler mükemmel. Artık şerefe bir ziyafeti hak ettik. Çaydan bisküviden vallahi midemin bulantısı gitmiyor. Bu gecelik perhizi bozarsın."

Polin'e yaklaşmıştı.

"Ne dersin matmazel?"

Matmazel Polin mahcup mahcup önüne baktı.

"Siz bilirsiniz beyefendi."

"Hı... Ben senin gözlerinden anlıyorum. Nefis mezeler yapıyorsun, değil mi? Servisinden belli. Gramofonu da kurduk mu? Ya hey! Çoktandır, şöyle mükellef bir sofrada gani gani rakı içmedikti!"

Necil Sabit gevşek güldü.

"Öyle de ballandıra ballandıra anlatırsın ki..."

"Dünya Necilciğim!"

Fahir Bülent odadan çıktı, Sabri Efendi'yi çağırdı.

"Buz var, değil mi Sabri Efendi? Para vereyim, rakı al. Buza koy. Mutfakta meze olacak neler var?"

"Bir şeyler yok."

Fahir Bülent, Polin'e seslendi.

"Matmazel, biraz gelir misin?"

Polin dudaklarında süslü bir tebessümle, edalı kalkmış, Fahir Bülent'in yanına gitmişti. Necil Sabit onun arkasından baktı. Polin öyle ahım şahım güzellerden değildi. Pek körpecik de sayılmazdı. Fakat kadındı, gözüyle konuşan, kıvrak bir kadındı.

Necil Sabit ona bakarken eski göz ağrılarını hatırladı, onlarda da az çok bu kıvraklık vardı. Bu kadınlar orta güzelliklerine ve yaşlılıklarına rağmen bütün başarılarını bu kıvraklığa borçlu idiler.

Zahit Efendi bu yosmayı nerden bulmuştu? Takdim ederken gayet emin, rahat bir tavır takınmıştı. Demek ki Polin'i eskiden tanıyordu. Şimdiye kadar Necil Sabit'e bahsetmemesi, hayli manalı idi.

Necil Sabit, Zahit Efendi'nin bazı parçaları kendisine ayırdığını biliyordu. Acaba Polin de bu parçalardan biri mi idi? Eğer öyle ise Zahit Efendi müthiş bir fedakârlık etmişti. Necil Sabit bu fedakârlıkta bir suikast seziyordu. Hem bu doğrudan doğruya Necil Sabit'e hazırlanan bir suikasttı. Hem de Zerrin'i davet ettiği gün...

Necil Sabit oturduğu yerde, şaşkın şaşkın etrafına bakınıyordu. Parmağı ağzında kalmıştı. Zahit Efendi'nin Necil Sabit'i en kuvvetli, en ateşli bir zamanında yere vurmaya kalkışması, çok müthiş bir cüret, ancak kuvvetini, vuracağı darbenin etkisini inceden inceye ölçmüş, emniyetli bir hücumdu.

Necil Sabit evvela isyan edecek oldu. Zahit Efendi'nin hücumuna şiddetle karşılık vermeyi düşündü. Fakat bu korku demekti. Kimden ve neden korkuyordu? Zahit Efendi'den mi? Polin'den mi?

Zihninde karışık faraziyeler yürütürken gülmeye başladı. Korktuğu, gene kendisi idi.

Necil Sabit kendinden korkuyordu. Ufacık bir hücumla mağlup oluverirse, kabahat Zahit Efendi'de, Polin'de miydi?

Kendi zaafından onlar mı sorumluydu? Esas vaziyet işte bu gece belli olacaktı.

Zerrin'le aşağı yukarı anlaşmış gibiydi. Lakin bu anlaşma, Necil Sabit'in hülyalarındaki yaldızların çoğunu dökmüştü. Sırıtan bir hakikat vardı. Necil Sabit'in hayalindeki toy genç kızla yeryüzündeki genç kız...

Bunlar pek birbirlerine benzemiyorlardı. Necil Sabit genç, toy aile kızı diye hiçbir şey bilmez, hiçbir şeyden haberi yok, mahlûklar zannediyordu. Hâlbuki onların hayat bilgisi ötekilerden pek aşağı değildi.

Fahir Bülent'in tembihini tutmuş, o zamana kadar gizlediği maceralardan bir kısmını anlatmıştı. Zerrin, Necil Sabit'i öyle alaka ile dinlemişti ki...

Necil Sabit bu derece alaka uyandıracağını hiç ümit etmiyordu. Lakin en ziyade hayret ettiği şey, Necil Sabit'in kapalı geçtiği noktaları Zerrin'in açması, ısrarla açması idi.

Zerrin'in gözünde büyüdüğünü, kıymetli hâle geldiğini hisseden Necil Sabit gurur ve sevinç duyacağı yerde mahzun olmuştu.

"Bana metreslerinizi gösteriniz," diye bir genç kız kaprisi başlayıverirse Necil Sabit ne yapardı? Bu da pek ihtimalden uzak değildi. Zerrin'in "Şeklini tarif ediniz," yahut "Gözlerinin rengi nasıl? Endamı ince mi? Demek tombul. Saçlarının rengi?" gibi sorulardan bu kaprisin tomurcuklanmakta olduğunu hissetmişti. Necil Sabit'in bazen durgunlaşıp cevap vermek istemediği zamanlar Zerrin soruyordu.

"Söyleyin rica ederim, zevkinizi anlamak istiyorum! Nasıldı?"

Bu soru sağanakları başka bir açıdan da Necil Sabit'i şaşırtmıştı. Necil Sabit eski sevgililerinden çoğunun şeklini unutmuştu. Kiminin gözlerinin, saçlarının rengini hatırlamıyor, kimininkilerini de vaktiyle hiç dikkat etmediği için hakikaten bilmiyordu.

Zerrin, bu alakasızlığa hayret edeceği yerde gülüyor, hatta doğal buluyordu.

"Doğru Necil Bey, insan neden sonra dikkatsizliğinin farkına varıyor. Bu garip bir şey!"

Demek ki aynı hâl Zerrin'in de başından geçmişti. Bu da Necil Sabit'in düşündüğü ve hayal etmekte olduğu toy aile kızı için pek lehte bir not olamazdı.

Fahir Bülent, ellerini keyifli keyifli ovuşturarak içeri girdi.

"Matmazeli mutfağa götürdüm. Şekûre Hanım da yardım edecek. Sabri Efendi'yi de çarşıya gönderdim. Bu gece 'bombe' yapacağız."

"Ayrılmazdan biraz evvel Zerrin sana ne söylüyordu?"

"Ha... Tebrik ederim azizim. İşin iş. Bana Necil Bey'i bugüne kadar hiç tanıyamamışım. Ne harikulade zevkli insan, dedi. Harikulade zevkli insan!"

Fahir Bülent, Necil Sabit'in hareketsiz durmasına, durgun durgun bakmasına kızdı.

"Ne o... Kılın kıpırdamadı. Hoşunuza gitmedi mi beyefendi? Daha fazla mı iltifat bekliyordunuz?"

Gitti, Necil Sabit'i omuzlarından sarstı.

"Haydi, kıpırdan... Sıçra, oyna!"

"Ne itibarla harikulade zevkli oluyorum?"

"Bunu sormakta haklısın! Zevklerinin çeşitliliği itibarıyla çok orijinal bir insanmışsın!"

Necil Sabit hüzünle gülümsedi.

"Bu hususta Zerrin'le tabiatlarımız uyuşuyor."

"Fena mı?"

"İyi mi?"

Fahir Bülent, Necil Sabit'in ne kastetmek istediğini anlıyordu. Başını eğdi, göğüs geçirdi.

"Düşünecek mesele."

Necil Sabit ağır ağır kalktı.

"Dünya Fahirciğim... Daha çok göreceklerimiz, duyacaklarımız var. Bir şeye iman ettim, hayatın hangi yolundan yürüyecek olsak, sırtımıza aynı zahmet, aynı zorluk binecek, yalnız şekil değişiyor."

"Öyle ise seç!"

"Tereddütten kurtulabilsem..."

"Ezeli hastalığından da kurtulmuş olursun."

Kapıya vuruluyordu, Necil Sabit, "Giriniz," dedi.

Polin görünmüştü. Fahir Bülent'le Necil Sabit, Polin'i tanıyamadılar. O kadar değişmişti. Başına beyaz bir bez bağlamış, önlük takınmıştı.

"Sofrayı kuracağım beyefendi."

Fahir Bülent gülerek, teklifsizce sokuldu.

"Biz de yardım edelim mi matmazel?"

Polin utanmış gibi baktı.

"Niye zahmet edeceksiniz?"

"Size yardım etmek bir zevktir matmazel."

Necil Sabit, Polin'den gözlerini ayırmıyordu. Bu kadın, bir artistti muhakkak! Sokak kıyafetiyle başka, çay dağıtır, servis yaparken başka, mutfağa girince, sofra hazırlarken başka idi. Aynı kıyafetin, yani tuvaletin, küçük değişiklikleriyle aynı kadını başkalaştırıvermesi bir hüner, bir marifetti.

Sokakta şık bir kadın, serviste emsalsiz bir hizmetçi, mutfakta tam bir ev kadını idi.

Büfeyi açmış, örtü, peçete, çatal, tabak çıkarmıştı. Sofrayı, sessiz sedasız öyle sürat ve maharetle hazırlamaya başlamıştı ki, Necil Sabit, Fahir Bülent'le birlikte köşke ilk geldikleri gece kurdukları sofrayı hatırladı, gülmekten kendini alamadı. Polin nezaketle sordu.

"Acaba bir kusur mu ettim?"

"Estağfurullah matmazel... Bir gece, Fahir'le beraber sofra kurduktu da size bakarken onu hatırladım."

Fahir Bülent de bir kahkaha kopardı.

"Kırmadığımız bardak, çanak kalmamıştı."

Matmazel Polin de gülüyordu.

"Erkek işi değil ki..."

Necil Sabit omuzlarını silkti.

"Bizim kadar beceriksiz pek güç bulunur matmazel."

Polin on dakikada sofrayı kurmuştu, ufak meze tabaklarını aldı, mutfağa gitti.

Fahir Bülent, Necil Sabit'in sol omuzunu tuttu, sofrayı gösterdi.

"Erbabı elinde, nasıl çiçek gibi donanıyor."

"Bu, Zoiçe'den de baskın çıktı."

"Bir eksiğimiz var Necil?"

Necil gözleriyle sordu. Fahir Bülent kollarını açmıştı.

"Alaturka plakları apartmana gönderdik. Fokstrotlarla, bluzlarla rakı sarmaz ki..."

"Bir iki tane alaturka sakladım."

"Hep çevirip çevirip onları mı koyacağız?"

"Zahit Efendi olsaydı bir kolayını bulurdu."

Fahir Bülent eliyle arkadaşının ağzını kapadı.

"Adını anma, şimdi kapı çalınır."

"Pek zannetmem. Çamlıca'dan pek güç döner."

Necil Sabit, Fahir Bülent'in koluna girdi.

"Sahi... Matmazel Polin'i senin odada mı yatıracağız?"

Fahir Bülent gözlerini kapadı, kaşlarını kaldırdı.

"Bakalım... İşler ne renk alacak?"

"Niyetin kötü galiba..."

"Belli olmaz kardeşim, belli olmaz..."

Necil Sabit, arkadaşının saçlarını karıştırmaya başladığını görünce kıs kıs güldü.

"Fikrin kötü oğlum... İnkâr etme. Fakat değer vallahi!"

"Nasıl ha? Senin de hoşuna gitti ya?"

"Elbette. Haydi yukarı çıkalım, pijamalarımızı giyelim. Rahat oturur, içeriz."

"O zamana kadar da Polin mezeleri hazır eder."

Tekrar aşağı indiler, yemek odasından içeri girerlerken hayretle bakıştılar. Özenilmiş bezenilmiş bir ziyafet sofrası, bundan mükemmel olamazdı.

Fahir Bülent gözlerini ovuşturdu.

"İnanmak istemiyorum! Ne zaman hazırladı?"

Arkalarından Polin'in sesini duydular.

"Rakı daha soğumadı beyefendi. Eğer hemen istiyorsanız, buz kırayım."

Necil Sabit döndü, minnettar minnettar baktı.

"Matmazel her şeyi sana bırakıyoruz. Sen nasıl uygun görürsen öyle yap ve bize söyle."

Polin önlüğünün ucunu tutmuş, yere bakıyordu.

"İsmim, Polin'dir beyefendi."

Fahir Bülent, Necil Sabit'in teklifini beğenmişti.

"Evet, Matmazel Polin, biz de sana uyarız!"

Polin boynunu sağa sola bükerek acayip bir cilve ile gülümsedi.

"Bana yalnız Polin deyin."

Necil Sabit, Fahir Bülent'e baktı, Fahir Bülent de bunun manası ne der gibi gözlerini kırptı. Sonra Polin'e yaklaştı, usulca çenesinden tuttu.

"Peki, canım?"

Polin, bu ani tecavüzden o suretle silkinip kaçmıştı ki göğsü Necil Sabit'in koluna çarptı. Necil Sabit genç kadının ılık

ve sarhoş eden kokusunu birden damarlarının içinde hissetti. Gözlerini Polin'e çevirdi. Polin bir an öyle şimşek gibi ateşli bakmıştı ki, Necil Sabit kalbinde bir yanma, sızı duydu.

Fahir Bülent bu kaçınışları, ürkeklikleri çok gördüğü ve her türlüsünü bildiği için önem vermemişti. İçinden, "Alışır ve alışacak!" diyordu. Fakat kendisinden kaçıp Necil Sabit'e sokuluşunu manalı buldu. Genç kadın hakikaten ürkmüş, kaçmış mıydı? Yoksa iki tarafı da mı kolluyordu?

Ev sahibi olmak itibarıyla Necil Sabit'i gücendirmek istemezdi. Polin'in bu tavrından bir sığınma vaziyeti de çıkarılabilirdi.

Polin, sofranın üzerindeki bardakları, tabakları tekrar düzene koyuyordu. Necil Sabit kapıdan dışarıya seslendi.

"Sabri Efendi! Sana zahmet ama yukarıdan gramofonu getirir misin? Benim odadaki gardırobun alt gözünde plaklar var, onları da al."

Sabri Efendi'nin yerine Şekûre Hanım cevap vermişti.

"Ben getireyim beyefendi. Sabri Efendi bakkala gitti."

"Zahmet olacak Şekûre Hanım."

"Estağfurullah beyefendi."

Şekûre Hanım yukarı çıkmış, gramofonla plakları getirmişti. Yemek odasının kapısını vurdu, içeri giriyordu.

"Alınız beyefendi."

Necil Sabit gramofonla plakları alırken, Şekûre Hanım'ın yüzüne dikkat etti. Bu mahalle karısının yüzünde isyan işaretleri göreceğini ümit ediyordu. İşveli, oynak bir genç kadının eve gelmesi ve bir bekâr sofrasında meze, rakı dağıtması, Şekûre Hanım ayarında kadınların pek kolay kabul edivereceksi, hoş görecekleri şeylerden değildi. Fakat ne sesinde bir gücenme, ne yüzünde isyan, ne tavırlarında bir hırçınlık vardı.

Hâlbuki Zerrin'in, Sündüs'ün, öbür aile kızlarının rakıya değil, çaya geleceklerini duyduğu gün nevri dönmüştü.

Ahlak mı çıkarı, çıkar mı ahlakı sürüklüyordu? Necil Sabit anlayamıyordu.

Demek ki, Polin'den yana Şekûre Hanım bir tehlike görmüyordu.

"Teşekkür ederim Şekûre Hanım."

Polin koşmuş, Necil Sabit'in elinden gramofonu almıştı. Plaklara bakarak güldü.

"Bugün çaldıklarınız değil galiba beyefendi?"

"Bunlar alaturka Polin. Sen alafranga sever misin?"

Polin yüzünü buruşturdu.

"Dans olursa başka... Ama içki âleminde alaturka gider."

Fahir Bülent, Polin'i kucaklayacakmış gibi kollarını açmıştı.

"Sen, ne bulunmaz inciymişsin kızım! Dayanamayacağım, sıcak da olsa sen bir kadeh getir."

"Hazır beyefendi!"

Fahir Bülent, Necil Sabit'e, "Kendimi cennette sanıyorum," dedi. "Sen niye sesini çıkarmıyorsun?"

Necil Sabit yığılır gibi bir koltuğa oturdu.

"Fahirciğim, ben gevşedim."

Fahir Bülent de yaralanmış gibi kendini salıvermişti.

"Şimdi iş çatallaştı. Nasıl pay edelim?"

"Belli olmaz, dedim ya... Kısmet işi."

Münakaşaya devam edemediler. Polin, elinde rakı sürahisiyle girmişti, kadehlere koydu. Necil Sabit yerinden fırladı, büfeden iki kadeh daha çıkardı.

"Bunlara da kızım."

Polin onları da doldurdu. Necil Sabit kadehin birini uzattı.

"Buyrun!"

Polin korkarak geri çekildi.

"Ah, pardon! Nasıl olur?"

Fahir Bülent yan yan baktı. "İçmiyorum! Alışkın değilim! Dokunur" filan gibi beylik ağızlar kullanmıyordu.

Nasıl olur demekle konumunu hatırlatmak istiyor, terbiye, saygı gözetiyordu. Bu, daha ince bir zekâ eseriydi.

"Mis gibi olur?"

Fahir Bülent bunu söylemiş ve kadehi aldığı gibi Polin'in dudaklarına doğru uzatmıştı. Polin kısa bir tereddüt geçirdi.

Necil Sabit, genç kadının omzunu okşadı, kendi kadehini uzattı.

"Haydi şerefe kızım!"

Polin, iki arkadaşa tatlı tatlı baktı, gülümsedi.

"Şerefe beyefendi."

Kadehten bir yudum içmişti. Necil Sabit'in çatalını aldı, sordu.

"Dil sever misiniz efendim?"

Fahir Bülent içini çekti.

"Senin elinden ne yenmez, ne içilmez ki..."

Necil Sabit gramofonu kuruyordu, kapıya vuruldu. Biraz sonra Sabri Efendi önünü kavuşturarak içeriye girdi.

Fahir Bülent'in neşesi kaçar gibi olmuştu. Zahit Efendi'yi atlatmışlardı. Fakat Sabri Efendi burada idi. Onun sarhoşluğu, cıvıktı. Zahit Efendi'ye benzemiyordu. Zahit Efendi su-

sulacak, konuşulacak zamanları bilir, keşfederdi. Sabri Efendi aklı ersin, ermesin her lakırdıya karışmak ister, yapmacık tavırlarla dalkavukluk eder dururdu.

Hele kadın yanında yılışık yılışık nükte savurması, en sinir hallerindendi. Bir kere sofra başına çöktü mü, artık ne soğuk rakıdan içmeye, ne de özenli mezelerden almaya kimseye vakit bırakmaz, meydan vermezdi.

Fahir Bülent, Polin'e baktı. O da hoşnutsuz hoşnutsuz somurtuyordu.

Necil Sabit plakları ayırmaya başlamıştı.

"Ne var Sabri Efendi?"

Sabri Efendi ellerini ovuşturdu.

"Bir emriniz var mı diye rahatsız ettim."

"Estağfurullah Sabri Efendi. Bugün kâfi derecede yoruldun."

"Kulunuzum efendim. Hizmetinizde bulunmak bir şereftir."

Fahir Bülent kısa kesmek istedi.

"Haydi, bir kadeh çek de yorgunluk al Sabri Efendi."

Fahir Bülent'in maksadı, ikramdan sonra Sabri Efendi'yi savmaktı.

"Sana bir zahmetim olacak Sabri Efendi."

"Emredersiniz Fahir Beyciğim."

Sabri Efendi gayet aşina bir tavırla büfeye yaklaştı, bir kadeh çıkardı, silme doldurdu ve bir nefeste içti.

Necil Sabit, Fahir Bülent'e hiddetli hiddetli bakıyordu. Sabri Efendi'yi kaçırmak için aklına bir çare gelmişti. Sabri Efendi gürültülü zenci cazbantlarını hiç sevmezdi. Derhâl rakı başına vurur, sersemlerdi. Necil Sabit hemen odadan fırladı, yukarı çıkıp tam istediği plağı seçip getirdi.

Sabri Efendi hiç istifini bozmadı. Sofra kenarında mahcup ve boyun eğmiş, muntazam aralıklarla kadehini doldurarak gıdasını alıyordu.

Necil Sabit'in bulduğu çare etkisini göstermemişti. Sabri Efendi, Necil Sabit'in azizliğini anlamış, dişini sıkıp tahammül mü ediyordu? Yoksa bu zenci cazbandından şikâyeti, Necil Sabit'e, Fahir Bülent'e hoş görünmek için miydi?

Necil Sabit gülerek sordu.

"Nasıl bu hava Sabri Efendi?"

"Enfes beyefendi... Avrupalıların musikisi hayret edilesi beyefendi."

Fahir Bülent, canı sıkılarak ayağa kalkmıştı.

"Bu Avrupa musikisi değil... Amerika, zenci musikisi."

"Özellikle de o hayret edilesi beyefendi."

İki arkadaş, karşılıklı bakıştılar, acı acı güldüler. Sabri Efendi ile basa çıkamayacaklardı. Fahir Bülent, başını kaşıyordu.

"Sabri Efendi apartmana kadar gider misin?"

Sabri Efendi bu teklif karşısında donakalmıştı.

"Apartmana mı?"

"Evet... Niye durakladın?"

"Gece oldu beyefendi."

"Yok canım."

Sabri Efendi, Necil Sabit'ten medet umuyordu. Fakat o da Fahir Bülent'ten tarafa çıktı.

"Alaturka plaklar apartmanda. Onları getiriver kuzum."

Necil Sabit'in müdahalesi Sabri Efendi'de itiraza mecal bırakmadı.

"Acaba yerini bulabilir miyim?"

"Yemek odasında... Kutusu da var."

"Anahtar kapıcıda mı efendim?"

Fahir Bülent kinaye ile baktı.

"Bilmez gibi söylüyorsun. Karabet Ağa'dan alırsın."

Sabri Efendi, laf arası, iki kadeh daha alıvermişti. Sofraya hasretle, içini çeke çeke baktı, ayağa kalktı.

"Tramvayla geç kalırsam, otomobile bineyim mi Necil Beyefendi?"

Necil Sabit bunun manasının para ver demek olduğunu biliyordu.

"Sen bilirsin."

Sabri Efendi çıkarken Necil Sabit usulca eline para sıkıştırdı. Polin kollarını kavuşturmuş, susuyordu. Sabri Efendi çıkınca, kollarını yanına sarkıttı.

"Ne tuhaf adam! Rakıyı içmiyor, sünger gibi çekiyor."

Fahir Bülent uzun, neşeli bir kahkaha attı.

"Yaşa kızım!"

Artık keyifler yerine gelmişti. Kadehlerin adedi çoğaldıkça etrafını unutuyorlardı. Ne Zahit Efendi, ne Sabri Efendi, ne Şekûre Hanım... Hiçbiri umurlarında değildi. Necil Sabit, Zerrin'in, Sündüs'ün hayallerini bazen kadehin içinde görür gibi oluyor, sinirli sinirli gülüyordu.

Polin üçüncü, dördüncü kadehten sonra neşelenmişti, önlüğü fırlatıp attı. Başını Necil Sabit'in omuzuna dayadı, pesten şarkıya başladı. Sesi uyuşturucu bir ruh gibiydi. Necil Sabit, rakı değil, bu sesi içiyordu, bu sesin sarhoşu olmuştu!

Bir ara sokak kapısının çalındığını duyar gibi oldular, fakat aldırış bile etmediler. Çok geçmedi, oda kapısı açıldı, ağırbaşlı yüzüyle Zahit Efendi endam gösterdi.

Necil Sabit ayılıvermişti.

"A! Zahit Efendi!"

Fahir Bülent gözlerine inanmak istemiyordu.

"Zahit Efendi mi? Sahi."

Zahit Efendi temkinli adımlarla ilerlemişti, durdu, arkasına döndü.

"Buyurun Matmazel Tiyano."

Zahit Efendi'nin arkasında orta boylu, balıketinde bir genç kadın duruyordu. Polin, Tiyano'yu görür görmez, yerinden sıçradı.

"Ah, Zahit Efendi, bak yaptığın işe!"

Fahir Bülent'le Necil Sabit bu yeni numaranın sonunun nereye varacağını kestiremiyorlardı. Şaşkınlıktan dilleri tutulmuş, bir Tiyano'ya bir Polin'e, bir de Zahit Efendi'ye bakıyorlardı.

Zahit Efendi ağırbaşlılığını, temkinini katiyen bozmuyordu. Değme teşrifat meraklılarını, ciddiyetine parmak ısırtacak kadar ağır, ciddi, resmî bir tavırla, Tiyano'yu tanıştırdı.

"Matmazel Polin'in akrabası, Matmazel Tiyano!"

Matmazel Tiyano başını yarı eğmişti.

"Polin'i almaya geldim."

Hiddetli hiddetli, Polin'e Rumca çıkışmaya başladı. Zahit Efendi, Tiyano'yu kolundan tuttu, gözüyle kaşıyla Necil Sabit'i, Fahir Bülent'i işaret etti.

"Matmazel, yavaş..."

Necil Sabit büsbütün alıklaşmıştı. Fahir Bülent saç falını bıraktı, ters ters baktı.

"Bu ne demek oluyor? Anlamıyorum."

Zahit Efendi Tiyano'yu, kolundan çekip oturtmuştu.

"Arz edeyim efendim. Müeyyet Beyefendi'nin köşklerine gittimse de kendilerini bulamadığım için ne yazık ki işinizi halledemedim."

Fahir Bülent bütün bütün aksilenmişti.

"Bırak Müeyyet Bey'i şimdi... Matmazelden bahset."

"Arz edeceğim efendim, Matmazel Tiyano, Matmazel Polin'in ablalarıdır."

"Onu da anladık."

"Hiddet buyurmayınız Fahir Beyciğim, sırasıyla anlatacağım."

Fahir Bülent yumruğunu masaya vurdu.

"Şu soğukkanlılığınla insanı deli edersin Zahit Efendi."

"Anlatıyorum beyefendi... Matmazel Polin'i erken eve teslim edecektim. Geç kaldığı için merak etmişler, her yerde beni arıyorlarmış. Tesadüf olarak Galata'da rast geldim. Bendeniz bilgi vermek için buraya geliyordum, Matmazel Tiyano da birlikte geldiler!"

"Hoş geldiler, sefa geldiler!"

Zahit Efendi hem söylüyor, hem de sofrayı gözden geçiriyor, Polin'e bakıyordu. Polin başı önünde, utangaç utangaç oturuyordu. Fahir Bülent, Tiyano'ya dikkat etti, genç kadının hiddetini pek doğal görmedi.

Bu Zahit Efendi'ye özgü planlardan, kolpolardandı. Fahir Bülent'le Necil Sabit, Polin'i paylaşamayacaklardı. Fakat Zahit Efendi de doğrudan doğruya koluna bir karı takıp da getiremezdi. Onun ağırbaşlılığıyla, temkini ile uygun bir durumda olmalı, şekil bulmalı idi.

Yok, eğer hakikaten Tiyano, Polin'i almaya gelmişse ve Zahit Efendi de buna bile bile alet olmuşsa, Fahir Bülent, kolay gerilemeyecekti. Tiyano'ya eliyle işaret etti.

"Yoruldunuz matmazel, bir kadeh almaz mısınız?"

Tiyano hiddetle gözlerini kırptı.

"Mersi beyefendi."

Bunda aşikâr bir ret vardı. İlave etti.

"Polin hazır olsun, gideceğiz."

Necil Sabit, ayağa kalktı, ellerini kalçalarına dayadı.

"Bu vakitten sonra olmaz. Yalnız nasıl gidersiniz?"

"Zahit Efendi bizi götürür."

"Zahit Efendi bu gece bizim misafirimiz. Onunla konuşulacak birçok şeylerimiz var. Öyle değil mi Zahit Efendi?"

"Öyle beyefendi."

"Görüyorsunuz ya matmazel... Biz, korkulacak insanlar değiliz."

Tiyano şüpheli şüpheli dudak büktü, kinayeli kinayeli güldü.

"Elbet beyefendi."

"Burada oturduk, ahbapça eğleniyoruz. Yukarıda ayrı bir odamız var. Matmazel Polin orada yatacaktı, şimdi sizinle beraber yatar. Zahit Efendi de eski dostunuz, ahbabınız! O bulundukça bir korku yok, değil mi matmazel? Geç vakitlerde iki genç ve güzel kadın sokaklarda ne yaparlar? Dünyanın bin türlü hâli var. Yarın sabah, erkenden Zahit Efendi ile birlikte gidersiniz. Olmaz mı matmazel?"

Tiyano, dört taraftan sarılmış da kaçacak yol kalmamış gibi çaresiz ve duraksayarak bakındı.

"Sabahleyin komşular ne derler beyefendi?"

Fahir Bülent kendi kendine, "Mesele anlaşıldı," dedi. "Kendisinden değil, komşuların görmesinden korkuyor. Bu, bir kızı, kadını, tenhada kıstırdığın vakit görürler demesine benziyor. Mesele görülmemekte. Görülmedin mi, hiçbir sorun yok!"

Necil Sabit hemen atıldı.

"Siz buralı değilsiniz. Komşular sizi tanımıyorlar."

Zahit Efendi tasdik etti.

"Evet... Komşular tanımıyorlar."

Fahir Bülent bir kadehe rakı doldurdu.

"Matmazel Tiyano, şerefinize!"

Süratle döndü, Zahit Efendi'ye, "Yaklaş hazret," dedi. "Senin de şerefine!"

Fahir Bülent için için gülüyordu. Tiyano'nun, Polin'in ablası değil, hatta uzaktan akrabası olduğu bile şüpheli idi. Bu tertibatı, tesadüfü Zahit Efendi'nin özellikle hazırladığı muhakkaktı.

Tiyano'nun, "Polin'i götüreceğim, Zahit Efendi bizi götürür!" demesindeki hikmeti Fahir Bülent anlamıştı. Zahit Efendi kendi kendini davet ettirmeyi, hem de minnet altında bırakarak emniyete almıştı. Fahir Bülent, Tiyano'ya nezaketle yaklaştı.

"Şapkanızı çıkarmaz mısınız matmazel?"

Polin birden sıçramıştı.

Tiyano'nun şapkasını kaptı.

"Yeter artık!"

Necil Sabit ellerini çırptı.

"Bravo Polin."

Fahir Bülent havanın değiştiğini görüyordu. Zahit Efendi'ye baktı. Zahit Efendi kimseye hissettirmeden masaya yanaşmış, kadehini doldurmuş, elinde çatal, meze seçmekle meşguldü. Fahir Bülent'le göz göze gelmişlerdi. Zahit Efendi dudaklarında ezeli tebessümüyle ağırbaşlı, temkinli gülümsüyordu.

18

Necil Sabit, Fahir Bülent'in yattığı odanın kapısına hafif hafif vurdu. Kısık kısık seslendi.

"Fahir! Fahir!"

Cevap veren yoktu. Tekrar bağırdı.

"Fahir! Fahir!"

Kulağını kapıya dayadı, içerden bir kadın sesi, Tiyano'nun sesi, "Fahir seni çağırıyorlar, kalk da bak," diyordu.

Necil Sabit gülmemek için eliyle ağzını kapadı.

"Tuuu... Bunlar amma da teklifsiz olmuşlar."

Tiyano, Fahir Bülent'in uyumasına mâni oluyordu.

"Fahir, uyuma! Bak ne istiyorlar?"

Fahir esner gibi bağırdı.

"Kim o?"

"Benim, ben... Necil."

"Ne var?"

"Kalk, bir şey söyleyeceğim."

"Başım kalkmıyor."

"Biraz gel. Sonra gene yat."

Necil Sabit sofada bekliyordu. Fahir Bülent göğüs bağır açık, saçlar karmakarışık, gözleri yarı kapalı, uykuda yürüyordu.

"Ne var?"

"Uyuyorsun. Haydi, başını yıka, biraz açıl."

Fahir Bülent'in uyku başına vurmuştu.

"Bırak, uyuyayım."

"Ne uykusu? Saat kaç biliyor musun?"

Fahir Bülent dudaklarını büktü. Necil Sabit onu kolundan tutup sarstı.

"İki buçuk."

Fahir Bülent gözlerini açmaya uğraşıyordu.

"Yalan vallahi!"

"Mesele mühim... Burada konuşamayız. Aşağı inelim."

"Uzatma, anlat!"

Necil Sabit, Fahir Bülent'in koluna girdi, merdivene doğru sürükledi.

"Geçirecek vaktimiz yok, yürü..."

Fakat aşağıda yemek odasının kapısını açtıkları zaman hayretlerinden sırtüstü düşeceklerdi. Sabri Efendi ile Zahit Efendi sofra başında karşılıklı oturmuşlar, akşamdan kalan mezelerle rakı çekiyorlardı.

Zahit Efendi yasemin ağızlığına taktığı kalın sigarayı Sabri Efendi'nin sigarasından yakıyordu. Kapıda Necil Sabit'le Fahir Bülent'i görünce hiç şaşalamadı, derhâl ağırbaşlılık ve temkinle toparlandı.

"Buyursunlar Necil Beyciğim. Sabah şerifler hayır olsun Fahir Beyciğim."

Sabri Efendi de doğrulmuştu. Zahit Efendi ağır ağır gülümsüyordu.

"Efendim sabahleyin birer limonlu parlatalım... Vallahi Necil Beyciğim, bir tek limonlu için... Açılırsınız."

Necil Sabit eliyle reddetti.

"Kendine gel Zahit Efendi hangi sabah? Saat üçe geliyor."

Zahit Efendi temkinini bozmuyordu.

"Gece kaçta yatıldı beyefendi?"

Necil Sabit, Fahir Bülent'e bakıyordu. Fahir Bülent sofraya yanaştı.

"Zahit Efendi'nin hakkı var."

Bir kadehi doldurdu. Birkaç damla limon sıktı, içti. Necil Sabit ümitsiz, üzüntüsünden ölecekti, kollarını havaya kaldırdı.

"Yarabbi, sen bilirsin!"

Fahir Bülent bir koltuğu çekip oturdu.

"Ne var, anlat."

Necil Sabit hiddetinden ne yapacağını şaşırmıştı. Zahit Efendi'ye, Sabri Efendi'ye ayrı ayrı diş biliyordu. Sesini yavaşlattı.

"Polin yukarıda."

Zahit Efendi kendisinin katiyen bilgisi, ilgisi olmayan bir şeyden bahsediyormuş gibi tamamıyla lakayt duruyordu.

Necil Sabit tekrar etti.

"Polin yukarıda."

Zahit Efendi başını salladı.

"Evet efendim."

Fahir Bülent, kriz geçiriyormuş gibi titriyordu.

"Peki, ne yapacağız?"

Fahir Bülent kadehini tekrar dolduruyordu. Necil Sabit koştu, engel oldu.

"Daha ayılmadın. Sana mesele mühim diyorum. Polin yukarıda. Vakit geç oldu, dedim. Adam sen de, dedi, öbür tarafa döndü, uyuyor. Bu gece de buradalar mı?"

Fahir Bülent, Necil Sabit'e ters ters baktı.

"Fena mı?"

"Ben bir iyilik göremiyorum. Yerlerini beğendiler galiba. Yerleşip kalacaklar."

"Çok garipsin Necil. Rica niyaz alıkoy, sonra da şikâyet et. Gitmezlerse, kollarından mı tutup atacaksın?"

"Onu yapamam. Yapamayız. Fakat uygun bir dille anlatmalı. Gece yeteri derecede mahalleye rezil olduk."

Sabri Efendi önünü kavuşturdu, yarı sarhoştu, dili hafif peltekleşmişti.

"Sağımızdaki köşkün hizmetçisi, bu sabah karıma sormuş. Dün gece sizin köşkte kına gecesi mi vardı, demiş."

Zahit Efendi de gülümsedi.

"Sabahleyin sigara almaya çıkmıştım. Bekçi yolumu kesti. Bir eğlence yapacaktınız, evvelden haber verseydiniz, dedi. Malum ya, burası mahalle sayılır, namuslu aileler oturuyorlar. Ne ise biz beyleri tanıyoruz da idare ettik, sızıltıya meydan vermedik, dedi. Necil Sabit Beyefendi, bendeniz de, tarafınızdan bekçiye bir lira verdim."

Necil Sabit külçe gibi olduğu yere yığılıvermişti.

"Sen de idare etmişsin Zahit Efendi. Allah cümlenizden razı olsun. Kadınları gündüz çıkarmak olmaz şimdi... Bütün komşular bizi gözetliyorlardır."

Zahit Efendi ciddi ciddi onayladı.

"Hiç şüpheniz olmasın."

Necil Sabit, Fahir Bülent'in omzuna dokundu.

"Bizim halazadelerin, hemşire hanımefendinin Zerrinlerde misafir kaldıklarını unutuyor musunuz beyefendi? Hemşire hanımefendi vakit bulursam yarın uğrarım demediler mi? Saat beşte Zerrin'le Sündüs'le buluşup kayık gezintisi yapmayacak mıyız?"

Fahir Bülent gözlerini ovuşturuyordu.

"Sahi!"

"Sahi ya! Sen burada kafayı tut. Saat üç."

Zahit Efendi derhâl ara buldu.

"Kolayı var beyefendi."

"Söyle Zahit Efendi."

"Efendim, kadınlar burada kalırlar. Siz randevunuza gidersiniz. Ortalık karardığı zaman bendeniz matmazelleri alır, götürürüm."

"Hay Allah razı olsun."

"Fazla endişeye mahal yok efendim."

"Peki, bunlara ne verelim?"

Necil Sabit, Zahit Efendi'nin yüzüne manalı manalı bakıyordu.

"Hediye kabul etmezler mi acaba?"

"Bendeniz karışmam beyefendi. Siz, Fahir Beyefendi ne münasip görürseniz..."

Fahir Bülent homurdanıyordu.

"Onları bizden daha iyi sen biliyorsun. Fakat ikisi için de paha biçilmez."

"Orası öyle Fahir."

Necil Sabit hakikati itiraf ediyordu. Polin her manasıyla kadındı. Ondan ayrılmak Necil Sabit'e güç geliyordu. İçini çekti.

"Aksi zamanda tanıdım. Evvelce tanımalıymışım."

Fahir Bülent'i kolundan tuttu.

"Haydi, hazırlanalım."

"Ben gitmesem olmaz mı Necil?"

"Hoppala... Bir de seninle mi uğraşayım? Kalk, darılırım."

Fahir Bülent yüzünü buruşturarak, istemeye istemeye kalktı. Kapıdan çıkarken Necil Sabit sordu.

"Sabri Efendi, Şekûre Hanım nerede?"

Sabri Efendi kekeliyordu.

"Efendim, bu sabah süt hemşiresine gitti."

"Gece de onun sesi sedası çıkmıyordu."

"Gece de burada bir ahbabında misafir kalmıştı."

"Bizim âleme onun canı sıkıldı değil mi?"

"Aman beyefendi, ne haddine..."

Taşlıkta Necil Sabit, Fahir Bülent'in kulağına eğildi.

"Aşağıda da konuşamadık Fahir... Asıl meseleyi sana anlatamadım."

"Ne var?"

"Sabri Efendi'nin, Zahit Efendi'nin yanında söylemek istemedim. Polin gitmiyor."

"Anlamadım?"

"Ben seni sevdim... Kovsan da gitmem, hizmetçin olurum, diyor."

"Bunlar, fenlenmiş[5] orospu ağızlarıdır, aldırma."

"Bunu biliyorum ama hoşuma gidiyor."

5 Yaşına göre bilmemesi gereken şeyleri öğrenmiş olmak, yüzü gözü açılmak.

Fahir Bülent durdu, yutkundu, yumruğunu salladı.

"Ah, senin bu gevşemelerin!"

"Dur efendim... Gece sarhoşlukla vaat ettim, ağzımdan kaçırdım. Nişanlım var, burada olmaz. Ben sana Beyoğlu'nda apartman tutarım, dedim. Yalnız bunu kimseye söyleme, Zahit Efendi de bilmesin dedim. Sabah olunca Polin asıldı. Bir kere buradan atlatsam, ötesi kolay. Apartman bulundu bulunacak, diye avuturum, zaman geçer, unutulur."

"Sarhoşlukla verdiğin sözün bir önemi yoktur."

"Karı dinler mi ya?"

"Senin Beyoğlu'nda apartmanın olduğunu biliyor mu?"

"Seni uyandırmamın sebebi o ya... Boş bulunup ağzından kaçırma... Yandığımız gündür."

Fahir Bülent ensesini kaşıyordu.

"Ben Tiyano'ya apartmanı söyledim."

"İyi halt ettin!"

"Ama senin gibi gel temelli demedim. Ara sıra uğrarsın dedim."

"Benim bir marifetim daha var Fahir!"

Necil Sabit, boynunu bükmüş melül melül bakıyordu.

"Geçenlerde kelepir bulmuş, bir zümrüt yüzük almıştım. Zerrin'e verecektim..."

Fahir Bülent korkmuş gibi geri çekildi.

"Yoksa korktuğum gibi mi oldu?"

"Bu gece Polin, kendisi için benim pijamalarımdan birini alıyordu. Çekmeleri karıştırırken yüzüğü gördü. Pek beğendi, parmağına geçirdi. Ben de çıkar diyemedim."

Fahir Bülent sinirli bir kahkaha attı.

"Benim ince saat zinciri de sizlere ömür... Kolye oldu."

"Ne yapalım, bununla bitsin de..."

"Peki, ne diye üste hediye vermek istiyorsun?"

"Yüzüğü verdiğimi Zahit Efendi'nin yanında söyleyemedim, utandım. Polin'e de tembih ettim."

"Zahit Efendi fark etmez mi?"

Necil Sabit, Fahir Bülent'in kolunu kıracak kadar sıktı.

"Ah, Fahir! Bu belaya sebep sensin ya!"

"Gözlerimin içine bak Necil. Ömründe acıyacağın, boş, manasız bir gece mi geçirdin?"

"Hayır."

"Yukarı çıkalım. Polin'le Tiyano'ya birer randevu veririz. Biz gelinciye kadar da Zahit Efendi onları alır götürür. İlerisi için Allah kerim."

Fahir Bülent uzun uzun, tatlı tatlı esnedi, gerindi.

"Görürsün Necil... Biz bu kafa ile bugün kızları kendimize güldüreceğiz. Kırmadığımız pot kalmayacak."

Necil Sabit parmaklarıyla şakaklarını ovuşturuyordu.

"Kendimizi salıverirsek elbette... Demin o bir kadeh rakıyı içecek ne vardı sanki."

"Boş laf etme. Biz geceden kalmayız evladım. Yirmi dört saat geçmeden kafamız yerine gelmez."

Fahir Bülent odasına girdiği zaman Tiyano, şezlonga uzanmış, sigara içiyordu. Eliyle Fahir Bülent'i yanına çağırdı.

"Ne varmış Fahir?"

Fahir Bülent, Tiyano'ya baktı. Genç kadın çok iştah açıcıydı. Pijamasını iliklememiş, nefis bir dekolte göz kamaştırıyordu. Teklifsizliğinde öyle cana işleyen bir ılıklık vardı

ki Fahir Bülent içini çekti, mıknatıslanmış gibi Tiyano'nun yanına gitti.

Tiyano, kolunu Fahir Bülent'in boynuna doladı. Bir fondan verir gibi dudaklarını uzattı.

Fahir Bülent bir anda, her şeyi unutuvermişti. En küçük, en zayıf bir direnişe bile lüzum görmüyordu. Tiyano'nun gıcıklayıcı, bayıltıcı kadın kokusu, Fahir Bülent'i bir ateş gibi sarmıştı.

***

Tiyano, Fahir Bülent'in saatine baktı.

"Oooh... Dört buçuk olmuş."

Fahir Bülent korkarak sıçradı.

"Yalan vallahi!"

"Niye bu kadar telaş ettin?"

"Necil'le bir yere söz vermiştik."

Tiyano kaşlarının arası buruşarak dik dik baktı.

"Bir kadına mı?"

Fahir Bülent kendi de farkında olmayarak çekine çekine inkâr etti.

"Yok... Bir arkadaşa..."

Genç kadın ellerini kalçalarına dayadı, Fahir Bülent'in önünde dikildi.

"Şimdi gidecek misin?"

"Gidecektim ama..."

Fahir Bülent'in kekelemesine büsbütün kızmıştı.

"Çocuk mu kandırıyorsun? Bir yere gidemezsin."

"Ayıp olur kızım."

Tiyano cevap vermedi, peki der gibi başını salladı. Fahir Bülent kıyafetlerini giymeye hazırlanıyordu. Genç kadın engel oldu.

"Git, yüzünü, gözünü yıka."

Fahir Bülent, Tiyano'nun bu kadar çabuk yatışıverdiğine sevinmişti. Hemen dışarı çıktı. Necil Sabit'in bu saate kadar sesinin sedasının çıkmadığına hayret ediyordu.

Yüzünü yıkadı. Tiyano elinde havlu, sofada bekliyordu. Fahir Bülent odaya girmek istiyordu. Genç kadın dudaklarında esrarengiz bir tebessümle hareketsiz duruyordu. Fahir Bülent rezeyi çevirdi, kapı açılmadı. Zorladı, gene açılmadı.

"Ne oldu bu kapıya?"

Tiyano omuzlarını kaldırdı.

"Kilitledin mi?"

"Bilmem."

Fahir Bülent biraz evvelki sessizliğinin hile olduğunu anlamıştı. Buna kızmak mı, gülmek mi lazım geliyordu, karar vermedi.

"Şaka etme... Ver anahtarı!"

"Anahtar bende değil."

"Kimde ya?"

"Bilmem."

Fahir Bülent de omuzlarını kaldırdı.

"Necil'e sen derdini anlat."

Genç kadın bir kahkaha kopardı.

"Necil'e mi?"

Fahir Bülent'in kolundan tuttu. Necil Sabit'in odasına doğru sürükledi.

"Gel, beraber söyleyelim."

Fahir Bülent bunun da ne anlama geldiğini anlayamamıştı. Necil Sabit ona haber vermeden gitmezdi.

Tiyano, Necil Sabit'in oda kapısını vurdu.

"Polin... Polin..."

Cevap veren yoktu. Fahir Bülent'e de merak oldu.

"Necil... Necil..."

Beklediler, gene bir ses çıkmayınca Fahir Bülent elini rezeye uzattı ve Tiyano'ya sordu.

"Bu da kilitli mi?"

"Aç!"

Fahir Bülent kapıyı açtı, gördüğü manzara karşısında donup kaldı. Necil Sabit karyolada, yüzükoyun, bir kalıp gibi yatıyordu. Fahir Bülent, Tiyano'ya döndü.

"Polin nerede?"

Tiyano, Polin'in şapkasını, esvaplarını gösterdi.

"Aşağıda olmalı."

Fahir Bülent, karyolaya yaklaştı, Necil Sabit'i omuzlarından sarstı.

"Necil... Necil..."

Necil Sabit bir kolunu uzattı ve uyanmaktan, ayılmaktan vazgeçmiş gibi başını yastıkların arasını soktu.

Fahir Bülent şaşkın şaşkın bakınıyordu.

"İçme diye bana nasihat veriyordu. Baksana, küp gibi sızmış!"

Tiyano, Fahir Bülent'in elinden tuttu.

"Haydi, aşağı inelim. Uyanınca gelir."

"Peki, randevumuz?"

Genç kadın Fahir Bülent'i haşlayan bir bakışla sözdü.

"İn aşağıya... Hâlâ mı?"

Fahir Bülent, içinden, "Amma tahakküm ha," diyordu. Fakat o kadar tabii ki insanda itiraza mecal kalmıyor!

Fahir Bülent, aşağıda Zahit Efendi ile Sabri Efendi'nin yüzlerine nasıl bakacağını düşünüyordu. Alay etseler de yeri vardı, yerden göğe kadar haklı idiler. Bu derecesi rezaletti.

Ya Necil Sabit ayıldığı zaman ne yapacaktı? Zahit Efendi'yi, Polin'i, Tiyano'yu, hiçbirini affetmeyecekti. Bu affedilmezdi.

Fahir Bülent yemek odasını birden tanıyamadı. İki saat evvelki dağınıklık, pislikten eser yoktu. Sofraya ütüsü üzerinde tertemiz örtü örtülmüş, temiz tabaklar, temiz bardaklar konulmuştu. Her şey insanın yüzüne gülüyordu.

Fahir Bülent, Zahit Efendi ile Sabri Efendi'yi gözleriyle aradı.

"Zahit Efendi nerede?"

Tiyano bir koltuğa oturmuştu, ayak ayak üstüne attı, bir sigara yaktı, kibriti havaya fırlatırken, Polin kapı önünde göründü, kaşlarını çattı.

"Bravo... Ben, siz kirletin diye mi temizledim? Tabla yok mu? Kibriti neye yere atıyorsun?"

Fahir Bülent, Polin'in hiddetinden âdeta ürker gibi oldu. Tiyano burun kıvırdı.

"Ne bağırıyorsun? Ben de temizledim."

Polin, Fahir Bülent'e döndü.

"Niye oturmuyorsunuz?"

"Pardon matmazel..."

Polin, derhâl Fahir Bülent'in sözünü kesti.

"Pardon Polin!"

"Polin... Zahit Efendi ile Sabri Efendi nerede?"

Genç kadının rengi değişivermişti.

"Yok artık, yetişir. Ne anlıyorsunuz bu adamlardan? Sizin akrabanız mı? Saçlı, sakallı, ihtiyar adamlar. Gelirler, otururlar, içerler, içerler... Başka bir marifetleri yok. Siz yüz veriyorsunuz, çalışmıyorlar. Daha da neler, çalışsınlar..."

Fahir Bülent ağır ağır oturmuştu. Polin'in çıkışmasını biraz da hayretle dinliyordu. Suçlu suçlu boynunu büktü.

"Bana ne söylüyorsun kızım? Sen onu Necil Beyefendi'ye anlat. Senin dediklerini ben belki yüz defa söyledim."

Polin kollarını kavuşturmuştu.

"Zahit Efendi'yi de, Sabri Efendi'yi de sokağa gönderdim. Buz, zerzevat, rakı alacaklar."

Fahir Bülent, gülmekten kendini alamadı.

"Hem onları istemiyorsun, hem de işe koşuyorsun!"

Polin de bir kahkaha attı.

"Elbette. İşim bitene kadar..."

"Sonra?"

"Görürüz!"

19

Necil Sabit gözlerini açtı. Beyni uğulduyordu. Başını ağır ağır kaldırdı, etrafına göz gezdirdi.

Rüyada gibiydi. Hatırlamak, toparlamak istedi. Fakat karmakarışık hayaller bir kâbus ağırlığıyla zihnine çökmüştü. Polin'in şapkası, kıyafetleri gözüne ilişti. Biraz kendine geldi, yatağın içinde oturdu. Elini alnından geçirdi, gözlerini açarak bakmaya başladı.

Komodinin üzerindeki küçük oturtma saat altıyı gösteriyordu, kulak verdi, saat durmamış, işliyordu. Yanlış görüyorum zannetti, yataktan fırladı. Lakin bu gayreti çok sürmedi, kuvveti kesildi, dizleri büküldü, karyolanın kenarına çöküverdi.

"Ne berbat olmuşum!"

Kolları yanına sarktı, uzaktan melül melül saate baktı.

"Acaba bana azizlik ettiler de, saati ileri mi aldılar?"

Hafızası birden uyanmıştı. Hayaller, olaylar, şekiller, uzun bir zincirin halkaları gibi birbirini takip ediyordu. Fahir Bülent'i uyandırdığını hatırladı, Zahit Efendi ile konuştuğunu hatırladı. Zerrin'e verdiği randevuyu hatırladı. Polin'le viski içtiklerini hatırladı.

Kalkmak, kıpırdanmak istiyordu. Fakat sinirleri, adaleleri zihninin iradesine isyan etmişlerdi. Felçli bir hâlde yerinden kımıldanamıyordu.

"Mahvoldum," dedi. "Zerrin dünyada affetmez. Peki, ya ablam? Halazadelerim?"

Parmaklarını çıtlatıyordu.

"Rezalet... Rezalet!"

Gözleri Polin'in kıyafetlerine ilişti.

"Daha burada. Zahit Efendi de aşağıdadır. Âlâ... Takım tamam demek... Fahir Bülent ne yapıyor?"

Karyolanın kenarına tutunarak kalktı, sürüklenir gibi sofaya çıktı. Fahir Bülent'in odası kilitliydi.

"Fahir! Fahir!" diye seslendi.

Aşağıdan Polin cevap verdi.

"Aşağıya gel."

Necil Sabit'in sormaya, anlamaya ihtiyacı vardı.

"Polin ben inemeyeceğim, sen gel."

Polin bir hamlede merdivenleri çıkmıştı.

"Niçin inemiyorsun?"

"Dizlerim titriyor."

Genç kadın çocuğunu sever, okşar gibi kollarını Necil Sabit'in boynuna geçirdi.

"Vah canım... Vah ciğerim... Hasta mısın? Haydi, başını yıka. Soda aldırttım, buz aldırttım. Dinlenirsen geçer. Bu gece erkenden yatarız, olmaz mı?"

Necil Sabit sormak, anlamak istediklerini unutuvermişti.

"Peki yavrum!"

***

Polin'le Tiyano sofranın etrafında pervane gibi dönüyorlar, bulaşan meze tabaklarını alıp tazeliyorlar, kadehlere buz koyuyor, en ufak bir eksiği bile ihmal etmiyorlardı.

Polin birdenbire kulak kabarttı.

"Durun, kapı çalınıyor."

Pencereye koştu.

"Kim o?"

Bir erkek sesi cevap verdi.

"Necil Sabit Beyefendi evde mi?"

"Ne yapacaksın?"

"Bir mektup var da..."

Polin pencereyi sürdü, kolunu uzattı.

"Ver!"

Necil Sabit mektubu hayretle elinde çeviriyordu.

"Ablamın yazısına benziyor."

Açmaya korkuyordu.

Fahir Bülent, "Ver bana," dedi.

Fakat mektubu açıp göz gezdirince zarf elinden düştü.

"Eyvahlar olsun!"

Necil Sabit mektubu süratle aldı okudu.

Necil beni çocukların yanında öyle mahcup ettin ki anlatamam. Geceki rezaletiniz ne idi?

Devam edemedi, kâğıdı buruşturdu, attı.

"Artık her şey bitti."

İki genç kadın merakla sordular.

"Ne var? Fena bir haber mi?"

Necil Sabit içini çekti.

"Ne yapalım? Sonunda ölüm yok ya."

Fahir Bülent arkadaşına baktı. Bu tevekkül değil, kadere,

çaresizliğe teslimiyetti. Necil Sabit eğer ağlamış bile olsaydı bu kadar acı, ıstıraplı olmazdı.

Polin ıstırabı derhâl hisseden çok uyanık bir hassasiyetle gözleri merhametle dolu, sakin sakin bakıyordu.

Necil Sabit, elini Polin'in omzuna koydu.

"Ne kaybettiğimi, ne kazandığımı bilemezsin. Hatta ben de bilmiyorum. İhtimal ki sözlerimden bir şey anlamıyorsun. Sorun yok. Gene de anlama."

Durdu, ilave etti.

"Hani balık kızartacaktın?"

Polin başını eğdi.

"Şimdi canım."

Necil Sabit, başı elleri arasında, oturmuştu. Bir ara Tiyano, dışarı çıkmıştı. Fahir Bülent yavaşça, "Üzülme. Ne yapalım..." dedi.

Necil Sabit isli isli bakıyordu.

"Belki de böyle olduğu iyi oldu."

"Bütün kabahat Zahit Efendi'de."

Necil Sabit birden ayağa kalkmıştı.

"Hayır... Kimsenin suçu yok. Birtakım işsizleri beslediğim, onlara baktığım için kabahat bende. Çünkü onları işsizliğe alıştırdım, ahlaklarını bozdum. Bir sürü kahpe, aşüfteleri affettim. Onlar yüz buldular, tabiatıyla peşimi bırakmadılar. Kabahat kimde? Gene bende! Hangi birini sayayım? İşte bu iki kadın... Bizi zorla mı baştan çıkardılar? Soruyorum, silah mı çektiler? Ne yaptılar? Gevşeyen biziz. Haydi, şimdi kovsana bakayım. Vaziyeti olduğu gibi kabul ediyoruz. Çünkü zayıf insanlarız!"

Göğsünü yumrukluyordu.

"Bütün suç benim. Kalbimin suçu! Cezayı da ben çekeceğim!"